Andhra Pradesh Backward Classes State Conference

SOUVENIR

28TH & 29TH APRIL 1979

LAL BAHADUR STADIUM
HYDERABAD.

ప్రధాన మంత్రి శ్రీ మొరార్జీ దేశాయి

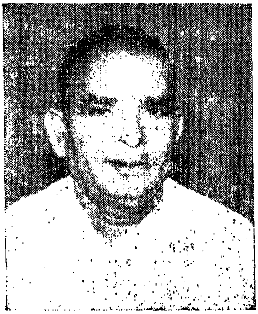
ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్

శ్రీ కె. సి. అబ్రహాం

మనముఖ్యమంత్రి
డా॥ ఎం. చెన్నారెడ్డి

VICE-PRESIDENTS

SRI G. RAJA RAM
Minister for Finance and Power.

SRI M. MANIK RAO
Minister for P.W.D.

SRI K. B. NARASAPPA
Minister for Small Scale and Sugar Industries.

SRI B. RAM DEV
Minister for Animal Husbandry.

SRI A. VEERAPPA
Minister for Civil Supplies and Rationing.

SRI A. MADAN MOHAN
Minister for Health and Medical.

ANDHRA PRADESH STATE BACKWARD CLASSES CONFERENCE,
HYDERABAD, 1979.

EXECUTIVE COMMITTEE

Honorary President :

1. DR. M. CHANNA REDDY,
   Chief Minister.

Executive President :

2. SRI K. V. R. S. PADMANABHA RAJU,
   Minister for Social Welfare.

General Secretary :

3. SRI B. BABURAO VARMA, A.P.A.S.

Executive Committee :

Vice-Presidents :

4. SRI G. RAJARAM,
   Minister for Finance & Power.
5. SRI K.B. NARASAPPA,
   Minister for Small Scale, Industries and Sugar Industries.
6. SRI M. MANIK RAO,
   Minister for Roads and Buildings,
7. SRI B. RAMDEV,
   Minister for Animal Husbandry,
8. SRI A. MADAN MOHAN,
   Minister for Health & Medical.
9. SRI A. VEERAPPA,
   Minister for Civil Supplies and Rationing.

Members :

10. SRI G. VENKATASWAMY,
    Minister for Labour & Employment.
11. SRI N. AMARANATHA REDDY,
    Minister for Co-operation.
12. SRI N. JANARDHANA REDDY,
    Minister for Revenue.
13. SRI P. V. CHOWDARY,
    Minister for Textile.
14. SRI C. DASS,
    Minister for Minor Irrigation and Elections.
15. SRI P. GANGA REDDY,
    Minister for Excise.
16. SRI M. M. HASHIM,
    Minister for Home.
17. SRI T. HAYAGRIVACHARI,
    Minister for Indian Medicine & Technical Education.
18. SRI V. NAGESWARA RAO,
    Minister for Municipal Administration.
19. SRI K. OBUL REDDY,
    Minister for Medium Irrigation.

20. Smt. RODA MISTRY,
Minister for Tourism.

21. Sri SUDHAKARA RAO,
Minister for Major Irrigation & Commercial Taxes.

22. Sri V. VENKATANARAYANA,
Minister for Endowments and Planning.

23. Sri M. BAGA REDDY,
Minister foi Panchayat Raj.

24. Sri Y. VENKATA RAO,
Minister for Agriculture.

25. Sri B. VENKATA RAM REDDY,
Minister for Education.

26. Sri K. RANGA RAO,
Minister for Housing and Youth.

27. Sri P. SHESHAVATHARAM,
Minister for Rural Development & Village Industries.

28. Sri AHMED SHAREEF,
Minister for Relief and Rehabilitation.

29. Sri N. BHASKARA RAO,
Minister for Law, Courts and Ports.

30. Sri NIZAM VALI,
Minister for Forests.

31. Sri M. S. V. PRASADA RAO,
Minister for Marketing.

32. Sri A. VENGALA REDDY,
Minister for Transport.

33. Sri S. VENKATA REDDY,
Minister for Mines and Geology.

34. Sri ANANTHA REDDY,
Chairman, Telangana Planning and Development Committee.

35. Sri VEDANTHA RAO,
Charman, Coastal Andhra Planning & Development Committee.

36. Sri SAIFULLAH BAIG,
Chairman, Rayalaseema Planning & Development Committee.

37. Sri G. ROSAIAH, M.L.C.,
Leader of Opposition in the Legislative Council.

38. Sri G. LATCHANNA, M.L.A.,
Leader of Opposition in the Legislative Assembly.

39. Sri N. CHARLES,
Parliamentary Secretary to Minister (Panchayati Raj).

40. Sri B. KRISHNA,
Parliamentary Secretary to Minister (Education).

41. Sri K.E. KRISHNA MURTHY,
Parliamentary Secretary to Minister (Co-operation).

42. Sri RAVINDER NAIK,
Parliamentary Secretary to Minister (Social Welfare).

43. Smt. SATYAVATHI,
Parliamentary Secretary to Minister (Tourism.)

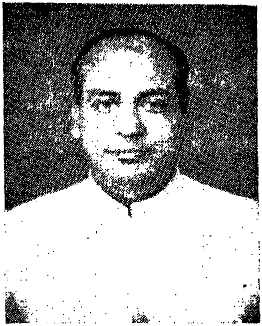
44. Sri R. NAGABHUSHANAM,
Parliamentary Secretary to Minister (Major Irrigation and Commercial Taxes).

Dr. M. CHANNA REDDY
Chief Minister
Honorary President

Sri K. V. R. S. PADMANABHA RAJU
Minister for Social Welfare
Executive President

Sri BABURAO VARMA
Director, Backward Classes Welfare
General Secretary

ANDHRA PRADESH BACKWARD CLASSES STATE CONFERENCE
RECEPTION COMMITTEE

DR. M. CHANNA REDDY, *Chief Minister.*	*Honorary President*
SRI K.V.R.S. PADMANABHA RAJU, *Minister (Social Welfare).*	*Executive President*
SRI G. RAJARAM, *Minister (Finance and Power).*	*Vice-President*
SRI K.B. NARASAPPA, *Minister (Small Scale Industries and Sugar Industries).*	"
SRI M. MANIK RAO, *Minister (Roads and Buildings).*	"
SRI B. RAM DEV, *Minister (Animal Husbandry).*	"
SRI A. MADAN MOHAN, *Minister (Health and Medical).*	"
SRI A. VEERAPPA, *Minister (Civil Supplies and Rationing).*	"
SRI G. VENKATASWAMY, *Minister (Labour and Employment).*	*Member*
SRI N. JANARDHANA REDDY, *Minister (Revenue).*	"
SRI N. AMARNATHA REDDY, *Minister (Co-operation).*	"
SRI P.V. CHOWDARY, *Minister (Textiles).*	"
SRI C. DASS, *Minister (Minor Irrigation & Elections).*	"
SRI P. GANGA REDDY, *Minister (Excise).*	"
SRI M.M. HASHIM, *Minister (Home).*	"
SRI T. HAYAGRIVACHARI, *Minister (Indian Medicine and Technical Education).*	"
SRI V. NAGESWARA RAO, *Minister (Municipal Administration).*	"
SRI K. OBUL REDDY, *Minister (Medium Irrigation).*	"
SMT. RODA MISTRY, *Minister (Tourism).*	"
SRI SUDHAKARA RAO, *Minister (Major Irrigation & Commercial Taxes).*	"
SRI V. VENKATANARAYANA, *Minister (Endowments and Planning).*	"

SRI M. BAGA REDDY, *Minister (Panchayat Raj).*	*Member*
SRI Y. VENKATA RAO, *Minister (Agriculture).*	,,
SRI B. VENKATA RAM REDDY, *Minister (Education).*	,,
SRI AHMED SHAREEF, *Minister (Relief and Rahabilitation).*	,,
SRI N. BHASKARA RAO, *Minister (Law, Courts and Ports).*	,,
SRI NIZAM VALI, *Minister (Forests).*	,,
SRI M.S.V. PRASADA RAO, *Minister (Marketing).*	,,
SRI K. RANGA RAO, *Minister (Housing and Youth).*	,,
SRI P. SESHAVATARAM, *Minister (Rural Development and Village Industries).*	,,
SRI A. VENGALA REDDY, *Minister (Transport).*	,,
SRI S. VENKATA REDDY, *Minister (Mines and Geology).*	,,
SRI ANANTHA REDDY, *Chairman, Telangana Planning and Development Committee.*	,,
SRI VEDANTHA RAO, *Chairman, Coastal Andhra Planning and Development Committee.*	,,
SRI SAIFULLA BAIG, *Chairman, Rayalaseema Planning and Development Committee.*	"
SRI G. ROSAIAH M.L.C. *Leader of Opposition in the Legislative Council.*	,,
SRI G. LATCHANNA M.L.A. *Leader of Opposition in the Legislative Assembly.*	"
SRI N. CHARLES *Parliamentary Secretary to Minister (Panchayat Raj).*	,,
SRI B. KRISHNA *Parliamentary Secretary to Minister (Education).*	,,
SRI K.E. KRISHNA MURTHY *Parliamentary Secretary to Minister (Co-operation).*	,,
SRI D. RAVINDRA NAIK *Parliamentary Secretary to Minister (Social Welfare).*	,,
SMT. T. SATYAVATHI, *Parliamentary Secretary to Minister (Tourism).*	,,
SRI R. NAGABHUSHANAM, *Paliamentary Secretary to Minister (Major Irrigation and Commercial Taxes).*	,,
SRI VASIREDDI VARDA RAMA RAO, M.L.A.,	,,
SRI SRIRAMAMURTHY PYDI, M.L.A.	,,
SRI BOMMIDI NARAYANA SWAMY, M.L.A.	,,

Sri Dola Seetharamulu, M.L.A.	*Member*
Sri Kalamata Mohan Rao, M.L.A.	,,
Sri Chikati Parasuramanaidu, M.L.A.	,,
Sri Kolli Venkata Kurmi Naidu, M.L.A.	,,
Sri M.B. Parankusam, M.L.A.	,,
Sri Challa Lakshmi Narayana, M.L.A.	,,
Sri Chigilipalli Syamala Rao, M.L.A.	,,
Sri Vangapadau Narayanappala Naidu, M.L.A.	,,
Sri Kurcha Ramu Naidu, M.L.A.	,,
Sri Gopatrudu Bolom, M.L.A.	,,
Sri Malladi Swamy, M.L.A.	,,
Sri Pilli Appa Rao, M.L.A.	,,
Sri Jakkamsetti Venkateswara Rao, M.L.A.	,,
Sri Nalabati Surya Prakasa Rao, M.L.A.	,,
Sri Katari Satyanarayana Rao, M.L.A.	,,
Sri Evuru Subba Rao, M.L.A.	,,
Sri Mutte Venkateswarlu, M.L.A.	,,
Dr. (Smt) Srungarapu Jeevaratnam Naidu, M.L.A.	,,
Sri Giddaluru Sundara Ramaiah, M.L.A.	,,
Sri K.B. Chenna Mallappa, M.L.A.	,,
Sri K. Thippeswamy, M.L.A.	,,
Sri Chirag Pratap Lingam, M.L.A.	,,
Sri S. Ramdas, M.L.A.	,,
Sri L. Nanarayana, M.L.A.	,,
Sri B. Balaiah, M.L.A.	,,
Sri A. Kishan Das, M.L.A.	,,
Sri Tadur Bala Gowd, M.L.A.	,,
Sri K.V. Keshavulu, M.L.A.	,,
Sri Chunchu Laxmiah, M.L.A.	,,
Sri Ambala Rajaram, M.L.A.	,,
Sri Deshini Chinna Mallaiah, M.L.A.	,,
Sri Areli Buchaiah, M.L.A.	,,
Sri Macherla Jagannadham, M.L.A.	,,
Sri G. Siddaiah, M.L.A.	,,
Sri N. Narasappa, M.L.A.	,,
Sri Jaya Ramulu, M.L.A.	,,
Sri (Dr) G. Narsimlu Naidu, M.L.A.	,,
Sri Ramulu Nimmala, M.L.A.	,,
Sri Papaiah Kommu. M.L.A.	,,
Sri Aireni Lingaiah, M.L.A.	,,
Sri M.A. Aziz, M.L.A.	,,
Sri A. Chakrapani, M.L.C.	,,
ri K. Keshava Rao, M.L.C.	,,

Sri Pragada Kotaiah, M.L.C.	Membe
Sri V. Krishna murthy Naidu, M.L.C.	"
Sri M. Madhava Rao, M.L.C.	"
Sri M.J. Manikya Rao M.L.C.	"
Sri G. Sriramulu Naidu, M.L.C.	"
Sri K.S. Narayana, M.P.	"
Sri Mallikarjun, M.P.	"
Sri G. Mallikarjuna Rao, M.P.	"
Sri S.R.A.S. Appala Maidu, M.P.	"
Sri G. Murahari Rao, M.P.	"
Sri Ch. Venkat Rao, M.P.	"
Sri B. Raja Gopal Rao, M.P.	"
Sri P. Raja Sekharam, M.P.	"
Sri Shiv Shankar, M.P.	"
Sri Konda Lakshmana Bapuji, Ex-M.L.A.	"
Sri A. Lakshminarayana Yadav, Ex-M.L.A.	"
Sri A. Bhagavantha Rao, Ex-M.L.A.	"
Sri Majji Tulasidas, Ex-M.L.A.	"
Smt. Sangam Lakshmi Bai, Ex-M.P.	"
Sri Ramachandra Rao Kalyani, Ex-M.L.A.	"
Sri Nagam Krishna, Ex-M.L.A.	"
Sri C. Jagannadha Rao, Ex-M.L.A.	"
Sri Laxminarasaiah, Ex-M.L.A.	"
Smt. Kamalamma, Ex-M.L.A.	"
Sri Kazar Narayana, Ex-M.L.A.	"
Sri Lakshminarayana Mudiraj, Ex-M.L.A.	"
Sri S.R. Venkatesham, Ex-M.L.A.	"
Sri M. Balaiah, *Chairman 'H.U.D.A.'*	"
Sri P. Narsing Rao, *Chairman 'A.P.S.R.T.C.'*	"
Sri Sreeramuloo, *Chairman A.P. Khadi Board.*	"
Sri T. Nageswar Rao, Ex-M.L.A.	"
Sri Y.S. Rao, Ex-M.L.C.	"
Smt. Durga Bhaktavatsal, *Chairman, A.P. State Social Welfare Advisory Board.*	"
Smt. Samrajya Lakshmi,	"
Sri Sivanna, *President APCO.*	"
Dr. P.B. Patnaik, *Former U.N. Advisor, 30 Srinagar Colony, Hyderabad.*	"
Sri Bathula Venkateswara Rao, *Advocate, Vijayanagar Colony, Hyderabad.*	"
Director of Backward Classes Welfare, Hyderabad	*General Se*

ANDHRA PRADESH BACKWARD CLASSES STATE CONFERENCE
SUB-COMMITTEES

Sl. No.	*Name of the Committee*	*Name of the Chairman*	*Name of the Convenor*
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Conference Sub-Committee	Sri K.B.Narasappa, Minister for Small Scale Industries	Sri A.Chakrapani M.L.C., Govt. Chief Whip in Council
2.	Publicity and Exhibition Committee	Sri Y.Venkatarao, Minister for Agriculture	Dr.A.R.Baji, Director-General, Information and Public Relations
3.	Transport Committee	Sri A.Vengal Reddy, Minister for Transport	Sri R.Prabhakar Rao, I.P.S., General Manager, R.T.C.
4.	Accomodation Committee and Hospitality	Sri M. Manik Rao, Minister for P.W.D.	Sri Naram Krishna Rao, Chief Engineer (Public Health)
5.	Souvenir Committee	Sri A.Veerappa, Minister for Civil Supplies & Rationing	Sri S. Lakshminarayana I.A.S., Dy. Secretary (Rev)
6.	Cultural programme Committee	Sri B. Venkata Ram Reddy, Minister for Education	Dr. Anthati Narasimham, Education Department
7.	Subjects Committee	Sri G.Raja Ram,, Minister for Finance & Power	Sri Y.S.Rao, Ex-M.L.C.
8.	Procession Committee	Sri B.Ram Dev, Minister for Animal Husbandry	Sri B.Krishna, Parliamentary Secretary
9.	Felicitation Committee	Sri P.V.Chowdary, Minister for Textiles	Sri T.Nageswara Rao, Ex- M.L.A.
10.	Students and youth Committee	Sri K.Ranga Rao,Minister for Housing and Youth Services	Director of Youth Services
11.	Women sub-Committee	Smt. Shyamala Devi, Ex-MLC.	Smt. Krishna Kumari N. Rao,. Joint Director, Women Welfare

Smt. Lalita Rao Yadav,
(Joint Convenor)

Programme of the Conference

Saturday, the 28th April, 1979

8–30 A.M. .. *Flag Hoisting*

8–45 A.M. .. *Inauguration of Exhibition*

9–00 A.M. .. *Delegates Session*—Inauguration by Dr. M. Channa Reddy, Chief Minister

President—Sri K.V.R.S Padmanabha Raju, Minister for Social Welfare

Welcome Address—Sri K.B. Narasappa, Minister for Small Scale Industries and Sugar Industries/Chairman, Conference Sub-Committee

Key note address—Sri G. Rajaram, Minister for Finance and Power/ Chairman, Subjects Committee

Address by—Sri M. Manik Rao, Minister for P.W.D., Sri A Veerappa Minister for Civil Supplies, Sri B. Ramdev, Minister for Animal Husbandry and Sri A. Madan Mohan, Minister for Health and Medical

11–00 A.M. .. *Group discussions*

3–00 P.M. .. *Group discussions and Finalisation of reports*

8–00 P.M. .. *Cultural Programme*

Sunday, the 29th April, 1979

9–00 A.M. .. *Delegates Session*

President—Sri G. Rajaram, Minister for Finance and Power/Chairman, Subjects Committee

PRESENTATION OF THE REPORTS BY THE VARIOUS GROUPS

Speeches by prominent B.C. leaders

3–30 P.M. .. *Procession*

6–30 P.M. .. *Public Meeting*

President—Dr. M. Channa Reddy, Chief Minister

FELICITATIONS TO BACKWARD CLASS EMINENT ARTISTS, WRITERS, POETS, SCIENTISTS, SPORTSMEN ETC.

Release of Souvenir

Speeches

Vote of thanks—B. Baburao Varma, Director of Backward Classes and General Secretary, Reception Committee

9–00 P.M. .. *Cultural Programme*

A WORD WITH YOU

At the outset the Government of Andhra Pradesh deserves rich commendation for organising the Backward Classes Conference of this magnitude at the State Level, verily first of its kind in the Country, to focus attention on the urgent problems impeding their progress and to create an effective forum to discuss the subject thread bare and to arrive at valuable and workable solutions. We are definite that this Conference being held at the historic city of Hyderabad on April 28 and 29, 1979, would produce historic results conducive to the development of the large neglected sections of our society.

This eventful conference has been made possible due to the statesmanly foresight of our dynamic Chief Minister Dr. M. Channa Reddy, the guiding star of the masses, and the unstinted efforts of various other members of different committees of this great convention. The good wishes of the beacon light of the downtrodden and our unfailing leader Smt. Indira Gandhi will provide us added strength to make this conference a landmark in the history of backward classes constituting a sizable chunk of our State's population.

Backwardness has been the bane on our society since times immemorial. The Founding Fathers of our Constitution, having realised that some sections of the society, because of social and other disabilities, were far behind the rest thought it fit to make constitutional provisions and provide special facilities for the welfare of these underdeveloped sections.

Despite the efforts of the Government in implementing various welfare programmes all these years, the feeling that the points of development did not reach the really deserving sections, could not be wiped out and on the contrary, the discontentment among poorer classes continue to be on the increase. No responsible Government could be complacent to the growing sense of dismay and dissatisfaction among these vulnerable sections of the society who are the real builders of the Nation's wealth. Keeping this in view the present Government headed by Dr. M. Channa Reddy, the Champion of the weaker sections, realised the drowning depths of the social inequilibrium in our society, spare no efforts and lost no time after assuming the office, in launching several schemes for their welfare. Increased provisions for the welfare of the weaker sections in the successive budgets, special employment schemes for the educated unemployed, and the like programmes bear ample testimony to the sincere efforts of the Government in this direction. But still we have to go a long way before heaving a sigh of relief of having tred a considerable distance on the road to achieve our goal.

A word here, about the heriditary folk arts of our talented community, will be, I hope, not out of place. The clouds of cultural and educational backwardness and superstitions still cling onto this community masking its enlightenment. It is time now that the winds of welfare activities should blow to clean off the clouds thin. Well organised socio-cultural and educational programmes and field publicity activities have to be taken up immediately for the all-round development of these classes. An institute for Research and Development activities, has to be founded soon to undertake the onerous task of modernising and promoting these communities socially, culturally, technically, educationally and economically.

Another problem that confront these classes is the question of reservations. The existing concessions and reservations coming to a close shortly will sure engage the attention of the learned delegates and they may strive to evolve an agreeable formula on which the present system may be based more logically.

The present Souvenir though brought out in a very short period, mirrors vividly the views of learned writers on the various aspects of the problems of backward classes. I am indeed highly grateful to the eminent contributers, who have co-operated with us to make this volume a meaningful contribution.

My thanks are to the prominent leaders and personalities who have given their messages. I have also the pleasure of recording my acknowledgements to the members and convenor of the Souvenir Sub-Committee, the Director and other personnel of the Printing Press, the Director-General Information and Public Relations, and his representatives and a number of officers who have cooperated with us to bring out this volume successfully in a very short time. My special thanks go to Shri G. Lakshminarayana, Dy. Director, International Telugu Institute and the co-convenor of the sub-committee, who has taken greater pains at all levels, to release this in time.

Vijayoostu.

AGISAM VEERAPPA
Minister for Civil Supplies and Rationing, A.P.
&
Chairman, SOUVENIR Sub-Committee.

MESSAGES

N. SANJIVAREDDY,
President of India

RASHTRAPATHI BHAVAN
NEW DELHI
INDIA.
April, 19, 1979.

I am glad to know that the Government of Andhra Pradesh is holding a State Level Backward Classes Conference from the 28th April, 1979. I send my greetings to the organisers and participants and wish the Conference every success.

N. SANJIVA REDDY

123-1

NEW DELHI,
14th April, 1979.

Dear Shri Veerappa,

I am happy to know from your letter of the 29th March that the State Government of Andhra Pradesh is holding a Backward Classes Conference on the 28th and 29th April, 1979. I am sure that the Conference will be able to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of the backward classes and to suggest better and further measures for the amelioration of their grievances. I wish the Conference every success.

With regards,

Y. V. CHANDRACHUD,
Chief Justice of India.

K. S. HEGDE,
Speaker, Lok Sabha.

20, AKBAR ROAD,
NEW DELHI,
9th April, 1979.

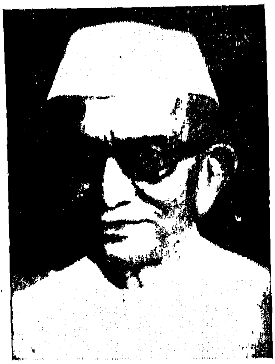
Dear Shri Veerappa,

I am glad to know that the Andhra Pradesh Government is holding a State Level Backward Classes Conference on the 28th and 29th of this month. It is unfortunate that certain sections of our society have remained backward economically as well as socially due to a variety of reasons. It is necessary that adequate measures should be taken to bring them on par with the other sections of the society so that they could become equal partners in the successful functioning of our democratic policy. I hope the deliberations at the Conference will be fruitful and will help in this task.

I wish the Conference all success.

K. S. HEGDE.

New Delhi,
20th April, 1979.

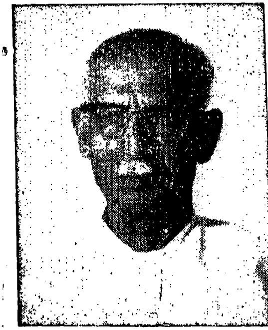
Improvement in the levels of living of all the weaker sections of the Society, particularly those of the traditionally downtrodden and the Backward is necessary to achieve that they do not have to suffer any socio-economic injustice. Our endeavour should therefore be stepped up to remove their disabilities within the shortest possible time.

I am glad that Andhra Pradesh is holding a State Level Backward Classes conference to explore further avenues for augmenting Governmental efforts in this direction.

I send my best wishes on the occasion.

MORARJI DESAI
Prime Minister,
India.

K. C. ABRAHAM
Governor
Andhra Pradesh

Hyderabad
23rd April, 1979.

A social transformation of enormous magnitude is on the anvil throughout the country today. Our new strategies for bringing out the desired results include a planned approach aimed at accelerating the pace of progress by helping the man at the lowest rung. The Backward Classes, who suffered neglect in the years past are now our target groups for the developmental thrust in whose liberation from the shackles of proverty and social backwardness alone lies the answer to our problems of misery, want and ignorance.

In the fulfilment of our national objectives, this major task requires not only funding but at the root of it more innovative planning that would help formulation of supporting programmes for the backward classes, to ensuring lasting results. I am sure, the State Backward Classes Conference, being held at Hyderabad on 28th and 29th April, 1979 will have a fruitful discussion on various aspects concerning their welfare.

I have great pleasure in wishing the Conference all success.

K. C. ABRAHAM

HYDERABAD,
16th April, 1979.

My Dear A. Veerappa,

The Government have decided to hold the Classes Backward State Conference on the 28th and the 29th April, 1979 to highlight the welfare programmes undertaken for the betterment of Backward Classes in the State and suggest further measures for their accelerated progress. I am extremely happy that a Souvenir is being published to mark the occasion. District Backward Classes Conferences have been held in all the Districts preceding the State Conference. I and my colleagues are confident that the State Backward Classes Conference which will be attended by delegates from all parts of the State will, in its deliberations, discuss the problems realistically and project useful suggestions for the betterment of the Backward Classes at large, equitable and harmoneous with the development of other weaker sections of our society.

The welfare of Backward Classes has always been a prime concern to our Government and my Government attaches utmost importance to the programmes benefiting the Backward Classes and other weaker sections. We have not only provided reservations in services and educational institutions but also introduced several programmes in the field of education, social uplift, economic uplift, housing etc., for the benefit of Backward Classes. Our State has been pioneer in initiating several programmes and measures for the uplift of the Backward Classes out of its own resources. Important measures undertaken by the State Government during the current year include provisions for construction of houses for weaker sections on a mass scale and special employment schemes benefiting the educated unemployed belonging to Backward Classes etc.

My Government has provided increased allocations for the welfare of Backward Classes and is determined to do everything possible to uplift these communities. Since the Government took over charge, the budget for the Backward Classes Welfare has been enhanced by Rs. 230.00 lakhs and during the current year a sum of Rs. 781.80 lakhs has been provided inspite of serious constraints in resources.

I am confident that the Conference will be a great success and will be a land mark in the annals of our Government in the field of welfare of the weaker sections of the society. I wish the efforts of my colleagues who are heading various sub-committees to organise the Conference, every success.

With Best Wishes

DR. M. CHANNA REDDY,
Chief Minister,
ANDHRA PRADESH.

Raj Bhavan,
Gandhinagar-382020,
via., Ahmedabad,
6th April, 1979.

I am happy to learn that the Andhra Pradesh State Backward Classes Conference will be held on April 28-29, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes.

I extend my best wishes for the success of the Conference.

SHARADA MUKERJEE,
Governor of Gujarat.

JOTHI VENCATACHELLUM
Governor of Kerala

RAJ BHAVAN
Trivendrum

April 20, 1979

I am happy to know that a State Level Conference of Backward Classes is proposed to be held on 28th and 29th April, 1979 by the Government of Andhra Pradesh with a view to highlighting the welfare measures undertaken by the Government of Andhra Pradesh for the benefit of Backward Classes.

I have pleasure to send my best wishes for the success of the Conference.

JOTHI VENCATACHELLUM

PRABHUDAS B. PATWARI,
Governor of Tamil Nadu.

Raj Bhavan,
Madras-600 022
3rd April, 1979.

DEAR SHRI VEERAPPA,

I am happy to know that the State Government is holding a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of backward classes.

Education and economic problems of the backward classes are the burning problems of today. I am confident that your Government will do its best in this direction.

I wish the Conference great success.

With warm regards.

PRABHUDAS B. PATWARI

Raj Bhavan,
Lucknow,
April 4, 1979.

Great national sin of ours has been the worst type of degradation that has been perpetuated throughout the centuries in the name of casteism and thus the neglect of a great chunk of our society. If we want to regenerate India, we must work for them. In the process, however, while galvanic shocks of reformatory zeal are necessary to rouse the sleeping sections they should not be destructive and must be in line with our cultural heritage. Destructive measures shall amount, we must bear in mind, to the killing as the 'mosquito and the man' together.

I am glad to know that the A.P. Backward Classes State Conference is being held shortly and I wish its deliberations all success.

G. D. TAPASE
Governor of Uttar Pradesh.

Raj Bhavan,
Bangalore,
12*th April,* 1979.

I am happy to learn that the Government of Andhra Pradesh are organising a State Level Backward Classes Conference at Hyderabad from the 28th to 29th April, 1979 to review the results of the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State.

It is but proper that the State Government are taking particular interest in further accelerating the progress of the Backward Classes in the State in view of the fact that Backward Classes constitute more than 50 per cent of the State's population. It is understood that measures already undertaken by Government include reservations in educational institutions and Government services and assistance under various schemes for their social and economic uplift. India which had remained an under-developed country for long is now one of the fast developing countries. Side by side with the development of the country on various fronts, the economic and social conditions of our people also should progressively improve. It is in this context that Government have to devote special care for the uplift of the conditions of the Backward Classes who have remained backward for centuries and to bring them to the level of the advanced classes in society. It is only when the backward and the weaker sections of society are brought on par with the other sections that society in general and the country can hope to make real progress with equality of opportunity for every citizen to participate in the steady progress and development of the country.

It is interesting that the Government of Andhra Pradesh have given top priority to the solution of this problem and a Reception Committee consisting of all the Cabinet Ministers under the Chairmanship of the Chief Minister has been constituted to hold preparatory District Level Backward Classes Conferences to focus

the main issues to be considered at the State Level Conference. The discussions and the recommendations of this State Level Conference would strengthen the hands of Government to undertake major ameliorative measures for the early solution of the problems of Backward Classes.

I have great pleasure in extending my greetings and felicitations to the participants of the Conference and in wishing their deliberations all success.

GOVIND NARAIN,
Governor of Karnataka.

C. M. POONACHA
Governor,
Madhya Pradesh.

Raj Bhavan,
Bhopal,
11*th April,* 1979.

I am happy to learn that the Andhra Pradesh Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979. The general welfare of the Backward Classes, with special emphasis on educational and social activities would, I am sure, be highlighted at this Conference and necessary guidelines be formulated for the purpose.

I wish the Conference all success.

C. M. POONACHA.

Parliament House,
New Delhi,
April 9, 1979.

I am glad to know that the Andhra Pradesh Backward Classes State Conference is scheduled to be held on the 28th and 29th of April, 1979. It is also encouraging to know that preceding the State Level Conference, district level conferences of Backward Classes have already been held. This type of Conferences are bound to create an awakening among the backward classes of the State which is very essential to make them aware of the various types of facilities offered by the Government for their general upliftment. I have no doubt that the proposed Conference will highlight the need for sustained effort to see that all the reservations and special guarantees that have been made for the downtrodden sections of the society are implemented.

I wish the Conference all success.

RAM NIWAS MIRDHA
Deputy Chairman,
Rajya Sabha.

GODEY MURAHARI,
Deputy Speaker, Lok Sabha.

New Delhi-110001.
4*th April*, 1979.

DEAR SRI VEERAPPA GARU,

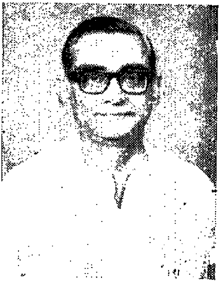
Thank you for your letter dated 2nd April, 1979 regarding the Andhra Pradesh Backward Classes State Conference. I am glad to hear that the conference is being organised on the 28th and 29th April, 1979. It is being held in the background of al series of district conferences and I am sure the issues that must have been discussed at the district level and the problems that face the backward classes would find expression at the state level conference and I am sure the conference will be able to come to certain decisions which would go towards the solution of these problems in the long run.

The backward classes, which form a bulk of the population have been a neglected section in as much as some of them are very poor and are even below the poverty level of certain scheduled castes and tribes. Several backward classes consist of a few affiuent people who might have bettered themselves during the last few years, but the bulk of these casts live in abject poverty with no opportunity of education or proper employment. They usually belong to certain professions which though not untouchable are looked down upon by the upper classes. Some of them are landless labour and a few may be poor farmers. They need some special attention and it is in this context that Dr. Ram Manohar Lohia had advocated special opportunities for these backward classes. The Government of Andhra Pradesh has undertaken several schemes for the benefit of the backward classes but what percentage of people it has been able to reach is anybody's guess. It is in this context that the conference assumes importance.

I wish the Conference all success.

With greetings,

GODEY MURAHARI.

CALCUTTA,
April 10, 1979.

I am happy to know that the Government of Andhra Pradesh is going to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes.

I hope the Conference will adopt a future guideline for rendering the best services to the Backward Classes who even after 30 years of independence have remained backward.

I convey my best wishes for the success of the Conference.

S. A. M. HABIBULLAH,
Speaker,
Legislative Assembly,
West Bengal.

123–

SARVAN KUMAR,
Speaker,
Himachal Pradesh,
Legislative Assembly.

Simla,
9th April, 1979.

Dear Shri Veerappa,

Many thanks for your D. O. letter No. A1-4716-78 dated 29th March, 1979.

I am very glad to know that the Government of Andhra Pradesh is holding a Seminar on the 28th and 29th April, 1979 at Hyderabad to highlight the welfare measures undertaken by them for the uplift of backward classes in the Pradesh and also to suggest suitable measures for their accelerated progress. Such Seminars are of great help in solving the basic problem of backward classes. I wish all success for this Seminar.

With kind regards,

SARVAN KUMAR.

PANAJI,
11TH APRIL, 1979.

I am glad to know that Andhra Pradesh Government has decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes. The Backward Classes are the sections of the Community which deserve and should get greater attention than they have been getting, so that the word Backward Classes would gradually go out of our vocabulary. The whole purpose of special programme for these sections of the Society is that those who have not had the opportunity for education, employment or good training, would get enough opportunities and would move out of the backwardness. I hope, by self-help and by means of the special programmes, the Backward Classes will look forward for economic prosperity and social uplift. I wish Dr. Channa Reddy, Chief Minister and the Chairman of the Reception Committee and other organizers of the Conference a great success, in achieving the desired goal.

NARAYANA S. FURGRO
Speaker, Legislative Assembly,
Goa, Daman and Diu.

VIDHAN BHAWAN,
LUCKNOW,
11*th April,* 1979

Dear Sri Veerappa,

I am glad to learn that the State Government is going to hold a Conference of Andhra Pradesh State Backward Classes in April 1979 and is also bringing out a Souvenir to mark the occasion.

The developmental effort for the backward classes so far has been too meagre to make a significant impact on their condition. No clear strategy for their development has been evolved though it is their problem which must be assigned a central position in the national endeavour for growth with social justice. A programme for the development of the 50% of our total population must lead to a basic structural change in the national life which is bound to be resisted by the affected sections. The full dimensions of this task have not been clearly appreciated with the result that schemes for development are inconsequential in comparison.

The socio-economic situation of the backward classes has been subjected to a variety of forces in the past few decades. Notable progress has been recorded in education in certain regions and amongst certain communities though the condition of some regions and many communities remain unchanged. The educated class, comprising a very small section though, has acquired some vertical mobility through reservations in jobs and other economic opportunities. But on the other extreme, the position of vast masses is becoming more vulnerable with growing population and keener competition for limited resources. The modernisation of traditional caste-occupation with the use of new technology, better financial support and expanding markets, is ironically pushing the traditional worker to the despised and disagreeable positions, the more articulate groups intruding into the more lucrative and prestigious ones.

I hope this Conference will definitely find out ways and means for their educational, economic and social uplift. I wish your deliberations all success.

With regards,

VIRENDRA SWARUP.
Chairman Legislative Council,
Uttar Pradesh.

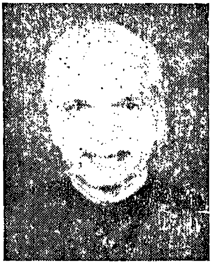
LAKSHMAN SINGH, JAIPUR

16th April, 1979.

Dear Shri Veerappa,

I am glad to learn that the Andhra Pradesh State Government have decided to hold State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of these classes. To ameliorate the lot of backward classes should be the foremost duty of every Government and I send my best wishes for the success of the Conference.

LAKSHMAN SINGH.

Vidhana Soudha, Bangalore.
9th April, 1979.

DEAR SRI VEERAPPA,

I am happy to note that the Government of Andhra Pradesh proposes holding a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979. The Government of Karnataka have undertaken several ameliorative measures to improve the conditions of backward classes. I am sure the Government of Andhra Pradesh also has made impressive progress in this direction.

The backward classes form the backbone of this country and upon their advancement in social and economic fields, depends the ultimate progress of the country in the eyes of the world. Socialism will have some relevance and meaning only if those who have been denied opportunities in the past are given facilities to improve their lot. I am sure the Conference you propose to hold will highlight some of the problems facing the backward classes and that the conclusions arrived at will produce fruitful results so far as the actual programmes are concerned.

I wish the Conference every success.

With regards.

S. SIVAPPA,
Chairman,
Karnataka Legislative Council.

११८३(३) वि. पं.
पटना
दिनांक १२-४-१९७९ ई.

प्रिय ए. वीरप्पा जी,

मुझे यह जानकर बड़ी प्रसन्नता हुई कि आन्ध्र प्रदेश शासन २८ एवं २९ अप्रील १९७९ को आन्ध्र प्रदेश राज्य पिछडा वर्ग सम्मेलन करने जा रहा है तथा इस अवसर पर स्मारिका का प्रकाशन भी। आन्ध्र प्रदेश शासन की ऐसी चेतना लोकतंत्र की शक्ति को उज्जीवित करेगी और प्रजातांत्रिक मूल्यों के प्रति गरीब, शोषित, पीडित एवं उपेक्षित पिछडी जातियों को आस्थावान बनाएगी। भारतीय संविधान में दी गई सुविधाओं से वंचित पिछडे वर्गों को शासन द्वारा प्रदत सुविधाओं और किए गए कल्याण कार्यों की यह विज्ञप्ति योजना बहुत ही उपयोगी है। मुझे विश्वास है कि इस अवसर पर प्रकाशित होनेवाली स्मारिका अपने कर्तव्य के प्रति सजग रहेगी।

मेरी हार्दिक शुभकामनाएं स्वीकार करें।

सुश्री राजेश्वरी सरोज दास
उपाध्यक्ष
विहार विधान परिषद्

CHANDI GARH,
April 9, 1979.

I am glad to know that the Andhra Pradesh Backward Classes State Conference is being held on 28th,29th, April 1979. This is really a unique example worthy of emulation by other State Governments. Since the Janata Party came into power in Haryana, we have increased reservations for the backward classes in Government Services from 2% to 5%. We are contemplating many more measures for the uplift of the backward classes and would like to be enlightened about the decisions of the proposed conference.

DEVI LAL,
Chief Minister, Haryana.

Bhubaneswar,
11*th April,* 1979

It gives me great pleasure to learn that a State Level Backward Classes Conference is being organised under the auspices of the Government of Andhra Pradesh on April 28th and 29th 1979, to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State. I have no doubt that the Conference will go a long way in creating an atmosphere conducive to the upliftment of the backward classes in Andhra Pradesh. I am glad that the Government of Andhra Pradesh have risen to the occasion and are determined to ameliorate the condition of the Backward Classes which constitute more than 50% of the State's population.

I wish the Conference all success.

NILAMONI ROUTROY,
Chief Minister,
Orissa.

NRIPEN CHAKRABARTI,
Chief Minister,
Tripura.

Agartala,
9th April, 1979.

Dear Sri Veerappa,

Kindly refer to your D.O. No. A1/4716/78. dated 29-3-79. I could not reply to your letter earlier, as I was on tour upto 8-4-79.

I am glad to know that Government of Andhra Pradesh have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures, if any.

I am confident that highlighting of the welfare measure already undertaken and measures, if any, to be undertake, may give clear impression in the minds of the people regarding the activities of the Government. Moreover, this may help to remove the misunderstanding, if any, between the people and the Government.

I wish the Conference a success.

With kind regards,

NRIPEN CHAKRABARTI.

Jaipur
13th April, 1979.

BHAIRON SINGH SHEKHAWAT,
Chief Minister of Rajasthan,
Jaipur.

It gives me great pleasure to learn that the Andhra Pradesh State Government is holding a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979. The Conference would bring to fore the measures undertaken by the State Government for the welfare of backward classes.

I have gone through the facilities extended by Andhra Pradesh Government for the welfare of backward classes and I send my appreciation for the same. However I feel that a re-thinking is needed on the pattern of concessions and facilities to backward classes with a view to make them self-sufficient and capable in the economic and social spheres so that they could compete with their other brothers of other classes.

I send my best wishes for the success of the Conference.

BHAIRON SINGH SHEKHAWAT.

BABUBHAI J. PATEL,
Chief Minister,
Gujarat.

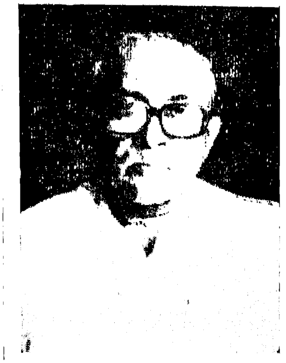
GANDHINAGAR,
9th *April*, 1979.

I am happy to learn that the Andhra Pradesh Backward Classes State Conference will be held this month.

The uplift of backward classes deserves the highest priority. In Gujarat, the development gap between the tribal area and other areas is proposed to be bridged within five years according to the new approach adopted in the draft Tribal Area Sub-Plan (1978-83). Steps have also been taken for effective implementation of Scheduled Castes Welfare Programme. Contracts of forest coupes are given only to Forest Workers' Co-operatives and the trade of minor forest produce has been taken over by the Forest Development Corporation. This has stopped the exploitation of tribals by private contractors and traders. I hope Conference will devise ways and means to accelerate the programme of uplifting the backward classes economically, socially and educationally in your State.

I convey my best wishes for the success of the Conference.

BABUBHAI J. PATEL.

CULCUTTA
3rd April, 1979.

I am glad to know that the Government of Andhra Pradesh is holding a StateLevel Backward Classes Conference on April 28th and 29th, 1979.

Vast number of our population belong to the backward classes. It is our national duty to work for their economical and social uplift. I do hope that this Conference will generate among the people an awareness of this task.

I send my greetings to all and wish the Conference all success.

JYOTI BASU
Chief Minister,
West Bengal.

S. G. PAWAR,
Chief Minister,
Maharashtra.

Mantralaya,
Bombay-400032.
6th April, 1979.

DEAR SHRI VEERAPPA,

I am glad to know that the Andhra Pradesh Government is holding a two-day State Level Backward Class Conference at Hyderabad to highlight the welfare measures undertaken and to suggest measures to accelerate the social uplift programme.

I have great pleasure in extending my best wishes to the Conference and its deliberations.

With regards,

S. G. PAWAR.

SURJIT SINGH BARNALA.
Minister,
Agriculture and Irrigation, India.

NEW DELHI
20th April, 1979.

I am glad to know that the Andhra Pradesh Government is organising a Conference of the State Backward Classes during this Month I wish Conference all success.

SURJIT SINGH BARNALA.

H. N. BAHUGUNA
MINISTER OF PETROLEUM
CHEMICALS AND FERTILIZERS
INDIA.

New Delhi-110 001.
April 12, 1979.

I am glad to learn that the Andhra Pradesh Government is organising a State Level Backward Classes Conference at Hyderabad on April, 28 and 29.

The Constitution provides a number of safeguards to protect and promote the interests of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other socially and educationally Backward Classes. Though a number of schemes have been initiated to promote their educational and economic interests but we have still a long way to go in this regard. A Backward Classes Commission has been set-up to de-fine the criteria for specifying socially and educationally backward classes and recommend steps for their advancement including reservations in public services. The report of this Commission is likely to be received by the end of this year.

To ameliorate the lot of these people, the States have already prepared special component plans. I understand that for Andhra Pradesh there is an outlay of Rs. 8.32 crores in 1978-79. a crore more than last year.

There is great scope for improving the economic conditions of these classes through activities like animal husbandry, fishery, agriculture and village industries. This could be achieved by larger institutional credit. The States can form Scheduled Castes Development Corporations. The Union Government is considering giving Central Assistance to strengthening such corporations. A provision of Rs. 10 crores has been made for 1979-80 in this regard.

I hope the two-day Conference would have ample opportunity to discuss all the problems in depth and prepare a strategy for implementation in Andhra Pradesh.

I send your Conference my good wishes.

H. N. BAHUGUNA.

SIKANDER BAKHT
Minister of Works, Housing,
Supply and Rehabilitation
& Wakfs, India.

NEW DELHI,
APRIL 9, 1979.

Backward classes are an important segment of our society. The country cannot progress unless we carry them forward with the other sections of our people. It is gratifying to note that increasing attention is now being paid for their welfare. Many State Governments have provided reservation in services and are giving other facilities for their educational, economic and social uplift. I am very glad to know that your State is taking very keen interest in their welfare and giving a number of facilities to bring them at par with the other people. The State Level Backward Classes Conference being organised by you is a welcome step. I understand that among other things, the Conference will suggest further suitable measures for the accelerated uplift of these classes. I hope the Conference will suggest concrete measures in this regard and the Government will give due consideration to implement them.

My best wishes for the success of the Conference.

SIKANDER BAKHT.

123—9

SHANTI BHUSHAN,
Minister of Law, Justice,
and Company Affairs, India.

New Delhi,
4th April, 1979.

I am glad that the Andhra Pradesh Government is holding a two-day State Level Backward Classes Conference beginning on April 28, 1979 to focus attention on the welfare measures undertaken for the Backward Classes in the State and suggest what further steps can be taken to step up the developmental efforts for these communities. I commend the efforts of the State Government for measures taken so far in this respect. I am sure the outcome of the Conference will go a long way as regards development of backward classes not only in the State but also in other parts of the country.

I wish the Conference all success.

SHANTI BHUSHAN.

DR. P. C. CHUNDER,
Education Minister, India.

New Delhi,
6th April, 1979.

It is indeed heartening to know that the Andhra Pradesh State Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference at the end of this month. The conference will help to bring into focus the welfare measures needed by the backward classes who constitute more than 50% of the population of the State. The progress of the State as a whole thus hinges on the speedy advance of these classes in several fields of human endeavour and achievement. I hope that the deliberations of the conference will help to achieve the objectives in view.

On this occasion, I have great pleasure in conveying my best wishes to the Andhra Pradesh State Government.

P. C. CHUNDER.

MOHAN DHARIA,
Minister for Commerce,
Civil Supplies and Co-operation.

New Delhi,
4th April, 1979.

I am glad to know that the Government of Andhra Pradesh have convened a State Level Backward Classes Conference to high light the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of backward classes.

There is a rising consciousness for social and economic justice amongst the members of the backward classes. There is also an awareness amongst the other classes of the society of the need for making all efforts for the socio-economic upliftment of this large section of our society. I hope the discussions at the Conference would be directed to adopting constructive and positive approach by the members of the backward classes so that they can derive real benefit from the measures presently being adopted by the Government and make constructive suggestions regarding improvements to be made for them.

My best wishes for the Conference.

MOHAN DHARIA.

RABI RAY,
Minister of
Health and Family Welfare,
India.

NEW DELHI
7th April, 1979.

I am glad to know that the Government of Andhra Pradesh has taken steps to look to the problems of the Backward Classes in a systematic and organised manner. The State has already taken several effective measures to provide opportunities to the members of the backward classes to come up not only in the educational and economic fields but also to get entry in the services. The under privileged classes deserve the highest consideration and we must do our best to bring them at par with others, so that they may also be equal partners in the development and growth of the country. This process will also directly help in raising the standard of living of these people and reducing the ill effects of poverty.

I am confident, the deliberations of the State Level Backward Classes Conference will be very successful and will throw up constructive suggestions for effective implementation.

I wish the Conference all success.

RABI RAY.

H. M. PATEL,
Home Minister, India.

New Delhi,
April, 12th 1979.

I am happy to learn that the Government of Andhra Pradesh have decided to hold a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979. Despite the fact that our Constitution guarantees equality of oppurtunity for all citizens, in practice, this cannot be since a large number of our people had fallen so very far behind-hand that they are not only in no position to-day to compete on equal terms with their advanced brothern, but that it would be quite sometime before they can be helped to catch up. I have, no doubt, that this State Level Conference will apply itself to the task of dentifying factors which are responsible for their backwardness, and evolve a realistic programme of action to ensure that these backward classes are able to develop specially to a point where they are able to compete on more or less equal terms. I send my good wishes for the success of this Conference.

H. M. PATEL.

P. RAMACHANDRAN,
Minister for Energy, India.
(*Oorja Mantri Bharat*)

NEW DELHI,
April 7th, 1979.

Dear Shri Veerappa,

I am glad to know from your letter that the Government of Andhra Pradesh is holding its State Level Backward Classes Conference on the 28th and 29th of this month at Hyderabad to highlight the various welfare measures undertaken by the Government for the benefit of these neglected communities and to chalk out future programme for speedy implementation of those measures. In order to mark the occasion, I understand you are also proposing to bring out a Souvenir. Although on account of paucity of time I am not able to contribute an article for publication in the Souvenir, I send my best wishes on this occasion.

With regards,

P. RAMACHANDRAN

A. B. VAJPAYEE
MINISTER OF EXTERNAL AFFAIRS
INDIA.

NEW DELHI,
April 7, 1979.

I am glad to know that a souvenir is being brought out to mark the State Level Backward Classes Conference which the Government of Andhra Pradesh is organising on the 28th and 29th April 1979.

I send my greetings and best wishes.

A. B. VAJPAYEE.

RAVINDRA VARMA,
Minister of
Parliamentary Affairs and Labour,
India.

NEW DELHI
12th April, 1979.

My. Dear Shri Veerappa,

Thank you very much for your letter of 29th March, 1979 regarding the State Level Backward Classes Conference to be held in Andhra Pradesh on the 28th and 29th of April, 1979. I am glad to know that the Government of Andhra Pradesh is holding a Conference to highlight the measures undertaken for the welfare of the backward Classes in the State. I hope the Conference will be able to chalk out constructive programmes for the accelerated uplift of the backward Classes in Andhra Pradesh. I wish the Conference all success.

With kind regards,

RAVINDRA VARMA.

KAMALAPATI TRIPATHI
Leader of Opposition
Rajya Sabha.

New Delhi-110001
7-Janpath,
9th April, 1979.

I am glad to learn that the Government of Andhra Pradesh have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979 and bringing out a souvenir on this occasion.

I express my good wishes for the backward classes and wish the Conference a success.

KAMALAPATI TRIPATHI.

NEW DELHI,
17th April, 1979.

I am glad to know that the Andhra Pradesh Backward Classes State Conference will be meeting this month to consider steps for the benefits of backward classes.

The country has achieved a considerable progress in the field of economic and development activity in the last 25 years or so. It has also created certain social tensions. We should ensure that this benefit of development should reach each section of the society.

I send my good wishes on this occasion.

D. S. GULSHAN,
Minister of State for
Education, Social Welfare & Culture,
Government of India.

SAMARENDRA KUNDU,
Minister of State,
Ministry of External Affairs, India.

New Delhi,
6th April, 1979.

I am happy to know that the Andhra Pradesh Government is holding a State Level Conference for Backward Classes on April 28 and 29, 1979 and on this occasion the Government is bringing out a Souvenir.

As is well known, the Janata Government is committed to the establishment of an egalitarian society and to this end the Government has framed and implemented many programmes for the upliftment of the backward classes. The programmes of adult education, food for work, minimum needs, land reforms, promotion of village and cottage industries, etc., are all steps which the Government has taken which will largely benefit the backward classes. In view of the above, it is important that the backward community should frequently meet to consolidate the gains and at the same time should strive to realise their unfulfilled aspirations. Such conferences will go a long way to arouse awareness among the people that social liability such as untouchability, casteism, etc., are great impediments to socio-economic progress of the country. Indeed, the Government is fully alive to the noble ideals enshrined in our Constitution.

I wish your Conference all success.

SAMARENDRA KUNDU.

S. D. PATIL,
Minister of State, Home,
India.

NEW DELHI,
APRIL 9, 1979.

Dear Shri Veerappa,

I am glad to learn from your D.O. letter No. AI/4716/78, dated the 29th March, 1979, that the Andhra Pradesh Government is holding a State Level Backward Classes Conference to highlight the welfare measures undertaken by the State Government and to suggest suitable measures for their progress. I am sure this Conference will prove useful for Backward Classes. Government of India also have recently appointed a Backward Classes Commission for recommending steps that should be taken for the welfare of the socially and educationally backward classes.

I send my good wishes for the success of the Conference.

S. D. PATIL.

ZULFIQUARULLA,
Minister of State
Ministry for Finance, India.

New Delhi-110001.
5th April, 1979.

I am happy to know that the Andhra Pradesh Government is organising a State Level Backward Classes Conference. I understand that the State of Andhra Pradesh like other States, has taken measures to ameliorate the condition of the backward classes. It is no doubt the foremost duty of the Government to make all possible efforts to remove backwardness from the country. The Conference will no doubt review the progress of the various welfare schemes undertaken so far, and will consider ways and means to accelerate the progress of the schemes for the removal of backwardness.

I wish the Andhra Pradesh State Backward Classes Conference every success.

ZULFIQUARULLA.

SMT. ABHA MAITI
Minister of State,
Ministry of Industry, India.

New Delhi,
12th April, 1979.

I am very happy to learn that the Government of Andhra Pradesh have decided to hold a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest firther measures for their accelerated progress in the State. I wish the Conference all success.

Smt. ABHA MAITI.

S. D. PATIL,
Minister of State, Home,
India.

NEW DELHI,
APRIL 9, 1979.

Dear Shri Veerappa,

I am glad to learn from your D.O. letter No. AI/4716/78, dated the 29th March, 1979, that the Andhra Pradesh Government is holding a State Level Backward Classes Conference to highlight the welfare measures undertaken by the State Government and to suggest suitable measures for their progress. I am sure this Conference will prove useful for Backward Classes. Government of India also have recently appointed a Backward Classes Commission for recommending steps that should be taken for the welfare of the socially and educationally backward classes.

I send my good wishes for the success of the Conference.

S. D. PATIL.

ZULFIQUARULLA,
Minister of State
Ministry for Finance, India.

New Delhi-110001.
5th April, 1979.

I am happy to know that the Andhra Pradesh Government is organising a State Level Backward Classes Conference. I understand that the State of Andhra Pradesh like other States, has taken measures to ameliorate the condition of the backward classes. It is no doubt the foremost duty of the Government to make all possible efforts to remove backwardness from the country. The Conference will no doubt review the progress of the various welfare schemes undertaken so far, and will consider ways and means to accelerate the progress of the schemes for the removal of backwardness.

I wish the Andhra Pradesh State Backward Classes Conference every success.

ZULFIQUARULLA.

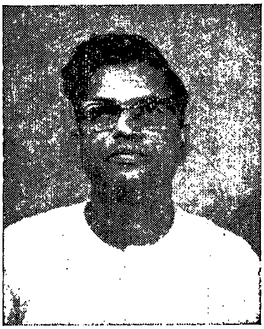
ZULFIQUARULLA,
Minister of State
Ministry for Finance, India.

New Delhi-110001.
5th April, 1979.

I am happy to know that the Andhra Pradesh Government is organising a State Level Backward Classes Conference. I understand that the State of Andhra Pradesh like other States, has taken measures to ameliorate the condition of the backward classes. It is no doubt the foremost duty of the Government to make all possible efforts to remove backwardness from the country. The Conference will no doubt review the progress of the various welfare schemes undertaken so far, and will consider ways and means to accelerate the progress of the schemes for the removal of backwardness.

I wish the Andhra Pradesh State Backward Classes Conference every success.

ZULFIQUARULLA.

HYDERABAD,
18th April, 1979.

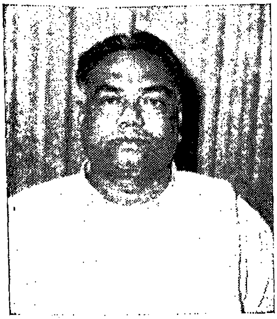
Dear Shri Veerappa,

I am indeed very happy that our Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 at Hyderabad to highlight the welfare measures for the benefit of backward classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress. It is also happy to note that the State Government have given reservations to Backward Classes in educational institutions and recruitments apart from extending several facilities for their educational, economic and social uplift.

I am sure that under the able and dynamic leadership of the Honourable Chief Minister Dr. M. Channa Reddy, the backward class population of this State will get more uplift in every environment in future.

I wish the conference great success.

P. V. CHOWDARY,
Minister for Textiles. A. P.

Hyderabad,
7th April, 1979.

DEAR SRI VEERAPPA,

I am extremely happy to know that the State Level Backward Classes Conference is being held at Hyderabad on 28th and 29th April 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of backward classes.

Under the Directive Principles enshrined in the Constitution of India, it shall be the responsibility of the State to promote the educational and economic interests of the weaker sections of our people and to protect them from social injustice and exploitation. Among these weaker sections whose interests deserve to be promoted and protected are those who have been listed as Backward Classes. Unless the Backward Classes and weaker sections of the Society are properly cared for, provided for and encouraged to become at least literate, hard-working and gainfully employed and unless "vertical" mobility is attempted, national progress will remain only a distant goal. The State Government that assumed office a year back under the stewardship of Dr. Channa Reddy, realised the force behind the above challenge and the need to tackle the problem on a war footing basis and evolved many schemes aimed at the upliftment of the long neglected sections of our society. I am very happy to state that this Government is firmly determined to root out administrative delays and complacency in this task of ushering in an economic revolution in the weaker sections of the society with particular reference to Backward Classes.

I send my best wishes for the grand success of the Conference.

C. DASS,
Minister for Minor Irrigation and Elections A.P.

HYDERABAD,
18*th April,* 1979.

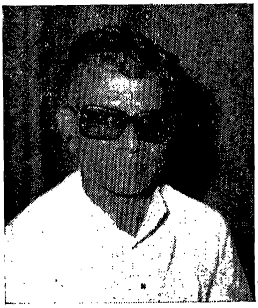

Backward classes have long suffered from many a social & economic infirmity in our Country. This Govt., is committed to removing these infirmities not only to restore to them their rightful place in the society but also to ensure their full and meaningful in volvement in all its activities.

I am indeed very pleased to know that a State-level Conference is being held on April, 28 and 29 at Hyderabad to identify and problems facing the backward classes. I have no doubt in my mind that under the able and progressive leadership of our Chief Minister it will be possible to translate into reality the hopes and dreams of the another equally weak sections of society.

I wish the Conference all success.

M. M. HASHIM,
Minister for Home, A.P.

Hyderabad,
10*th April,* 1979.

DEAR SRI VEERAPPA,

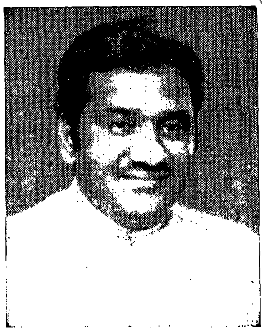
Thank you for your letter dated 29th March, 1979.

The State Government under the dynamic captainship of Dr. M. Channa Reddy, Chief Minister, has plunged into action rather with vengeance to undo the injustice meted out to vast section of the people over last several years. Such a noble endeavour deserves wide publicity for involving the people in this noble cause and enlist the co-operation from cross-section of the Society.

I hope the Souvenir would serve the said purpose abundantly. I pray God for making this venture a grand success.

With Good wishes.

T. HAYAGRIVACHARY
Minister for Technical Education and Indian Medicine, A.P.

HYDERABAD,
18*th April,* 1979.

Dear Shri Veerappa Garu,

I am very glad that the State Level Backward Classes Conference to highlight the welfare measures undertaken by the Government for the benefit of Backward Classes is being held on 28th and 29th of April, 1979.

Under the dynamic leadership of Dr. M. Channa Reddy, our beloved Chief Minister, our Government embarked upon many schemes for rapid development of the State with particular reference to the uplift of the downtrodden and weaker sections of the community. Fruits of these efforts have already become apparent particularly in rural areas.

Increased budget provision for the welfare of weaker sections, exemption of land revenue to small and marginal farmers, handing over possession of the lands allotted to the poor, provision of drinking water facilities in rural areas, but services to villages and launching of special employment schemes for the benefit of the educated unemployed, provision of house-sites and houses and creating civic amenities like internal roads, school buildings, street lighting, drinking water wells, etc., indeed peak volumes of the determined efforts of the State Government in the direction of bettering the lot of weaker sections of our Society. Growing and enthusiastic response from the people for the programmes undertaken by the Government could be seen everywhere in the State.

I hope that the conference which we are going to have will take note of all those efforts of the State Government and offer useful suggestions for accelerating the tempo of development in the State.

I wish the Conference all success.

N. JANARDHANA REDDY
Minister for Revenue, A.P.

HYDERABAD,
16*th April,* 1979.

Since independence our planners have launched schemes and programmes in the series of Five-Year Plans to improve the economy of the Country , but it has to be conceded that its impact has been negligible on the social and economic conditions of the Backward Classes and other weaker sections.

This realisation has compelled us to change our basic approach in this regard. Happily a beginning is made to lay greater emphasis on the all-round improvement of these sections. The measures set in motion to achieve this goal have unfortunately created reaction among the affluent sections who are coining new slogans and theories to frustrate these efforts.

It is therefore necessary that those who champion the cause of these classes should be vigilant and intensify our campaign.

I wish the State Level Conference of Backward Classes a grand success.

M. MANIK RAO,
Minister for Roads and Buildings, A.P.

HYDERABAD
7th April, 1979.

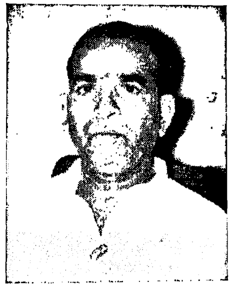
DEAR SRI VEERAPPA,

I am happy that a Souvenir is being brought out in connection with the State Level Backward Classes Conference to be held on 28th and 29th April. The Government headed by Dr. Channa Reddy Garu is wedded to the upliftment of down-trodden particularly those who are in the lower rungs of the society. Pursuance to this policy, Government have undertaken many ameliorative measures for upliftment of these classes in social, educational and economic fields. District-wise Conferences have been held in each District and the District Collectors are made responsible for preparing and executing the schemes intended for the betterment of these classes. Government is fully aware of its responsibilities and obligations to these classes and living upto them.

I hope the Souvenir will serve as a hand-out of steps taken up by the Government for betterment of these classes. I wish the conference every success.

V. NAGESWARA RAO,
Minister For
Municipal Administration, A.P.

HYDERABAD,
21*st April*, 1979.

It gives me pleasure to know that it is proposed to hold the State Level Backward Class Conference on 28th April, 1979. Illiteracy, historical factors, superstitions wrought havoc with the destinies of this neglected communities,eroded deeply into the very. fabric of their life and rendered them utterly helpless and dependent This kind of exploitaton is cruel and calls for a halt. This imbalance between the poor, the neglected and the rich and forward classes in their living and economic standards calls for an urgent rethinking Our Father of the Nation who hailed from forward classes realised that unless the poor, harijans and the down-trodden are provided the due status and economic stability the freedom given to the people cannot be justified as real and true. In order, therefore, to bring about a sense of realisation among the well-placed, he first identified himself with the Harijans and the down-trodden and ilved with their way of life. He had thus kindled an awakening in the hearts of the mass of people for the urgent need to fulfil our sacred duty towards the backward classes. After independence we have pledged to the upliftment of these neglected lot of people. We have, no doub done substantially in fulfilling the aspirations of our Father of the Nation to bring the backward classes to a level of thinking. But then, this alone will not help them. The gap between the rich forward and the backward classes is still continuing in considerable magnitude. There is every need for an exercise of introspection and to formulate as to how best and soon we will be able to file up this unhealthy continuing gap and bring about to sense of satisfaction and security to the backward classes and to provide them equal status and social justice as guaranteed in the Constitution.

This Conference which we are holding, I am sure,will deliberate on all these aspects and evolve measures to ameliorate the conditions of backward classes—for no Society can possibly be built on the denial of individual freedom and betterment.

I send my best wishes for the success of the Conference.

G. RAJARAM,
Minister for Finance, Power and Sports, Govt. of Andhra Pradesh.

HYDERABAD,
16*th April,* 1979.

Andhra Pradesh State Level Backward Classes Conference Scheduled to be held on 28th and 29th April, 1979 is first ever held by the Government in Andhra Pradesh. Also no State Government in the Country has ever organised such Conference.

This Conference will not only highlight the Welfare measures undertaken by the State Government for the Social, Educational and Economical advancement of the Backward Classes in the State, but also will discuss various problems concerning their betterment with a view of find out their solution.

We know, that based on the recommendations of the Backward Classes Commission, the State Government have recognised a list of Backward Classes containing 93 communities.

It is a fact that there are reservations in Government services and concessions in educational institutions for Backward Classes in the State. These reservations etc., will have to be continued till the conditions of the Backward Classes improve.

This Conference will not only take decision to request the Government to extend the period of reservations and concessions by 10 or more years but also to request to increase allotments in the State Budget for the economic betterment of the Backward Classes.

It is hoped that the resolutions passed at this Conference will receive utmost consideration by the State Government under the able leadership of our beloved Chief Minister Dr. M. Channa Reddy.

Pray for the success of the Conference.

B. RAMDEV,
Minister for Animal Husbandry and Dairy Development, P.A.

రాష్ట్ర జనాభాలో 40 శాతంపైగా ఉన్న వెనుకబడిన తరగతులు నేడు ప్రప్రథమముగా రాష్ట్ర మహాసభను జరుపుకుంటున్నందుకు నాకెంతో సంతోషంగావుంది. వెనుకబడిన తరగతుల అభివృద్ధి కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధతో కొన్ని ప్రయోజనకరమైన కార్యక్రమాలను ప్రారంభించి అమలు జరుపుతోంది ఈ కార్యక్రమాలను మరింత ముందుకు తీసుకపోయేందుకు ఈ మహాసభలో రాష్ట్రస్థాయిలో పాల్గొంటున్న ప్రతినిధులందరూ వివిధ తరగతుల సమస్యలను కుషణంగా చర్చించి సముచిత నిర్ణయాలు చేసి ప్రభుత్వ కృషికి తోడ్పడ గలరని ఆశిస్తున్నాను.

సం. మదన్ మోహన్
ఆరోగ్య, వైద్య శాఖ మంత్రి

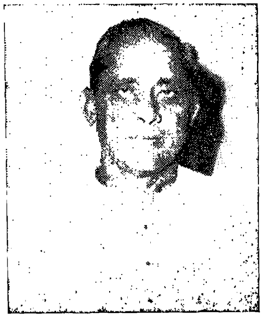

Hyderabad,
11*th April*, 1979.

Extremely happy to know that the State Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State and a Souvenir will be brought out on that occasion.

We wish the Conference and the venture all success.

RODA MISTRY,
Minister for Tourism, Woman & Child Welfare, A. P.

హైదరాబాదు,
ఏప్రిల్ 19, 1979

సందేశం

రాష్ట్రస్థాయిలో ఈ నెల 28, 29 తేదీలలో హైదరాబాద్‌లో జరుగుతున్న వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజానీకపు మహా సభలకు నా హృదయ పూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలుపు కుంటున్నాను.

మన రాష్ట్ర జనాభాలో దాదాపు అర్థ భాగంగా ఉన్న ఈ సోదరుల సర్వతో ముఖ అభ్యుదయానికై మన ప్రభుత్వము, మన ప్రియతమ నాయకులు ముఖ్యమంత్రి డా॥ మర్రి చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వమున చొరవతో చేపట్టి, దీక్షతో కొనసాగిస్తున్న పలు కార్యక్రమాలు యావత్తు జాతి ప్రగతి మార్గంలో పయనించేందుకు రాచ బాటలుగా విలసిల్లుతాయనుట నిర్వివాదాంశము.

వెనుక బడిన తరగతుల క్రింద క్రోడీకరించ బడుతున్న ప్రజానీకం, పలు సాంఘిక, ఆర్థిక రుగ్మతలతో సతమత మౌతున్న పరిస్థితి నుంచి తప్పించి, సాంఘిక సమానతనూ, ఆర్థిక ప్రగతినీ, మానసిక వికాసమునూ, సత్వరం సాధించేందుకు అత్యవసర ప్రాతిపదికపై నూతన కార్యక్రమాలను చేపట్టేందుకు ఈ మహా సభ ఉపయుక్తమైన నిర్ణయాలు చేస్తుందనీ ఒక చారిత్రాత్మక విధిని నిర్వర్తిస్తుందనీ విశ్వసిస్తున్నాను.

మహా సభ అన్ని విధాలా విజయ వంతం కావాలని వాంఛిస్తున్నాను.

యడ్లపాటి వెంకట్రావు
వ్యవసాయ శాఖామంత్రి

హైదరాబాదు,
ఏప్రిల్ 19, 1979.

సందేశం

కులం, వర్గం మాదిరిగానే వెనుకబాటుతనం అన్నది కూడా మన దేశానికి చారిత్రకంగా సామాజికంగా సంక్రమించి పీడిస్తున్న ఒక జాడ్యం. ఈ జబ్బును వదిలించుకొనగల యుక్తి తొలగించుకుని ముందుకు సాగిపోగల శక్తి ఎక్కడో గాదు—మనలోనే ఉందని అందరం గ్రహించాలి. సామాజిక వ్యవస్థ కులాలుగా, వర్గాలుగా చీలి ఉండడానికి ప్రధానమైన ఆధారం—ఆర్థికపరిస్థితులు. వీటిని చక్కదిద్దే ప్రయత్నంలో మన ప్రభుత్వం ఉంది.

రాష్ట్ర జనాభాలో 40 శాతం పైగా ఉన్న వెనుకబడిన తరగతులు ఎప్పటికంటే ఎక్కువగా నేడు చైతన్యం పొందుతున్నారు. దీనికి ఒక ప్రధాన కారణం—ప్రభుత్వం తమ సంక్షేమంకోసం తలపెట్టిన పథకాలు క్రమంగా సత్ఫలితాలు ఇస్తున్నాయన్న విశ్వాసం ఈ తరగతులలో కలగడమే. ఈ చైతన్యం ఇంతకుముందు జిల్లా స్థాయిలో జరిగిన మహాసభలలోనే బాగా వ్యక్తమయింది. ఇక నేడు రాష్ట్ర స్థాయిలో జరుగుతున్న మహాసభ, వెనుకబడిన తరగతులలో వెల్లివిరిస్తున్న ఈ చైతన్యానికి పరాకాష్ట కాగలదని ఆశిస్తున్నాను.

ఈ తరగతులు, వివిధ వృత్తిదారులు తమ జీవన విధానంలో ఎదురవుతున్న సమస్యలను సాకల్యంగా చర్చించుకుని, రాష్ట్ర పురోభివృద్ధిలో భాగంగా ఆచరణ సాధ్యమైన సూచనలు చేసి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రగతి పథకాలను జయప్రదం చేయడానికి మరింత చేదోడువాదోడు కాగలరని విశ్వసిస్తున్నాను.

ఈ మహాసభ జయప్రదం కావాలని మనఃపూర్వకంగా కోరుకుంటున్నాను.

కె. వి. ఆర్. ఎస్. పద్మనాభరాజు
సాంఘిక సంక్షేమ శాఖా మంత్రి

Hyderabad,
7th April, 1979.

DEAR SRI VEERAPPA GARU,

I am glad that State Level Backward Classes Conference is proposed to be held on 28th, 29th of April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by State Government for benefit of Backward Classes.

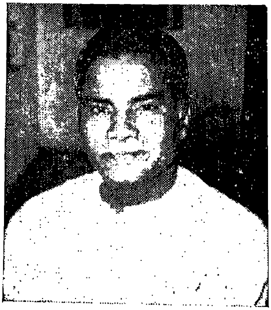
This is the first time to hold Backward Classes Conference in such a large scale. It gives us an opportunity to meet various representatives of Backward Classes in large scale and understand their problems in person. Not that the Government is not aware of their problems now, the whole object and effort of Government is how best we can make use of our plans and machinery to improve the lot of economically backward sections of society and bring them above the poverty line in a planned manner. Many steps like educational concessions, reservation of jobs in addition to implementing S.F.D.A., M. F. D. A., and Agricultural Labour Programme are being taken up to help the weaker sections. Government is still looking forward for many useful schemes to help the Backward Classes. In this connection the voluntary organisations should also share this social responsibility to take up rural industry projects to create employment potential in the villages.

I am sure that the organisation of this type of conference at State Level will create awakening in the public.

I wish the Conference a grand success.

PARAKALA SESHAVATARAM,
Minister for Rural Development, A.P.

HYDERABAD,
17th April, 1979.

I am happy to note that the State Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of the Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State. It is indeed a great privilege to the participants to discuss openly the several facilities hitherto extended to Backward Classes by Government and to emphasise the need for providing more facilities for their speedy development in the society. I wish the Conference a grand success.

NADENDLA BHASKARA RAO,
Minister for Law and Ports, A.P.

VIDYA PATHAK,
Minister of State for Social Welfare,
Tourism, Irrigation and Power,
Rajasthan.

Jaipur,
7th April, 1979.

I am very glad to learn that the Andhra Pradesh Government have decided to hold a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government and they propose to bring out a Souvenir to mark the occasion. I am confident that the deliberations in the proposed Conference would pave way to further accelerate all–round upliftment of the Backward Classes.

Indeed, it would be a great day, if our country is able to achieve the goal set forth before us to remove the disparity amongst the different classes of people.

I send my good wishes for the success of the Conference as also for the continued progress in the state, for which it has dedicated itself.

VIDYA PATHAK.

HYDEABAD,
17th April, 1979.

I am glad that the Statewide conference of Backward Classes will be held this month at Hyderabad. The District conferences that were held earlier served as a preparatory ground for the ensuing Statewide conference. Several useful resolutions were passed at the district level conference which have to be discussed at State level and endorsed for acceptance by Government.

I am sure the Statewide conference will make its mark by passing practical resolutions to uplift backward classes in the State.

I wish the conference complete success.

M. S. V. PRASADA RAO,
Minister for Marketing and Warehousing, A.P.

JUSTICE K. AMARESWARI,
Judge, A.P. High Court.

"Avanthi"
3-5-696, *Himayatnagar,*
Hyderabad-500 029.
11*th April,* 1979.

I am very happy to learn that the State Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State. According to me this should have been done long back as the Backward Classes constitute more than 50% of the State's population.

I hope the conference will discuss various methods and means by which the progress of the Backward Classes can be achieved and the deliberations would yield useful results.

I wish the conference all success.

K. AMARESWARI.

PRIT SINGH RATHEE
Minister for Revenue,
Govt. of Haryana.

I am glad to know that the State Level Backward Classes Conference is being held on April, 28 and 29, 1979 to highlight the welfare measures taken by the Andhra Pradesh Government for the backward classes and suggest suitable measures for their accelerated progress.

The gigantic task of uplifting downtrodden masses is being speedily implemented by the government. I hope the conference would chalk out a result oriented programme to prove penacea for all the ills of the suppressed classes.

I send my best wishes for the success of the Conference.

PRIT SINGH RATHEE

PRIT SINGH RATHEE
Minister for Revenue,
Govt. of Haryana.

I am glad to know that the State Level Backward Classes Conference is being held on April, 28 and 29, 1979 to highlight the welfare measures taken by the Andhra Pradesh Government for the backward classes and suggest suitable measures for their accelerated progress.

The gigantic task of uplifting downtrodden masses is being speedily implemented by the government. I hope the conference would chalk out a result oriented programme to prove penacea for all the ills of the suppressed classes.

I send my best wishes for the success of the Conference.

PRIT SINGH RATHEE

L. G. HAVANUR,
Minister for Law, Social Welfare
and Backward Classes.

VIDHANA SOUDHA,
BANGALORE-11,
17*th April,* 1979.

I am glad that A. P. Government is holding a State Level Backward Classes Conference, preceded by District Level Backward Classes Conference, on the 28th and 29th of April, to highlight the welfare measures undertaken by your Government for the upliftment of Backward Classes and to get suitable suggestions for accelerated progress of weaker sections in the State. I am happy to note that more than50% of the State population in Andhra Pradesh is classified as Backward under Articles 15 (4) and 16 (4) of the Constitution. I am glad that a Souvenir is being brought out to Commemorate the Conference. I wish the Souvenir will contain articles from learned Jurists, socialogists and educationalists suggesting measures for the upliftment of these weaker sections.

I send my best wishes for the success of the Conference.

L. G. HAVANUR.

Justice K. Amareswari,
Judge, A.P. High Court.

"Avanthi"
3-5-696, *Himayatnagar,*
Hyderabad-500 029.
11*th April,* 1979.

I am very happy to learn that the State Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State. According to me this should have been done long back as the Backward Classes constitute more than 50% of the State's population.

I hope the conference will discuss various methods and means by which the progress of the Backward Classes can be achieved and the deliberations would yield useful results.

I wish the conference all success.

K. AMARESWARI.

JUSTICE P. A. CHOUDARY.

1-10-1/16 ASHOK NAGAR,
HYDERABAD,
10*th April,* 1979.

Dear Mr. Agisam Veerappa,

The Backward Sections of our people constitute an overwhelming majority of our society. In a democracy, therefore, it is legitimate for all right thinking people to work for their immediate social and economic uplift which was thwarted by the two centuryold alien rule in this country. I realize that this calls for a great adjustment of conflicting social and economic interests. I am sure your Conference will help find a workable solution.

I wish your Conference all success.

P. A. CHOUDARY

JUSTICE A. SEETHARAM REDDY.

HYDERABAD,
11*th April,* 1979.

Dear Sri Veerappa Garu,

Jusnaturalae or natural law ordains the more fortunate section of the society to extend a helping hand to those who are less fortunate, in order to co-exist as human beings.

I am quite sanguine that the conference will to this end strive to evolve positive formulae so as to be given a practical shape without loss of time remembering that time and tide will wait for no man.

Wishing the conference every success.

A. SEETHARAM REDDY.

KESARA ANANTA REDDY,
Chairman,
Telangana Planning &
Development Committee.

Hyderabad-500029
10*th April,* 1979.

DEAR SRI VEERAPPA GARU,

I am extremely happy to know that a State Level Backward Classes Conference is going to be held on 28th and 29th April, 1979 and that a Souvenir also is being brought out to mark the occasion.

With a view to promote the well being of the weaker sections of society particularly the listed Backward Classes, certain important welfare programmes like scholarships, supply of text-books and note books, special coaching for competitive examinations, distribution of house-site pattas and weaker sections housing programme etc., have been taken up and are under implementation. The benefits under these programmes could reach only to a small section of this society. Therefore, if the benefits of the welfare programme meant for these listed backward classes are to reach as large a population as possible, a co-ordinated effort and concentrated attention may have to be paid both at the formulation and implementation stages. I am sure the deliberations at the conference will enable the participants to discuss various suggestions and in taking appropriate decisions to design various programmes aiming at the overall economic development and well being of the backward classes.

I wish the Conference a grand success.

KESARA ANANTA REDDY.

MOGAL SYFULLA BAIG
Chairman,
Rayalaseema Planning and Development Committee.

HYDERABAD,
10*th April*, 1979.

I am very happy to learn that a State Level Backward Class Conference is convened on 28th and 29th April, 1979 to light the welfare measures undertaken by State Government for the benefit of Backward Classes and to explore further measures for their accelerated progress. I am also happy to know that a Souvenir is going to be released on this occasion which would highlight the measures taken to better the living conditions of the backward class people. I feel apart from these sporadic attempts now and then there is absolute need for continuous and sustained efforts to better the lot of backward classes and a programmatic follow up action on the efforts made so far. I wish the Conference all success.

M. SYFULLA BAIG.

M. BALAIAH
Chairman
Hyderabad Urban Development Authority.

HYDERABAD,
20th April, 1979.

It is a matter of great pleasure that for the first time in the history of India, Government of Andhra Pradesh under the auspices of Dr. M. Channa Reddy, Hon'ble Chief Minister is holding a State Level Conference of the Backward Classes scheduled to be held on 28th and 29th April, 1979. This Conference is a forum that affords opportunity for the participants of the Backward Classes to think, analyse and evolve solutions to problems confronted by them especially in the fields of Social, Economical and Educational etc., I am sure all the enlightened members of the community will contribute their best in formulating and finalising various programmes and policies which will ultimately aim at the welfare of our brothren.

I wish the Conference all success.

M. BALAIAH.

KALKA DASS,
Chairman, Metropolitan Council, Delhi.

DELHI,
13TH APRIL, 1979.

I am glad to know that A.P. Government is holding the State level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 and a Souvenir is being published on this occasion.

It is praiseworthy that A.P. Government has formulated various schemes for the benefit of Backward Classes. It is also noteworthy that several facilities are being provided for the educational, economic and social uplift of the backward classes.

I wish your venture a great success.

KALKA. DASS

K. SUBRAMANIAM,
Member.

NEW DELHI
21, Western Court,
18th April, 1979.

Backward Classes Commission,
Ministry of Home Affairs,
Government of India.

Dear Sri Agisam Veerappa,

I am profoundly elated and profusely gleeful to know that the Andhra Pradesh Government have dicided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 as the summit culmination after District and Block Level Conferences to highlight the welfare measures under taken by the State Government for the benefit of the Backward Classes.

I know for certain Andhra Pradesh is one of the pioneering states in India which stands for the accelerated progress of the Backward Classes which constitute almost 50% of the State's population.

In the capacity of a member of the Backward Classes Commission investigating the Conditions of socially and educationally Backward Classes, I hope the proposed conference will turn a new leaf in the history of the onward march of the Backward Classes in India and give me the benefit of knowing the Socio-educational conditions available in your State. Also I am sure you all will endeavour to depict the corporate image of the steps that you have taken to improve the living conditions of the weaker sections of the Society.

With a plank to think aloud and a flag to fly over let us march for a better India where in the lives of the Backward Classes would at least be meaningful and purposeful. I am confident that the combined effort of Dr. Channa Reddy, the Chief Minister and also the Chairman of the Reception Committee will contribute to the betterment of the socially and educationally backward sections of the society enabling us to forge ahead a casteless society.

I wish the function all success.

With kind regards,

K. SUBRAMANIAM

I. J. NAIDU
Chief Secretary,
Government of Andhra Pradesh.

HYDERABAD,
19th April, 1979.

It is, indeed, in all fitness of things that the State Government should organise the State Level Backward Classes Conference at Hyderabad on 28th and 29th April, 1979, having organised similar conference at district level as a prelude to the State Conference, and is indicative of the State Government intension and determination to pursue its avowed policy of bettering the prospects of the Backward Classes.

I am sure the Conference will discuss in depth all aspects of the developmental programmes and efforts required to further ensure speedy economic upliftment of the Bakward Classes and suggest practical solutions to achieve the same.

I have no doubt the Souvenir which you propose to bring out will reflect the efforts of the State Government in ameliorating the conditions of the Backward Classes.

I wish the Conference all success.

I. J. NAIDU

N. J. KAMATH,
Addl. Chief Secretary.

Hyderabad,
12*th April,* 1979.

It gives me much happiness to know that it has been decided to hold the Andhra Pradesh State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979 at Hyderabad. In pursuance of the recommendations of the Backward Classes Commission appointed in 1968, the State had recognised certain communities as Backward classes and to-day their list consists of 93 such communities. Since the listed Backward Classes constitute more than 40% of the population of Andhra Pradesh, it is the duty of all concerned in the State to earnestly see in what way they can contribute towards ameliorating the conditions of the Backward Classes with a view to ultimately achieving the object of bringing them into the main stream of national life without distinction of caste, creed or class. It is refreshing to note that Distric level Backward Classes Conferences have already been held in all districts by now. I had an opportunity to participate in atleast one of these District Level Conferences. I have now every hope that the forthcoming State Level Backward Classes Conference will provide a welcome forum for taking stock of the effect of the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of the Backward Classes and provide a launching pad for suggestions and schemes aimed at accelerating the progress of development of the Backward Classes into equal and responsible citizens of the State.

I have, therefore, the greatest pleasure in extending my hearty congratulations to the convenors for organising this Conference and my best wishes for its success in achieving the laudable object of uplifting the Backward Classes and bringing them into the main stream of our society.

N. J. KAMATH

M. SNTAPP, PH.D., (LOND.), PH.D. (MNCH.)
Vice-Chancellor,
Sri Venkateswara University.

TIRUPATI,
14TH APRIL, 1979.

Dear Shri Veerappa Garu,

I am thankful to you for sending your D.O. letter No. A1/-4716/78, dated 29th March, 1979. I am also happy to learn that the State Level Backward Classes Conference is taking place on 28th and 29th April 1979 to high light the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures. The work that has been now done by the Andhra Pradesh State Government under the dynamic leadership of the Chief Minister Dr. M. Channa Reddi garu is praiseworthy and laudable. I am sure the help given by the State Government to the Backward Classes will enable the latter to find their due place among the various communities in our State. Also with your goodself at the helm of affairs, I am sure, the interests of the Backward Classes are adequately safeguarded and the latter can take their legitimate pride that their problems would receive highest attention at your hands.

May I wish your Conference all success

With personal regards,

M. SANTAPPA

DR. N. SHANMUKHA RAO,
Vice-Chancellor,
Jawaharlal Nehru Technological University

Hyderabad,
11*th* *April,* 1979.

DEAR SRI VEERAPPA

I am pleased to learn that a conference of Andhra Pradesh State Backward Classes is being organised by the State Government and I hope that this conference will arrive at suitable recommendations for the accelerated progress of the Backward Classes.

With kind regards,

N. SHANMKHA RAO.

B. N. RAMAN, I.A.S
Secretary to Government
Social Welfare

The State Level Conference of Backward Classes is a unique Conference involving official administrative approach, non-official discernment and thought and popular hopes and aspirations. One could hardly conceive of another forum where at the State level such a combination would have assembled to ponder over problems facing a large section of population, suggesting solutions for them and endowing them with practicality to enable the State Government to proceed with renewed vigour on the path of progress by striking a true balance among competing fields of expenditure and State activity for social good.

District level meetings which preceded the Conference threw up the problems from grass roots, thus making the State Level Conference an organic, intelligent and responsible representation not only of the concerned section of the community but of the people of the State as a whole. The Conference, in such a context, is bound to be successful functioning as it will in an atmosphere of calm appraisal, sound thinking and over-all comprehension, mutual understanding and good-will.

Normally processing of a Conference is left to administrative machinery. In this Conference rich guidance and active personal participation has been forthcoming from the Chief Minister, his Cabinet colleagues, Members of the Legislative Assembly and Legislative Council, Officers of Secretariat Departments and Administrative Departments. In such a context the hope, that, even before most of the recommendations are proposed, some significant announcement of Government decisions on vital issues would be made appear beyond doubt.

The Conference has received wishes for its success from the President, Vice-President, Prime Minister and a large number of dignatories and personages concerned with the cause of the Nation's development. I am proud of associating myself and my colleagues with the laudable objectives of this promising Conference.

B. N. RAMAN

తెలుగు విభాగం

విషయ సూచిక

వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజలకు ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తు

డాక్టర్. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి*

వెనుకబడిన కులాలు, వెనుకబడిన తెగలతో పాటుగా సాంఘికంగా, విద్యావిషయకంగా వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజల అభివృద్ధికి ప్రత్యేక కృషి జరపాలని మన రాజ్యాంగం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఆదేశించింది. ముఖ్యంగా జనాభాలో అధిక సంఖ్యాకులుగా వున్న బలహీన వర్గాల ప్రజల అభ్యున్నతికి పరిపాలనా యంత్రాంగం అమలు జరిపిన వివిధ కార్యక్రమాల ఆధారంగానే ఒక దేశప్రజలు సాధించిన పురోగమనాన్ని మదింపు చేస్తారు. మనకు స్వాతంత్ర్యం లభించిన తరువాత గత 30 సంవత్సరాల కాలంలో వివిధ రంగాలలో మనం గణనీయమైన అభివృద్ధి సాధించినప్పటికీ వాటి ఫలితాలు సమాజంలోని బలహీన వర్గాల వారికి అందలేదు. ఈ విషయాలన్నిటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, నా ప్రభుత్వం అధికారం చేపట్టిన వెంటనే మన రాష్ట్రంలోని వివిధ పేద ప్రజల అభ్యున్నతికి అనేక పథకాలను ప్రారంభించింది.

మన రాష్ట్ర జనాభాలో 40 శాతం పైగా ప్రజలు వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారు ఉన్నారు. వారిలో చాలామంది వడ్రంగం, కమ్మరం, నేతపనివారు, గొర్రెలకాపరులు, మత్స్యపారిశ్రామికులు, కుట్టుపనివారలు, కుమ్మరి, నాయీబ్రాహ్మణులు, రజకులు మొదలైన వృత్తులవారు ఉన్నారు. నిధుల కొరత, సాంకేతిక పరిజ్ఞానలోపం, ఉత్పత్తులకు తగిన మార్కెటింగు సౌకర్యాలు లేకపోవడం మొదలైన కొన్ని యిబ్బందుల కారణంగా వారు ఆర్థికాభివృద్ధిని సాధించలేకపోయారు. వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజల ప్రణాళికాయుతమైన ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రత్యేక సాధనగా ఉపయోగపడడానికి వీలుగా వెనుకబడిన తరగతుల సహకార ఆర్థిక సహాయ కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు, ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలలో ప్రధానమైనది. ఇందువల్ల వెనుకబడిన తరగతుల వారు యీ సంస్థద్వారా తమ యిబ్బందులను అధిగమించడానికి అవకాశం ఏర్పడుతున్నది.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ కార్యక్రమంలో విద్యారాయితీలు, ఇళ్ళస్థలాల పంపిణీ, సామాజిక సేవలు కార్పొరేషన్ ద్వారా ఆర్థిక తోడ్పాటు కార్యక్రమాలు మొదలైనవి ఉన్నాయి.

వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు విద్యావిషయక పథకాలను అమలు జరపడానికి ప్రభుత్వం రు 236.44 లక్షలు మంజూరుచేసింది. ఈ మొత్తం నుంచి ప్రి మెట్రిక్ పోస్టు మెట్రిక్, రెసిడెన్షియల్ విద్యార్థులకు వివిధ స్కాలర్ షిప్పులు మంజూరుచేస్తున్నారు. హాస్టళ్ళ నిర్వహణకు రు. 2 కోట్లకు పైగా మొత్తాలను కేటాయించారు. ప్రస్తుతం ఉన్న 361 హాస్టళ్లతో పాటు 22 కొత్త హాస్టళ్లు, మత్స్య పారిశ్రామికుల నిమిత్తం 5 ఆశ్రమ పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేశారు. హాస్టళ్లలో చేర్చుకోబడిన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల సంఖ్య ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 13,136 నుంచి 31,665 కు పెరిగింది. వెనుకబడిన తరగతుల యువకులలో విద్యావ్యాప్తికి అవకాశాలు కూడ కల్పించడానికి జాతీయం చేయబడిన పాఠ్య పుస్తకాల సరఫరా, ఫీజురాయితీలు, ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళలో నివసించే విద్యార్థులకు దుస్తుల సరఫరా, గ్రూప్ 1 సర్వీసు పరీక్షలో పాల్గొనడానికి వీలుగా 50 మంది వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యర్థులకు శిక్షణ యివ్వడం. గ్రామాధికారులు, డ్రైవర్లు, సైలర్లు మొదలైన ఉద్యోగాలలో నియామకానికి స్వల్పకాలిక శిక్షణ కార్యక్రమాలు వంటి కొన్ని యితర రాయితీలను కల్పిస్తున్నారు. ఈ చర్యలన్నీ అప్పుడే ఫలితాల నివ్వడం ప్రారంభించాయి. దీర్ఘకాలంపాటు విస్మరించబడిన ఈ వర్గాల ప్రజలు మన రాష్ట్రంలోని ప్రధాన సామాజిక జీవన వాహినిలో సముచిత గౌరవస్థానాన్ని పొందగలుగుతున్నారు.

వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజలలో అధిక సంఖ్యాకులు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్నారు. వారికి సరైన ఇళ్ళు, పరిశుభ్రమైన పరిసరాలు లేవు. అందువల్ల ప్రభుత్వం ఇళ్ళ స్థలాల పంపిణీ కార్యక్రమాన్ని ముమ్మరంగా అమలు జరపడానికి నిర్ణయించింది. ఈ కార్యక్రమానికి ఆర్థిక సహాయం అందజేయడంలోనూ, కాలహరణం లేకుండా వాటిని అమలు

*రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి

జరపడంలోనూ ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తున్నారు. గత ఆర్థికసంవత్సరంలో ఇళ్ళ స్థలాల పంపిణీ నిమిత్తం నిధుల కేటాయింపును రు. 500 లక్షలకు పెంచారు. స్థలాలను అభివృద్ధి పర్చడం, కట్టడాల నిమిత్తం మరో 100 లక్షలు కేటాయించారు. ఇప్పటివరకు రాష్ట్రంలో 11 లక్షల ఇళ్ల స్థలాలను పంపిణీ చేశారు. లాభంపొందిన వారిలో 40 శాతం మంది వెనుకబడిన తరగతుల వారు ఉన్నారు. దీనికి తోడు, స్థలాలు కేటాయింపు పొందినవారు ఇళ్లు నిర్మించుకోడానికి వీలుగా సహాయం చేయడానికి మేము ఒక బృహత్తర ఇళ్ల నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాము. దిగువ తెలిపిన ఇళ్ళ నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించి, అమలు జరుపుతున్నాము.

1. 1979 మే ఆఖరునాటికి 1,25,000 కుటుంబాలకు లాభించే విధంగా విశాఖపట్నం, కర్నూలులో జరిపిన పద్ధతిలో ఇళ్లస్థలాలు—సేవల కార్యక్రమం.
2. గృహ నిర్మాణం, పట్టణాభివృద్ధి కార్పొరేషన్ (హుడ్కో), జీవితభీమా సంస్థ (ఎల్. ఐ. సి.), సాధారణ భీమాసంస్థ (జి.ఐ.సి.) వంటి సంస్థాగత వ్యవస్థల రుణసహకారంతో 50,000 కుటుంబాలకు లాభించే విధంగా గ్రామీణ శాశ్వత గృహ నిర్మాణ కార్యక్రమం.
3. సంస్థాగత వ్యవస్థల రుణసహాయంతో 50,000 కుటుంబాలకు లాభించే విధంగా పట్టణ ప్రాంత శాశ్వత గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం.
4. సంస్థాగత వ్యవస్థల రుణసహాయంతో నేతపనివారలు, మత్స్యపారిశ్రామికులు, ఇతర వృత్తి పనివారల సహకార సంఘాల ద్వారా శాశ్వత గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం.

ఇళ్ళస్థలాలు—సేవల కార్యక్రమంలో దిగువ అంశాలు ఉన్నాయి:

1. ఇళ్లస్థలాల సేకరణ—వాటి అభివృద్ధి
2. పౌరసౌకర్యాలు, రోడ్లు, డ్రైనేజి, మంచినీరు, వీధి దీపాలవంటి సౌకర్యాలు.
3. తక్కువ ఖర్చుతో కూడిన తాత్కాలిక కట్టడాలు నిర్మించుకోడానికి సహాయం.
4. లాభం పొందిన వారు ఆదాయం పెంపొందించుకోడానికి ఆర్థిక తోడ్పాటు పథకం.

సాంఘిక సంక్షేమశాఖ గ్రాంట్ల నుంచి, పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు కేటాయించిన నిధుల నుంచి పౌరసౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నారు దానికితోడు, పనికి ఆహారం పథకంతో ఈ కార్యక్రమాలను అనుబంధంగా అమలు జరుపుతున్నారు. ఇళ్ళ నిర్మాణానికి ఆర్థిక సహాయాన్ని ఇళ్ళ నిర్మాణ వస్తువుల రూపంలో రు. 200/—లు. పనికి ఆహారం పథకం క్రింద రు. 200/— స్థిరీకరించారు. అంతేగాక రాయితీ రేట్లపై వెదురు గడలు సరఫరాచేయడానికి 1979 మార్చి 5వ తేదీన ఉత్తర్వులు జారీచేశారు. అన్ని జిల్లాలలోనూ యీ కార్యక్రమం అమలు వేగాన్ని పుంజుకుంది.

జి.ఐ.సి. వారి రు. 50 లక్షల రుణ సహాయంతో అన్ని జిల్లాలలో ప్రయోగాత్మక గ్రామీణ శాశ్వత గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు.

ప్రతి యూనిట్టు ఖర్చు రు. 4000/—ల చొప్పున రు. 25,000 ఖర్చుతో కూడిన గ్రామీణ శాశ్వత ఇళ్ళ నిర్మాణ పథకాన్ని హుడ్కోకు సమర్పించారు. సాంకేతిక పరంగా యీ పథకాన్ని ఆమోదించారు. ఉత్తర్వుల కోసం వేచి ఉన్నారు.

పట్టణ గృహ నిర్మాణ పథకానికి సంబంధించినంతవరకు అన్ని పట్టణాలు, మునిసిపల్ ప్రాంతాలలో కలక్టర్లు పథకాలు రూపొందించారు. రు. 289.90 లక్షల రుణంతో 6 028 ఇళ్లు నిర్మించే ప్రతిపాదనలను హుడ్కోకు సమర్పించారు. సాంకేతిక పరంగా యీ ప్రతిపాదనలను ఆమోదించారు. ఉత్తర్వుల కోసం వేచిఉన్నారు.

బలహీనవర్గాలు ముఖ్యంగా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన నిరుద్యోగులైన యువతీయువకులకు ఉపాధి కల్పించడానికి ప్రభుత్వం కొత్త పథకాలు ప్రారంభించింది. గత సంవత్సరం ప్రారంభించిన ప్రత్యేక ఉపాధి పథకం అప్పుడే ఫలితాలను యివ్వడం ప్రారంభించింది. మార్జిన్ పెట్టుబడి ధనం, సంస్థాగత సహాయం, ప్రాతిపదిక సౌకర్యాల కల్పన ద్వారా 7,5000 మంది నిరుద్యోగులు, పాక్షిక నిరుద్యోగులకు లాభసాటి అయిన ఉపాధి లేదా వృత్తి కల్పించారు.

మిగులు భూముల పంపిణీ, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, మునిసిపాలిటీలలో కొన్ని సీట్ల రిజర్వేషన్ వంటి వివిధ యితర కార్యక్రమాలను కూడ అమలు జరుపుతున్నారు. వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజల సంక్షేమం నిమిత్తం ప్రస్తుత ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో అదనంగా రు. 280 లక్షలు కేటాయించడం ద్వారా బడ్జెటులో యీ పద్దు క్రింద రు. 710 లక్షలు కేటాయించారు. సమాజంలోని యీ బలహీన వర్గాల సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం అమలు జరుపుతున్న కృషితో పాటు ఈ విషయంలో అన్ని వర్గాల ప్రజల సంపూర్ణ సహాయం చాలా అవసరం. ఈ రంగంలో మేము సాధించిన ఫలితాలు గణనీయంగానే ఉన్నప్పటికి, వచ్చే సంవత్సరాలలో ద్విగుణీకృత ప్రోత్సాహంతో మరింత ఎక్కువ కృషి జరపాలని మేము కృతనిశ్చయింతో ఉన్నాము. వెనుకబడిన తరగతుల దారిద్ర్యం అజ్ఞానం సమూలంగా నిర్మూలించబడి, ఎటువంటి అడ్డంకులు, అసమానతలు లేకుండా కోటి ప్రజలతో కలిసి సమాన స్థాయిలో వారు కూడ ముందడుగు వేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

మన రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం

కె. వి. ఆర్. ఎస్. పద్మనాభరాజు*

మన దేశ జనాభాలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు బలహీన వర్గాలకు చెందిన వారు. కనుక సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా, విద్యావిషయకంగా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన ప్రజల సర్వతోముఖాభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక నిబంధనలు చేసి వాటిని అమలు పర్చవలసిందిగా మన రాజ్యాంగంలోని 15 (4) పరిచ్ఛేదం నిర్దేశిస్తున్నది. దీనికి అనుగుణంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 1968 లో వెనుకబడిన తరగతుల కమిషనును నియమించింది. ఆయా వెనుకబడిన తరగతులలో ఒక్కొక్క తరగతికి చెందిన ప్రజల సర్వసాధారణ బీదస్థితి, వారు అవలంబించే వృత్తులు, కులం, విద్యా విషయకంగా వెనుకబడిన తనం— మున్నగు అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆయా వర్గాలకు చెందిన ప్రజల వెనుకబడినతనాన్ని నిర్ధారణ చేయాలని కమీషను నివేదించింది. ఈ అంశాలను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రభుత్వం 92 కులాలను వెనుకబడిన తరగతులుగా పరిగణించింది. దరిమిలా ప్రభుత్వం మరో 3 కులాలను కూడా వెనుకబడిన తరగతులుగా పరిగణించింది. ఇవి 4 వర్గాలుగా విభజింపబడ్డాయి. అయితే తెలంగాణా ప్రాంతంలోని ఎరుకల వారిని, లంబాడా వారిని వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలో నుంచి తొలగించి ఇటీవల షెడ్యూలు తెగల జాబితాలో చేర్చడం జరిగింది.

రాష్ట్రం మొత్తం జనాభాలో 40 శాతం కంటె ఎక్కువగా ఉన్న వెనుకబడిన తరగతుల వారి సంక్షేమం కోసం అనేక కార్యక్రమాలు రూపొందించి అమలుపర్చే నిమిత్తం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1-7-1975 తేదీ లగాయతు ప్రత్యేకంగా ఒక శాఖను ఏర్పాటు చేసింది.

వెనుకబడిన తరగతుల వారి సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం బడ్జెటులో ఇతోధికమైన మొత్తాలను కేటాయిస్తున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కేవలం వెనుకబడిన తరగతుల వారి కార్యక్రమాల కోసం అదనంగా రూ. 230.00 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించింది.

వెనుకబడిన తరగతుల వారి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు స్థూలంగా ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

1. విద్యాపరమైన కార్యక్రమాలు
2. ఇళ్ళ స్థలాల కేటాయింపు, గృహవసతి సాముదాయక సదుపాయ కార్యక్రమాలు.
3. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వెనుకబడిన తరగతుల సహకార ఆర్థిక సహాయ సంస్థ చేపట్టిన కార్యక్రమాలు.

స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించి మూడు దశాబ్దాలు గడిచినప్పటికి వెనుకబడిన తరగతుల వారు విద్యారంగంలో ఆశించినంత పురోగతి సాధించలేదు. అందుచేత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వృత్తి విద్యా కోర్సులలోను పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు, అండర్ గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులలోను 25 శాతం స్థానాలను రిజర్వు చేసింది. వెనుకబడిన తరగతుల వారి శీఘ్రతరమైన విద్యాభివృద్ధి కోసమే కాకుండా, వారికి ఉపాధి,అవకాశాలు ఇనుమడింప జేసే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం సమకూర్చిన సౌకర్యాలలో స్కాలర్ షిప్పులు, హాస్టలు వసతి, జాతీయ పాఠ్య పుస్తకాలు, నోటు బుక్కుల సరఫరా, రుసుం రాయితీలు మున్నగునవి కూడా చేరి ఉన్నాయి. వెనుకబడినతరగతుల విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పుల నిమిత్తం ప్రభుత్వం 1979-80 బడ్జెటులో రూ. 225.97 లక్షలు కేటాయించింది. ఆశ్రమ పాఠశాలలకు చెందిన హాస్టళ్ళతో సహా ఇప్పుడు 378 ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళు ఉన్నాయి. వీటిలో 31,665 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. 1979-80 సంవత్సరంలో మరో 100 హాస్టళ్ళు ప్రారంభించాలని సంకల్పిస్తున్నాం. 25 మంది వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యర్థులకు ఐ.ఏ.ఎస్. ఐ.పి.ఎస్. మున్నగు పరీక్షలకు హాజరయ్యేందుకై శిక్షణ ఇవ్వడానికి, 50 మంది వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యర్థులు గ్రూపు I సర్వీసు పరీక్షలకు హాజరయ్యేందుకు శిక్షణ ఇవ్వడానికి తగు ఏర్పాట్లు జరిగాయి. ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగు పర్చేందుకుగాను గ్రామాధికారులు, మోటారు డ్రైవర్లు, బెస్తవారు, దర్జీవారు మున్నగు వృత్తుల్లో కూడా శిక్షణ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. గ్రామాధికారుల పదవులలో ఖాళీలు ఏర్పడినపుడు

* సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

నియామకం విషయంలో వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో, పబ్లిక్ రంగ సంస్థల ఉద్యోగాలలో 25 శాతం ఉద్యోగాలు వెనుకబడిన తరగతుల వారి కోసం రిజర్వు చేయటం జరిగింది. నియామక అధికారుల కార్యాలయాలు, ఉద్యోగ వసతి కార్యాలయాలు మొదలైన వాటిని అప్పుడప్పుడు తనిఖీ చేసే నిమిత్తం అసిస్టెంటు కమీషనర్లను నియమించాం. విశ్వవిద్యాలయాలలోని బోధన, బోధనేతర సిబ్బందికి చెందిన ఉద్యోగాలలో సయితం ఈ రిజర్వేషను వర్తింప చేయడం జరిగింది.

వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజలలో ఎక్కువ మంది పల్లె ప్రాంతాలలో నివసిస్తున్నారు. వీరికి సరియైన గృహ వసతి సౌకర్యాలు లేవు. అందుచేత ఇళ్ళ స్థలాల కేటాయింపు, ఇళ్ళ నిర్మాణం వంటి అంశాలకు అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నాం. ఇప్పటి వరకు 1,99,620 ఇళ్ళ స్థలాలు పంపిణీ చేశాం. క్రిందటి ఏడాదిలో ఇళ్ళ స్థలాల పంపిణీ నిమిత్తం రూ. 500 లక్షలు, స్థలాల అభివృద్ధి తదితర నిర్మాణ కార్యకలాపాల కోసం రూ. 100 లక్షలు కేటాయించారు. ఇళ్ళు పోతే వారు ఇళ్ళ నిర్మాణపు పనులలో స్వయంగా పాల్గొనేటట్లు చేయడంకోసం ఒక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించి అమలు పరుస్తున్నాం. ఆయా వృత్తుల వారు తమ తమ అవసరాలకు అనుగుణంగా ఇళ్ళు కట్టుకోవడానికిగాను ఇళ్ళ డిజైనులను రూపొందించడం జరుగుతున్నది. రాయితీ రేట్లపై వెదుళ్ళు సరఫరా చేయడానికి వీలు కల్పించబడింది. జీవిత భీమా సంస్థ, గృహవసతి పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ మున్నగువాటి సహాయంతో ఇళ్ళు నిర్మించడానికి పథకాలు రూపొందించి అమలు పరుస్తున్నాం.

వెట్టిచాకిరినుండి విముక్తులైన వారిపునరావాసంకోసం ప్రభుత్వం తక్షణ ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తున్నది. అత్యాచారాలకు గురి అయిన వారికి న్యాయపరమైన సహాయం అందజేయడానికికూడా ప్రభుత్వం ఏర్పాట్లు చేసింది.

వెనుకబడిన తరగతులవారికి ఆర్థిక సహాయం అందజేసే నిమిత్తం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక కార్పొరేషనును ఏర్పాటు చేసింది. వెనుకబడిన తరగతుల వారి ప్రణాళికా బద్ధమైన ఆర్థిక అభ్యున్నతి కోసం ఈ కార్పొరేషను ఒక ప్రత్యేక సాధనంగా ఉపకరిస్తున్నది.

వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో నిరుద్యోగులైన విద్యావంతులకు ఉపాధి కల్పించేందుకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వం గడచిన సంవత్సరం ఆగస్టునెలలో ప్రత్యేక ఉపాధి కల్పనా పథకాన్ని ప్రారంభించింది. మౌలిక సదుపాయాలు, మార్జిను సైకం, సంస్థాగతమైన సహాయంవంటి సౌకర్యాలు సమకూర్చడం జరిగింది. సుమారు 75,000 మంది నిరుద్యోగులకు ఇందు మూలంగా ప్రయోజనం చేకూరింది.

స్వచ్ఛందంగా కులాంతర వివాహాలు చేసుకునే వధూవరులలో ఒకరు వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారైతే ఆ దంపతులకు రూ. 500 లు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. సాంఘిక సమైక్యతా భావం పరిఢవిల్లడానికి ఈ చర్య ఎంతగానో దోహదం చేయగలదు.

తరతరాలుగా వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజల జీవనస్థితిగతులు మెరుగుపర్చిన వారు అన్ని రంగాలలోను పురోగమించడానికి దోహదంచేసే నిమిత్తం మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక కార్యక్రమాలు అమలు పరుస్తున్నది. ఈ కార్యక్రమాలు సత్ఫలితాలనిస్తున్నాయి. ఇంతటితో తృప్తి పడకుండా మరింత సత్వరంగా అమలుపర్చే బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని రూపొందించి అమలుపర్చాలని ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తున్నది. ప్రభుత్వం సల్పే ఈ నిర్విరామ కృషికి ప్రజల సహాయ సహకారాలు లభించగలవని మన రాష్ట్రం వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమ కృషిలో అగ్రగామిగా ఉండగలదని నేను గాఢంగా విశ్వసిస్తున్నాను.

నవచైతన్యానికి నాంది

అగిశం వీరప్ప*

ప్రభుత్వ పక్షాన వెనుకబడిన తరగతుల రాష్ట్రస్థాయి మహాసభలు జరగడం—మన రాష్ట్రంలోనేకాదు, మన దేశంలోనే ఇది తొలిపర్యాయం. ప్రప్రథమంగా ఇటువంటి చారిత్రాత్మక మహాసభలను జరపడం డాక్టర్ మర్రి చెన్నారెడ్డిగారి సృజనాత్మక నేతృత్వంలోని ప్రస్తుత ప్రభుత్వానికే గర్వకారణం.

రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన వర్గాల ప్రతినిధులందర్నీ ఒక వేదిక మీద సమావేశపరచి, సాధక బాధకాలను చర్చించి, ముందడుగు కోసం నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకోవడానికి ఈ మహాసభలు ఉద్దేశించబడినాయి. బలహీనవర్గాల ఆశాజ్యోతి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ అన్నమాటను, వెనుకబడిన వర్గాలకు పెట్టని కోట ఇందిరా కాంగ్రెస్ అన్న పలుకునూ, బడుగు వర్గాలకు అండదండ డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి అన్న విషయాన్నీ సార్థకపరుస్తూ వినూత్న అభ్యున్నతికి ఈసభలు వైతాళికగీతం ఆలపిస్తున్నాయి.

వెనుకబడిన తనం నిర్వచనం :

'వెనుకబడిన తరగతులు' అన్నమాట ఈ రెండుమూడు దశాబ్దాల నుంచీ ప్రాచుర్యంలో వున్నట్టిది. కానీ శతాబ్దాలనుంచి.... శూద్రులు, శూద్రుల్లోను నీచకులాలు, తక్కువజాతి మనుష్యులు, నాల్గవజాతివారు....ఇలాంటి మాటలు కోకొల్లలుగా, లిఖిత సారస్వతంలోకూడా ఎక్కి కూర్చొని వెక్కిరిస్తున్నాయి.

ఈ వెనుకబడిన కులాలు కానీ, వారి వెనుకబడినతనం కానీ సమాజం సృష్టించిన దౌర్జన్య వికృత రూపం. ఆధునిక చైతన్యం ద్విగుణీకృతంగా అల్లుకొంటున్న ఈ రోజుల్లోకూడా వెనుకబడిన వర్గాలు అంటూ కొందరు మిగిలిఉండడం, నిజంగా విశ్వమానవ కుటుంబానికే అవమానకరం.

'కృషి' అన్నది ఒక కళ. శరీర కష్టాన్ని మానవుని నిత్యజీవనానికి ఉపయోగకరంగా, ఎన్నోరకరకాల పనుల్లో వినియోగిస్తుంటాము. రెక్కల కష్టానికి తోడు, ప్రతిభను కూడా జోడించి సంఘానికి ప్రాతినిత్యమూ అవసరమయ్యే ఎన్నో విషయాలను కనుగొన్నారు. మొదట్లో అది కళ, తర్వాత అవసరం, ఆ తర్వాత కొంతమంది కలిసికట్టుగా ఆపనిలోనే నిమగ్నమై, తద్వారా జీవనోపాధి సంపాదించుకొంటే అదివృత్తి ఆ తర్వాత కులం. ఇదీ మన సమాజంలో ఏర్పడిన కులచక్రం.

వెనుకబడిన కులాలుగా మనం చెప్పుకొనే వాళ్ళను ఒకసారి నిశితంగా చూడండి. అందరూ ఏదో ఒకవిధంగా కళాకారులే. ప్రతిభతో పనితనం ముడి పడడమే కదా కళ.

పదిమందికీ పనికివచ్చే అవసరమయ్యే పనులను చేసేవారు కొందరు, వినోదాన్ని, ఉల్లాసాన్ని కల్పించడానికి కష్టించేవారు కొందరు, హస్తకళలను ప్రత్యేకించి చేసేవారు కొందరు: ఇలా అందరూ మానవ సంస్కృతి, నాగరికతల వికాసానికి ప్రాతినిధ్యం వహించేవారే అయితే వీరందరూ వెనుకబడినవారే.

సమాజంలో పెత్తందారీ వ్యవస్థ ప్రవేశించాక, పెత్తనాన్ని చేజిక్కించుకొన్న కొన్ని వర్గాలవారు, నిత్యావసరానికి కష్టపడే జీవుల్ని వెనక్కి నెట్టారు. వాళ్ళ కష్టార్జితాన్ని దోచుకొన్నారు. వర్ణవ్యవస్థను నిర్మించారు. కొందరు కేవలం సేవచేయడానికే పుట్టారన్నారు. వాళ్ళనైపుణ్యాన్ని, కళా ప్రతిభనీ ఊడిగంగా మార్చారు. హీనజాతులు అంటూ చలామణీ ప్రసాదించారు.

వైదికధర్మం చాలాగొప్పది. మానవుని మేధా పరిశ్రమకు అంతిమ ఫలం భారతీయ వైదికతత్వం. కాని ఆ తత్వమార్గం ఒక మతంగా తయారయ్యాక, పెత్తందారీ వర్గాల చేతుల్లో పావుగా మారిపోయాక ఎన్నో కాలుష్యాలు చెలరేగాయి. ఆ కాలుష్యాలలో అతిదారుణమైంది కులవ్యవస్థ.

ఒక్కొక్కరకమైన పనిచేసేవాడు ఒక్కొక్కకులం. అందరి పనులూ అందరూ అనుభవించవచ్చు. అయితే అందరికీ కులాలు వుంటాయి.

ఒకసారి జాగ్రత్తగాచూడండి: అగ్రవర్ణాలుగా చెప్పబడేవారి మధ్యఎన్నికులాలు వున్నాయి? తక్కువవర్ణాలుగాచెప్పబడే వారి మధ్యకులాలు వున్నాయి? అత్యధిక శాతం ప్రజలునిత్యజీవనావసర నిర్మాతలు—అత్యధిక సంఖ్యాక కులాలుగా చీలిపోవడానికి కారణం ఏమిటి? దీనివెనకాల నక్కిన చారిత్రక సత్యం ఏమిటి?

* పౌర సరఫరాల శాఖామాత్యులు

కృషి

'కృషి' సృష్టించిన 'భిన్న' నైపుణ్యాలనీ కళలనీ కొల్లగొట్టడమే. ఒక్కొక్క విధమైన కృషికి ఒకచీటీ అతికించి, కులంగా తయారుచేసి, ఎదగనివ్వకుండా ఆపివేసి, కొల్లగొట్టడానికి అనువుగా మార్చుకోవడమే.

శతాబ్దాల క్రిందటి ఉద్యమాలు :

వర్ణవ్యవస్థకు దారుణంగా బలైపోయినవారు 'శరీరకష్టం స్ఫురింపచేసే వెనుకబడిన వర్గాలవారే' పవిత్రమైన వైదిక ధర్మాన్ని కూడా నవ్వులపాలు చేసిన వ్యవస్థ ఈ కులవ్యవస్థ, ఇందులోని భావోచ్చుతగ్గుల వం.

క్రీస్తుపూర్వయుగంలోనే ఈవర్ణవ్యవస్థపైతిరుగుబాటోద్యమాలు రేగాయి. వాటిల్లో ప్రముఖమైంది చార్వాకుడు లేవదీసినది.

చార్వాకుడు బ్రాహ్మణుడని మహాభారతం పేర్కొంటున్నప్పటికీ ఆయన బానిసలందరిని తీసికొనివెళ్ళి, ఆనాటికి బానిసల ఉద్యమం లేవదీసి శరీరకష్టం చేయడానికే ప్రత్యేకంగా కొన్ని జాతులను దేవుడు సృష్టించాడనే మాటను ఖండిస్తూ, అసలు దేవుడే లేడని వాదించాడని కొందరు పేర్కొంటున్నారు.

చార్వక తర్వాత వచ్చిన బౌద్ధంకూడా వర్ణరాహిత్యానికి కష్టపడుతూ అన్నింటికీ మూలశక్తిగా దుఃఖాన్ని వర్ణించి విశ్లేషించింది. కృషిని దోపిడీ చేయడం కంటే, నిత్యదోపిడీకి గురైపోయి క్రుంగిపోవడం కంటే మించిన దుఃఖంలేదు, బుద్ధుని ప్రబోధానికి ఆకర్షితులై వాళ్ళలో ఎక్కువశాతం దోపిడీ వ్యవస్థకు గురైనవాళ్ళే.

అయితే అవి ప్రధానంగా తత్వమార్గాలైపోయి వాటి వెనకాలవున్న కష్టజీవుల ఆస్తి తెరమరుగున పడిపోయింది.

తెలుగు దేశంలోకూడా ఇలాంటి ఉద్యమాలు నడిచాయి. వీరశైవం, వీవైష్ణవం ప్రముఖంగా అగ్రవర్ణాలను ఉద్దేశించిన ఉద్యమాలే పల్నాటి బ్రహ్మనాయుని 'చాపకూడు' పద్ధతి హీన అగ్రభావాలను సామాజికంగా తొలగించడానికి ఉద్దేశించిన ప్రయోగమే.

కాని నిత్యమూ స్వార్థ శక్తులదేపై చేయి అయింది. హీన, ఉన్నత భావాలు సమసిపోలేదు.

వర్ణవ్యవస్థతోబాధపడేవాళ్ళెవరైనావుంటేవారందరూఈదేశంలోని వెనుకబడినతరగతుల వారేఅవుతారు. భూమిమీదో,చదువు మీదో, వర్తకం మీదో పెత్తనం సాధించుకొన్న వాళ్ళకు వర్ణవ్యవస్థ లొంగివర్తించింది. ఏ పెత్తనంలేక సమాజానికి పనికివచ్చే రకరకాల వృత్తులను ఆశ్రయించుకొన్న వాళ్ళకు తలనెత్తివర్ణవ్యవస్థ స్వారీ చేసింది. సామాజికంగా సాంస్కృతికంగా ఆర్థికంగా అన్నింటా వారిని దుర్బలులను చేసివదలి పెట్టింది.

పారిశ్రామిక విప్లవం తర్వాత :

పారిశ్రామిక విప్లవం గతశతాబ్దంలో ఆవిర్భవించి, ప్రపంచమంతటా కొత్త నాగరికతను ప్రవేశపెట్టింది.

ఈ శతాబ్దం ఆరంభంలో భారతదేశంలో పాదుచేసికొని కొత్తరకం సంధివ్యవస్థను సృష్టించింది.

పారిశ్రామిక విప్లవం మూలంగా మన దేశంలో సామాజికంగా ఆర్థికంగా ముందుబడిన వర్గాల వారంతా కొత్త చైతన్యాన్ని పుంజుకొంటే, వెనుకబడిన వర్గాల వారందరూ దరిద్ర నారాయణులయ్యారు.

వెనుకబడిన వర్గాలలో అత్యధిక శాతం ఏదో ఒక సామాజిక, సాంస్కృతిక వృత్తిని చేబట్టి బతికేవాళ్ళే. చేతి కష్టం మీద జీవించే వాళ్ళే అయితే యంత్రాలు వచ్చి, వీరి జీవనాన్ని కాస్త కొల్లగొట్టాయి. యంత్రాలలో తయారయ్యే వస్తువుల మీద ప్రీతితో, వీరి చేతి తయారీల మీద ప్రజలు ఆధారపడడం తగ్గించారు. ఫలితంగా అత్యధికులు నిరుద్యోగులయ్యారు. సామాజికమైన తక్కువ స్థితికి తోడు, ఆర్థికమైన తక్కువస్థితి కూడా జతపడి, వీరినందరినీ దుర్బలులను చేసివేసింది. కొంతకు కొంత భూవసతి మీద ఆధారపడినవారు కాస్తనిలబడగలిగినారు కాని, మిగిలిన వారు పూర్తిగా నికృష్టస్థితిలోపడినారు. ఈ వర్గాల ప్రజలలో ఎంత మందికి భూవసతి వుంటుంది ? రేక్కాడితే డొక్కాడని ప్రజలకు, రెక్కల కష్టం పట్టించుకొనేవారే కరవయ్యారు. ఇది పోషకవర్గానికి తృప్తికలిగించినా, శ్రామిక వర్గానికి చిత్రహింసాప్రాయంగా తయారైంది.

చరిత్ర చేసిన లోటుకు :

వెనుకబడిన వర్గాలని నేడు పిలువబడే భిన్న జాతుల వారికి కలిగినకష్టం, నష్టం ఒకపూటతో ఒక మాటతోతీరేవి కావు. చరిత్ర సృష్టించిన లోటుఇది. దీన్ని భర్తీచేయడానికి కేవలం వనరులు మాత్రం చాలవు. ఎంతో సహృదయత, విశ్వసౌభ్రాత్ర భావన కావాలి.

ఈ శతాబ్దం ఆరంభం నుండి, వీళ్ళ కష్టసుఖాలను గుర్తించడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. భిన్న కులాల వారిని వర్గీకరించి, వారి సమస్యలను పరిశీలించడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి.

1901 లో భారత సెన్సస్ కమీషనర్‌గా వుండిన రైస్‌లీ గారు, ఆనాటి సామాజిక ప్రతిపత్తిని బట్టి, భిన్నకులాల వారిని వర్గీకరించడానికి తొలిసారిగా ప్రయత్నం చేశారు. తర్వాత సెన్సస్ పరిశీలనలో ఈ వర్గీకరణ విధానం ప్రత్యేక స్థాయిని పొందింది. కొంతకాలం "నిమ్న కులాలు" గా, 'అస్పృశ్య జాతులుగా' దళితవర్గాలుగా పేరుపొందిన వారందరూ, చివరకు బలహీనవర్గాలనీ, వెనుకబడిన తరగతులవారనీ ఒక స్థూల పరిగణనలోనికి వచ్చారు. ఈపరిగణన ప్రాథమికంగా సామాజిక ప్రతిపత్తిని ఆధారంగా తీసుకొని మొదలైనదే. సామాజికం అన్న దాంట్లోనే ఆర్థిక విషయం కూడా అంతర్లీనమైవుంది. ప్రతి సమాజ నిర్మాణానికీ మూలస్తంభం ఆర్థికతే. కనుక ఈ రోజు వీళ్ళను మళ్ళీ సామాజికంగానూ, విద్యాపరంగానూ వెనుకబడిన తరగతులవారనీ ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులవారనీ రెండు విధాలుగా విడదీయడం సమంజసంకాదేమో!

పూర్వం మద్రాసు రాష్ట్రం, మైసూరు రాష్ట్రం కూడా వెనుకబడిన తరగతుల వారిని ప్రత్యేకంగా గుర్తించి, ప్రతి ఏడాదీ ఈ తరగతులవారి పట్టికలను ప్రకటించేది. బ్రిటిషు పాలకులు, భారత సంస్థానాధీశులు వివిధ రీతుల్లో ప్రత్యేక రాయితీలను ఈ తరగతుల వారి కోసం కేటాయించారు. అయితే అవి బహుళ జనోపయోగమయ్యేటంత విస్తృత పరిధిలో ఉండేవి కావు.

నవభారతంలో :

అలా విస్తృత పరిధిలో, ఈ వర్గాలవారందరి సంక్షేమం కోసం సంతృప్తికరమైన ప్రయత్నాలు స్వాతంత్ర్యం వచ్చాకనే ఆరంభమయ్యాయి.

ప్రజలందరికీ సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయం కలిగించాలన్నది నవభారత రాజ్యాంగం తొలిపలుకు. కులమత శక్తులు తాండవించిన భారతంలో, కుల, మత, లింగ, స్థాన జన్మ ప్రత్యయాల వివక్షతో ఎలాటి అన్యాయం జరగదని హామీ ఇస్తూ, భారత రాజ్యాంగం 15 (4) లో సామాజికంగా, విద్యాపరంగా వెనుకబడిన తరగతుల వారికోసం లేదా షెడ్యూల్డ్ జాతులు, తెగలవారి కోసం ప్రత్యేక సదుపాయాలు కలిగించడంలో ఎలాటి అడ్డంకి ఉండదని ఉద్ఘాటించబడింది.

ఉద్యోగ విషయాలలోనూ కులమత స్వార్థశక్తుల ప్రమేయం లేకుండా అందరికీ సమాన న్యాయం దక్కుతుందని భారత రాజ్యాంగం అభివర్ణించింది. 16 (4) లో ఉద్యోగిక రంగంలో సరైన ప్రాతినిధ్యం లేదని భావించినప్పుడు, వెనుకబడిన తరగతుల వారి కోసం ఉద్యోగాల విషయంగా రిజర్వేషన్లు ప్రకటించడానికి ఎలాటి ప్రతిబంధన వుండబోదని పునరుద్ఘాటించింది.

ఈ ఉద్ఘాటనలు ప్రాథమిక హక్కులుగా రాజ్యాంగం పేర్కొనడాన్ని ప్రత్యేకంగా గమనించాలి. అంటే వెనుకబడిన తరగతుల వారికి రిజర్వేషను వుండడం, ప్రత్యేకమైన సదుపాయాలను పొందడం భారత రాజ్యాంగ రీత్యా ప్రాథమికంగా లభించినవరం. నాటి అమలులో మాత్రం జాప్యం జరిగింది. ఈ వెనుకబడిన తరగతుల క్రిందకు ఏ ఏ కులాలు వస్తాయి? అన్న విషయాన్ని పరిశీలించి జాబితా తయారు చేయడం ఒక బృహద్ఘట్టం. కాకా కలేల్కర్ గారి కమిషన్ ఏర్పడి, ఇలాటి పరిశీలన జరిపి నివేదికను సమర్పించింది కూడాను. కాని కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. ఇంకో కొత్త కమిషన్ ఇటీవల వచ్చింది కూడాను.

రాష్ట్ర ప్రయత్నాలు

వెనుకబడిన కులాలూ, షెడ్యూల్డ్ కులాలు, తెగలు మొదలైన బలహీన వర్గాల వైజ్ఞానిక, ఆర్థిక అవసరాలను తీర్చడానికి సాంఘిక దురాక్రమణల నుండి వారిని పరిరక్షించడానికి ప్రత్యేక జాగ్రత్తతో కార్యక్రమాలను నిర్వర్తించడం ప్రభుత్వ నిర్దేశక సూత్రంగా రాజ్యాంగం 46వ అనుచ్ఛేదంలో పేర్కొంది. అందుకు అనుగుణంగానే రాష్ట్రస్థాయిలో వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం నిమిత్తం భిన్న కార్యక్రమాల అమలుకు ప్రయత్నాలు జరిగాయి. ఈ ప్రయత్నాలు ఒక పటిష్ట రూపంలోకి రావాలంటే మున్ముందుగా అధికారికమైనటువంటి ఒక వెనుకబడిన తరగతుల జాబితా తయారు కావలసి వుంది. భారత రాజ్యాంగం 341 అనుచ్ఛేదం ఈ జాబితా నిర్మాణ రీతిని వివరించింది. ఇందు కోసం అనంతరామన్ కమిషన్ ఏర్పాటై, అధికారిక జాబితాను తయారు చేసింది. సంక్షేమ నిమిత్తం కొన్ని చక్కని సూచనలు చేసింది. ఫలితంగా ఉద్యోగ, విద్యా రంగాలలో రిజర్వేషన్లు, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం నిమిత్తము ప్రత్యేక డైరక్టరేటు, ఆర్థిక సహాకారమందించడానికి ఒక కొత్త కార్పొరేషన్ అమలులోకి వచ్చాయి. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ నిమిత్తం ఎన్నో కార్యక్రమాలు రూపొందింపబడ్డాయి. ఈ తరగతులకు చెందిన విద్యార్థుల కోసం హాస్టళ్లు వెలిశాయి. ఉపకార వేతనాలు, జీతం మినహాయింపులు, భోజన వసతి సదుపాయాలు ముమ్మరంగా లభిం

చాయి. వృత్తి విద్యకు చెందిన కళాశాలల్లో కూడా రిజర్వేషన్లు వచ్చాయి. అదనపు బోధన సౌకర్యాలు ఏర్పాటయ్యాయి. ఆశ్రమ పాఠశాలలు ప్రత్యేకించి స్థాపించబడ్డాయి. ప్రత్యేక ఉపాధి కల్పన శిక్షణ శిబిరాలు పని చేస్తున్నాయి. ఈ స్వల్ప వ్యవధిలోనే సంక్షేమ కార్యక్రమాలు విరివిగా రూపుగొంటున్నాయి.

కార్యక్రమాలయితే రూపుగొంటున్నాయి కాని, ఆచరణలో అవి ఎలాగున్నాయి? నిజంగా ఆశించిన సత్ఫలితాలు వస్తున్నాయా? లేక ముసుగులో అన్యాయాలు ముప్పిరిగొంటున్నాయా?.. ఫర్మానా జారీ కావడం ఒక ఎత్తు. ఆచరణలో న్యాయం జరిగడం ఒక ఎత్తు. ఈ రెండవ విషయాన్ని సాకల్యంగా పరిశీలించడానికే 75లో రాష్ట్ర విధాన పరిషత్తు ఒక కమిటీని నియమించింది. ఆ కమిటీకి అధ్యక్షునిగా ఆధ్వర్యం వహించే బాధ్యత నాకు లభించడం, తద్వారా ఎన్నో విషయాలను పరిశీలించి, లోటుపాట్లను నివేదించి, వెనుకబడిన తరగతుల సేవ చేసే భాగ్యం కలగడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. ఈ కమిటీ రెండు మార్లు నివేదికలను వెలువరించింది.

సంక్షేమ కార్యక్రమాలు – ఒక పరిశీలన

వెనుకబడిన తరగతుల వారి కోసం జరుగుతున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలను పరిశీలిస్తుంటే, ఒక విషయం అవగతమౌతుంది. విద్యారంగంలో, విద్యార్థులుగా వున్న వారికి ఉద్దేశించినంత విస్తృతంగానే, మిగిలిన రంగాల్లోకూడా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు విరివిగా రూపొందాలి. వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో, అధిక శాతం, మునుపే పేర్కొన్నట్లు కళాశీలురే. బట్ట నేయడం ఒక కళ అయితే, అతికడం కూడా ఒక కళే. కృషిలో నైపుణ్యం, ప్రతిభ కలిస్తే కళ అవుతుందని మునుపే పేర్కొన్నాను. ఈ తరగతులకు చెందిన కొన్ని కులాల వారు పారంపర్యంగా కొన్ని కళలను కూడా పోషిస్తున్నారు. వాటికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. సాంస్కృతిక రంగంలో కొన్ని అంశాలకు సాంప్రదాయికంగా వీరే పట్టుగొమ్మలు. ఆధునిక విద్య వ్యాపించి, సాంప్రదాయికమైన వారి పరిజ్ఞానం, కళా నైపుణ్యం అంతరించి పోకముందే వాటిని కూడా కాపాడి, పెంచి, పోషించాల్సిన బాధ్యత మనకుంది. జానపద కళలుగా మనం పేర్కొంటున్న అనేక కళలు, ఈ వర్గాల ప్రజల్లోనే వున్నాయి. వారి మూలంగానే బ్రతుకుతున్నాయి. వారి బ్రతుకులకే ఆధారంగా వున్నాయి. వారు ఆధునిక చైతన్యాన్ని రంగరించుకొని, అన్యవృత్తుల్ని ఆశ్రయించినప్పుడే, ఈ సాంప్రదాయికమైన పరిజ్ఞానం కూడా అంతరించే ప్రమాదం [illegible] సాహిత్యానికి, మౌలిక విద్యకు వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన ప్రజలు సజీవనిధులు. ఈ విషయంగా ఎంతో ప్రత్యేకమైన పరిశోధన, పరిశీలన, పరిరక్షణ కార్యక్రమాలు అమలులోకి రావల్సి వుంది. సాంస్కృతిక రంగంలో అలాంటి కార్యక్రమాలు ఇంకా ఏవీ అమలులోకి రాలేదని చెప్పాలి. గిరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు సంబంధించి, ఒక ప్రత్యేకమైన పరిశోధనా సంస్థ ఎలా వెలసిందో, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా చేపట్టాల్సిన కార్యక్రమాలకు సంబంధించి కూడా, వెనుకబడిన తరగతుల వారికోసం ఒక ప్రత్యేక పరిశోధనా సంస్థ నెలకొనాల్సి వుంది. అలాగే ఈ వర్గ ప్రజలలో అమాయకత్వం ఫలంగా మూఢనమ్మకాల ఫలంగా వ్యాపించి వున్న కొన్ని దురాచారాలను రూపుమాపడానికి కూడా ప్రచార కార్యక్రమాలు ఆశించిన ప్రమాణాల్లో రాలేదు. ఈ ప్రచార కార్యక్రమాలు కూడా ప్రత్యేకమైన అవగాహనతో జరగాల్సిన అవసరం వుంది. అలాగే ఆర్థిక సహకారానికి సంబంధించి కూడా పరిధిని విస్తృత పరచాల్సిన అవసరం వుంది. అలాగే వృత్తి విద్యల వారికి ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని పుష్కలంగా అందుబాటులోకి తేవాల్సిన అవసరం ఎంతో వుంది.

ఒక్క విద్యారంగం, ఋణ సహకార రంగమే కాదు– సామాజిక, సాంస్కృతిక, సాంకేతిక, ఆర్థిక, రాజకీయ రంగాలన్నిటిలోనూ లభించే అభివృద్ధే – సర్వతోముఖాభివృద్ధి అవుతుంది. అలాటి సర్వతోముఖాభివృద్ధికి ఇంకా సంక్షేమ కార్యక్రమాల పరిధిని విస్తృత పరచాల్సిన అవసరం వుండనే వుంది. లేకుంటే కేవలం పాక్షిక అభివృద్ధినే చూడగలము.

రిజర్వేషన్లు – పరిశీలన

రిజర్వేషన్లకు సంబంధించి 1970–1980 వరకు పదేళ్ళ పాటు అమలుజరపడానికి ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు మంజూరయింది. ఉత్తర్వు 1970 లో మంజూరు అయినా, బాలారిష్టాలను దాటుకొని, సుప్రీంకోర్టు తీర్పులను విని వాస్తవంలో అమలులోకి వచ్చేసరికి 1972 కూడ దాటివచ్చింది. అంటే రెండేళ్ళపాటు అదనపు లోటు ఏర్పడిందన్నమాట! శతాబ్దాల చరిత్ర సృష్టించిన లోటును భర్తీ చేయడానికి పదేళ్ళ అదనపు సౌకర్యం సరిపోతుందా? బడుగు వర్గాల వారందరూ సమానత సాధించేటంత వరకూ పొడిగించడం అవసరమా ?

వెనుకబడిన తరగతులకు దేశమంతటా, భిన్న రాష్ట్రాలలో రిజర్వేషన్లు అమలులోకి వచ్చాయి. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం ఒకశాతం రిజర్వేషన్లను ప్రకటించి, తన ఔదార్యాన్ని నిరూపించుకొంది. అయినా అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ ఈ రిజర్వేషన్ల శాతం ఒకే క్రమంలో లేదు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రంలో ఒక్కొక్క తీరులో వుంది.

భిన్న రాష్ట్రాలలో భిన్న స్థాయిలలో వుండడానికి కారణం ఏమిటి ? దేశమంతటా ఒకేతీరు నవలంభిస్తే సవ్యంగా వుండదా ? ఈ విషయాన్ని అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కలిసి ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది.

వివిధ రాష్ట్రాలలో అమలుజరుగుతున్న ఈ రిజర్వేషన్లకు మూలభూతమైన ప్రాతిపదిక ఏమిటి ? ఏ సూత్రంమీద ఆధారపడి ఈ రిజర్వేషన్ల శాతాన్ని కేటాయిస్తున్నారు ? ఈ ప్రశ్నను గురించి చాలామంది ప్రజలు సునిశితంగా చర్చిస్తున్నారు – ఆలోచిస్తున్నారు. అయినా సంతృప్తికరమైన, సర్వజన ఆమోదకరమైన సూత్రం స్పష్టంగా తేలడంలేదు.

మనది ప్రజాస్వామ్యదేశం ప్రజాస్వామ్యంలో ముఖ్యవిధాన నిర్ణయాలకు ప్రాతిపదికగా జనసంఖ్య నిలుస్తున్నది. చివరకు ఒక పక్షం అధికారంలోకి రావడానికి, ప్రభుత్వం ఏర్పడడానికి కూడా జనసంఖ్య ముఖ్య ప్రాతిపదికగా నిలుస్తోంది.

కాబట్టే వెనుకబడిన తరగతులవారికోసం కేటాయిస్తున్న రిజర్వేషన్లకు మూలసూత్రంగా, ప్రాతిపదికగా, ఆ వర్గాల జనసంఖ్యను తీసికోవాలని చాలామంది వెనుకబడిన తరగతుల ప్రతినిధులు పేర్కొంటున్నారు. మన దేశంలో బడ్జెట్ కేటాయింపులకు కాని, ప్రభుత్వ నిర్మాణానికి కాని, ఎలక్షన్ల విషయంలో కాని, ప్రాంతీయ విషయాల్లో కానీ సర్వత్రా సమస్త నిర్ణాయక విధులకూ జనసంఖ్యనే ప్రాతిపదికగా తీసికొంటున్నారు కాబట్టి, దీనికిమాత్రం ఎందుకు దాన్నే ప్రాతిపదికగా తీసికోకూడదని ప్రశ్నిస్తున్నారు ? "లోటును పూడ్చడానికి అదనపు సౌకర్యాలు అవసరమై వున్నప్పటికీ, అదనంగా ఏమీ కోరకుండా, ఇప్పుడున్న జనాభానుబట్టి అయినా ఇవ్వండని కోరుతున్నాం" అంటూ నిలదీస్తున్నారు, అన్నింటికంటె అర్థవంతమైనదీ, ఆమోదయోగ్యమైనదీ, ప్రభావవంతమైంది అనొక్కటే అంటూ అభిప్రాయాన్ని ప్రకటిస్తున్నారు.

ఈ అభిప్రాయాలను సాకల్యంగా సదవగాహనతో పరిశీలించాల్సిన అవసరం వుంది.

ముగింపుగా ....

ముగింపుగా ముఖ్యమైన అవసరాలెన్నో ఇలాంటివి మిగిలాయి. వీటినన్నింటినీ మా ప్రభుత్వం సహృదయంతో పరిశీలిస్తుందని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను.

మన ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ మర్రి చెన్నారెడ్డిగారు వెనుకబడిన తరగితుల వారందరికీ గొప్ప మిత్రుడు, హితుడు, గురుడు, మార్గదర్శి. ఆ మాటకు మొట్టమొదటిసారిగా జరుగుతున్న ఈ చరిత్రాత్మక సభలే నిదర్శనం.

పంచాయితీ ఎన్నికలలో కూడా కొంత శాతం హరిజనులకు కేటాయింపబడాలన్న సాహసపూర్వకమైన నిర్ణయం బడుగు వర్గాలపట్ల మరికొన్ని సహృదయతకు చక్కటి గుర్తు. వారి నాయకత్వంలోనే తరతరాలనుంచి వెనుకబడిన తరగతులవారిని సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా, సాంకేతికంగా, ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా పట్టి పీడిస్తున్న అనేక సమస్యలకు పరిష్కారం లభ్యమౌతుందనీ, పైన పేర్కొన్న అనేక అవసరాలకు ఆత్మీయతతో పరిశీలన లభ్యమౌతుందని, వెనుకబడిన తరగతులు నిజంగా ముందడుగువేసే శుభక్షణం ఆసన్నమౌతుందనీ మనసారా విశ్వసిస్తున్నాను.

పశుపోషణ పథకాల ద్వారా

వెనుకబడిన వర్గాల వారి సంక్షేమం

వి. రాందేవ్*

బలహీన వర్గాలు మరియు వెనుకబడిన వర్గాల ఆర్థిక, సాంఘిక పురోభివృద్ధి కృషిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అగ్రగామి అని చెప్పవచ్చు. వారి ఆర్థిక, సాంఘిక సంక్షేమానికి అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు రూపొందించి జయప్రదంగా అమలు చేయడం జరుగుతుంది. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో 93 కులాల వారికి సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాల వారిగా గుర్తింపు లభించింది. మన రాష్ట్రంలోని జనాభాలో 40% వరకు వెనుకబడిన తరగతుల వారున్నారు. వీరి ఆర్థిక పరిస్థితి ఎంతో బలహీనంగా ఉంది. వీరి ఆర్థిక పరిస్థితి త్వరిత గతిని అభివృద్ధి పరచడానికి, అనేక రంగాలలో పెద్ద ఎత్తున కృషి జరుగుతుంది. వ్యవసాయం, పాడిపరిశ్రమ, కోళ్ల పెంపకం, గొర్రెల పెంపకము, నేతపని, చేపల పెంపకము, కుటీర పరిశ్రమల వంటి కార్యక్రమాల ద్వారా వీరి ఆర్థిక పరిస్థితి త్వరిత గతిన మెరుగు పరచవచ్చు. బలహీనవర్గాలు, మరియు వెనకబడిన వర్గాల అభివృద్ధి కృషిలో పశు సంవర్థకశాఖ ప్రముఖ పాత్ర నిర్వహించుచున్నది.

పశుగణాభివృద్ధి రంగం కార్యక్రమాలన్నీ పాలు, గుడ్లు మాంసం వంటి బలవర్ధక పోషక పదార్థాల అధికోత్పత్తికి కృషి చేస్తూ, సంఘంలోని బలహీన వర్గాలు, వెనకబడిన తరగతులు సన్నకారు, చిన్నతరహా రైతులు, వ్యవసాయ కూలీల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగు పరిచే విధంగా రూపొందించబడి అందుకనుగుణ్యంగా నడుపబడుచున్నవి. పశుపోషణ ఉత్పత్తి కార్యక్రమాలు, గ్రామీణ ఆర్థిక పురోభివృద్ధికి ఎంతగానో దోహదం చేస్తున్నవి. బలహీన వర్గాల వారికి వెనుకబడిన తరగతుల వారికి పశూత్పత్తి కార్యక్రమాలు, గ్రామీణ ఆర్థిక పురోభివృద్ధికి అనావృష్టి ప్రాంతాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సమీకృత గ్రామీణాభివృద్ధి పథకములు, బ్యాంకుల ద్వారా అమలుచేయు కార్యక్రమాలకు జోడించి అనేక పథకాలు అమలులో నున్నవి. యిలాంటి అనేక పథకాలు ద్వారా పశుపోషణ రంగం బడుగు జాతి ప్రజల ఉన్నతికి వారికి ఎక్కువ ఆదాయపు వనరులు కల్పించుటకు ఎంతగానో తోడ్పడుచున్నవి. పశుగణాభివృద్ధితో పాటు బలహీనవర్గాలు, మరియు వెనుకబడిన వర్గాల అభ్యున్నతికి ప్రత్యేకంగా అమలు జరిగే కార్యక్రమాల వివరాల గురించి క్లుప్తంగా తెలుసుకొందాం.

బలహీనవర్గాలవారికి పశుపోషణ పథకాలు:

వెనుకబడిన వర్గాలవారి ఆర్థిక పరిస్థితి, కోళ్ల పెంపకము పాడిపశువుల పెంపకము, గొర్రెల పెంపకము పందుల పెంపకము వంటి ఉపవృత్తుల ద్వారా మెరుగు పరచవచ్చునన్న ఆశయంతో ప్రత్యేక పశుపోషణ కార్యక్రమాలు అమలు చేయబడుచున్నవి. మనరాష్ట్రంలోని 18 జిల్లాలలో 19 పశుపోషణా పథకాలు అమలు చేయడం జరుగుతుంది. యిందులో 5 పథకాలు సంకర జాతి దూడల పెంపకం, 6 పథకాలు గొర్రెల పెంపకము, 5 కోళ్ల పెంపకము, 3 పందుల పెంపకము పథకాలు అమలు జరుగుచున్నవి. ఈ పథకాల క్రింద 100 కోళ్లుగాని, 20 ఆడగొర్రెలు ఒక పొట్టేలు గాని, 5 పంది పిల్లలుగాని, సన్నకారు రైతులకు వ్యవసాయకూలీలకు 33 1/3%, చిన్నతరహా రైతులకు 25% సబ్సిడీ మీద సరఫరా చేయబడుతున్నవి. వీటికి కావలసిన మిగతా మొత్తాన్ని బ్యాంకుల ద్వారా ఋణసౌకర్యం కల్పించబడుతుంది. ఈ ఉత్పత్తుల ద్వారా నెలసరి 100 నుండి 150 రూపాయల వరకు అదనపు ఆదాయం లభిస్తుంది. ఇక దూడల పెంపకం కార్యక్రమం క్రింద నాలుగు మాసాల వయస్సుగల సంకర జాతి దూడలు చేర్చుకొనబడుతాయి. వీటిని 28 మాసాల వయస్సువరకు అంటే మొదటి ఈత ఈనేంతవరకు పోషణకు కావలసిన మేతను సబ్సిడీ రూపంలో సరఫరా చేయబడుతుంది. 50% చిన్నతరహా రైతులకు, $66\frac{2}{3}\%$ సన్నకారు రైతులకు, వ్యవసాయ కూలీలకు సబ్సిడీ లభిస్తుంది. చిన్న తరహా రైతుల అభివృద్ధి పథకం క్రింద బలహీన వర్గాలవారికి వెనుకబడిన జాతులవారికి సబ్సిడీమీద పాడిపశువుల పంపిణీ కూడ జరుగుతున్నది.

ఈ ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు మన రాష్ట్రంలో 1976-77 సం. ము నుండి అమలులో నున్నవి. ఈ కార్యక్రమాల క్రింద లబ్ధి పొందినవారిలో 1976-77 సం. ములో 22%, 1977-78 సం. ములో 54%, 1978-79 సం. ములో 46% వరకు వెనుక బడిన వర్గాల వారికే లభించినది. ఈ వర్గాల వారు ఎంతో మంది పశుపోషణ ఉపవృత్తులను చేపట్టి తమ జీవనోపాధి గడుపుకొంటున్నారు. బలహీన వర్గాల వారి సంక్షేమానికై ఉద్దే

* పశుపోషణ, పాడిపరిశ్రమ శాఖల మంత్రి, ఆం.ప్ర.

Raj Bhavan,
Gandhinagar-382020,
via., Ahmedabad,
6th April, 1979.

I am happy to learn that the Andhra Pradesh State Backward Classes Conference will be held on April 28-29, 1979 to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes.

I extend my best wishes for the success of the Conference.

SHARADA MUKERJEE,
Governor of Gujarat.

సమాజాని కొక సవాలు

కె. వి. నరసప్ప*

మన దేశం ఎదుర్కొంటున్న సాంఘిక సమస్యలు ఈనాటివి కావు. అవి అనాదినుంచీ వస్తున్నాయి. అందుకే నేమో, మన జాతిపిత బాపూజీ, తను చేపట్టిన ఉద్యమాలలో తలమునకలవుతున్నప్పటికీ ఆనాటి రాజకీయ సమస్యలకన్నా సాంఘిక సమస్యల మీద ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపారు. ముఖ్యంగా మనకు స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన తరుణంలో అనేక కారణాల వల్లనైతేనేమి, ఈ సమస్యలు విస్తృత రూపాలను దాల్చాయి. విదేశీపాలన, మనం కన్న కలలకు గొడ్డలిపెట్టు అయింది. సంకుచిత భావాలు ఎల్లెడల ప్రాకాయి. ద్వేషం రాజుకుంది. దీనివల్ల మన సాంఘిక సమస్యలకు ఒక పరిష్కారమంటూ ఏదీ చేకూరలేదు. ఫలితముగా సమాజంలో అట్టడుగున వున్న బలహీనవర్గాలు నానాటికీ దిగజారిపోయారు.

కొత్త మలుపు :

పరాయిపాలన తొలిగి స్వతంత్రం వచ్చాక సంక్షేమ రాష్ట్రాలు ఏర్పడడంతో ఒక కొత్త మలుపు తిరిగినట్లయింది. వెనుకబడిన తరగతులు, షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగల సంక్షేమం కోసం కొంగ్రొత్త మార్గాలు కనుగొన్నారు ప్రణాళికలు రచించేటప్పుడు దీనిపై ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపారు. సర్వతోముఖాభివృద్ధి జరగాలంటే విద్య అవసరం. అంతేకాదు బ్రతుకుతెరువుకి కూడా ఇది ఉండాలి. గనుక ప్రణాళికా రచయితల దృష్టికి ఇది ఆకట్టుకోవడంవల్ల విద్యకు సంబంధించి పథకాలు క్రొత్త ప్రాముఖ్యతలను సంతరించుకున్నాయి.

మార్గదర్శక సూత్రాలు :

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి సంబంధించి ప్రణాళికా సంఘం ఒకానొక సందర్భంలో నిర్మొహమాటంగా ఇలా చెప్పింది... తరతరాలుగా వస్తున్న సాంఘిక, సాంస్కృతిక బలహీనతలు పరిసరాల ప్రభావంతో వీరి జీవన ప్రమాణాలను కాలరాచాయి. ఈ బలహీనతలను రూపుమాపేందుకు రాజ్యాంగంలోని నిర్దేశిక సూత్రాలననుసరించి శాసనపరమైన, ఆచరణీయమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. వీరి సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ ఉన్నతికోసం రకరకాల కార్యక్రమాలను కూడా చేపట్టడం జరిగింది. ఇంతటితో సరిపోదు. సమాజములోని ధనిక, పేద ప్రజల మధ్యగల అంతరాన్ని తొలగించాలంటే విస్తృతమైన కృషి అవసరం". మన రాష్ట్రంలో నైతేనేమి, మన దేశంలో నైతేనేమి, బలహీనవర్గాలు ముఖ్యంగా వెనుకబడిన తరగతుల కోసం అభివృద్ధి పథకాలను రూపొందించడంలో పై మార్గదర్శక సూత్రం ఎంతో దోహదం చేసింది.

వెల్లువికిన ఉత్సాహం :

ప్రణాళికలలో దీనిపట్ల ఉత్సాహం రానురాను ఇనుమడింపసాగింది. అయిదో పంచవర్ష ప్రణాళికలో అద్వితీయమైన విశేషం ఒకటి చోటు చేసుకుంది. అదే కనీస అవసరాల కార్యక్రమం. వెనుకబడిన తరగతులవారికి చేయూతనివ్వడానికి ఇది ఉద్దేశించబడింది. విద్యారంగంలో ఉపకార వేతనాలు హాస్టలు వసతి సౌకర్యాలు కలుగచేయడమేగాకుండా, వృత్తిపరమైన విద్యకు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ పరికరాలు కూడా ఇస్తున్నారు. అంతేకాకుండా వెంటనేఉద్యోగావకాశాలు లభించడానికివీలుగా శిక్షణ సౌకర్యాలు కూడా కలుగచేస్తున్నారు. వర్థమానతరాల వారికి ఇది ఎంతో సహాయకారిగా ఉండగలదు. ఈ చర్యలన్నీ అతిముఖ్యమైనవే. అందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. అయితే ఈ సమస్యను అవి సమూలంగా పరిష్కరించలేకపోయాయనడం నిస్సందేహం. తమ తమ వృత్తులను ఆధునికీకరణం చేసుకొనే నిమిత్తము ఆర్థిక సహకార కార్యక్రమాలు, ఆర్థిక సహకారం అందించటం ద్వారా, రైతులకు వ్యవసాయ కూలీలకు, వృత్తికారులకు, చేతిపనివారికి తోడ్పడుతున్నాయి.

జాబితాలోని వెనుకబడిన తరగతులవారి కోసం ఒక స్వయంపాలిత సంస్థను ఏర్పరచి తద్వారా సంస్థాపరమైన నిధులను, ఎంత వీలయితే అంత వాడుకోవడం జరుగుతున్నది.

ప్రోత్సాహకరమైన పరిస్థితి :

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వెనుకబడిన తరగతుల సహకార ఆర్థిక సంస్థ 1974 లో ఏర్పడిన తర్వాత అది ఆ తరగతుల

* చిన్న తరహా పరిశ్రమల శాఖా మంత్రి

JOTHI VENCATACHELLUM
Governor of Kerala

RAJ BHAVAN
Trivendrum

April 20, 1979

I am happy to know that a State Level Conference of Backward Classes is proposed to be held on 28th and 29th April, 1979 by the Government of Andhra Pradesh with a view to highlighting the welfare measures undertaken by the Government of Andhra Pradesh for the benefit of Backward Classes.

I have pleasure to send my best wishes for the success of the Conference.

JOTHI VENCATACHELLUM

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో

చేనేత కళాకారులు

పి. వి. చె

మన రాష్ట్రంలో చేనేత కళాకారుల పురోగతికి, చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా ఎన్నో గురుతరమైన చర్యలు తీసుకొన్నది. జనాభా ప్రకారంగా, వ్యవసాయ కార్మికుల తరువాత రెండవ స్థానం చేనేత కళాకారులదే, దాదాపు 30 లక్షల మంది తమ జీవన భృతికై ఈ చేనేత పరిశ్రమపైన ఆధారపడి ఉన్నారు. వీరికి సుమారు 5.02 లక్షల మగ్గాలు ఉన్నాయి.

<u>చేనేత పనివారి సహకార సంఘాలు:</u> అనేక మంది చేనేత పనివారిని సహకార సంఘాల పరిధి లోనికి తీసుకు రావడానికి చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి. దీని వలన ప్రణాళిక పథకాలు, ప్రణాళికేతర పథకాల క్రింద అందుబాటయ్యే అనేక ప్రయోజనాలు ఈ చేనేత శ్రామికులకు చేకూరడానికి వీలు కలుగుతుంది. ప్రణాళిక పథకాల క్రింద మన రాష్ట్రంలో ఇప్పటి వరకు రూ. 20.57 కోట్ల పైకం చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధికై వెచ్చించబడింది. ఇప్పుడు, చేనేత పనివారి సహకార సంఘాల సంఖ్య మొత్తం 1,690కి పెరిగింది, ఈ సంఘాలలో 3.27 లక్షలకు పైబడి సభ్యులు ఉన్నారు. వీరంతా మగ్గాలపై పనిచేస్తున్న వారే. ప్యాకేజి పథకం క్రింద, ఎంపిక చేసిన చేనేత పనివారి సహకార సంఘాలు సమిష్టి మగ్గాల చావడిలో ఫ్యాక్టరీ రకం ఉత్పత్తిని సాధించే రీతిగా వాటికి సాంకేతిక, ఆర్థిక సౌకర్యాలు కలుగ చేయడానికి పథకాలుకూడా ప్రత్యేకంగా రూపొందించడం జరిగింది. ఈ సహకార సంఘాలకు కావలసిన ముడి సామగ్రి కొనుగోలు చేయడానికి. నేత, తత్సంబంధమైన యితర కార్యకలాపాలు కొనసాగించడానికి వీలుగా, భారత రిజర్వు బ్యాంకు వారి చేనేత పని వారికి ఆర్థిక సహకారం అందజేసే పథకం క్రింద నిర్వహణ మూల ధనం ఏర్పాటు చేయబడింది.

సాంకేతిక, తదితర సదుపాయాలు కూడ, మగ్గం పనికి ముందర, తరువాత ప్రాసెసు పనిలోను, ఉత్పత్తి అభివృద్ధి, చేనేత నైపుణ్యాన్ని మెరుగుపరచడం వంటి వివిధ దశలలో ప్రభుత్వం చేనేత పనివారికి సాంకేతిక సహాయం అందజేస్తున్నది.

అభివృద్ధి పరచిన మగ్గాలపై పని చేయడంలోను, వాట లోను, మారుతున్న వినియోగదార్ల అభిరుచులకు ఎప్పటికప్పుడు కొంగొత్త డిజైనులు ఉత్పత్తి చేయ ఈ కళాకారులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది. చేనేత సంఘాలు, అమ్మకపు డిపోలు, నగర ఎంపోరియం రాష్ట్ర అమ్మకపు దుకాణాలు నెల కొల్పుకునే నిమిత్తం గ్రాంట్లు మంజూరు చేయబడ్డాయి. ఈ సంఘా సామగ్రి, తదితర సాధన సంపత్తి సరఫరా వాటి వద్ద తయారైన ఉత్పత్తులకు సౌకర్యం ఏర్పాటుచేసే నిమిత్తం, ఈ ఏకీకృత చేనేత వ్యవస్థగా రూపొంద డా ప్రభుత్వం సహాయపడింది. మాదిరి చేనేత చేనేత పరిశోధన, అభివృద్ధి కేంద్రాలు, ఆధునిక అద్దక క్లాథ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు మొదలైనవి నెలకొల్ప ఈ ప్రాథమిక సంఘాలకు, అపెక్సు సంస్థలకు చేయూత నిచ్చింది. ఈ సంఘాలు, అధునాతన ఫ్యాష గుణంగా మేలురకం వస్త్రం ఉత్పత్తి చేయడానికి తా చేసిన వస్త్రం, చూపరులకు ఇంపు కలిగి పర్యవసానంగా వాటికి గిరాకీ పెరిగే రీతిగా వాటిని చేయడంలోను ఈ ఏర్పాట్లు చాల సహాయపడతాయి. ద్విగుణీకృతం చేయడానికి తేలికగా నిల్వలు పే టటువంటి సమస్యలు పరిష్కరించే ఉద్దేశంతో పండు ర్వాలలో అమ్మకాలపై రిబేటు ఇవ్వడానికి కూడ ప్ర సంఘాలను అనుమతించి, ఆవిధంగా వినిమయదార్లకు రిబేటు పైకాన్ని తిరిగి సమకూరుస్తున్నది.

<u>జనతా వస్త్రం:</u>

చీరలు, ధోవతులు, బెడ్‌షీట్లు, తదితర వినియోగ యితర వస్త్రాల వంటి సాంప్రదాయ గాకుండ, మనరాష్ట్రం సామాన్యమానవుని ప్ర జనతావస్త్రం' అని పిలువబడుతున్న చేనేత కంట్రోలు ప్రవేశపెట్టింది. జనతా వస్త్రాన్ని ప్రాథమిక సంఘా

*జౌళి శాఖా మంత్రి.

PRABHUDAS B. PATWARI,
Governor of Tamil Nadu.

Raj Bhavan,
Madras-600 022
3*rd April,* 1979.

DEAR SHRI VEERAPPA,

I am happy to know that the State Government is holding a State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th April to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of backward classes.

Education and economic problems of the backward classes are the burning problems of today. I am confident that your Government will do its best in this direction.

I wish the Conference great success.

With warm regards.

PRABHUDAS B. PATWARI

ఈ నవచైతన్యానికి కారణం ప్రగతి పథకాలు

యడ్లపాటి వెంకట్రావు *

మనదేశంలో అనేక చారిత్రిక కారణాలవల్ల, సంకుచిత పరిధులవల్ల ఏర్పడిన సంకుచిత కులాలు, వర్గాలు ప్రజల ఆర్థిక, సాంఘిక రాజకీయ పరిస్థితులలో అనేక వ్యత్యాసాలకు బీజాలునాటాయి. మన చరిత్రను, సాంఘిక వ్యవస్థను తరచి చూస్తే యీ కులాలు, వర్గాలు ఏర్పడడానికి కారణాలు అవగతమవుతాయి. సమాజజీవితం సక్రమంగా కొనసాగుతూ మానవుని అవసరాలు ఎటువంటి లోటుపాట్లు లేకుండా తీరడానికి వీలుగా వృత్తుల విభజన ఏర్పడి సమాజం ముందుకు సాగింది. కాలక్రమాన ఆయా వృత్తులు చేసే కుటుంబాలు వాటిలోనే స్థిరపడిపోయి, అవి వారసత్వంగా పరంపరానుగతంగా కొనసాగుతూ వచ్చాయి. క్రమంగా యీ వృత్తులే 'కులాలు' గా పేర్లు తొడిగాయి. అయితే కాలక్రమాన మూఢ ఆచారాలు, మూఢవిశ్వాసాలు ఏర్పడి, స్వార్థం పెరిగి యీ కులాలే మన ప్రగతికి ప్రతిబంధకాలుగా అడ్డుపడ్డాయి. ఆరోజుల్లో మనవాళ్ళు ఆయా వృత్తులలో ఎంతో నిపుణతను సాధించారు. మనదేశంలో చేతితో తయారైన వస్తువులు విదేశస్థుల మన్ననలను కూడా అందుకున్నాయి. అయితే ప్రపంచంలో యాంత్రిక యుగం ప్రారంభం కావడంతో మనిషి దృక్పథంలో ఆలోచనలో ఎంతో మార్పు వచ్చింది. నాగరికత పెరిగి, నగరాలు ఎదగడంతో కులవృత్తులు కుంటుపడ్డాయి. దానికితోడు అప్పటి పరాయి పాలకులు తమ స్వప్రయోజనాలకోసం తమ దేశాలలో ఉత్పత్తి అయిన వస్తువులను యిక్కడికి దిగుమతి చేసుకోవడంతో ప్రజలలో విదేశవస్తువుల వ్యామోహం ప్రబలిపోయింది. తత్కారణంగా మనదేశంలో కదురు, కవ్వం మూల పడ్డాయి లక్షలాది మందికి జీవనోపాధి కల్పించే అనేక వృత్తులు, వారి నిపుణత అంతరించిపోయాయి. పిల్లిపోయినా పురిటివాసన పోనట్టు వృత్తులు కుంటుపడినా కులాలు మాత్రం స్థిరపడిపోయినాయి. అంతేగాక దారిద్ర్యం, అజ్ఞానం రాజ్యం చేయడం ప్రారంభించాయి. తత్ఫలితంగా మనదేశ ప్రజల పరిస్థితి మరింత అధ్వాన్నస్థితికి చేరుకుని ప్రజలు, దేశం బాగా వెనుకబడిపోయాయి. దీనికి యాంత్రిక యుగం కూడా కొంతవరకు కారణమైందని చెప్పవచ్చు. విదేశీపాలకులు తమ స్వార్థప్రయోజనాలనే చూచుకున్నారు, కానీ ప్రజల బాగోగులను ఏమాత్రం పట్టించుకోలేదు. ప్రజల ఆర్థిక స్థితిలో అఘాతం ఏర్పడింది.

ఈ కారణాల వల్ల మన సమాజం ఉన్నతవర్గాలు, బలహీనవర్గాలుగా విభజించబడి, ఉన్నతవర్గాలవారు అన్ని సౌకర్యాలను అనుభవిస్తూ బలహీన వర్గాలవారు మరింత వెనుకబడిపోయారు. జీవనోపాధి సరిగాలేక వారి బ్రతుకులు దినదినగండంగా మారిపోయాయి. స్వాతంత్ర్య సమర కాలంలో మన జాతీయ నాయకులు సమాజంలోని యీ వ్యత్యాసాలను గుర్తించి అన్ని వర్గాల ప్రజలకు అన్ని రంగాలలో సమాన అవకాశాలు కల్పించి, కుల వర్గ భేదంలేకుండా ప్రజలందరూ సమానంగా అభివృద్ధి చెందాలనే నినాదం మనకు యిచ్చారు. విదేశీవస్తువులపై మోజుతగ్గించి, స్వదేశంలో తయారైన వస్తువులకు ప్రోత్సాహం కల్పించే పక్షంలో ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడుతుందని మహాత్మాగాంధీ భావించి ఖాదీ స్వదేశీ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. ఖద్దరు వస్త్రాలనే ధరించాలని ప్రజలకు పిలుపునిచ్చి మహోద్యమాన్ని నిర్వహించారు. ఆయన స్వయంగా రాట్నాన్ని చేపట్టి ఒడకడం ప్రారంభించారు. దానితో ప్రజలలో నూతన చైతన్యం వెల్లివిరిసింది. అప్పటి నుంచే మన దేశంలో చేతివృత్తులు కొంత ప్రాణం పోసుకున్నాయి స్వాతంత్ర్యం లభించిన తరువాత మన దేశాన్ని సంక్షేమ రాజ్యంగా తీర్చిదిద్ది అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్పించే ప్రధాన లక్ష్యంతో సోషలిస్టు సరళీ సమాజ స్థాపనకు అనువుగా మన రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించుకున్నాం. తరతరాల అంతరాలను అంతమొందించుకున్నాం. ప్రజలందరూ సమానులేనని చాటిచెప్పాం. ఈ లక్ష్యానికి అనువుగా మన రాజ్యాంగంలో షెడ్యూల్డు కులాలు, షెడ్యూల్డు తెగలు, వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజల నిమిత్తం కొన్ని ప్రత్యేక సదుపాయాలు, రక్షణలు కల్పించారు. స్వాతంత్ర్యం లభించిన తరువాత యీ 30 సంవత్సరాల కాలంలో అనేక రంగాలలో మనం గణనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించాం. మన సమాజంలో

* వ్యవసాయశాఖ మంత్రి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

వెనకబడిన తరగతుల అస్తిత్వం-ఒక పరిశీలన

గౌతు లచ్చన్న*

ఈ విశాల ప్రపంచంలో ఏదేశాలలోనూ లేని క్రూరమైన కులవ్యవస్థ మన పుణ్యభూమి అయిన భారత దేశంలో దాదాపు వేల సంవత్సరాలుగా పాతుకొనిపోయి మానవుల మధ్య అనేక అరలను శాశ్వత ప్రాతిపదికపై నిర్మించి, మానవ వికాసానికి నలసిన అవకాశాలను ఈ దేశంలోని బహుజనులకు నిరాకరించిన వ్యవస్థ ప్రాతిపదిక అతి పటిష్టంగా తరతరాలుగా పాతుకొని ఉన్నందువల్లనే వెనకబడిన వర్గాల సమస్య అయితేనేమి, హరిజన-గిరిజన సమస్య అయితేనేమి తీవ్ర రూపంలో ఉన్నాయని నా ఉద్దేశం. వెనకబడిన వర్గాలవారు సంఘటితపడి నందువల్ల ఈ సమస్యల సృష్టి జరుగలేదని—వెనుక బడిన వర్గాల సమస్యను సృష్టించి; పెంచి పోషిస్తున్నది భారతీయ సమాజమూ, ఆ సమాజానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న పెద్దలేనని స్పష్టం చేయ దలచుకున్నాను. వెనకబడిన వర్గాలు సంఘటితపడుతున్నది ఈ సమస్యను పరిష్కరించి, దేశంలోని సర్వమానవుల వికాసానికి బాటలు వేయడానికేగాని, సమస్యను మరింత క్లిష్టతరం చేయడానికిగాదు.

వెనుకబడిన వర్గాలవారు కుల సంఘాలుగా ఏర్పడి తమ హక్కుల కోసం పోరాడటం కులతత్వాన్ని పెంచడమేనని కొందరు వాదిస్తున్నారు. వెనుకబడిన వర్గాల వారందరికీ కులవృత్తులున్నాయి. ఈ కులవృత్తులన్నీ దేశపు ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రధానమైన అంగాలు, అంతేగాని మిగతా కొన్ని కులాల కుల వృత్తులవలె-సోమరితనాన్ని, పరాన్న భుక్త తత్వాన్ని పెంపొందించే కుల వృత్తులను వెనుకబడిన కులాలవారెవారూ అనుసరించడంలేదన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించాలి. వీరు కులసంఘాలుగా ఏర్పడి ఆందోళన చేస్తున్నది తమ కులాచారాల పరిరక్షణకు కాక, కేవలం తమ కులవృత్తులను మెరుగుపరచుకోవడానికే పరిమితమనే విషయాన్ని కూడా గుర్తించాలి; ఇక వెనుకబడిన వర్గాలన్నీ ఏక వేదిక మీద సంఘటితపడి సమైక్యం కావడం వల విభిన్న వెనుకబడిన కులాల మధ్య నుండే కులతత్వం-కులవైషమ్యాలూ సడలిపోయి కుల నిర్మూలనకు దారులు సుగమం కావడమే కాని కులతత్వాన్ని పటిష్టంచేయడం కాదని స్పష్టం చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన తరగతుల సంఘాలకు కులమే ప్రాతిపదిక అయితే అన్ని కులాలనూ ఒక వేదిక మీదికి తేవడం అసాధ్యమయ్యేది.

వెనుకబడిన తరగతుల ఉద్యమంవల్ల కులతత్వం బలపడుతున్నదని వాదించేవారు ఈ వాదాన్ని కేవలం ఈ ఉద్యమాన్ని అపకీర్తిపాలు చేయడానికి మాత్రమే చేస్తున్నారు. కులాల నిర్మూలన జరగాలని సంకల్పం నిజానికి మాకున్నంత తీవ్రంగా వారికిలేదు. ఒకవేళ ఉంటే హరిజన గిరిజన తదితర వెనుకబడిన కులాల వారితో పెండ్లిండ్లు చేసుకోవడానికి ముందుకు వచ్చే ఉన్నత కులాల మేధావులెవరన్నా ఉన్నారా? అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఉంటే ముందుకు రమ్మంటున్నాను.

ఇప్పుడు దేశం దృష్టి అంతా బీహారురాష్ట్రంపైనఉన్నది. బీహార్ రాష్ట్రంలో మాజీముఖ్యమంత్రి కర్పూరి ఠాకూర్ గారు ఏమి చర్య తీసుకున్నందువల్ల ఈనాడు దేశంలోని అగ్రకులాల వారందరూ—ఆయన పార్టీలోని వారితో సహా ఆయనపై కత్తులు నూరి చివరకు ఆయనను పదవీచ్యుతుని చేశారో తెలుసు. బీహారు రాష్ట్ర జనాభాలో వెనుకబడిన వర్గాల సంఖ్య 70 శాతంగా ఉన్నది. స్వతంత్రం వచ్చిన 32 ఏండ్ల తదుపరి మొదటిసారిగా ప్రభుత్వోద్యోగాలలో 26 శాతం ఉద్యోగాలను వెనుకబడిన వర్గాలవారికి రిజర్వు చేస్తూ ఠాకూర్ ఉత్తరువు చేశారు. ఈ 26 శాతం పూర్తిగా వెనుకబడిన వర్గాల జాబితాలోవున్న కులాల వారికేనని అనుకుంటున్నారేమో-కాదు. 3 శాతం ఉద్యోగాలను అన్నికులాలకు చెందిన స్త్రీలకు కేటాయించారు. కీ. శే. డాక్టర్ రామమనోహరలోహియా కీ. శే. కాకా కలేల్కర్‌గార్లు అందరు స్త్రీలను వెనుక బడినవర్గాలుగా గుర్తించారు. మరి విద్యావంతులై ప్రభుత్వోద్యోగాలకు అర్హులైన స్త్రీలు ఏ కులాల్లో ఎక్కువమంది ఉంటారో అందరికీ తెలుసు. మరో మూడు శాతం ఉద్యోగాలను ముస్లిములలో వెనుకబడిన జాతులవారికి-మోమిన్లు, లద్దాపీలూ, మొదలగువారికి కేటాయించారు. ఇక మిగిలిన 20 శాతంలో కూడా మళ్ళీ వెనుకబడినవర్గాల వారిని రెండు తెగలుగా విభజించారు. మరీ వెనుకబడిన వర్గాల జాబితా నొకదాన్ని మామూలుగా వెనుకబడిన వర్గాల జాబితా నొకదాన్ని రూపొందించి మరీ వెనుకబడిన బడిన వారికి 12 శాతం, మామూలుగా వెనుకబడిన వర్గాలవారికి 8 శాతం రిజర్వు చేశారు. రిజర్వేషను సౌకర్యాలను సంపన్నులూ—సమాజంలో పలుకుబడి సంపాదించుకొన్న వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన కొద్దిమందే

---

* ప్రతిపక్ష నాయకుడు, ఆంధ్ర ప్రదేశ విధాన సభ

Raj Bhavan,
Lucknow,
April 4, 1979.

Great national sin of ours has been the worst type of degradation that has been perpetuated throughout the centuries in the name of casteism and thus the neglect of a great chunk of our society. If we want to regenerate India, we must work for them. In the process, however, while galvanic shocks of reformatory zeal are necessary to rouse the sleeping sections they should not be destructive and must be in line with our cultural heritage. Destructive measures shall amount, we must bear in mind, to the killing as the 'mosquito and the man' together.

I am glad to know that the A.P. Backward Classes State Conference is being held shortly and I wish its deliberations all success.

G. D. TAPASE
Governor of Uttar Pradesh.

వాటికి తోడు, వెనుకబడినతరగతుల ప్రజలకు మిగులు భూముల పంపిణీ మునిసిపాలిటీలు, పంచాయితీరాజ్ సంస్థలలో సీట్లకేటాయింపు, మొదలైన యితర అనేక చర్యలను కూడ తీసుకుంటున్నారు. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం నిమిత్తం బడ్జెట్ కేటాయింపులను రు. 710 లక్షలకు పెంచుతూ ప్రస్తుత సంవత్సరంలో అదనంగా రు. 230 లక్షలు ప్రస్తుత ప్రభుత్వం కేటాయించి ది. అంతేగాక సన్నకారు రైతులకు, లాభసాటిగాని రైతులకు వ్యవసాయాభివృద్ధి నిమిత్తం ప్రభుత్వం అనేక విధాలుగా ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తున్నది. వివిధ వృత్తులను చేపట్టిన బలహీనవర్గాల వారికి పెట్టుబడి ధనం, మార్కెటింగు సౌకర్యాలను కల్పిస్తున్నది. స్వయం ఉపాధి పథకాలు అమలు జరపడం ద్వారా వారికి జీవనోపాధి కల్పిస్తున్నారు.

బలహీన వర్గాల సంక్షేమ కృషిలో ప్రభుత్వ ప్రయత్నాలతోపాటు సమాజంలోని యితర ఉన్నత వర్గాల ప్రజలు, స్వచ్ఛంధ సంస్థల సహాయ సహకారాలు ఎంతో అవసరం. ఆర్థిక స్థితిగతులతో నిమిత్తం లేకుండా ప్రజలంతా ఒక్కటే అనే భావం కలగాలి. సాంఘికంగా ఎటువంటి వ్యత్యాసాలు ఉండకూడదు. ఉన్నత వర్గాల వారి దృక్పథం మార్పు రావడం చాలా అవసరం. వారు ప్రజల వెన్నుతట్టి, చేయూతనివ్వాలి. ఈ విప్లవం రావాలి. సామూహిక భోజనాలు వర్ ఎంతగానో తోడ్పడతాయి. అందుకే వర్ణా చేసుకున్న దంపతులకు ప్రభుత్వం ఆర్థిక స ప్రోత్సాహాలను కల్పిస్తున్నది.

ఈనాడు వెనుకబడిన తరగతుల ఉత్సాహం ఉరకలు వేస్తోంది. నూతన చైతన్ ఇతరులతో సమానంగా తాము కూడ ముంద తపన వారిలో మొగ్గతొడిగింది. అయితే స్పృహ యింకా విస్తరించి పల్లెపల్లెకు పాకిపో సహాయాన్ని అందుకోలేని స్థితిలో వున్న బల యిప్పటికీ ఉన్నారు. వారికి మనం చేయూతని లోని ప్రతిఒక్కరూ సమానతను సాధించే విధ మంచి రోజు త్వరలోనే వస్తుందని ఆశిద్దాం.

వెనుకబడినతనాన్ని వెనక్కు నెట్టుదాం

వెనకబడిన తరగతుల అస్తిత్వం-ఒక పరిశీలన

గౌతు లచ్చన్న*

ఈ విశాల ప్రపంచంలో ఏదేశాలలోనూ లేని క్రూరమైన కులవ్యవస్థ మన పుణ్యభూమి అయిన భారత దేశంలో దాదాపు వేల సంవత్సరాలుగా పాతుకొనిపోయి మానవుల మధ్య అనేక అరలను శాశ్వత ప్రాతిపదికపై నిర్మించి, మానవ వికాసానికి వలసిన అవకాశాలను ఈ దేశంలోని బహుజనులకు నిరాకరించిన వ్యవస్థ ప్రాతిపదిక అతి పటిష్టంగా తరతరాలుగా పాతుకొని ఉన్నందువల్లనే వెనకబడిన వర్గాల సమస్య అయితేనేమి, హరిజన-గిరిజన సమస్య అయితేనేమి తీవ్ర రూపంలో ఉన్నాయని నా ఉద్దేశం. వెనకబడిన వర్గాలవారు సంఘటితపడి నందువల్ల ఈ సమస్యల సృష్టి జరుగలేదని—వెనుక బడిన వర్గాల సమస్యను సృష్టించీ; పెంచి పోషిస్తున్నది భారతీయ సమాజమూ, ఆ సమాజానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న పెద్దలేనని స్పష్టం చేయ దలచుకున్నాను. వెనకబడిన వర్గాలు సంఘటితపడుతున్నది ఈ సమస్యను పరిష్కరించి, దేశంలోని సర్వమానవుల వికాసానికి బాటలు వేయడానికేగాని, సమస్యను మరింత క్లిష్టతరం చేయడానికిగాదు.

వెనుకబడిన వర్గాలవారు కుల సంఘాలుగా ఏర్పడి తమ హక్కుల కోసం పోరాడటం కులతత్వాన్ని పెంచడమేనని కొందరు వాదిస్తున్నారు. వెనుకబడిన వర్గాల వారందరికీ కులవృత్తులున్నాయి. ఈ కులవృత్తులన్నీ దేశపు ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రధానమైన అంగాలు, అంతేగాని మిగతా కొన్ని కులాల కుల వృత్తులవలె-సోమరితనాన్ని, పరాన్న భుక్త తత్వాన్ని పెంపొందించే కుల వృత్తులను వెనుకబడిన కులాలవారెవారూ అనుసరించడంలేదన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించాలి. వీరు కులసంఘాలుగా ఏర్పడి ఆందోళన చేస్తున్నది తమ కులాచారాల పరిరక్షణకు కాక, కేవలం తమ కులవృత్తులను మెరుగుపరచు కోవడానికే పరిమితమనే విషయాన్ని కూడా గుర్తించాలి; ఇక వెనుకబడిన వర్గాలన్నీ ఏక వేదిక మీద సంఘటితపడి సమైక్యం కావడం వల విభిన్న వెనుకబడిన కులాల మధ్య నుండే కులతత్వం-కులవైషమ్యాలూ సడలిపోయి కుల నిర్మూలనకు దారులు సుగమం కావడమే కాని కులతత్వాన్ని పటిష్టంచేయడం కాదని స్పష్టం చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన తరగతుల సంఘాలకు కులమే ప్రాతిపదిక అయితే అన్ని కులాలనూ ఒక వేదిక మీదికి తేవడం అసాధ్యమయ్యేది.

వెనుకబడిన తరగతుల ఉద్యమంవల్ల కులతత్వం బలపడుతున్నదని వాదించేవారు ఈ వాదాన్ని కేవలం ఈ ఉద్యమాన్ని అపకీర్తిపాలు చేయడానికి మాత్రమే చేస్తున్నారు. కులాల నిర్మూలన జరగాలని సంకల్పం నిజానికి మాకున్నంత తీవ్రంగా వారికిలేదు. ఒకవేళ ఉంటే హరిజన గిరిజన తదితర వెనుకబడిన కులాల వారితో పెండ్లిండ్లు చేసుకోవడానికి ముందుకు వచ్చే ఉన్నత కులాల మేధావులెవరన్నా ఉన్నారా? అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఉంటే ముందుకు రమ్మంటున్నాను.

ఇప్పుడు దేశం దృష్టి అంతా బీహారురాష్ట్రంపైనఉన్నది. బీహార్ రాష్ట్రంలో మాజీముఖ్యమంత్రి కర్పూరీ ఠాకూర్‌గారు ఏమి చర్య తీసుకున్నందువల్ల ఈనాడు దేశంలోని అగ్రకులాల వారందరూ—ఆయన పార్టీలోని వారితో సహా ఆయనపై కత్తులు నూరి చివరకు ఆయనను పదవిచ్యుతుని చేశారో తెలుసు. బీహారు రాష్ట్ర జనాభాలో వెనుకబడిన వర్గాల సంఖ్య 70 శాతంగా ఉన్నది. స్వతంత్రం వచ్చిన 32 ఏండ్ల తదుపరి మొదటిసారిగా ప్రభుత్వోద్యోగాలలో 26 శాతం ఉద్యోగాలను వెనుకబడిన వర్గాలవారికి రిజర్వు చేస్తూ ఠాకూర్ ఉత్తరువు చేశారు. ఈ 26 శాతం పూర్తిగా వెనుకబడిన వర్గాల జాబితాలోవున్న కులాల వారికేనని అనుకుంటున్నారేమో-కాదు. 3 శాతం ఉద్యోగాలను అన్నికులాలకు చెందిన స్త్రీలకు కేటాయించారు. కీ. శే. డాక్టర్ రామమనోహరలోహియా కీ. శే. కాకాకలేల్కర్ గార్లు అందరు స్త్రీలను వెనుక బడినవర్గాలుగా గుర్తించారు. మరి విద్యావంతులై ప్రభుత్వోద్యోగాలకు అర్హులైన స్త్రీలు ఏ కులాల్లో ఎక్కువమంది ఉంటారో అందరికీ తెలుసు. మరో మూడు శాతం ఉద్యోగాలను ముస్లిములలో వెనుకబడిన జాతులవారికి-మోమిన్లు, లద్దాపీలూ, మొదలగువారికి కేటాయించారు. ఇక మిగిలిన 20 శాతంలో కూడా మళ్ళీ వెనుకబడినవర్గాల వారిని రెండు తెగలుగా విభజించారు. మరీ వెనుకబడిన వర్గాల జాబితా నొకదాన్ని మామూలుగా వెనుకబడిన వర్గాల జాబితా నొకదాన్ని రూపొందించి మరీ వెనుకబడిన బడిన వారికి 12 శాతం. మామూలుగా వెనుకబడిన వర్గాలవారికి 8 శాతం రిజర్వు చేశారు. రిజర్వేషను సౌకర్యాలను సంపన్నులూ—సమాజంలో పలుకుబడి సంపాదించుకొన్న వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన కొద్దిమందే

* ప్రతిపక్ష నాయకుడు, ఆంధ్ర ప్రదేశ విధాన సభ

కాశేయకుండా ఉండటానికి సంవత్సరానికి ఆరువేల రూపాయలకు పైగా ప్రభుత్వోద్యోగం ద్వారా సంపాదించుకునేవారి పిల్లలకు రిజర్వేషను సౌకర్యం లభించదని స్పష్టం చేశారు. సాహసించి వెనుకబడిన వర్గాలను ఉద్ధరిద్దామనుకుంటే తన అస్తిత్వానికే మోసం వచ్చింది. చివరకు గద్దె దిగవలసివచ్చింది.

జనతాపార్టీ ఎన్నికల ప్రణాళికలో పేరా 4. పుట 22 (ఇంగ్లీషు పుట) లో వెనుకబడిన వర్గాలవారికి కాలేల్కర్ కమిషను సిఫార్సుల మేరకు 25 నుంచి 33 శాతంవరకు ఉద్యోగాలను రిజర్వు చేయగలమని వాగ్దానం చేశారు. ఆయన ఈ వాగ్దానాన్ని అమలుపరిచారు. ఉత్తరువు జారీ కాగానే బీహారు రాష్ట్ర జనతాపార్టీలోనే కలవరం బయలుదేరింది. పార్టీ అధిష్టాన వర్గానికి ఫిర్యాదు చేశారు. పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గం ఈ సమస్యను తుణ్ణంగా చర్చించింది. న్యాయంగా న్యాయశాఖా మంత్రి శ్రీ శాంతిభూషణ్ అధ్యక్షతన ఒక చర్చా కమిటీ పాట్నా వెళ్ళి విషయాన్ని అధ్యయనం చేసింది. ఠాకూర్ తీసుకున్న చర్య సరైనదేనని కమిటీవారు పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గానికి నివేదించారు. నివేదికను అధిష్టానవర్గం ఆమోదించేవరకూ ఉత్తరువు అమలును ఆపిపెట్టి ఇప్పుడు అమలు ప్రారంభించారు.

ఇట్టి ఉత్తరువు అమలును వ్యతిరేకిస్తూ ఆ రాష్ట్ర జనతా పార్టీ అధ్యక్షునితోసహా దేశంలోని అగ్రకులాలవారు ఆందోళన చెందడానికి దేశంలోని అన్ని ప్రముఖ పత్రికల్లోనూ బీహారు రాష్ట్రానికి కర్పూరీ ఠాకూర్ చిచ్చుపెట్టాడని గగ్గోలుపెట్టే అవసరం ఎందుకు రావాలి? ఇది వైషమ్యాలు పెంచడం కాదా? నిజానికి కర్పూరీ ఠాకూర్ గారు పెట్టింది చిచ్చు కాదు —రవ్వంత దీపం — వెనుకబడిన వర్గాలవారికి వెలుగు చూపించే ఈ రవ్వంత దీపం యావత్ భారతదేశానికి కాంతిపుంజంగా పరిణమిస్తుంటే విప్లవ ప్రతీఘాత శక్తులకది చిచ్చులా కాలడం అసహజమేమీ కాదు.

పేదరికం అనేది ఉన్నత కులాల్లో లేదా? వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారందరూ పేదవారేనా? అందులో సంపన్నులూ, భూస్వాములూ, పెట్టుబడిదారులూ లేరా? అని కొందరు ప్రశ్నిస్తూవుంటారు. పేదవారందరి సమస్యలూ ఒకటేనని, పేదవారిని ఉద్ధరించే కార్యక్రమంలో వెనుక ముందు అనేకులకూ ప్రమేయం వుండరాదని వాదిస్తుంటారు. పై వినేవారికి ఈ వాదన పైకి చాలా సబబుగా కనిపిస్తుంది.

ఉన్నత కులాల పేదవారిని ఉద్ధరించడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేయకూడదని కానీ, ఉన్నతవర్గాలకుచెందిన పేదలు బాగుపడరాదని అనలేదు. ఉన్నతవర్గాల పేదలసముద్ధరణకోసం వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన పేదల నోరు కొట్టడం ఎంతవరకు న్యాయమని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఉన్నత కులాల పేదలకు ఎలాంటి సహాయము జరగడము లేదేమోనని అపోహ కల్పించే యీ దుష్ప్రచారము వచ్చి అబద్ధాలు, ఉదాహరణకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విద్యాశాఖవారు ప్రతిభావంతులయిన పేద విద్యార్థులకు ఉపకార వేతనాలు ఇస్తుంటారు. ఈ కార్యక్రమానికి ఏటా సుమారు 80 లక్షల రూపాయలవరకు ఖర్చు చేస్తున్నది. ఈ మొత్తంనుండి ఒక్క నయాపైసాకూడా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన ప్రతిభావంతులయిన పేద విద్యార్థులకు చెందడం లేదు. ఎందుకని?

అంతేగాక "ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలు" అని 1970 నుండి మన రాష్ట్రములో ఒక క్రొత్త వర్గాన్ని సృష్టించి ప్రతి ఏటా ఈ వర్గం పేరుతో మన ప్రభుత్వం సుమారు 80 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చు చేయుచున్నది.

"ఆర్థికముగా వెనుకబడిన వర్గాలకన్న" పదానికి శబ్దార్థపరంగా పరిశీలిస్తే అన్ని వర్గాలలోని పేదలు అని అర్థం వస్తుంది. కాని ఈ వర్గాల పేరుతో ఇస్తున్న ఉపకార వేతనాలనుండి ఒక్క నయాపైసా అయినా వెనుకబడిన తరగతికి చెందిన పేదవానికి దక్కడంలేదు. ఎందుకని? వెనుకబడిన తరగతుల పేరుతో విడిగా కేటాయింపు వున్నది. కాదా? అని కారణం చెపుతారు. ప్రత్యేకవకాశమనేది సమాన అవకాశానికి అదనంగా వుంటుందే గాని ప్రత్యేకవకాశము యిస్తున్నామనే నెపముతో సమాన అవకాశాన్ని నిరాకరించడం ఘోరమైన అన్యాయం కాదా?

దీనినిబట్టి పేదవారందరికి సమానంగా సముద్ధరణ జరగాలన్న వాదనతో పేదల పరిధినుండి బహుజనులయిన వెనుకబడిన తరగతుల పేదలను దూరముగా వుంచుతున్నది వెనుకబడినవర్గాల పెద్దలు కారా?

"ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు"యిచ్చేదానిలో లేశమాత్రం వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన నిరుపేదలకు ఇవ్వకపోగా —బడ్జెటులో వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి కేటాయించిన మొత్తాలను ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతులవారికి కూడా ఖర్చు చేస్తున్నాం అనే ప్రగల్భాలు ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికే కదా!

పేదలందరిని సమానంగా చూడాలిగాని యిందులో కుల ప్రమేయం పనికిరాదని వాదించేవారికి, నిజంగా పేదలపై కరుణ వుంటే — అగ్రకులాల్లోని సంపన్నులు ఎంతమంది, తమ కులాలకే చెందిన పేదవారికోసం తమ సంపదను, తమ అవకాశాలనూ త్యాగం చేయడానికి ముందుకు రాగలరో చెప్పండని సవాలు చేస్తున్నాను.

ఇది మెట్రిక్యులేషను లోపు చదువులకు సంబంధించినది. మెట్రిక్యులేషను తర్వాత చదువులకు స్కాలర్‌షిప్‌ల పేరుతో ఖర్చు చేసే రూ. 16,08,000 లోనుంచిగానీ, స్పెషల్ మెరిట్ స్కాలర్‌షిప్‌లుగా ఇచ్చే రూ. 5,51,000 లనుంచిగాని మెరిట్ స్కాలర్‌షిప్‌లుగా యిచ్చే రూ. 6 లక్షలనుంచిగానీ అంటే మొత్తం 277 లక్షల 59 వేల మొత్తంలో జాబితాలోని వెనుకబడిన తరగతులకు నయాపైసా భాగం లేదు.

దీనివల్ల తేలుతున్న దేమిటి? ప్రభుత్వం నూటికి 20 శాతంగానున్న ఉన్నతవర్గాలకు చెందిన పేద విద్యార్థులకు దాదాపు 2 కోట్ల రూపాయలకు పైగా ఖర్చు చేస్తూ నూటికి 40 శాతంగానున్న జాబితాలోని వెనుకబడిన పేద విద్యార్థులకు

the main issues to be considered at the State Level Conference. The discussions and the recommendations of this State Level Conference would strengthen the hands of Government to undertake major ameliorative measures for the early solution of the problems of Backward Classes.

I have great pleasure in extending my greetings and felicitations to the participants of the Conference and in wishing their deliberations all success.

GOVIND NARAIN,
Governor of Karnataka.

123 4

నిర్ధారించడానికి' "గీటు రాయిని" సూచించవలసిందిగా కోరింది. కమీషను నివేదికలో స్పష్టమైన గీటురాయిని సూచించడం జరుగలేదని, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై ఇంకా పరిశీలనలు జరపాల్సి వుందంటూ కమీషను నివేదికను బుట్టదాఖలు చేసింది.

అంతేకాదు - కమిషనువారు తయారుచేసిన జాబితా కులాల ప్రాతిపదికపై ఉన్నది కనుక - దాన్ని పాటించడానికి వీలులేదంటూ అప్పటి కేంద్ర హోం మంత్రి గోవింద వల్లభ పంత్‌గారు బహిరంగ ప్రకటన కూడా చేశారు. హరిజనుల జాబితా కులాల ప్రాతిపదికపై ఉండవచ్చు. గిరిజనుల జాబితా కులాల ప్రాతిపదికపై ఉండవచ్చు కాని - వెనుకబడిన తరగతుల జాబితా మాత్రం కులాల ప్రాతిపదికపై ఉండరాదా? సాంఘికంగా వెనుకబడినతనమని నిరూపించడానికి కులము తప్ప మరొక కొలతబద్ద చెప్పగలరా? ఈనాటి సాంఘిక అసమానతకు మూలం కుల వ్యవస్థే అయినప్పుడు దాన్ని రూపుమాపడానికి ఆ కుల ప్రాతిపదికను గుర్తించకపోతే ఎలా సాధ్యమౌతుంది?

ఈ పరిస్థితిలో ఆనాటి ఆంధ్ర రాష్ట్ర వెనుకబడిన తరగతుల సంఘ ఆధ్వర్యాన 1956లో ఢిల్లీలో కీ. శే శ్రీ పంజాబ్‌రావు దేశ్‌ముఖ్ గారి అధ్యక్షతన అఖిల భారతీయ వెనుకబడిన తరగతుల మహాసభ జరిపాం. వెనుకబడిన తరగతుల పట్ల కేంద్ర ప్రభుత్వ వైఖరిని నిరసిస్తూ తీర్మానాలు చేశాం. హోంమంత్రి శ్రీ పంత్‌గారి వద్దకు రాయబారం వెళ్ళాం. ఆయన కొక సవివరమైన విజ్ఞాపన పత్రాన్ని సమర్పించారు.

ఫలితంగా ఉన్నత విద్యాభ్యాసానికి వ్యక్తిగత ప్రాతిపదికపై ఇదివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తూ వుండిన స్కాలర్‌షిప్‌లకు కేటాయించిన మొత్తాన్ని ఆయారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు బదలా యిస్తామని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తమకు తోచిన రీతిలో పీటిని పంచవచ్చునని ఆయన హామీ యిచ్చారు, అయితే ఈ పద్ధతి ఒక్క సంవత్సరమే అమలు జరిగింది. విద్యార్థులకు ఇచ్చే స్కాలర్‌షిప్ కులాల ప్రాతిపదికపైగాక, ఆర్థికంగా వెనుకబడినతనం ప్రాతిపదికగా మంజూరు చెయ్యాలని 1957 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఆదేశించింది. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కాలం నుండి ఉన్నత విద్యకై వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు ఇస్తూ వుండిన స్కాలర్‌షిప్‌లను యీ విధంగా రద్దు చేసిందే కాని-కేంద్ర ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ఈ 32 సంవత్సరాల కాలంలో ఏమీ చెయ్యలేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను.

ఇప్పటికి జరిగిన అన్ని సాధారణ ఎన్నికలలోనూ దేశంలోని దాదాపు అన్ని రాజకీయ పార్టీల ఎన్నికల ప్రణాళికలను పరిశీలిస్తే వెనుకబడిన వర్గాల సంక్షేమం కోసం కృషి చేయగలమని ఎన్నికలలో వాగ్దానం చెయ్యని రాజకీయ పార్టీ ఒక్కటి కూడా లేదని చెప్పవచ్చు. నాయకుల ఉపన్యాసాలలోనూ ఎన్నికల వాగ్దానాలలోనూ చూపించినంత ఉత్సాహం ఆచరణలో లేదని చెప్పడానికి చింతిస్తున్నాను.

ఇక మన రాష్ట్రం విషయానికి వద్దాం. మొదట ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో ఒక భాగంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన వర్గాల పోరాటం ప్రారంభమైంది. అంతకు ముందు ఆంగ్లేయుల కాలం నుంచీ ఆ రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన వర్గాల జాబితాలే ఒకటి అమలులో ఉండేది. ఆ జాబితాలో ఉన్న కులాల వారికి ఉద్యోగాల్లో రిజర్వేషన్లూ, విద్యా సంస్థలలో సీట్ల రిజర్వేషన్లూ - ఉపకార వేతనాలూ అమలులో ఉండేవి. దీనిని ఆరోజుల్లో కమ్యూనల్ జి ఓ. అనే వారు. స్వతంత్రం వచ్చి రాజ్యాంగ చట్టం అమలు పరచగానే 1952 లోనే ఆ జాబితా చెల్లదని రాజ్యాంగం యొక్క 14, 29 (2)వ అనుచ్ఛేదం క్రింద ఉన్నత కులాలవారు న్యాయస్థానాలకు వెళ్లారు. మద్రాసు హైకోర్టు ఈ ఉత్తరువును రద్దు చేసింది. అప్పుడు మద్రాసు రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా శ్రీమాన్ చక్రవర్తుల రాజగోపాలాచార్యులుండేవారు. మరోవైపు పెరియార్ ఈ. వి. రామస్వామి నాయకర్, అన్నాదురైల నాయకత్వంలో వెనుకబడిన వర్గాల విప్లవ పోరాటం ఉధృతంగా ఉన్న రోజులవి.

శ్రీ రాజాజీ ఢిల్లీ వెళ్ళి అప్పటి ప్రధాన మంత్రి శ్రీ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారికి నచ్చచెప్పి రాజ్యాంగంలోని 15, 16 వ అనుచ్ఛేదాలను సవరించి దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో అమలులో ఉన్న రిజర్వేషన్లకు రాజ్యాంగ రక్షణ కల్పించారు.

ఈ విధంగా స్వాతంత్ర భారత రాజ్యాంగాన్ని మొట్ట మొదటి సారిగా సవరించవలసిరావడానికి వెనుక బడిన వర్గాల సమస్యే కారణం కావడం చరిత్రాత్మకమైనది.

ఇటు హైదరాబాదు రాష్ట్రంలో కూడా వెనుక బడిన వర్గాల జాబితా ఒకటి ఉండేది. ఆ జాబితా ననుసరించి ఉద్యోగాల్లో విద్యా సంస్థలలో 25 శాతం రిజర్వేషన్లు అమలులో ఉండేవి హైదరాబాదు ప్రభుత్వం వెనుకబడిన వర్గాల సంక్షేమం కోసం బడ్జెటులో ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేస్తూ వుండేది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించిన తర్వాత 1957-58 లో వెనుకబడిన తరగతుల జాబితా చెల్లనేరదని హైకోర్టులో సవాలు చేయడం, ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టువారు జాబితాలను కొట్టివేయడం జరిగింది. దీనిపై వెనుకబడిన తరగతుల సంఘం పక్షాన సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీలు చేస్తే సుప్రీంకోర్టు వారు అప్పీలును కొట్టివేశారు.

తరువాత 1960లో శ్రీ దామోదరం సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి కాగానే వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను పునరుద్ధరించారు, ప్రమోషన్లలో సైతం రిజర్వేషన్లు పద్ధతిని అనుసరించాలని ఆదేశాలు జారీచేశారు. అయితే యీ జాబితా కూడ చెల్లకూడదంటూ హైకోర్టులో సవాలు చేయడం- హైకోర్టువారు మొత్తం జాబితాలను కొట్టివేయడం జరిగింది. దీనిపై సుప్రీంకోర్టుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం చేసిన అప్పీలు కూడా కొట్టివేశారు.

C. M. POONACHA
Governor,
Madhya Pradesh.

Raj Bhavan,
Bhopal,
11*th April,* 1979.

I am happy to learn that the Andhra Pradesh Government have decided to hold the State Level Backward Classes Conference on 28th and 29th of April, 1979. The general welfare of the Backward Classes, with special emphasis on educational and social activities would, I am sure, be highlighted at this Conference and necessary guidelines be formulated for the purpose.

I wish the Conference all success.

C. M. POONACHA.

ఇదివరకటి కమిషనువారు తయారు చేసిన జాబితా ఉండగా, అనేక రాష్ట్రాలలో వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలు విడివిడిగా అమలులో ఉండగా—అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైన విషయం—సుప్రీం కోర్టు వారు కూడా "సాంఘికంగా విద్యా విషయకంగా వెనుకబడిన వారే వెనుకబడిన తరగతుల వారని స్పష్టంగా ధృవీకరించిన తీర్పు యిచ్చి ఉండగా మళ్ళీ "గీటు రాయిని" రూపొందించమని కమిషను వారిని ఆదేశించడం పట్ల కేంద్ర ప్రభుత్వ దృక్పథము సందేహించవలసివస్తున్నదని చెప్పుటకు విచారిస్తున్నాను

హరిజన, గిరిజన మరియు వెనకబడిన వర్గాలకిచ్చే రాజ్యాంగ పరమైన రక్షణలు 1980తో అంతముగానున్నవి. బలహీన వర్గాలన్నిటిని అభ్యున్నతికి తెస్తామనియు, రక్షణలను మరో పదేళ్ళపాటు అనగా 1990 వరకు పొడుగిస్తామని 1976లో అప్పటి ప్రధాన మంత్రి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధిగారు ఉపన్యాసాలిచ్చారు. అప్పటి ఎమర్జెన్సీ కాలములో వారు హరిజన, గిరిజనులకే రక్షణలను పొడిగించారు. కాని వెనుకబడిన తరగతులకిచ్చే రక్షణల గురించి వారుగాని, వారి సహచరులు గాని యేమాత్రం పట్టించుకోలేదని చెప్పక తప్పదు.

వెనుకబడిన తరగతులకు సంబంధించిన రాజ్యాంగ పరమైన రక్షణల గడువు 1980లో పూర్తి కానుండగా 1979లో వెనుకబడిన తరగతుల కమీషన్ నియమించడము దేనికి? యింత వరకు లేశమాత్రమైన సౌకర్యము చేయకుండా ఉన్న కేంద్ర ప్రభుత్వము, యీ గడువును మరొక 10 ఏండ్ల వరకు పెంచాలి.

మండల్ కమీషన్ తీర్పు ఇచ్చేవరకు జాప్యం చెయ్యక వెంటనే, కేంద్ర ప్రభుత్వం రంగాల్లోనూ ముఖ్యంగా యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషన్ ఉద్యోగాల్లోనూ, రైల్వే, పోస్టలు ఉద్యోగాల్లోనూ కేంద్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన పరిశ్రమల్లోనూ రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన తరగతుల వారికి 30 శాతం కేటాయించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒత్తిడి తెచ్చిననాడే వెనుకబడిన తరగతుల వారికి న్యాయం చేకూరుతుందని నేను భావిస్తున్నాను.

వెనుకబడిన తరగతుల సమస్యలు

ఎ. చక్రపాణి *

వెనుకబడిన తరగతులవారు హిందూ సమాజంలో ఒక త్యేక తెగకు చెందినవారు. విద్య లేకపోవడం వలన సాంఘిక గా త్రొక్కి వేయబడినందువలన కొన్ని కులాలవారు సమా లో వెనుకబడి వున్నారు. కొన్ని కొన్ని వెనుకబడిన తరగ కుటుంబములు ఆర్థికముగా ఉన్నత స్థితిలో వున్నప్పటికీ ఘికంగా వెనుకబడితనము వారిని బాధించుచున్నది. ఈ యమును రాజ్యాంగకర్తలు గుర్తించి రాజ్యాంగి సవరణ మునప్పుడు వెనుకబడిన తరగతులవారిని సాంఘికముగా, ్య విషయకముగా వెనుకబడి వున్నారని మాత్రమే ్కనిరి. కాబట్టి ఆర్థిక వనరులతో సంబంధములేని ఒక వ్యవస్థ భారతదేశములో కలదు. ఆ వ్యవస్థనే మనము కబడిన తరగతులవారని వ్యవహరించుచున్నాము.

మన రాజ్యాంగము ప్రకారము ప్రత్యేక ఉద్యోగ సదు యములు, విద్యాలయ ప్రవేశమునకు ప్రత్యేక సదుపాయ ు, స్కాలర్ షిప్ లు వగైరా ఆర్థికసహాయము కలుగచేయు అవకాశమున్నది. కాని కొన్ని విషయములలో ప్రభుత్వ ము లున్నప్పటికి అమలు జరుపువారు సానుభూతి చూప వలన వెనుకబడిన తరగతులవారికి జరుగవలసిన సహాయము ర్తిగా అందుటలేదు. మనకు స్వరాజ్యము లభించి ముప్పది త్సరములు పైబడినప్పటికి వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో లసిన మార్పు రాలేదు. దీనికి కారణము వెనుకబడిన తులవారు బహుసంఖ్యలో నుండుట, ఉద్దేశింపబడిన సహా ు పూర్తిగా సకాలములో అందకపోవుట కారణములై న్నవి. ఈ దోషములను చిత్తశుద్ధితో సరిదిద్దినగాని చిన ఫలితములు సాధింపజాలము. వెనుకబడిన తరగితుల వగతి ఎండమావులుగా నిలిచిపోవు ప్రమాదము కలదు. ట్టి సాంఘిక న్యాయముకొఱకు కృషి చేయదలచిన ప్రభు ు వెనుకబడిన తరగతులవారి ప్రగతికి సత్వరచర్యలు ొనవలసి వున్నది.

సాంఘికన్యాయము సాంఘిక సమానత్వముమీద ఆధార మున్నది. చదువు, తెలివితేటలు, ఆరోగ్యము, అవగాహన , వాక్చాతుర్యము కలిగిన వెనుకబడిన తరగతులవారు త కులములవారితో సరిసమానముగా చూడబడుటలేదు. సాంఘిక పరిస్థితులే కారణము. అనేక వేల సంవత్సరముల నుండి పుట్టుకను ఆధారముగాచేసుకొనిసాంఘికవిలువలు సృష్టింపబడిన మన సమాజంలో వ్యక్తి గౌరవం అతని శక్తియుక్తులపై ఆధారపడలేదు. సాంఘికముగా ప్రేళ్ళు పాతుకొన్న దురాచారములు, మూఢ నమ్మకములు దీనికి కారణము. ప్రజాగణతంత్ర రాజ్యమైన భారత దేశంలో యిట్టి సాంఘిక వ్యత్యాసములు వుండరాదు. వాటిని జాగు చేయక యెంత తొందరలో నిర్మూలము చేసిన అంత మంచిది.

"విద్యా విహీన: పశు:" అన్నది ఆర్యోక్తి. విద్యలేని వాడు వింత పశువు కాక మానడు. సాంఘిక పునర్నిర్మాణమునకు విద్యా వ్యాప్తి మొదటి మెట్టు. కుల వృత్తిని అవలంబించుచు దానిపై వచ్చు స్వల్పాదాయముతో తృప్తి పడు వెనుకబడిన తరగతుల వారు విద్య నభ్యసించి తమ దీనస్థితిని తొలగించుకోవలయును. ప్రభుత్వ సహాయము లేనిదే విద్య నభ్యసించుట వెనుకబడిన తరగతుల వారికి అసాధ్యము. నిర్బంధ విద్య ప్రవేశపెట్టుట యెంతైనా అవసరము. విద్యాలయములలో కొంత దామాషా ప్రకారము సీట్లు వెనుకబడిన తరగతులకు ప్రస్తుతము కల్పించుచున్నారు. కాని యీ సదుపాయము అన్ని తరగతుల విద్యాభ్యాసమునకు అందుబాటులో లేదు. కాబట్టి క్రింద నుండి పై వరకు అన్ని విద్యా సంస్థలలోను రిజర్వేషన్ సదుపాయము అమలు పరచవలెను.

ఉపకార వేతనములు విద్యాభివృద్ధికి యెంతైనా అవసరము. ప్రస్తుత ఆదేశముల ప్రకారము 6,000 రూ. లు సంవత్సరాదాయమునకు లోబడిన వారికి మాత్రమే ఉపకార వేతనము పొందుటకు అర్హత గలదు. కాని పై ఆదాయ పరిమితిలో ఉన్న వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులందరకు ఉపకార వేతనము లభించుట లేదు. దీని వలన వెనుకబడిన తరగతులలో విద్యాభ్యాసము త్వరితగతిని జరుగుటకు వీలు లేక పోవుచున్నది. ప్రభుత్వము వెనుకబడిన తరగతుల వారి అభివృద్ధిని నిజముగా కోరుచున్న యెడల ఉపకార వేతనములు రాబడి పరిమితిలో వున్న వారికందరకూ యివ్వవలసి యున్నది. లేని యెడల సమస్య పరిష్కారము కాదు.

విశ్వ విద్యాలయములలో పాలనాధికారము కలిగిన అకడమిక్ కౌన్సిలు, సిండికేటు, సెనేటు మొదలైన సంస్థలలో

* ఛీఫ్ విప్, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనమండలి.

గూడ వెనుకబడిన తరగతులకు తగిన సంఖ్యలో రిజర్వేషను యివ్వవలసియున్నది. అట్లుజరిగిననాడు విశ్వవిద్యాలయములలో వెనుకబడిన తరగతులకు తగిన సదుపాయములు చేయుటకు అవకాశమున్నది.

ప్రభుత్వోద్యోగములలో వెనుకబడిన తరగతుల వారికి రిజర్వేషను ముఖ్యమైన విషయము. ప్రస్తుత ఆదేశముల ప్రకారము 25% ఖాళీలు వెనుకబడిన తరగతుల వారికి యివ్వవలసియున్నది. జనాభా ప్రాతిపదిక ననుసరించి పై సంఖ్య తక్కువైనప్పటికి ఆ సంఖ్యలో కూడ ఉద్యోగ నియామకములు సరిగ్గా అమలు జరువుట లేదని చెప్పబడుచున్నది. అయితే యీ రిజర్వేషను ప్రాథమిక దశలో ఉద్యోగ ప్రవేశమునకు మాత్రము యివ్వవలెనా ? లేక ప్రమోషను సమయములోను కూడా యివ్వవలేనా? అన్నది వివాదాంశముగానే యున్నది. 1961 వ సంవత్సరములో స్వర్గీయ దామోదరం సంజీవయ్య గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు G. O. 559 తేది 4-5-1961 న జారీచేసి వున్నారు. దీని ప్రకారము మొదటి సారి ఉద్యోగ ప్రవేశము చేసినపుడు యిచ్చే రిజర్వేషన్లు ప్రమోషను తదితర నియామకాలకు కూడా వర్తించవలెనని నిర్ణయింపబడినది. కాని అప్పటి వెనుకబడిన తరగతుల జాబితా సరియైన పరిశీలన చేయకుండా జారీ చేయబడినదని నిర్ణయించి న్యాయస్థానమువారు ఆ జాబితాను రద్దుపరచిరి. కాని కొందరు ప్రమోషన్లలో రిజర్వేషను పద్ధతి రాజ్యాంగ విరుద్ధమని ప్రచారము చేసిరి. అది నిజము కాదు. సుప్రీం కోర్టువారు తరువాత యిచ్చిన తీర్పులలో రిజర్వేషను పద్ధతి ప్రమోషన్లలో అమలు పఱచుటకు వీలున్నదని చెప్పిరి. కాబట్టి సరియైన సంఖ్యలో వెనుకబడిన తరగతుల వారు ఉద్యోగ అవకాశము సంపాదించునంత వఱకు, రిజర్వేషన్ అమలు జరుపుట అవసరము. షెడ్యూల్డ్ కులాల వారికి 14 శాతము షెడ్యూల్ జాతు[ల] వారికి 4 శాతము ఉద్యోగాలలో ప్రస్తుతము రిజర్వేషను అమ[లు] జరుగుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము, రాష్ట్రప్రభుత్వము వార[లు] కూడా యీ రిజర్వేషనును అమలు జరుపుచున్నారు. దే[శ] జనాభాలో షెడ్యూల్డ్ కులాల యొక్క, షెడ్యూల్డ్ జాతు[ల] యొక్క జానభా శాతమునసరించి యీ రిజర్వేషన్లు జరుగ[ు]చున్నది. కాని వెనుకబడిన తరగతుల వారికి జనాభా ప్రా[తి]పదిక లెక్కలోనికి తీసుకోనలేదు. వీరికి గూడ జనాభా శాతమ[ు] ననుసరించి ఉద్యోగములతో రిజర్వేషన్లు అమలు జరుపవలెను ప్రమోషను సమయములలో కూడ రిజర్వేషను యిచ్చిన కా[ని] తగిన శాతములో వెనుకబడిన తరగతుల ప్రభుత్వోద్యోగమ[ు]లలో స్థానము సంపాదించుటకు వీలు పడదు.

కొంతమంది వెనుకబడిన తరగతుల వారికి బ్యాంకు[ల] ద్వారా, తదితర ఆర్థిక సంస్థల ద్వారా ఆర్థిక సహాయమ[ు] చేయుచున్నారు. కాని ఆ సహాయము తగినంతగా లేనంద[ు] వలన యెక్కువ మందికి లాభాదాయకముగా లేదు. అంతేకా[క] అనేక షరతులు పెట్టుటవలన సులభముగా వెనుకబడిన తరగత[ు]లవారికి ఆర్థిక సహాయము లభించుట లేదు. తగిన ఆస్[తి] హామి చూపించవలసి వచ్చుట యిందులో ముఖ్యమైన షరతు దీనిని వెనుకబడిన తరగతులవారు పూర్తి చేయులేక పో[వు]చున్నారు. ఆర్థిక సహాయము కావలసిన వెనుకబడిన తరగతు[ల] వారికి ఆస్తిపాస్తులు లేకపోవుటయే దీనికి కారణము. అందుచే[త] ప్రభుత్వము బ్యాంకులకు హామీ నిలబడి వెనుకబడిన తరగతు[ల] వారికి సహాయము చేయవలసియున్నది.

—

వెనుకబడిన వర్గాలకు స్థిరమైన సాంఘిక న్యాయం

కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ*

భారత రాజ్యాంగం, సమాజంలోని బలహీన వర్గాలను ాలుగు రకాలుగా విభజించింది అవి 1. షెడ్యూల్డు కులాలు, పెడ్యూల్డు జాతులు, 3. సాంఘిక విద్యావిషయకంగా వెనుక డిన తరగతులు. 4. ఆర్థికంగా బలహీన వర్గాలు. మూడవ రకం షయంలో భారత ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సాంఘి ంగా, విద్యావిషయకంగా వెనుకబడివున్న తరగతులని గుర్తించి వకటించిన తరగతులను సాంఘికంగా, విద్యా విషయకంగా ెనుకబడిన తరగతులని గుర్తించింది. కాని 1952 లో యితర ెనుకబడిన తరగతులపై కాకా కాలేల్కర్ సంఘాన్ని నియ ుంచిన తరువాత. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ వెనుకబడిన తరగతు ుకు డినోటిఫై చేసి అంతకు ముందు వారికి లభింపచేసిన ప్రత్యేక ునహాయింపులను, ఈ సంఘం నివేదిక అందేవరకు నిలిపి ేసింది. కాకా కాలేల్కర్ సంఘం తన నివేదికను 1953 లో మర్పించినది. కాని ఈ నివేదిక ప్రాతిపదికపై సాంఘికంగా ిద్యా విషయకంగా వెనుకబడిన తరగతుల వారికి సంబంధించి లాంటి జాబితాను తయారు చేయలేదు. దీని ఫలితంగా రాజ్యాం ంలో వారి అభ్యున్నతికై ఏర్పాటుచేసి ప్రత్యేక మినహా ుంపులను తొలగించడం జరిగి ఈ తరగతులకు ఘోరమైన న్యాయం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ విషయమై ఎన్ని ిజ్ఞప్తులు చేసినా భారత రాజ్యాంగం క్రింద తమ బాధ్యతలను ిర్వర్తించాలనే ఉద్దేశాన్ని కనబర్చలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ాతీయ నాయకులు ముఖ్యంగా పురోగామి తరగతులకు ుందిన వారు "వెనుకబడిన తరగతులు" అనే పదాన్ని వాడి ప్పుడు వారు షెడ్యూల్డు కులాలను, షెడ్యూల్డు జాతులను ాత్రమే దృష్టిలో పెట్టుకున్నారు. ఈ రోజుల్లో 'బలహీన ర్గాల' పట్ల ఎంతో ఆందోళన వ్యక్తం చేయబడుతున్నది. బల ీన వర్గాలు అన్నప్పుడు మన అనుభవాన్ని బట్టి, షెడ్యూల్డు ులాలు, షెడ్యూల్డు జాతులే కాక ఆర్థికంగా వెనుకబడిన ురోగామి తరగతుల కుటుంబాలను కూడ ఇందు చేరుస్తూ న్నారు.

సాంఘికంగా విద్యా విషయకంగా వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను రూపొందించే పనిని అనేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇంకా ప్రారంభించలేదు. కొన్ని రాష్ట్రాలు ఈ పనిని ప్రారంభించాయే కాని యింకా పూర్తి చేయలేదు. అయితే కొన్ని రాష్ట్రాలు మాత్రం సాంఘికంగా విద్యా విషయకంగా వెనుకబడిన తరగతులను గుర్తిస్తూ ప్రకటించి వారి వారి అభ్యున్నతికి దాన్ని మినహాయింపులు ఇచ్చారు. ఈ జాబితాలు కూడ సమగ్రంగా లేవు. ఈ తరగతుల అభ్యున్నతికై ప్రకటించిన మినహాయింపులు కూడ తగినంతగా లేవు. ఇచ్చిన మినహా యింపులు కూడ సరిగా అమలు కావడంలేదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం. సాంఘిక న్యాయం గురించి ఎన్ని పెద్ద కబుర్లు చెప్పినా, సాంఘికంగా, విద్యావిషయకంగా వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాలను రూపొందిస్తుందని కాని, లేక కనీసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూపొందించిన జాబితాలను ఆమో దించి, వారి అభ్యున్నతికై, షెడ్యూల్డు కులాలు. షెడ్యూల్డు జాతుల పద్ధతిలో ప్రత్యేక మినహాయింపును చేస్తుందని కాని ఆశించే అవకాశం లేకుండా యుండినది.

జనతా పార్టీ ఎన్నికలలో ఇచ్చిన తన హామీని జనతా పార్టీ ప్రభుత్వం కూడ నిలబెట్టుకోలేదు. ఎంతో కాలక్షేపము చేసిన తర్వాత అనేక ఒత్తుడులకు తట్టుకోలేక ఇటీవలనసే వెనుక బడిన వర్గాల కమీషన్‌ను నియమించినది. అయితే ఈ కమీషన్ వెనుకబడిన వర్గాల పద్దును తయారుచేసి వారికి ఇవ్వవలసిన కేటాయింపు గూర్చి భారత ప్రభుత్వమునకు సిఫార్సు చేయు నున్నది. ఈ పనులు ఒక సం॥లోనే పూర్తి చేయబడును అని అంటున్నప్పటికి ఈ కమీషన్ తన నివేదికను ఎప్పుడు ఎంత కాలంలో పూర్తిచేయగల్గుతుందో? వాటిపై భారత ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొనుటకు ఎంత సమయం పడుతుందో? అసలా రిపోర్టు గతి కాకా కలేల్కర్ కమీషన్ రిపోర్టు గతి మోస్తరు గానే కాగలదనే సందేహాలు కూడ లేకపోలేదు. అలా కాకుండా

*మాజీ మంత్రి

చూడటానికి వెనుకబడిన వర్గాలు ఎంతో జాగ్రత్తపడి యుండి సంఘటితంగా దేశ నలుమూలల నుండి పూనుకొనవల్సిన అవసరము ఎంతైన కలదు. ఈ విషయం వెనుకబడిన వర్గాల కార్యకర్తలకు మరియు నాయకులకు ప్రత్యేకంగా ఒక పిలుపుగా యుండగలదు.

1952 నుండి ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వెనుకబడిన వర్గాల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి పూనుకొనటం జరిగింది. అప్పటి నుండి నిర్విరామంగా ఈ విషయంలో నేను నిర్వహించే పాత్ర అందరికి విదితమే. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు వెనుకబడిన వర్గాలకు గుర్తింపు ఇచ్చి ప్రత్యేక కేటాయింపులు ఇవ్వవలెననే విషయం కొరకు ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేయవలసి వచ్చినది. ప్రభుత్వ అనుకూలమైన నిర్ణయాలను రెండుసార్లు హైకోర్టు కొట్టి వేయటం జరిగింది. చివరకు సుప్రీం కోర్టు నుండి న్యాయం పొందగల్గినాము. ఆ విధంగా సుమారు 20 సం॥ల ప్రయత్న ఫలితంగా 1972 లో ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని అమలులో పెట్టుటకు వీలు కల్గినది. ఇది 1970లో ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసిన విధంగా 10 సం॥ల కొరకు మాత్రమే ఇట్టి ప్రత్యేక కేటాయింపులు వెనుకబడిన వర్గాలకు లభించును. గత 9 సం॥లలో ఈ వర్గాల కొరకు ప్రభుత్వం చేతనయినంత చేయనప్పటికి, చేసిన వాట్లో కూడ కొన్ని జాప్యములు జరిగినను అనేక విధములుగా వెనుకబడిన వర్గాలకు మేలు కల్గిందనేది నిస్సందేహము. అయితే 10 సం॥ల పరిమితి అంతమవుతున్న ఈ కాలంలో అట్టి పరిమిత

కాలంను పొడిగించవల్సిన అవసరాన్ని గమని
ప్రభుత్వ పక్షమున, జిల్లా మరియు రాష్ట్ర స్థా
బడిన వర్గాల సమావేశాలు, సభలు జరిపి వారి
నిర్మొహమాటంగా చర్చించి తీర్మానాలను తే
రూపొందించే అవకాశం కల్గించటం అనేది
నీయమైనది. ఇట్టి సభల (సదస్సు) వ్యవస్థలలో
కూడ ప్రముఖ పాత్రలు కల్పించియుంటే ఇం
కరమైన ఫలితాలు ఎక్కువగా కనబడేవి. ఏ
గాని ఈ సమావేశాలలో, సభలలో రూపొందించ
మరియు తీర్మానాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు
హృదయ పూర్వకంగా పూనుకోగలదని
అయినను వాటిని సరిగా అమలు జరుపబడుటకుగా
వర్గాలవారు చాల జాగ్రత్త వహించవలసి
విషయాన్ని మరువరాదు. కేవలం ప్రభుత్వ ప్ర
యింపులపై మరియు ప్రభుత్వ యంత్రాంగము
యుండటం సరియైనది కాదు. వెనుకబడిన
పరస్పర కలయికలతో చైతన్యమయులై సంఘటి
సాహసములతో, ముందంజ వేసి కృషి చే
స్థిరమైన సాంఘిక న్యాయం చేకూరగలదు. అయ
గల కార్యకర్తలు మరియు నాయకులు ఈ
ప్రత్యేకమైన బాధ్యత వహించవల్సిన అవసరం
కలదు.

మన సంక్షేమం మన చేతుల్లోనే

ప్రగడ కోటయ్య*

చదువులోను, సంఘంలోను వెనుకబడిన వర్గాలను వెనుకబడిన తరగతులుగా గుర్తించి, వారి పురోవృద్ధికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు కల్పించాలని మన రాజ్యాంగములో చెప్పబడింది.

ఈ తరగతుల సత్వరాభివృద్ధి కొరకు ఇండియా ప్రభుత్వము అనుసరించదగు విధానాన్ని రూపొందించి, నివేదించుటకై మన రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుడు ఒక కమీషన్‌ను నియమించాలని కూడా మన రాజ్యాంగములో చెప్పబడింది.

మన రాజ్యాంగము అమలులోకి వచ్చి ముప్పయి సంవత్సరాలు కావచ్చింది. కాని యీ వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజలకు చెప్పుకోకలిగిన సాయము మన కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలనుండి అందలేదనడము పొరబాటు కాదు.

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వెనుకబడిన తరగతుల విద్యాభివృద్ధికై కొంతవరకు సాయపడుతూ వుంది. అందుకై కేటాయించిన నిధులలో 30 శాతము మిగతా అన్ని అభివృద్ధి చెందివున్న కులాలలోని పేద విద్యార్థుల కొరకు వెచ్చించబడుతూవుంది. నిజానికి పేద విద్యార్థులందరికి, వారే కులము వారైనా ప్రభుత్వము సాయపడటం ధర్మము. అందుకై ప్రత్యేకించి నిధులను కేటాయించాలి తప్ప, వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల సాయం కొరకు కేటాయించిన నిధుల నుండి 30 శాతము వెచ్చించడము సరికాదు. అచ్చటచ్చట యీ వ్యయము 30 శాతానికి మించి కూడా జరుగుతున్నది.

ఇంతకీ వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు ప్రభుత్వము చేస్తున్న సహాయము ఏపాటిది? పదియవ తరగతి వరకు 20 లక్షలకు పైగా వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులుండగా, అందులో 40 వేల మందికి మాత్రమే ప్రభుత్వము కొంత సాయపడుచున్నది. అంటే 2 1/2 శాతం విద్యార్థులకు మాత్రమే ప్రభుత్వ సహాయం అందుతున్నది. ఇక 10 వ తరగతికి పైబడిన అన్ని చదువులలోను వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల సంఖ్య ఒక లక్ష వరకు వుంది. అందులో 30 వేల మందికి ప్రభుత్వ సాయం కొంతవరకు అందుతూ వుంది. అంటే 30 శాతము విద్యార్థులకు మాత్రమే ప్రభుత్వ సాయం ముట్టుచున్నది. ఈ పరిస్థితులలో వెనుకబడిన తరగతులు చదువులో మిగిలిన అందరి స్థాయిని అందుకోవాలంటే, ఎంత కాలం పట్టుతుందో వూహించి చెప్పడం కష్టము.

6–11 సంవత్సరాల లోపు బిడ్డలందరికి నిర్బంధంగా ప్రాథమిక విద్యను బోధించడం ప్రభుత్వ విధి. కాని అందుకు అవసరమైన చర్యలను తీసికొనలేదు.

2వ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలములో వెనుకబడిన తరగతులు విశేషంగా వున్న ప్రాంతాలలో యేకోపాధ్యాయ పాఠశాలలు యేర్పాటు చేశారు. అట్టి పాఠశాలల సంఖ్య మన రాష్ట్రములో 20 వేలకు పైగా వుంది. అప్పటికీ యిప్పటికీ ఆ పాఠశాలలలో హెచ్చు సంఖ్యకు భవనాలు లేవు. ముఖ్కివాడలలో పడిపోతున్న పూరి గుడిసెలలో యీ పాఠశాలలు నిర్వహించబడుతూ వున్నాయి. ఆ గుడిసెలలో పాఠశాలలు పనిచేయని సమయాలలో కుక్కలు, పందులు పొర్లాడుతూ వుంటాయి. ఆ పాఠశాలలలోని విద్యార్థుల సంఖ్య యిప్పుడు ఒక్కొక్కదానిలో 100కి మించి పోయాయి, ఐదు తరగతులు వున్నప్పటికి, ఒకే ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఐదు తరగతులలోని విద్యార్థులకు చదువులు చెప్పాలి. అదెంతవరకు సాధ్యమో వూహించవచ్చును. పేరుకు పాఠశాలలు, ఉపాధ్యాయులు తప్ప, విద్యార్థుల చదువుచెప్పటానికి పనికివస్తున్న పాఠశాలలు కావు. ఈ బళ్ళలోని విద్యార్థులందరూ వెనుకబడిన తరగతులే.

చదువులు సంగతి యిలా వుండగా, యిక ఉద్యోగాల సంగతి మరోలా వుంది.

ప్రభుత్వ స్థాయిలోను, పబ్లిక్, ప్రయివేటు రంగాలలోను 25 శాతం ఉద్యోగాలను వెనుకబడిన తరగతులకు యివ్వాలని ప్రభుత్వము 1970 లో వుత్తరువులు చేసింది. ఈ వుత్తరువులు ప్రభుత్వ స్థాయిలోనే సంతృప్తికరంగా అమలు జరగడములేదు. విద్యా సంస్థలు మేలన్న మొన్నటి వరకు ఆ వుత్తరువులను గుర్తించలేదు. జిల్లా పరిషత్తులు

* ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనమండలి సభ్యులు.

నేలేదు. ప్రభుత్వం తాలూకు
గాలావరకు ఆ వుత్తరువులను
సంస్థలూ అంతే. ఈ ల పా
మిటీలు ఎత్తి చూపినప్పటికీ,
ఈ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన
వెను బడిన తరగతులకు ఉద్యో
ఉన్నవారంతా తిరుగుబాటు.
ంగా చాటుచుండిన రాజకీయ
ాతీయ పత్రికలు కొన్ని ఆ
.

హ్యాల్డు తరగతులు, జాతులను
నుకబడిన తరగతుల విషయం

ధ్యక్షులు డాక్టరు రాజేంద్ర
ర్కారు గారి అధ్యక్షతను ఒక
నియమించారు. ఆ కమీషన్
ల సంక్షేమమునకై చదువుల
, వృత్తుల విషయములో
రించవలగు కార్యక్రమమును
కాని ఆ నివేదిక వెలుగులోకి
ు మరొక కమీషన్ ఇటీవలనే
కు కమీషన్‌లుగాని, సాయం
ం లేదు. వెనుకబడిన తరగతు
ంకలేల్కారు కమీషన్ నివేదిక
ించి,అమలు పరచవచ్చును
పట కూడా అలాగే నివేదికలు
కమిటీలు చేసిన సిఫార్సులూ
అమలు జరపగలిగితే మరింత
. వాటిని పరిశీలించనప్పుడు,
ిలిగే పెద్ద ప్రయోజనాలు

బడిన తరగతుల సంఖ్య 40
ల్లా రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వో
లకు 40 శాతం రిజర్వేషను
ర్వేషను మరొక 20 సంవత్స
ేసు, ప్రమోషనులలోను
, అమలును పరిశీలించి, లోపా
ప్రతమైన అనధికారులతో-
లు - కూడిన ఒక సంఘము
పరిచే రిజర్వేషను ప్రభుత్వో
అన్ని పబ్లిక్, ప్రయివేటు
ప్రభుత్వము, పబ్లిక్, ప్రయి
మకమునకు యేర్పరచే అన్ని
తులకు ప్రాతినిధ్యం వుండాలి.

పరిమితమైన ఆదాయము కలిగిన వెనుకబడిన తర
విద్యార్థులందరికి మొదటి నుండి అవసరమైన మేరకు ప్ర
ఆర్థిక సహాయము జరగాలి. ఆ యిచ్చే ఆర్థిక సహా
స్కూలు, కాలేజీలలో జీతంకోసమేగాక, గుడ్డలు పుస్త
హాస్టలు ఖర్చులు యింకా అన్ని రకాల ఫీజులు చెల్లించడ
సరిపోవాలి. ఇందుకు అవసరమైన నిధులు కేటాయిం
కాలము వెనుకబడిన తరగతులలో విద్యా వ్యాప్తి జ
అసాధ్యము.

ఇంతకీ వెనుకబడిన తరగతులలో పదిమందికి చ
చెప్పించి, నల్గురికి ఉద్యోగాలిచ్చినంత మాత్రాన, వెను
తరగతులు పురోభివృద్ధి జెందగలరనుకోవడం సరి కాదు.

ఉద్యోగాల కోసం పెరుగుచుండిన వ్యామోహ
అరికట్టటానికి అమవైన ఆర్థిక, పారిశ్రామిక విధానాన్ని
ప్రభుత్వాలు అనుసరించనంత కాలము దేశంలో పెరుగు
అసమానతలు తొలగి, సుఖ శాంతులు నెలకొనడం అసం

బలహీన వర్గాల సంక్షేమము కొరకు ప్రభుత్వాల
బడివున్నాయని పదేపదే ప్రకటించడం గమనిస్తూనే వునా
ఎవరీ బలహీన వర్గాలు? ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వార
బలహీన వర్గాలుగా లేదా బలహీన సెక్షలుగా మనం గు
టానికి సంసిద్ధముగా వున్న యెడల, ఉద్యోగాల ని
ములో ఉన్నవారినందరిని వెనక పెట్టి, బలహీన వర్గాల
ప్రథమ స్థానాన్ని కల్పించవచ్చునుగదా—అందుకు ర
గము అడ్డు వస్తుందని అధికారములో వున్నవారు చెప్ప
అట్లయిన రాజ్యాంగాన్ని సవరించడము అసాధ్య
ఆ మధ్యకాలములో కుటుంబానికొకరికి ఉద్యోగం యి
న్నారు. దాన్ని అమలు జరపడములో యేర్పడిన ప్ర
కాలను అధిగమించటానికి ప్రభుత్వాలు అనుసరించిన వి
లేమిటి?

ఈ నాడు ఉద్యోగాలలో వున్నవారి ప్రతి
విషయం వివరంగా పరిశీలించిన యెడల, లేనివారికి లే
ఒకే కుటుంబము నుండి లేదా వారి చుట్టపక్కాల
హెచ్చు ఉద్యోగాలు ఆక్రమిస్తున్నారన్నది ఋజువవు
చివరకు రాజకీయ పదవులలో కూడా యీ విధానము
బింబిస్తూనే వుంది.

ఒకేకుటుంబములోని ఒకరు పరిశ్రమ, మరొకరు
ద్యోగం, మరొకరు రాజకీయపదవి, మరొకరు కాంట్రా
మరొకరు కమీషను ఏజంటు, యీ విధంగా దేశం
సంపద కొద్దిమంది పెట్టుబడిదారులతోపాటు, ఉన్నత ప
లేదా ఉన్నతోద్యోగాలలో వున్న మరికొందరి చే
వుండిపోయింది.

ఈ పరిస్థితికితోడు ఉద్యోగం అనగానే నికరమై
జీతం, జీతం మీద సెలవులు, విద్య, వైద్య, గృహ సౌక

రాకపోకలకు వాహన సౌకర్యములు, సరసమైనధరలకు నిత్య జీవితావసర వస్తువులు, ప్రావిడెంటు ఫండ్లు గ్రాట్యుటీలు, పెన్షనులు — యింకా ఎన్నో సౌకర్యాలు గ్రామాలలో స్వగ్రామంగా వృత్తిచేసికొని బ్రతకాలంటే ఆ వృత్తులన్నీ భారీ పరిశ్రమల స్వాధీనము కావడముతో, భార్యాబిడ్డలు అందరూ కలిపి బండచాకరీ చేసినా, చివరకు చాలీచాలని తిండితో నికృష్ట జీవనము జరుపుతూ వున్న కోట్లకొలది అభాగ్యులందరూ వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారే.

ప్రభుత్వాలు చెప్పేది చేయాలి. అది జరగడములేదు. నిరుద్యోగ నివారణ తమ లక్ష్యంగా చాటుకొందిన మన ప్రభుత్వం అందుకుగాను 2 కోట్ల రూపాయలను యీ సంవత్సరము కేటాయించింది. దానితో 15 వేలమంది నిరుద్యోగులకు వృత్తులలో శిక్షణ యిస్తామని, లేదా ఏదైనా స్వయం ఉపాధి కల్పిస్తామని ప్రభుత్వము అంటూ వుంటుంది. అంతటితో నిరుద్యోగం నివారణ అవుతుందా? పెరిగి పోతున్న ఆస్థి, ఆదాయములోని అసమానతలను తొలగి పోతాయా? అందుకు నాందిగా మన ప్రభుత్వాలు చేసిందేమైనా వుందా? ఒక వంక 10 వేల రూపాయల జీతగాడు మరొక వంక వంద రూపాయల కంటెంకెంటు వర్కరా? —

కోట్ల కొలది ప్రజలకు నికరమైన లాభసాటి వృత్తులు కల్పించగల శక్తి కలిగిన చేనేత పరిశ్రమ, తదితర చేతి వృత్తులను భారీ యంత్ర పరిశ్రమలకు బలి చేస్తూ, కొత్తగా వృత్తులు కల్పించ గలమని చెప్పడం వినేవారికి వెగటును కలిగిస్తున్నది.

వెనుకబడిన తరగతుల పురోభివృద్ధి సాధించటానికి, ఆర్థికంగా దిగజారి పోయిన ప్రజల పురోభివృద్ధి సాధించటానికి వారందరికి నికరమైన నెల జీతాలపై ఉద్యోగాల కల్పించాలనుకోవడం భ్రమ. దేశంలో అనాదిగా, యీ నాటికి నిలిచివున్న చేతి వృత్తులను పునరుద్ధరించి, వాటి ద్వారా వారు లాభసాటి వేతనాన్ని ఆర్జించి, సుఖంగా, సంతృప్తికరంగా బ్రతకటానికి అనువైన పరిస్థితులు కల్పించాలి. అందుకు అవసరమైన యంత్ర పరిశ్రమలను అదుపులో పెట్టాలి. అది జరగనంత వరకు యీ దేశంలో నిరుద్యోగం తొలగడం కాని, దారిద్ర్యము అంతరించడముగాని అసంభవం—వెనుకబడిన తనం తొలగడము కూడా అసంభవమే.

మరొక విన్నపము! మన వెనుకబడిన తరగతులు, లేదా పేద ప్రజలు తమ అవసరాలన్నిటినీ ఎవరో తీర్చగలరని భావించడము వెర్రితనము. మన విధులను మనం సక్రమంగా నిర్వహించ కలిగిన శక్తి సమకూర్చుకొన్నప్పుడే, మన హక్కులను సాధించుకోగలము. ఈ విషయములోనే వెనుకబడిన తరగతులు వెనుకబడి వున్నాయి.

— —

రాష్ట్రంలో

జలజనుల ప్రగతి

మల్లాడి సా

రాష్ట్రంలో మత్స్యపరిశ్రమయే జీవనోపాధిగా కలిగిన జలజనుల ప్రగతిని కాంక్షించి—మన ప్రియతమ నాయకులు, రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రివర్యులు, గౌ॥ డాక్టరు మర్రి చెన్నారెడ్డిగారు - ఈ సంవత్సరము బడ్జెట్‌లో 7 1/2 కోట్ల రూపాయలను మంజూరు గావించుట రాష్ట్రంలో మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధి, జలజనుల ప్రగతిపట్ల గల ఆకాంక్షను విశదపర్చుచున్నది.

మన రాష్ట్రానికి 980 కి.మీ. కోస్తాతీరం, మత్స్య సంపదకు అనుకూలమైన ఎన్నో వనరులు వున్నవి. కోస్తాలో మత్స్యపరిశ్రమాభివృద్ధికి గాను—విశాఖ, కాకినాడలలో ఫిషింగ్ హార్బర్సును విస్తృత పరుచుటతోబాటు, కోస్తా జిల్లాలందలి భావనపాడు, నరసాపురం, మచిలీపట్నం, నిజాంపట్నం, రామయ్యా పట్నం, కృష్ణా పట్నములలో ఫిషింగ్ హార్బర్సు నిర్మాణం గావించబడాలి.

సముద్రమే తాము - తామే సముద్రమనే అవినాభావ సంబంధముతో నిరంతరం శ్రమించి జీవించే మత్స్య పారిశ్రామికులకు అధికసంఖ్యలో మత్స్య శిక్షణ నిచ్చి, విరివిగా యంత్రపు పడవలు, నావలు, తెప్పలు, నైలాను నూలు, ప్రత్తి నూలు వలలు తయారీకి తగు నిధులను మంజూరుచేసి వీటిని సబ్సిడీ పద్ధతిపై అందుబాటు గావించి, సత్వర రవాణాకు కోస్తా తీరంలో రోడ్లు, శీతల గిడ్డంగులు నెలకొల్పబడాలి.

సముద్రేతర మత్స్యపరిశ్రమపై జీవించే మత్స్యపారిశ్రామికులకు, చెఱువులు, కుంటలు, జలాశయాలు, కాలువలు, డ్రైనులు రాష్ట్రంలో ఏ శాఖకు చెందియున్ననూ వీటన్నింటినీ ఎవరివల్ల ఎటువంటి ఇబ్బందులు కలుగని పద్ధతులలో, స్థానిక ..్య పారిశ్రామికుల ప్రాథమిక సహకార సంఘాలకు, మత్స్య శాఖవారి నిర్ణయంతో పది సంవత్సరాలకు లీజుకి విధానాలను అమలు జరిపించాలి.

నేటి నవసమాజంలో—హరిజనులు, గిరిజనుల కంటే వెనుకబడియున్న జలజనుల సాంఘిక, సామాజిక, ఆర్థిక, న్నతికి గాను—వీరి గ్రామాలకు విద్య, వైద్య, రవ గృహావసతి, లైటింగ్, పారిశుద్ధ్యం, మంచినీటి స వంటి కనీస సౌకర్యాలవట్ల తగు కార్యక్రమములను జరిపించి, సముద్రేతర మత్స్యపరిశ్రమకు కావలసిన చేప నములు సబ్సిడీపై సరఫరా గావించి, చెఱువుల మార్కెటింగునకు తగు రుణ సదుపాయము, ప్రాథమి కార సంఘాలకు కో—అపరేటివ్ బ్యాంకులలో సభ్యత్వం క్రీయ రంగాలలో వీరి ప్రతినిధులకు ప్రాతినిధ్యం కలిగిం

వీరు నివసించే గ్రామాలలో ఆశ్రమ పాఠశాలలు, జన విద్యా కేంద్రములను నెలకొల్పి, వీరి బిడ్డలకు ఉచిత భోజన వసతి, స్కాలర్ షిప్పులు, ఉద్యోగావకాశాలు క బడాలి. ఆహార సమస్యా పరిష్కారానికి, విదేశీమారక సముపార్జనకు ఆలవాలమైన మత్స్యాలను - రైల్వే, బస్సు సత్వర రవాణాకు తగు ప్రత్యేక అవకాశాలను కలి రొయ్యలపై 5 శాతం పన్నులు విధించి అమలుజరు పూర్తిగా రద్దుపరచి, నైలాను నూలుపై సేల్సుటా బోటుల ఆయిలు యింజన్సుపై గల ఎక్సయిజ్ డ్యూటీని గింపజేసి, ఉత్పత్తిని పెంచే మత్స్యపరిశ్రమను, సంపదను జలజనుల ప్రగతికి రాష్ట్రంలో వినూత్న కార్యక్రమ రూపొందింపజేయాలి. దేశ పరిశ్రమత్స్య శమలో ఆంధ్ర ప్రముఖస్థానాన్ని పొందాలి.

సభ్యులు; రాష్ట్రమత్స్య పారిశ్రామికుల సమాఖ్య గౌరవాధ్యక్షులు.

వెనుకబడిన తరగతుల అభివృద్ధి ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల బోర్డు

బి. శ్రీరాములు

కొన్ని ఇతర వర్గాల ప్రజలు కూడా ఉన్నారు. కాని వారి పరిస్థితి పైన తెలిపినవారి అంత ఇబ్బందిగా లేదు. కాని వీరు సాంఘిక అన్యాయాలకు ఒకరకంగా కాకపోయిన మరొక తరహంగానైనా గురయ్యారు. వీరు కొన్ని ఇతరవర్గాల ప్రజల పొందిన పురోగతిని సాధించలేకపోయారు.

ఇతరులతోపాటు ప్రజ అందరికి న్యాయం, సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సమాన హోదాను లభింపచేయడం, వ్యక్తిగత గౌరవం, జాతీయ సమైక్యతను కలుగచేస్తూ సోదరభావాన్ని వారందరిలో పెంపొందించడం మన రాజ్యాంగం ముఖ్యోద్దేశం. ఈ ఉద్దేశాన్ని అనుసరించి మరియు ప్రత్యేక సంరక్షణ అవసరమైన పైన తెలియచేసిన కొన్ని వర్గాల ప్రజల స్థితిని గుర్తించి, పైన తెలిపిన తరగతులవారి అభివృద్ధి నిమిత్తము చర్యలు తీసుకోవడానికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు వీలు కల్పించడం కోసం మరియు ఆ వెనుకబడిన తరగతులవారి సంరక్షణ కోసం మన రాజ్యాంగంలో నిబంధన చేయవలసి వచ్చింది.

అయినప్పటికి, స్థితికోసం పోరాటం ప్రస్తుతం అధికంగా సాగుతున్న ఈ దేశంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు, ఆక్షేపించబడుతున్నాయి. మరియు న్యాయస్థానాలచే నిలిపిఉంచబడుతున్నాయి. ఇదేవిషయం మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కూడా జరిగింది. అందువల్ల 1952, విచారణ సంఘం చట్టం క్రింద విచారణ సంఘం ఒకదానిని ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వం నియమించింది. సాంఘికంగాను, విద్యాపరంగాను వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను తయారుచేయడానికి మరియు వారి విద్యా, ఆర్థిక స్థితిగతుల మెరుగుదలకోసం, విద్యాసంస్థలలో సీట్ల రిజర్వేషన్ సహాయం రూపంలో ఇవ్వబడే స్కాలర్‌షిప్పులవంటి రాయితీలు, సర్వీసులు మున్నగువాటిలో నియామకం లేక పదవుల రిజర్వేషనును ప్రత్యేకంగా పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వంచే చేయబడే ప్రత్యేక నిబంధనలుగా సిఫారసులు చేయడానికి ఈ సంఘం నియమించబడింది. ఈ సంఘం అనంతరామన్ సంఘం అని పిలువబడేది. ఈ సంఘం తరగతి ప్రజల అన్ని దశలలోని సమస్యల సవివరమైన పరిశీలనను జరిపింది. అంతేకాక, సాంఘికంగాను, విద్యాపరంగాను వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను ఇది రూపొందించింది. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి కొన్ని సిఫారసులను చేసింది. విద్యా సంస్థలలోను, వృత్తి విద్యాపరమైన కోర్సులలోను సీట్ల రిజర్వేషను, సర్వీసుల రిజర్వేషను వంటి ముఖ్యమైన అంశాలను సంఘం సిఫారసులలో తెలియచేయడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి నాయకత్వం వహించినఅప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి వివిధ ముఖ్యమైన అంశాలపై సంఘం సిఫారసులను ఆమోదించడానికి వీలుకలుగలేదు. ఈ సంఘం 1970, జూను మధ్యకాలంలో తమ నివేదికను అందచేసింది. దాని ముఖ్యమైన సిఫారసులను ఆమోదిస్తూ, సంఘం సిఫారసులను పురస్కరించుకొని తీసుకోవలసిన చర్యలను ఆదేశిస్తూ 1970, సెప్టెంబరులో ప్రభుత్వం ఉత్తరువులను జారీ చేసింది.

ప్రజల సాంఘిక, విద్యాపరమైన వెనుకబడిన తనాన్ని నిర్ధారించేందుకు సంఘం సలహా ఇచ్చిన విధానాన్ని, వృత్తి విద్యా పరమైన కోర్సులలోని సీట్ల రిజర్వేషను సర్వీసులలో రిజర్వేషనుకు సంబంధించి దాని సిఫారసులను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ రిజర్వేషన్లు 10 సంవత్సరాలకాలం అంటే 1980-81 వరకు అమలులో ఉంటాయి. ఇంతేకాక, షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలు, వెనుకబడిన తరగతులవారి పరిస్థితులను మెరుగు పరచడానికి అనేక చర్యలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. వారి పరిస్థితిని మెరుగుపరచడానికి ఉద్దేశించిన వివిధ చర్యలు అమలుపరచేందుకు, అమలు జరిగేటట్లు చూడడానికి ఏజెన్సీలు, వెనుకబడిన తరగతులవారి పురోభివృద్ధి కోసం ఉద్దేశించిన ఆర్థిక పథకాలకోసం ప్రత్యేక సంస్థలు ఏర్పాటువంటి చర్యలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఈ తరగతి ప్రజల అభివృద్ధికి, ఒక విధంగా వారికోసం ఉద్దేశించిన ఈ చర్యలన్ని ఎంతో సహాయ పడ్డాయి, కాని సమాజంలోని సాధారణ పద్ధతి అవలంబించే పరిమితుల మూలంగా గాని, పెరుగుదల ప్రగతి ఇతర కారణాల మూలంగాగాని ఆశించింది జరగలేదు. ప్రజలలోని ఇంతకుముందే అభివృద్ధి చెందిన తరగతుల పరిస్థితి ఇంకను అభి

*చెయిర్మను, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల బోర్డు (అప్పటి అనంతరామన్ కమీషన్ సభ్యుడు)

123-10

వృద్ధి చెందుతుండగా, అభివృద్ధి చె దని తరగతుల వారు, ఈ తేడా నిరంతరం కొనసాగుతున్న కారణంగా, ఎక్కువ అభివృద్ధిని సాధించలేక పోతున్నారు.

అంతేకాక, వెనుకబడిన తరగతులను అభివృద్ధి పరచే సమస్య విద్యా రాయితీలు లేక సర్వీసుల్లో ఎక్కువ ప్రాధాన్యత, పరిమితమైన వత్తిడి మాత్రమే ఉన్నటువంటివి కాక, వారి సాధారణ ఆర్థిక స్థాయి, జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరచాలని నేను ఆలోచించవలసినట్టి అధిక ప్రమాణం కలిగిఉన్నది. వెనుకబడిన తరగతుల జీవన ప్రమాణంలో మార్పు తీసుకురావడానికి రూపొందించిన పథకాలపై అధిక మొత్తాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్నాయి. ప్రస్తుత సంవత్సరంలోనే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 180 లక్షల అదనపు కేటాయింపులను చేసింది. ఈ మొత్తంలో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన సభ్యులకు మార్జిను పైకంగా ఇవ్వడానికి వెనుకబడిన తరగతుల ఆర్థిక సహాయ సంస్థకు రూ. 60 లక్షలు ఇవ్వబడుతుంది. సుమారు రూ 80 లక్షలు వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల హాస్టళ్ల నిర్మాణంకోసం; సేద్యపు బావులకోసం రూ. 40 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి అనేక అట్టి చర్యలను ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నది. వెనుకబడిన తరగతుల స్థాయిని మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం సర్వ విధాలా కృషి చేస్తున్నది.

కాని, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వీలయినంత నుందికి పూర్తి మరియు ప్రయోజన దాయకమైన ఉపాధికల్పన కనుగొనడినట్లయితే, అధిక వత్తిడి చేయడానికి వీలవుతుంది. ఈ సందర్భంలో ఉపాధికల్పన అనేమాట ప్రభుత్వం లేక ఇతర ఉద్యోగుల క్రింద జీతం చెల్లించే ఉద్యోగాలనే అర్థంలో వాడబడలేదు. కుటుంబంలోని పాల్గొనే వారి మరియు సభ్యులకు సహాయపడే ఉత్పత్తిదాయకమైన ఉపాధికల్పన లేక పాత్ర వారి ఆదాయాలను వంచించం లేక అనుబంధించడమేకాక, దేశంలోని వివిధ పదార్థాలు, సరుకుల ఉత్పత్తిని అధి ం చేస్తుంది

ఈ దశలో ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల బోర్డు, మన రాష్ట్రంలోనేకాక, దేశమంతటా ప్రముఖ పాత్ర వహించగలదు. అది అట్టి ప్రముఖపాత్రను వహిస్తున్నది కూడా. ప్రత్యేకంగా వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన ప్రజలకు సహాయపడడంలో, ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల కమీషను ద్వారా కేంద్రప్రభుత్వం ఈ బోర్డుకు నిధులు లభిస్తున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారి సహాయక గ్రాంట్ల ద్వారా పరిపాలించబడుతున్నది.

రాష్ట్రంలోని ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమలను అభివృద్ధి పరచడం ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల కమీషను. రాష్ట్ర ఖాదీ బోర్డు ముఖ్య ఉద్దేశం. సంస్థలు వారి అధికార పరిధిలోఉన్న ఖాదీ లేక గ్రామీణ పరిశ్రమలలో నిమగ్నులై ఉన్న వ్యక్తులకు ఆర్థిక సహాయం అందించడం వీటి ముఖ్య ఉద్దేశం. ఈ రాష్ట్రంలో, ఖాదీ పరిశ్రమలు కాక, ఈ క్రింది గ్రామీణ పరి[illegible]కు రాష్ట్ర ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమలబోర్డు సహాయపడు

1. గ్రామీణ నూనె పరిశ్రమలు.
2. గ్రామీణ చర్మము.
3. బెల్లం ఖండసారి
4. తాటి బెల్లం.
5. ఖాద్యంకాని నూనెలో సబ్బులు.
6. పండ్ల ప్రాసెసింగు, ప్రిజర్వేషనులు.
7. గ్రామీణ పింగాణి.
8. చేతితో చేసిన పేపరు.
9. నార పరిశ్రమ.
10. వడ్రంగి, కంసాలి.
11. కుటీర, అగ్గి పెట్టెలు.
12. సున్నం తయారీ.
13. వైద్యం నిమిత్తం అటవీ మొక్కలు.
14. తృణధాన్యాలు, పప్పు ధాన్యాల ప్రాసెసింగు
15. తేను. బ్యాంబు.
16. గోబరు గ్యాసు మున్నగునవి.

గ్రామీణ చేతిపనివారు సంఘంగా ఏర్పడిన ముఖ్య పరిశ్రమలను బోర్డు అధికార పరిధిలోనికి తీసుకువచ్చే [illegible] శాలు ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమలతో సంప్రదింపులలో బోర్డు శీలన క్రింద ఉన్నాయి.

వికేంద్రీకరింపబడిన రంగం ద్వారా [illegible]లో సంఖ్యాకులకు ఉపాధి కల్పించడం లాభసాటి అన్న అభిప్రాయానురాను తీవ్రతరమౌతుంది. నిరుద్యోగికి పెద్ద తరహా పరిశ్రమలలో ఉద్యోగాలు కల్పించాలంటే కనీసంఒకలక్షరూపాయలైనా కావాలి, అదే గ్రామీణ పరిశ్రమలలో అయితే కేవలం నాలుగైదు వేలు పెట్టుబడి పెట్టడంతోనే ఉపాధి కల్పించవచ్చును. కాబట్టి వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారిని అభివృద్ధి చేయాలంటే పల్లె ప్రాంతాలలోని చిన్న తరహా పరిశ్రమలకు కూడా ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

మనదేశంలోని జనాభాలో అధిక సంఖ్యాకులైన వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారిని అభివృద్ధిపరచడానికి గ్రామాలలోని పరిశ్రమలు అన్నివిధాలా అభివృద్ధిపరచవలసి వుంది. ఎందుచేతనంటే వెనుకబడిన వర్గాలలోని 90 శాతం మందికి పరిశ్రమలద్వారా ఉద్యోగావకాశాలు కల్పింపబడుతున్నాయి. అంతేకాకుండా వీటిలో చాలా భాగం పరిశ్రమలు, ఖాదీ గ్రామీణ పరిశ్రమల బోర్డు పరిధిలో వున్నది.

దేశ ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం కోసం రచించబడే ఏ ప్రణాళికలోనైనా, వెనుకబడిన తరగతులవారి శీఘ్రతర అభ్యున్నతి కోసం తీసుకోవలసిన చర్యలను చేర్చడం ఎంతయినా అవసరం. ఈ వర్గాలవారు తమంతకు తాము అభివృద్ధిపరచడానికి దోహదకారికాగల పరిస్థితులు వారికి మనం కల్పించాలి. వెనుకబ[illegible]

తరగతులకు చెందిన చాలా మంది సంప్రదాయక వంశపారంపర్యం వృత్తుల ద్వారా జీవనోపాధిని కలిగివున్నారు. ఈ అదర్శాలకు చెందినవారిలో చాలామంది గృహ సంబంధమైన వస్తువులు తయారుచేసే పరిశ్రమలలోనూ పనిచేస్తూ, ఉన్నతస్థాయి పనితనాన్ని కలిగివున్నారు. సంప్రదాయక, గృహ సంబంధ పరిశ్రమలలోనూ హస్తకళా పరిశ్రమల ద్వారా ఈ వర్గాల వారు తమ భుక్తిని గడించుకొంటున్నారు. మిల్లులలో పోటీ పడటంమూలంగాను, యంత్రాల సహాయంతో తయారయిన వస్తువులు ఓరివిగాను, చౌకగా మార్కెట్లలో దొరుకటచేతను. ఒకనాడు అత్యున్నత స్థాయిలో విరాజిల్లిన గ్రామీణ పరిశ్రమలు ఈ పోటీని తట్టుకొనలేక క్రమక్రమంగా క్షీణిస్తున్నాయి. దీనిమూలంగా వృత్తి కళాకారులు తమతమ వృత్తులను వదులుకోవటంచేత, వంశపారంపర్యంగా వచ్చే ప్రావీణ్యాన్ని కోల్పోయి, నైపుణ్యం లేని కూలీలుగా పరిగణించబడుతున్నారు. వీరిలో కొంతమంది సేద్యాన్ని చేపట్టారు. మరి కొందరు అప్పుడప్పుడు కూలీలు చేసుకుంటూ జీవిస్తున్నారు. కొంతమంది ఉపాధిని వెదుక్కొంటూ పట్టణాలు చేరుకొంటున్నారు. ఇలా ఈ వృత్తి కారులు రకరకాల బాధలకు యిడుములకు గురి అవుతున్నారు. సంప్రదాయకవృత్తులు లాభసాటిగా వుండనప్పటికి కొందరు అనేక వృత్తులను అంటిపెట్టుకొని వుండటంచేత చాలా ఇక్కట్లు పడుతున్నారు. వారి వద్ద పెట్టుబడిలేదు. చేసిన వస్తువులు అమ్ముకోవడానికి తగిన వ్యాపార సదుపాయాలు లేవు. ముడి వస్తువులు తీసుకొని రావడంతో కూడా చాలా కష్టాలు ఎదురౌతున్నవి. వృత్తి పన్ను, లైసెన్సు రుసుములు, అమ్మకం పన్ను ఇతర పన్నులు ఈ వృత్తికారులు చెల్లించవలసి వున్నందున వారిపై పన్నుల భారం అంతకంతకు పెరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం సమకూర్చే సేవలు. ఈ వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారిలో ఒక భాగమైన విద్యావంతులకుకూడా అందటంలేదు.

13. కాబట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారిని శీఘ్రంగా అభివృద్ధి చేయడానికి ముఖ్యమైన పరిష్కారమార్గం ఏమిటంటే, త్వరితగతిలో క్షీణిస్తున్న గ్రామీణ పరిశ్రమలు హస్తకళ నైపుణ్యంకల పరిశ్రమలను పునరుద్ధరించడానికి దోహదం చేకూర్చే పరిస్థితులను సమకూర్చడం ద్వారా వీరి పురోభివృద్ధికి చేయూతనివ్వాలి. తద్వారా ఉపాధి అవకాశాలను మెరుగుపరచడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి గ్రామీణ హస్తకళా నైపుణ్యంగల పరిశ్రమలను తిరిగి దేశంలో వుద్ధరించడానికి ఉద్దేశించిన పథకానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యతను యివ్వాలి. నగదు సబ్సిడీలను. వడ్డీ లేని రుణాలు, అధునాతన యంత్రాలను, పరికరాలను. ఉపకరణాలు ఉచితంగా సరఫరా చేయడం తయారయిన వస్తువులు అమ్మడానికి వసతులు కల్పించడం, వృత్తికారుల సహకార సంఘాలకు సహాయక గ్రాంట్లను యివ్వడం ద్వారా ఈ పథకాలను అమలుపరిచేవారికి ప్రభుత్వం చేయూత నివ్వాలి. వివిధ హస్తకళ నైపుణ్యం వున్న వృత్తులలో శిక్షణ యివ్వడానికి ఈ వత్తి కళాకారులకు శిక్షణా కేంద్రాలను తెరవాలి. మిల్లుల నుండి ఏర్పడుతున్న అనారోగ్యకరమైన స్పర్థను తట్టుకోవడానికి గాను గ్రామీణ పరిశ్రమల రంగానికి శిక్షణ కల్పించాలి. అయితే, గ్రామీణ పరిశ్రమల క్షీణతకు కారణమౌతున్న మిల్లులను మూసివేయాలనేది నా అభిమతం కాదు నా సూచన ఏమంటే ఏ ఏరంగం పరిశ్రమలు ఏ ఏ వస్తువులను తయారు చేయాలనేది స్పష్టంగా పేర్కొనాలి అలా పేర్కొన్న వస్తువులను ఆయా రంగానికి చెందిన పరిశ్రమలే తయారు చేయాలి. గిరాకిని జాగ్రత్తగా మదింపుచేసిన తరువాత ఈ కేటాయింపులు జరగాలి. అవసరమయితే, ఉత్పాదక స్థాయిలోనే అవసరమైన మార్పులను చేరుపులను చేయటానికి వీలుండాలి. ప్రభుత్వశాఖలు, ఈ గ్రామీణ పరిశ్రమల ద్వారా ఉత్పత్తి అయ్యే వస్తువులను సంపూర్తిగా ఉపయోగించాలి. గ్రామీణ పరిశ్రమలకు హస్తకళా పరిశ్రమలకు హానికలగని విధంగా గ్రామీణ ప్రాంత్రాలలో పరిశ్రమను స్థాపించడం ద్వారా కొత్తగా ఉపాధి అవకాశాలను కల్పించాలి. నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువగా ఈ తరుణంలో ఈ సమస్యను పరిష్కరించాడానికి ప్రభుత్వానికి సాధ్యంకాకపోవచ్చు.

14. మన దేశపు జనాభాలో అధిక సంఖ్యాకులు సామాన్యులు, వీరిలో చాలాభాగం వెనుకబడిన తరగతులకు బలహీన వర్గాలకు చెందినవారే. వీరి అభ్యున్నతి కోసం ఖాదీ, గ్రామీణ పరిశ్రమల రంగం అభివృద్ధి చెందాలనేది పైన పేర్కొన అంశాల వల్ల విదిత మౌతుంది.

15. ఆంధ్ర ప్రదేశ ఖాదీ గ్రామీణ పరిశ్రమల మండలి, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన గ్రామీణ వృత్తికారులకు సహాయం చేయడంలో తన శక్తిమేరా కృషి చేస్తున్నది. సెక్యూరిటీల విషయంలోనూ. పూచీలు మొదలగు వాటి విషయంలోనూ కొన్ని సడలింపులను గ్రామీణ వృత్తికారులకు కల్పించడం ద్వారా వీరికి కేటాయింపులు సులభంగా అందేటట్లు ఈ మండలి చూస్తున్నది. గత రెండేండ్లలోను మండలి నేరుగాను, బ్యాంకుల ద్వారాను దాదాపు 30 వేల మందికి ఆర్థిక సహాయం అందజేసింది వీరిలో దాదాపు నూటికి నూరు పాళ్లు, వడ్రంగులు కమ్మరులు, కుమ్మర్లు, చెప్పులుకుట్టే వాళ్లు, తోళ్లుపదను చేసే వాళ్లు (హరిజనులు) వంటి వృత్తులు అవలంబించే వెనుకబడిన తరగతులకు, బలహీన వర్గాలకు మైనార్టీలు కులాలు, జాతులకు చెందినవారే. అయినప్పటికి తోడ్పాటు అవసరం వున్న వృత్తికారులు దేశంలో లక్షలాదిగా వున్నారు. వీరికి పైకాలు సమకూర్చడం ద్వారా ఉపాధి కల్పించడమే కాకుండా ఆదాయాలను మెరుగుపరుచుకోవడానికి వారికి తోడ్పడాలి.

వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారి సమస్యలను తీర్చడానికి ఒక నియమితమైన సూత్రం ఏదీలేదు. వివిధ అంశాలను సమన్వయించుకొని నిలకడగా పని చేసుకొని పోతే కొన్నేళ్లకయినా ఆశించిన ఫలితాలను పొందవచ్చును. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది. వీళ్లు మన సహోదరులే అన్నభావనతో ఈ

సమస్యను ఎదుర్కోవాలి. ఇట్టి సౌభ్రాతృత్వ భావనతో సమాజంలోని అదృష్టవంతులైన అభివృద్ధి చెందిన వర్గాల వారు కృషిచేస్తే ఎన్నో అద్భుతాలను సాధించవచ్చు. ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకొని కలిసిమెలసి వుండే రోజుల కోసం ఎదురు చూద్దాం. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతుల వారికి కల్పిస్తున్న విద్యా విషయిక రాయితీలు ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్లు మున్నగు సదుపాయాలను మరో పదేళ్ల వరకు పొడిగించాలని మరిన్ని అదనపు సౌకర్యాలు కల్పించాలని ఈ వర్గాల అభ్యున్నతికోసం కృషి చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి గారి సుదృఢ నాయకత్వం క్రింద ఇప్పటి ప్రభుత్వం, వెనుకబడిన తరగతులు బలహీన వర్గాల వారి పురోభివృద్ధికి అవసరమైన అన్ని చర్యలను తీసుకొంటుందని వారి అభ్యుదయానికి నిర్మాణాత్మక మార్గంలో కృషి చేయగలదని నేను దృఢంగా నమ్ముతున్నాను.

ఇప్పటి వరకు తీసుకొన్న వివిధ రకాల చర్యలవల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వృత్తి కళాకారులు కొద్దిగానే ప్రయోజన పొందారు. వృత్తికారుడు తన వృత్తిలో నిలదొక్కుకోవాలంటే విధానంలో తోడ్పాటు ఇవ్వాలి అంటే వీరికి సరసంగాను, చవకగాను ముడి సరుకులు లభ్యం చేయడం మార్కెటింగు సదుపాయాలు కల్పించడం లైసెన్సు రుసుములు మునిసిపాలిటీ అనుమతులు మున్నగు నిజంగా అవసరం లేని లాంఛనాలను రద్దు చేయడం వంటి విధాన పూర్వకమైన రాయితీలను కల్పించాలి.

ఈ సమస్యకు తగిన పరిష్కారం సిద్ధంగా లేదు. పైన పేర్కొన్న వివిధ అంశాలను సమన్వయ పరచడం ద్వారా కృషి సల్పితే ఈ విషయంలో అనుకొన్న ఫలితాలను సాధించవచ్చు.

నిజాంపాలనలో

వెనుకబడిన తరగతుల స్థితిగతులు

మాటేటి రామప్ప*

నిజాం పాలనలో ప్రజలందరికీ తెలిసిన వర్గాలు రెండే. ఒకటి–హిందువులు; రెండు–మహమ్మదీయులు. పాలక వర్గము మహమ్మదీయులైనా చక్కగా విద్య నభ్యసించి ఉత్తమ ప్రతిభను ప్రదర్శించిన హిందూ విద్యార్థులకు సహితము ఉన్నత ఉద్యోగములు లభించు చుండెను. పాలక వర్గ ప్రతిపత్తికి విచ్ఛేదకరముగా ప్రజలు ప్రవర్తించకూడదు. ఆ మాత్రము లేకున్న చాలు, అన్ని విధాల మన్ననలూ ఉపలభ్యములే. కాని ఈ విద్య, ఉద్యోగము, మన్నన నంటివి హిందువులలో కూడా కేవలము అగ్ర తరగతుల వారికీ, భూస్వామ్య వర్గాల వారికీ మాత్రము పరిమితమై ఉండుట సామాన్యం. ఆ నాటి వెట్టి వ్యవస్థకు అత్యధిక శాతము వెనుకబడిన వర్గాలవారు బలిఅయి పోవుచుండిరి. నాటి పాలకులు సామాజికంగా విధించిన షరతులకు, నాటి సమాజ వ్యవస్థకు తట్టుకొని ఏ పేద బడుగు వర్గాలకు చెందిన బాలుడైనా ఉన్నత అవకాశాలను పొందడము బహు అపూర్వము. మిక్కిలి కష్టసాధ్యము. ఆ విద్యార్థికి చక్కని ప్రతిభాపాటవములున్న కాని, మీదుమిక్కిలి దైవకృపచే ఏ గౌరవ కుటుంబీకులో ఆశ్రయమిచ్చిన కాని, అట్టి అవకాశము లభ్యమయ్యేడిది గాదు. నాటి స్థితిగతులకు ప్రాయశ: నా జీవితమూ, స్వీయానుభవములూ చక్కటి దర్పణములను కొందును. కనుకనే కొంత ఆత్మాశ్రయముగా ఈ వ్యాసమును నడిపింతును. సహృదయులు మన్నింతురని భావింతును.

నేను 1916లో వరంగల్లులో జన్మించినాను. నాకు ప్రపంచ జ్ఞానము వచ్చిన వెంటనే, అర్థమయిన మొదటి విషయం–అధికారంలో పెద్ద ఉద్యోగములలో, పదవులలో మహమ్మదీయులు ఉండిరనుట. వారి పిమ్మట, వెనుకటి ఆసఫ్ జాహి కుటుంబముతో వచ్చిన కాయస్థులనెడి హిందువులు కొద్దిమంది ఉన్నత పదవులలో ఉండిరి. చిన్న పదవులలో బ్రాహ్మణులూ, పటేల్, పట్వారీలూ. ఈ పటేల్, పట్వారీలందరూ సామాన్యముగా బ్రాహ్మణులు, లేదా, రెడ్లు. ఇదీ ఆనాటి స్థితి. ఈ పరిస్థితిలో వెనుకబడిన తరగతుల వారి గురించి ప్రత్యేకముగా చెప్ప నక్కర లేదు.

ఈ రోజు వెనుకబడిన తరగతుల వారు అని పిలువబడే భిన్న కులాల వారందరూ చాలా వెనుకబడి ఉండిరి. వాస్తవమున వీరికీ, హరిజనులకూ ఎటువంటి తేడా కూడ లేకుండెను. ఈ రెండు వర్గాల వారిదీ ఒకే స్థితి. ఒకరిని బాహ్య అస్పృశ్యత పీడించెడిది. ఇంకొకరిని భావ అస్పృశ్యత పీడించెడిది. రెండవ అస్పృశ్యత ముంగిట మొదటిది అంత వివక్షతతో కనిపించెడిది కాదు. కనుక ఈ రెండు వర్గాల వారూ ఒకే స్థాయిలో ఉండిరి. సామాజికముగా కాని, ఉద్యోగ పరముగా కాని వీరికెట్టి ప్రోత్సాహములూ లేకుండెను. సమాజములో వారికి తెలిసిన అంశము–వెట్టి అనునది. స్థానిక అధికారులకు, ప్రభువులనిపించుకొను భూస్వాములకు ఉచితముగా పని చేయుచు, వారి దయాధర్మములపై జీవించుట. గ్రామానికి ఏ పెద్ద అధికారి వచ్చినా, ఈ వెనుకబడిన కులాల వారూ, హరిజనులూ ఉచితముగా పనిపాటులు చేయుటకు బద్ధులై ఉండవలసినదే.

రెడ్డి కులస్థుల సంక్షేమ నిమిత్తము, రాజా బహద్దూర్ వెంకట్రామా రెడ్డిగారి ప్రోత్సాహమున ఒక రెడ్డి సమాజము రూపుగొన్నది, రెడ్డి విద్యార్థుల కొరకు ఒక వసతి గృహమును నిర్మించినది. అప్పుడు వారు ప్రభుత్వ ఉద్యోగములో సిటీ కమీషనర్ గా పని చేయుచుండిరి. ఆ నాడు వారి ఆధ్వర్యములో నిర్మితమైన వసతి గృహము నేటికిని ఆబిడ్స్ ప్రాంతములో నుండి, వందలాది విద్యార్థులకు ఆశ్రయమును కల్పించుచున్నది. ఆ వసతి గృహం మూలమున ఎందరో రెడ్డి విద్యార్థులు, విశేషించి ఆర్థికముగా వెనుకబడిన రెడ్డి విద్యార్థులు పైకి వచ్చినారు. బ్రాహ్మణేతరులలో సామాన్యముగా అక్షరాస్యత అరుదు. అట్టి స్థితిలోమిగిలిన వారిలో రెడ్డి, వెలమ వర్గాలవార

---

* అంతర్జాతీయ తెలుగు సంస్థ నిర్దేశకులు, హైదరాబాదు.

కొంతకు కొంతయినా విద్యా రంగంలో పైకి వచ్చుటకు ఇట్టి సంక్షేమ కార్యక్రమములు ప్రధాన పాత్ర వహించినవి. ఇట్టి సంక్షేమ కార్యక్రమములు మిగిలిన వర్గముల వారికి విశేషించి వెనుకబడిన తరగతుల వారికి దాదాపు మృగ్యమనే చెప్పవలెను.

ఆ దేకాలములో ఉస్మానలీ పాషా, నిజాం VII, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ స్థాపన సంబంధంగా ఒక బృహత్ప్రణాళికను చేపట్టి, స్నాతకోత్తర స్థాయివరకు ఉర్దూ భాషలో శిక్షణావకాశములను ఏర్పరచినాడు. నాటికి హైదరాబాదు నగరమున మాత్రము బషీర్ బాగ్ లో 'నిజాం కళాశాల' వెలసియుండెను. ఆ కళాశాల ప్రథమాచార్యుడు భారత కోకిల సరోజినిదేవి గారి తండ్రి శ్రీ ఛటోపాధ్యాయగారు, నిజాం కళాశాలలో ఆంగ్లము బోధనాభాష. కాని అందు ప్రవేశము సామాన్యులకు కేవలము దుర్లభము. హైదరాబాదు నవాబు పిల్లలకు మాత్రమే ఆ కళాశాల ప్రత్యేకముగా వెలసియుండెను. ప్రథమ దశలో అందులో అన్యులకు సీటు దొరుకుటకు చాలా నిబంధనలుండెను. హిందువులెవరయిన వచ్చినచో వారు గౌరవనీయ కుటుంబీకులమని ఒక సర్టిఫికెట్ మొట్ట మొదటగా చూపించవలె. ఇట్టి సందర్భములో వెలసిన ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయమున అందరికి ప్రవేశము లభింపసాగెను. కాని బోధన భాష ఉర్దూ, ఇంగ్లీషును రెండవ భాషగా మాత్రమే బోధించుచుండిరి. తెలుగునకు చెప్పదగిన స్థానమే లేకుండెను. కనీసమొక ఆచార్య స్థానమైన లేకుండెను. స్థాపనానంతరము 25 సంవత్సరాల పిమ్మట తొలిసారిగా రాయప్రోలు వారు ఆచార్యులుగా నియుక్తులయిరి.

ఆ దినాలలో తాలూకాస్థాయిలో ప్రతి తాలూకాకు ఒక ప్రాథమిక పాఠశాల లేదా మాధ్యమిక పాఠశాల ఉండెడిది. జిలా స్థాయిలో ఒక ఉన్నత పాఠశాల. సుభా స్థాయిలో (మూడు, నాలుగు జిల్లోలు ఒక సుభా)ఒక ఇంటర్మీడియెట్ కళాశాల ఉండెడిని. వీటన్నిటిలోను బోధనభాష ఉర్దూయే. హిందూ పిల్లలకు నాలవ తరగతి వరకు మాత్రమే తెలుగు బోధనా భాషగా ఉండెను.

పల్లెటూళ్ళలో పాఠశాలల ప్రసక్తియేలేదు. అందువలన తాలూకా కేంద్రమునకు పంపి పిల్లలను చదివించెడి శక్తిగాని ఇచ్ఛకాని సామాన్యులకుండెడిది కాదు. ఏ పటేల్, పట్వారీల పిల్లలో కొంత చదువుచుండెడివారు. ఈ పరిస్థితిలో తరతరాలనుండి వచ్చిన ఆర్థికమైన వెనుకబడిన తనాన్ని, విద్యాలంగానయిన పోగొట్టుకొనే అవకాశం మిగిలిన వారికి లేకరి.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయానికి ఎక్కువ మందిని ఆకర్షించుటకు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని ప్రోత్సాహకరమైన ఏర్పాట్లు, అవకాశాలు కల్పించారు; మొదటిది-అందులో చదువుకొనుటకు ఖర్చు తక్కువ. రెండవది ఉద్యోగావకాశాలు బి. ఏ, బి యస్సీలలో ప్రథమునిగా ఉత్తీర్ణుడైన విద్యార్థికి నేరుగా గెజిటెడ్ ఉద్యోగము ఇచ్చెడివారు. ఇంజనీరింగులో ప్రథముడిగా వచ్చిన వారికి నేరుగా అసిస్టెంట్ ఇంజినీర్ పదవిని ఇచ్చెడివారు. వైద్య కళాశాలలో ప్రథమ గౌరవం పొందినవారికి లండన్ స్కాలర్ షిప్ ఇచ్చి ఎమ్. ఆర్. సి. పి. లేదా ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్. కు పంపెడివారు. చిన్న స్థాయి నుండి ఇటువంటి ఉపకార వేతనాలు, ప్రోత్సాహక అవకాశాలు కల్పించుటవలన తెలివి తేటలు కలిగి చదువుకొనగోరు వారికి కొంతవరకు చక్కటి అవకాశమే ఉండెడిది. కాని వీనిని ఉపయోగ పెట్టుకొనుటయే కష్టము—మొదట చదువులకు పంపుటకు పెద్దలకుసావకాశము కాని ధైర్యముకాని ఉండేవి కావు. వారు పంపినను, తన వారసత్వమున లేని విద్యా వాతావరణములో ఇమిడి, చదువును ఒంట బట్టించుకొను శక్తి సామర్థ్యములు పిల్లలకు అరుదు. కనుక ఇంత చక్కటి అవకాశాలు కూడా కేవలము మెరిట్ మీద ఆధారపడిన మూలమున వెనుకబడిన వర్గముల వారికి అందుబాటులో లేకపోయినవి. ఏకొద్ది మందో పైకి రాగలిగిరి. ఆ కొద్దిమంది కూడా ఎన్నో కఠిన నిబంధనలను ఎదుర్కొని దైవవశమున పైకి వచ్చినవారే, అందుకు నా జీవితమే ఒక ప్రత్యక్ష తార్కాణము.

మా తండ్రిగారు నా చిన్న తనముననే గతించిరి. తరువాత, మా అమ్మమ్మ గృహమున పరకాలలో పెరుగుచుంటిని. ఎక్కువ భాగము బ్రాహ్మణబాలురతో కలసి ఆడుకొనుచుంటిని. పరకాల తాలూకా కేంద్రమగుట, నాకు విద్యా రంగములో ప్రవేశమున్న కుటుంబీకుల సహవాస మబ్బుట దైవయోగము. తత్ఫలమున నేనును బడికి పోవుట ప్రారంభించితిని. 4వ తరగతి వరకు తెలుగులోనూ, 7వ తరగతివరకు ఉర్దూలోనూ చదివితిని. 7వ తరగతిలో ప్రథమునిగా ఉత్తీర్ణుడనైనందున, ప్రభుత్వమువారు నెలకు 10 రూపాయల ఉపకార వేతనమును మంజూరు చేసిరి. తరువాత హనుమకొండ ఉన్నత పాఠశాలలో చేరితిని. అచ్చట ఆంగ్లము బోధనా భాష. హనుమకొండ సుభా కేంద్రము కనుక అచ్చటమాత్రము ఆంగ్ల బోధన పాఠశాల ఉండెను. అదృష్టవశమున మెట్రిక్యులేషన్ లో గణితమున రాష్ట్రమునంతటికి ప్రథమునిగా వచ్చినందున నాకు 15 రూపాయల

ఉపకార వేతనము లభ్యమయ్యెను. కాని నాకు హైదరాబాదు నగరమున నిజామ్ కళాశాలలో చదువు అవకాశము మాత్రం లేదు. ఆర్థికస్థితి మాత్రమే కారణము కాదు. గౌరవనీయ కుటుంబీకులకు మాత్రమే అచ్చట సీటు లభించుననుట ప్రధాన కారణము. కనుక ఉర్దూ భాషలోనే హనుమకొండలో ఇంటర్మీడియెట్ కొనసాగించితిని. పిమ్మట ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయములో బి.ఏ. చేరితిని. ప్రథమునిగా వచ్చినందున 30 రూపాయల ఉపకార వేతనము లభ్యమౌచుండెను. పరమేశ్వరుని కృపచే మరల ప్రథమునిగా నెగ్గుట, ఎమ్.ఏ. లో సీటు దొరుకుట జరిగినది. అప్పుడు 60 శాతమునకు లోపు మార్కులు ఉన్నచో ఎమ్.ఏ.లో సీటు దొరికేదికాదు. ఎమ్.ఏ.లో ఇద్దరమే విద్యార్థులము. ఎమ్.ఏ. చివరి సంవత్సరములో ఉండగనే నేరుగా గెజిటెడ్ తహసీల్దారుగా ఉద్యోగము వచ్చినది. ఈ నా సుదీర్ఘ విద్యార్థి కథ వెనుక, వెనుకబడిన తరగితులకు ఎట్టి అవకాశములు నాడుండినవో వేరుగా చెప్ప నవసరములేకనే చెప్పినట్లయినదనుకొందును.

కాని ఉద్యోగములో చేరుటకు ఒక పెద్ద ప్రభంజనము వంటి నిబంధనను తట్టుకొనవలసి వచ్చినది. గౌరవనీయ కుటుంబీకులకే గెజిటెడ్ ఉద్యోగము అని ఒక నిబంధన ఉండెడిది. స్వయం ప్రతిభతో ఏదో ఒకవిధమున చదువుకొని పైకివచ్చిన చాలదు. ఉద్యోగమువచ్చు సమయముననైన ఈ 'గౌరవనీయ' అఘాతమును తప్పించుకొనలేము. నాటి సమాజమున గౌరవనీయు లనబడు హిందువు లెవ్వరో వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. అదృష్టమున నాకు ప్రసిద్ధులైన రాజవైద్య హకీం నారాయణదాసుగారు స్వకులస్థులై ఉండుట, వారితో దూరపు బాంధవ్యపుమిడి నాకు లభ్యమగుట, వారు దయతో నన్ను సొంతఅల్లుడని పేర్కొని ఒక సర్టిఫికేటు నొసంగుటవలన, పరమేశ్వరుని కృపచే ఆ ఉద్యోగము చేతికి దక్కెను. నాటికి కడు కొద్దిమంది రెడ్డి కులమునకు చెందినవారు మాత్రము ఏదో ఒక పెద్ద రెడ్డి జమీందారుగారి పేరుసు చెప్పుకొని ఉద్యోగమున చేరినారు. అన్యులు అతి అపురూపము. సర్వవిధముల వెనుకబడిన తరగతికి చెందిన వారు విశ్వవిద్యాలయాల విద్యను అభ్యసించుటయే బహు కష్టము.

ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని చెన్నూర్‌లో నా తొలి ఉద్యోగ జీవితము. "ఒక సాలెవాడేమిటి ? ఇంత పెద్ద ఉద్యోగమేమిటి ? ఇది ఏమి వింత" అని కొందరు ఆశ్చర్యపడగా" ఇది ఉచితము కాదని" కొందరు తిరస్కరించిరి. ఉదార స్వభావులైన కొందరు రెడ్లు, బ్రాహ్మణులు, జమీందారులైనవారు నా పక్షమున నిలిచి "హిందువులకు పెద్ద ఉద్యోగములు దొరకుటే కష్టము. మనలో మనకు ఇట్టిచూపు తగదని" హెచ్చరించి, నాకు మిక్కిలి సహాయపడిరి. నాకన్న 5 సం.ల మునుపు శ్రీ కొమరయ్యగారు నేరుగా మునిసిఫ్‌గా నియామకము పొంది ఉండిరి. వారు కుమ్మరి కులము వారగుటచే, వారు పొందిన ప్రతిఘటన ఇంకను కష్టతరము. న్యాయవిద్యలో వారు గొప్ప ప్రవీణులు. హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి స్థానమువరకు వారు పురోగమించగలిగారు. నాడు వెనుకబడిన తరగతుల నుండి వచ్చి, ప్రభుత్వోద్యోగమును పొందినవారిలో, శ్రీ కొమరయ్యగారు రత్నదీపము వంటివారు. వారివలె వెనుకబడిన తరగతుల (దర్జి కులము) నుండి వచ్చి ఉన్నత పదవిని పొందిన వారు శ్రీ దుర్గయ్యగారు. వీరు తమ కార్యదక్షతతో, లోకజ్ఞానముతో అందరి మెప్పును పొందిరి. తహసీల్దారునుంచి కలెక్టరు వరకు వచ్చిరి. ఆ కాలమునకు వెనుకబడిన తరగతులకు చెందినవారిలో ఏ పది, పదునైదు మంది మాత్రమే ప్రభుత్వాధికారులుండిరి. మావంటి నలుగురైదుగురు పొందిన ఉన్నత స్థానములు, ఎక్కువమంది వెనుకబడిన తరగతుల వారిని విద్య వైపు ఆకర్షింప కలిగినవి. కాని అనేక ఘట్టములలో మరల వారి పాలిట 'గౌరవనీయత' దాపురించెడిది. మాలో మేము, ఏ బీద పిల్లవాడినయినా, అల్లుడని వ్రాసి ఆ అడ్డునుంచి తప్పించెడి వారము. అప్పటి మహమ్మదీయ అధికారులకు ఎవరిది ఏ కులమో తెలిసెడిది కాదు. గౌరవనీయతకు సంబంధించిన సర్టిఫికేటును చూపకుంటె ఉద్యోగము దొరకుట కష్టము. నేను స్వయముగా ఏ 50 మందినో అల్లుళ్ళగా పేర్కొని ఉందును. ఆ నామక అల్లుళ్ళలో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన అన్ని తెగలవారూ ఉన్నారు. గౌరవనీయత ముఖ్యంగా వెనుకబడిన తరగతుల వారి సమస్యే కదా !

నిజాం పాలనలో తెలంగాణా, మరాఠ్వాడా, కర్ణాటక అనే మూడు ప్రాంతములుండెను. ఉద్యోగపరముగా, నాకు ఈ మూడు ప్రాంతముల స్థితిగతులు కూడా ప్రత్యక్ష అనుభవమునకు వచ్చెను. ఈ మూడు ప్రాంతములందును వెనుకబడిన తరగతుల వారి సామాజిక-ఆర్థిక-దుస్థితి ఇంచుమించు ఒకే తీరుగా ఉండెను. కొంత వివరముగా చూసినచో తెలంగాణాలోని వెనుకబడిన వారి స్థితియే కొంతకు కొంత మెరుగు. మావలె ఏ కొద్దిమందయినా, సహవాసఫలముననగాని, దైవయోగముననగాని, చదువుల కెగబ్రాకి ప్రభుత్వోద్యోగముల

పొంది కొంతవంత సుఖజీవనము నందగలిగిరి. మహారాష్ట్రలో పటేల్, పట్వారీ పిల్లలకు తప్ప ఇతరులకు విద్యావకాశములు చాలా అరుదు. ఉద్యోగములలో కూడా 10% గెజిటెడ్ ఉద్యోగాలు మాత్రము హిందువులకు. అందులో సగము ఉత్తరప్రదేశ్‌కు చెందిన కాయస్థ హిందువులు. మిగిలిన సగము అగ్రిజాతులు. వెనుకబడిన వర్గాల వారు బహు సకృత్తు. పోలీసుచర్య పిమ్మట హైదరాబాదు నగర కమీషనర్‌గా వచ్చిన మొట్టమొదటి హిందువును నేనే. వెనుకబడిన తరగతికి చెందిన మొదటి కమీషనరును కూడా నేనే అనుట పునరుక్తి.

పోలీసు చర్య పిమ్మట ఒక విప్లవాత్మక చైతన్యం ఈ వెనుకబడిన తరగతులవారిలో వచ్చినది. అంతకు మునుపటి నుండి వెట్టి వ్యవస్థ ఉచ్చులో నుండి బయట పడి, కనీసము కులవృత్తి అయినా చేసికొని గౌరవ జీవనము గడుపవలెననెడి పట్టుదల, ప్రయత్నము ఈ కాలమున వాస్తవ ఆచరణమున సంతృప్తికరమైన ఫలితముల నిచ్చినది. చదువులలో కూడా ఆసక్తి పెరిగినది. కీ. శే. శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డిగారు, శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణరావుగారు చాలవరకు వెనుకబడిన తరగతుల వారిని ప్రోత్సహించినారు. అప్పుడు పెద్ద ఉద్యోగముల నివ్వదలచుకొన్నను, తగిన అభ్యర్థులే ఈ వర్గము నుండి దొరకకుండిరి.

పోలీసు చర్య అనంతరం ఈ 30 సంవత్సరముల కాలములో గణనీయమైన మార్పులు వచ్చినవి. ప్రభుత్వము వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ప్రత్యేక సదుపాయముల కల్పి ప్రోత్సహించుచున్నది. రిజర్వేషన్లను ప్రవేశపెట్టినది. రిజర్వేషన్లు కొంతవరకు తప్పదు. తరతరాలుగా విద్యాపర సంస్కృతి పాదుచేసుకొన్న కుటుంబములవారితో సమానము ఈ వెనుకబడిన తరగతుల వారు పోటీ చేసి విజయమ సాధించుట కష్టతరము పిల్లలకంటె ముందుగా పెద్ద విద్యా సంస్కృతి విశదముగా తెలియదు. సంస్కృతి అను ఒక విధముగా చూసిన సుప్తవాసనా విశేషమే. అది సు చిత్తమున వెలిగి, చోటు చేసికొనిన కాని, వ్యక్తి చైతన్యమ సత్ఫలితముల నియ్యజాలదు. ఈ సంస్కృతి చైతన్యము ఒక నాటితో అలవడు కొనెడిది కాదు. అది నెమ్మది నెమ్మదిగా పు వికసనమందువరకు ఈ రిజర్వేషన్లను కొనసాగించవలసి ఉన్న కాని ఇటీవల కొందరు పిల్లలు ఈ రిజర్వేషన్లపై పేర పెట్టుకొని, తమ తెలివి తేటలను వ్యర్థపరచుకొని, సరిగా వి నభ్యసించుట లేదు. ఇది మొదటికే మోసముగా నున్న ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దు సామర్థ్యము ఒక్క వారి తల్లిదండ్ర పైననే ఉన్నది. కాకున్నచో అవివేకులైన కొందరి వల ఒక గొప్ప ప్రజాళిక దెబ్బతినగలదు. ఆ ప్రజాళిక దె తిసినచో, సామాజిక, ఆర్థిక సమానత్వమన్నది కొన్ని వర్గము వారికి అందరాని విషయమై వర్గరహిత సమాజ స్థాపనమన్న గగన పుష్పమై ఉండగలదు.

* * *

వర్గరహిత సమసమాజ స్థాపనే మన ధ్యేయం

వెనుకబడిన వర్గాల కళలు-కుటీర పరిశ్రమలు

'చేనేత పితామహ' గుంటక నరసయ్య పంతులు*

ఆర్థికంగా, సామాజికంగా వెనుకబడిపోయి, నిన్న మొన్నటివరకు రెండవస్థాయి, మూడవస్థాయివారుగా పరిగణింపబడిన వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజలలోని ప్రతిభ కాలాంతరము నుండి సృజించిన సత్కళలు— ఈ కుటీర పరిశ్రమలు. ఈ నిత్య దైనందిక జీవితానికి సంబంధించిన 'కృషి'ని పారమార్థిక దృష్టితో దర్శించి, కృషినే ఒక కళగా భావించి, జీవితానికి నిత్యమూ అవసరమయ్యే పనులనే కళలుగా తయారుచేసిన ఈ వర్గాల ప్రజల ప్రతిభ సంస్తవనీయము. ఆ కృషి కళలే కుటీర పరిశ్రమలు. కాని ఈ కుటీర పరిశ్రమలు కేవలం చేతివృత్తులని పిలువబడి, ఈ పరిశ్రమల నాశ్రయించిన వర్గాలవారు వెనుకబడిన వర్గాల వారిగా తయారు కావడము చరిత్ర చేసిన తమాషా!

ప్రాచీన కాలమున భారతవర్షమునకు చేతి వృత్తులు, అందు ముఖ్యముగా చేనేత వృత్తి బంగారుపంటగా ఉండెడివి. ఇది ప్రాజ్ఞులందరు ఎరిగిన సత్యమే. దేశమునకు వెన్నుముక అయిన ఇచ్చటి పరిశ్రమలు పరాయి ప్రభుత్వకాలమున క్రమముగా సన్నగిలిపోయినవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కాలమున పూర్తిగా అవసానస్థితికి దిగజారినవి. ఈ పరిస్థితిని గమనించిన ఆధునికులలో ముఖ్యులు జాతిపిత మహాత్మాగాంధీగారు. వీరు కుటీర పరిశ్రమల ఉన్నతికి, ముఖ్యముగా చేనేత పరిశ్రమ పునరుద్ధరణకు ఇచ్చిన ప్రాధాన్యము, చేసిన కృషి అందరికి తెలిసినదే. భారతదేశ భాగ్యదేవతగా అవతరించిన యుగపురుషులు మహాత్మాగాంధీగారు. వారి ఈ కుటీర పరిశ్రమల పునరుద్ధరణ నినాదము దేశాభిమానులను ఉత్సాహపూరితులను చేసినది. పారిశ్రామిక వర్గమునకు ఆశాదాయకమైనది. వారి ఈ ప్రబోధము మూలమున దేశనాయకులెందరో ప్రభావితులైనారు. ప్రజలెంతో ఉత్సాహపూరితులైనారు. ఈ శుభసూచనలు బ్రిటీషిండియా వాసులైన పారిశ్రామికులకు ఎంతో కొంత సంతోషము కల్గించినది, కాని అట్టి అవకాశము నైజాము ప్రాంతమువారికి లేకపోయినది. కారణము అట్టి ప్రబోధము చేయగల నాయకులకు ఈ ప్రాంతమున అవకాశముకాని, ప్రవేశముగాని లేకపోవడమే.

నైజాము పాలనలోగల ప్రాంత మందంతటగల చేతి వృత్తులవారి జీవితము కడు దుర్భరముగా ఉండెను. ఈ చేతి పరిశ్రమల మీద ఆధారపడిన వారి సంఖ్య తెలంగాణా ప్రాంతములో అధికసంఖ్యలో ఉండేది. అందు అధికసంఖ్యాకులు చేనేత పారిశ్రామికులు. అన్ని చేతివృత్తులవారి పరిస్థితి దాదాపు ఒకే విధమైన దయనీయస్థితిలో ఉండేది. వీరిస్థితి బ్రిటిష్ ఇండియాలోని వారిస్థితికంటే భిన్నమైనది. పెత్తనమంతా గ్రామాధికారులచేతిలో ఉండేది. గ్రామాధికారులు ప్రభుత్వ అధికారులకు మాత్రమే విధేయులు, ఇక గ్రామాలలోగల పారిశ్రామిక వర్గమంతా వారి స్వంత ప్రజలు, వారిచేత తమకవసరమైన పనులు ఉచితముగ చేయించుకొనడమే వారికి తెలిసిన ధర్మము. ఆ బడుగు ప్రజల బ్రతుకు బాగోగుల గూర్చిన ఆలోచన వారికుండేదిగాదు, వారికేగాదు వారిపైనగల ప్రభుత్వాధికారులకు కూడా ఉండేదికాదు. ఇక వృత్తులమాట చూచితే కడునీరసము. ఏ వృత్తి అయినా అంతే. చేతిపనులను ఆదరించేవారేలేరు. దానికిమార్కెట్ లేదు. పగలూ రాత్రీ పనిచేసినా కడుపునిండదు. ఆడ మగ పెద్ద చిన్న అందరు శ్రమపడి పనిచేయవలసినదే. అయినా అరకడుపు భోజనమే. ఇక చదువు సంధ్యలకు ఆస్కారము లేదు, పాఠశాలలు ఉండేవి కావు. వైశ్యులు మాత్రము తమవృత్తికి సరిపోయే విద్య కల్గివుండేవారు.

కరణమువారు అంతే. వారికి సరిపడు విద్య వారి పెద్దల నుండే లభించేది ఇందు చేనేత పనివారి బ్రతుకు మరీ దుర్భరము. అసలు చేనేత గుడ్డను అడిగేవారే లేక పోగా, నేసిన గుడ్డకు పన్ను మగ్గమునకు పన్ను. ఈ పన్నులతో పాటు గ్రామ పెత్తందారులకు ఆ పై అధికారులకు అవసరమైన పనులు ఉచితంగా చేసిపెట్టవలె, లేదనడానికి కానీ, కాదనడానికి కానీ వీలులేదు, కర్మగాలి అంటే వీపు పగలవలసిందే.

ఇట్టి బాధలు పడలేక, దుర్భర జీవితము గడపలేక ఈ ప్రాంతము నుండి లక్షలాది చేనేత పనివారు పర ప్రాంతములకు వెళ్ళి జీవించడం మొదలుపెట్టారు. అందు బొంబాయి ప్రాంతము పేర్కొనతగినది. ఆ ప్రాంతమునగల ముఖ్య పట్టణములు షోలాపురం, అహ్మద్ నగరం, పూనా, బొంబాయి పట్టణములు పేర్కొనదగినవి. ఈ పట్టణాలలో అనేక లక్షలాది చేనేత పారిశ్రామికులు యిప్పటికీ ఉన్నారు. అందు కొందరు స్థిరపడిపోయినారు గూడ. వారిలో కొందరు మంచి అభివృద్ధి పొంది గొప్ప గొప్ప పరిశ్రమలను కూడా స్థాపించుకొన్నారు.

తెలంగాణా ప్రాంతము నుండి మహారాష్ట్ర ప్రాంతమునకు వెళ్ళినవారు అక్కడి నాయకుల ప్రబోధము నాలకిం-

* హైద్రాబాదు రాష్ట్ర చేనేత ఉద్యమ కార్యాలు, హైదరాబాదు.

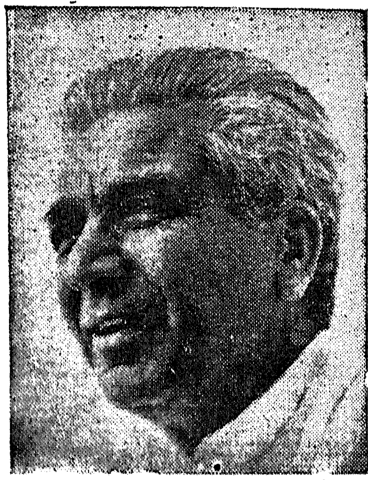
బ్రిటిషు పాలనలోని సౌఖ్య జీవనము గమనించి ఇక్కడి శ్రమజీవుల కష్టములను తలచుకొని కంటతడిబెట్టేవారు. దీనికి నిదర్శనము బొంబాయి ప్రాంతములో ఏర్పరచబడిన నైజాము ప్రజల హితచింతక సంఘము. ఈ సంఘము ద్వారా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి ఇక్కడి వారి కష్టవిమోచనము కొరకు మొర పెట్టుకొనడము జరిగి, దానిపై వారు చర్య తీసుకొనడం పేర్కొన తగినది. అట్లే ఇక్కడి చేనేత వారి కష్టములను చూచి సహించలేక బొంబాయిలో నొక నిజాం పద్మశాలి హితచింతక సంఘము అనే పేరనొక సంఘము స్థాపించి, ఆ సంస్థ ద్వారా, ఇక్కడ నిజాం రాష్ట్ర పద్మశాలి కష్ట నివారణ సంఘము అనే పేర సంస్థ నేర్పరచి కృషి చేయటం జరిగినది. ఈ సంస్థల ద్వారా ఈ ప్రాంత పారిశ్రామికుల, వెట్టి పట్టి ఇత్యాది కష్ట నివారణలకు కృషి చేయటం జరిగినది. చేనేత కుటుంబీయులు అధిక సంఖ్యాకులుగా వున్న గ్రామములకు పై కష్ట నివారణ సంఘము ద్వారా ప్రచారకులను పంపి తగు ప్రబోధములు గావించి, వారిని చైతన్యవంతులను గావించడం జరిగినది. ఇట్టి అయా సందర్భములలలో అచ్చటచ్చట గల ఇతర చేతి వృత్తుల వారిని గూడ సమావేశపరచి ప్రబోధించడం జరిగేది. దాని పర్యవసానముగా 1940,45 వరకు ఇచ్చటి నేత కుటుంబీయుల కష్టములన్ని సుమారుగా తుడిచిపెట్టడం జరిగింది. ఈ ఉద్యమము ఇతర కుటీర పరిశ్రమలవారిని కూడా ప్రభావితులను చేసినది. దీనినే ఆదర్శముగా ఆశ్రయముగా తీసుకొని ఇతర కుటీర పరిశ్రమల వారు గూడ తమ వృత్తి సంఘములను ఏర్పరచుకొనడం జరిగింది. తెలంగాణాలోని విశాల ప్రాంతమందంతట గల చేనేత వృత్తివారందరు (ఒకటి రెండు జిల్లాలు తప్ప) పద్మశాలీయులే. వీరు ప్రతి ఊర లెక్కింపదగినంతగా ఉండేవారు కొన్ని గ్రామాలలో సగము ఊరు వరకు వీరే ఉండేవారు. ఇంటిలోనివారందరు ఆడ మగ పెద్ద చిన్న అందరూ వృత్తిలోనే నిమగ్నమై ఉండేవారు. మా చిన్నతనమున చేనేత వృత్తి ఒక పద్మశాలి కులము వరకే పరిమితమైనదిగా భావించేవారము. వీరిలో లక్షలాదిగా మహారాష్ట్ర ప్రాంతమునకు పోయినను, ఇక్కడి మన జన్మభూమిని మరవడం జరుగలేదు. శక్తిగలవారు యువకులు పై ప్రాంతమునకు జీవనోపాధికై వెళ్ళినను పెద్ద వయస్కులు, ఆడవారు పిన్నలు ఇక్కడే ఉండేవారు. ఈ కారణముచేత రాకపోకలు నిరంతరము జరుగుచుండేవి. అందు మాబోటి వారు కొందరు ఈ ప్రాంతము వచ్చినప్పుడు ఇక్కడి వారి కష్టములు గమనించి తన్నివారణోపాయములను వెదకేవారము. ఈ ప్రాంతము వచ్చినప్పుడు తరచుగా వీరికి ప్రబోధములు గావించి మేల్కొల్పడం జరిగేది. దీనికి ప్రభుత్వోద్యోగులు గ్రామ పెత్తందారు అవరోధం కల్గించేవారు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఊళ్లో నిలువనిచ్చేవారు కాదు. అయితే నైజామేతర ఆ ప్రాంత సోదరులు విజ్ఞప్తి కారణముగా, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి ఒత్తిడి మూలముగా. ఒడి నైజాము ప్రభువుగారిచేత, "చేతి వృత్తుల వారిచేత వెట్టి చేయించుకొనరాదు" అని జారిచేసిన ఫర్మానాలు ...ములలో మాకు అక్కరకు వచ్చేవి. ఈ రూపమున ఇక్కడ జీవచ్ఛవములవలె పడివున్న సోదరులను మేల్కొల్పడము జరిగేది.

నిజాము పాలనలో పలురీతుల ఇట్టి కష్టములను అనుభవించిన ప్రజలు పోలీసు చర్య అనంతరం, స్వతంత్ర వాయువులు పీల్చి బంధనమూడిన పక్షుల వలె పరవశించినారు. అచిరకాలములో అపరిమిత చైతన్యపూరితులైనారు. సంప్రదాయ పరంపరలందించిన క్రియాశీలతనూ, వృత్తినైపుణ్యములను వీడక, ఆధునిక పరిజ్ఞానము నాకళించుకొని చేతివృత్తుల సంబంధించిన కొన్నింట అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి నార్జించినారు. పోచంపల్లి పరిశ్రమ, నిర్మల్ పరిశ్రమలు ఇందుకు రెండు చక్కని ఉదాహరణములు. కొయ్య, లోహ పరిశ్రమలలో సమస్త ఆంధ్రావనికి ఆదర్శప్రాయముగ నిలిచినారు.

ఈ వృత్తికళాకారుల పురోగతికి స్వాతంత్ర్యానంతర భారత ప్రభుత్వం, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కల్పించిన సౌకర్యములు కొంతవరకు తోడ్పడిన మాట సత్యమే. కాని వారికి సంపూర్ణ ఉత్తేజ, ప్రోత్సాహములు కూడా ఇంకా లక్ష్యము కాలేదను – మాట కూడ సత్యమే. వారి సమస్యలు అనేకము ద్విగుణీకృతములై పట్టి పీడించుచున్నవి. వెనుకబడిన కులముగా, కలకాలమునుండి పేరొంది, స్వతస్సిద్ధముగ ప్రతిభ ఉన్నను సరైన గుర్తింపుపొందని ఈ పేద కళాకారులను సహృదయముతో, కళామయమైన హృదయముతో అర్థము చేసికొని సహకరించ వలసిన నాయకులు కరవైనారు. వెనుకబడిన తరగతులలో విశేషించి, ఈ కళాకౌశల్యముగల వారి కష్టసుఖములను అర్థము చేసికొని పరిస్థితిని మెరుగు పరచుటకు, ఈ రంగములకు చెందిన నాయకులు ముఖ్య స్థానములలో నుండి సహకరించవలసి ఉన్నది. అన్య ఉన్నత వర్గముల వారు ఎంత సహృదయులైనను, దైనందిక జీవితమున ఈ వర్గ ప్రజలు ఎదుర్కొను నిత్య కష్టసుఖములను ప్రత్యక్షముగ గ్రహింపలేరు. పరోక్షముగనైన గ్రహించి, పరిష్కార మార్గములను ఆచరణలో పెట్టుటకు, మధ్యస్థుల దండగము విపరీతము. ప్రజాస్వామ్యములో అనుకొన్న సత్ఫలితములన్నియు అందకుండ పోవుటకు సగము ముఖ్య కారణము- ఈ మధ్యస్థుల దండగమే.

శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి మీద ఈ వెనుకబడిన వర్గాల వారు పెట్టుకొన్న ఆశలు, నమ్మకములు అపారములు. ఆమె 'గరీబీహటావో' నినాదం, వీరిలో కొత్త ప్రాణమును, కొత్త ఊపిరిని పోసినవి. తమ పాలిటి పెన్నిధివలె, ఆమెను భావించి, ఆమె మాటలచే మిక్కిలి ప్రభావితులై ఆమె స్థాపించిన పార్టీని అధికారములోకి తెచ్చారు. ఇప్పుడు ఆ బడుగు వర్గాల ప్రజల ఆశలను తీర్చి, ఆ పేద కళాకారుల నైపుణ్యమును గమనించి, 'కృషీవళకు' పలురూపములైన కుటీర పరిశ్రమలను పెంచి పోషింపవలసిన కర్తవ్యము ఇప్పటి ప్రభుత్వముపై అత్యంత ముఖ్యముగా నున్నది. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమము వాస్తవమున – ఆచరణ రూపమున మూడు పువ్వులు ఆరు కాయలవలె విలసిల్లగలదని భావించుచున్నాను.

CHANDI GARH,
April 9, 1979.

I am glad to know that the Andhra Pradesh Backward Classes State Conference is being held on 28th,29th, April 1979. This is really a unique example worthy of emulation by other State Governments. Since the Janata Party came into power in Haryana, we have increased reservations for the backward classes in Government Services from 2% to 5%. We are contemplating many more measures for the uplift of the backward classes and would like to be enlightened about the decisions of the proposed conference.

DEVI LAL,
Chief Minister, Haryana.

మయా స్పష్టం" అన్నాడు గోవిందుడు.
ప్రలేదు. దాని సృష్టికర్త ఎవడు ?

ముఖమాసీత్, బాహూ రాజన్యః
యద్వైశ్యః పద్భ్యాం శూద్రో

ర్వేదవాణి. పంచమవర్ణ ప్రసక్తి
దు.

రే పంచమవర్ణం వారై కూర్చున్నారు. స్మృతిలో ఎంత ఘోరమైన లకు మరింత దండన లేదు. ఊరిలో ఉరిశిక్షగా భావించినారు. రాజ బ్రాహ్మణులు సంఘబహిష్కృతులై గిన కొంత జతచేసికొని గుడిసెలో వారే పంచములు. అందుకే పంచ టివారు" అనే ప్రథ ఉంది. తక్కిన తుని ముఖము నుండి, బాహువుల నుండి, నుండి పుట్టినట్లు చెప్పిన వేదపురుషుడు జన్మస్థానం నిర్దేశించకపోవడానికి దే లేదు.

పంచమ వర్ణం భగవంతుని "చిన్న ందున "హరిజన" నామకరణం రూఢి

సంతానం. అంత్య వర్ణం కనిష్ఠ పను తండ్రి ప్రేమిస్తాడు చిన్న ంది. రెండవ వర్ణం భుజబలంతో, తో పైకి వస్తుంది. మధ్యీయులను

తురి జనులు

సి. వి. సుబ్బన్న శతావధాని *

ఈ జాతి ప్రజకు సంఘంలో ఆదరువు శూన్యం. చేనేత పనివారి బ్రతుకు ఈ జాతికి చెందిన బ్రతుకు. వీరు మధ్యీయులు.

"తురి" అనగా కొమ్ము. మగ్గము నేయునపుడు ఉపయోగించు సాధనము. దీనినే "నాడి" అని కూడ అందురు. చేనేత పనివారిని "తురిజనులు" అనవచ్చును.

హరిజనులు అనే నామకరణం చేసిన అమృతహృదయుడు గాంధి మహాత్ముడు. ఆయన రాట్నం చేతబట్టుకొని "తురి జనుడే" అయినాడు. హరిజనులకు, తురిజనులకు ఎంతో మేలు చేయాలని కృషి చేసినాడు.

ఇల్లు—వాకిలి—ఉద్యోగము, లేదా ఆర్థిక సౌకర్యము హరిజనులకు వలెనే తురిజనులకు కలిగించడం ఎంతైనా అవసరము.

ప్రభుత్వం చేనేత వృత్తి అభ్యుదయానికి ఎంతో కృషి చేస్తూ ఉంది. ఈ కర్చు సంస్థల అకౌంట్సులో అంకెల రూపంలో పెద్ద యెత్తున కనిపిస్తుంది. వస్తుతః నేతపనివారి పరిస్థితి మరీ నికృష్టంగా దిగజారిపోతూ వుంది.

నిరుపేదలైన తురిజనులకు (నేతపనివారికి) హరిజనులకు వలెనే యిండ్లు కట్టించి యివ్వడం, చేసే సహాకారం ఏదో అది సంఘాల ద్వారా కాక, నేరుగా వ్యక్తులకే అందజేయడం ప్రభుత్వ కర్తవ్యము. ప్రస్తుతం ఈ రెండు విషయాలు ప్రధాన విషయాలు. నాయకులు, ప్రభుత్వమువారు నేరుగా అందే లాగున చేనేతపనివారికి సహాయం చేయడం ప్రయోజనకారి కాగలదని గుర్తింతురు గాక.

---

* పద్మశాలి సంఘాధ్యక్షులు, ప్రొద్దుటూరు.

Bhubaneswar,
11th April, 1979

It gives me great pleasure to learn that a State Level Backward Classes Conference is being organised under the auspices of the Government of Andhra Pradesh on April 28th and 29th 1979, to highlight the welfare measures undertaken by the State Government for the benefit of Backward Classes and to suggest suitable further measures for their accelerated progress in the State. I have no doubt that the Conference will go a long way in creating an atmosphere conducive to the upliftment of the backward classes in Andhra Pradesh. I am glad that the Government of Andhra Pradesh have risen to the occasion and are determined to ameliorate the condition of the Backward Classes which constitute more than 50% of the State's population.

I wish the Conference all success.

NILAMONI ROUTROY,
Chief Minister,
Orissa.

అనేక కార్యాలయాలలో వెనుకబడిన తరగతుల వారికి 25% ఉద్యోగాలు ఖచ్చితంగా ఇవ్వబడలేదు. దీనికి మరో కారణం కూడా ఉంది.

మొన్న మొన్నటివరకు సర్వీసు కమిషను వారు పరీక్షలు నిర్వహించే అవకాశం లేక పోయింది. జిల్లాలలోనూ, రాష్ట్ర రాజధానిలోనూ కూడా తాత్కాలికంగా అనేక వేల మందిని ఉద్యోగాలలోనికి తీసుకొన్నారు. ఉద్యోగ సంఘాలు చేసిన అందోళనపై వారినందరిని ఒక చిన్న పరీక్ష పెట్టి ఖాయం చేశారు. ఇట్టి పరీక్షలు మూడు సార్లు జరిగాయి కాబట్టి 1972 నుండి ఏర్పడ్డ ఖాళీలలో కూడా 25% వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యర్థులకు లభించ లేదు. తాత్కాలిక ఉద్యోగాలు సంపాదించుకోగలిగిన పలుకుబడి గల అభ్యర్థులంతా శాశ్వత ఉద్యోగులై పోయారు. తర్వాత ఏర్పడ్డ బహు కొద్ది ఖాళీలకు మాత్రమే సర్వీసు కమిషను వారు పరీక్షలు పెట్టి అభ్యర్థులను ఎంపిక చేశారు. 1972 నుండిఐనా వెనుకబడినతరగతులకు సదుపాయాలు పూర్తిగా జరిగినాయని చెప్పడానికి ఎంతమాత్రం వీలు లేదు.

స్థానిక సంస్థలలోనూ, ప్రభుత్వ పారిశ్రామిక సంస్థల లోనూ ఇతర ప్రభుత్వ కంపెనీలలోనూ, విశ్వ విద్యాలయాల లోనూ ఏర్పడ్డ ఖాళీలలో కూడా 25% వెనుకబడిన తరగతుల వారికి మినహాయించాలని కమిషను వారు సలహా ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం ఆ సలహాలను ఆమోదిస్తూ ఆదేశాలు ఇచ్చింది. కాని పైన పేర్కొన్న సంస్థలలో రిజర్వేషనులు సరిగా అమలు జరుగ లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభా వారు నియమించిన శ్రీ అగిశం వీరప్ప కమిటీ వారు సమర్పించిన నివేదికలో ఈ విషయం సోదాహరణంగా చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ అధిపతుల కార్యాలయాలు ఎన్ని ఉన్నవో వాటికి స సమాన సంఖ్యలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కంపెనీలు, కార్పొరేషను ఉన్నాయి. వీటిలో ఎన్నో ఉద్యోగావకాశాలు ఉన్నాయి. సంస్థలలో వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ప్రాతినిధ్యం [illegible] అర్థ గణాంక శాఖ వారు ఈ మధ్య కొన్ని లెక్కలు ప్రక[illegible] చారు. దాని ప్రకారం పై పదవులలో వెనుకబడిన తరగత వారి సంఖ్య 14%కు పరిమితమై ఉన్నదని పేర్కొన్నారు.

సదుపాయాల పొడిగింపు అవసరం

ఇదిగాక గ్రామాలలో మునసబు, కరణం, ప[illegible] పట్వారీఉద్యోగాలు ఉన్నాయి. వీరికి జీత భత్యాలు తక్కువ. [illegible] సాంఘిక పలుకుబడి ఎక్కువ. ప్రభుత్వం ఇది గమని గ్రామాధికారుల నిబంధనలు సవరించింది. దీని ప్రకారం [illegible] రెవిన్యూ డివిజనులోనూ ఏర్పడ్డ ప్రతి రెండు ఖాళీలలో రెండవ స్థానము షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు [illegible] వెనుకబడిన తరగతుల వారికి విధిగా ఇవ్వాలని ఉంది. [illegible] ఇది సరిగా అమలు జరగడం లేదని చెబుతున్నారు. అం[illegible] ఆదేశాలు వేరు అమలుపరిచే తీరు వేరు అని మనకు తెలుస్తు[illegible] గ్రామ పంచాయతీలు, జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమి[illegible] మునిసిపాలిటీలు మొదలైన స్థానిక సంస్థలలో ఎన్నో ఉద్యో[illegible] ఖాశాలు ఉన్న విషయం అందరకు తెలిసినదే. కాని ఖాళీలలో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందవలసిన శాతం అమ[illegible] జరగడం లేదు. ఇది వెంటనే సరి దిద్ద వలసి ఉంది.

పైన పేర్కొన్న పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొ[illegible] ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతులకు ఇవ్వవలసిన సదుపాయాల 1990 వరకైనా పొడిగించడం ఎంతైనా అవసరం,

—)(—

చేతివృత్తులకు చేయూత

గోలి వీరాంజనేయులు*

త్వరితగతిని అభివృద్ధి చెందుతున్న మన దేశంలో ఈనాటికి వంశపారంపర్యంగా వస్తున్న కొన్నివృత్తులనుఆధారంచేసుకొని జీవనం సాగించే ప్రజలు కోకొల్లలుగా వున్నారు. వీరు కుమ్మరిపని, కమ్మరిపని బుట్టలు అల్లటం, నేతనేయడం, గానుగ నడిపి నూనె తీయటం, నగలు తయారు చెయ్యటం, కల్లు గీయటంవంటి వృత్తులలో నిమగ్నులై యున్నారు. కేంద్రములోను రాష్ట్రాలలోను ప్రజాప్రభుత్వాలు ఏర్పడ్డ తర్వాత కుల ప్రాతిపదికపై తరతరాల నుండి వస్తున్న ఈ వృత్తులను ఆధారం చేసుకొని జీవించే ప్రజలను వెనుకబడిన తరగతులుగా పరిగణించి వారికి ప్రభుత్వం వారు చేయూతనిస్తూ ఆదుకోవటం జరిగింది యున్నాళ్ళు. ఈ వృత్తులలో వుంటూ పూర్వము నుంచి మన సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలలో భాగంగావుంటూ వస్తున్న అనేకమైన కళలను ఈ వృత్తులవారు పోషించడం జరుగుతుంది. యంత్రాలను ప్రవేశపెట్టి మన దేశములోని అనాదిగా వస్తున్న వృత్తులను బ్రిటిష్ ఇండియా కాలంలో తెల్లవారు చాలావరకు దెబ్బతీసినప్పటికి ఈ రోజుకీ ఈ వృత్తులు నిలబడగలిగాయంటే ఇదిమన దేశానికే గర్వ కారణం. అంతేకాదు ఈవృత్తులయొక్క అవసరాన్ని మనం గుర్తించినట్లు నిదర్శనం కూడా. స్వదేశంలో మన దైనందిన జీవితంలో అవసరాల మేరకు ఈ వృత్తుల వారు వస్తుసంపదను అందించటమే కాకుండా అట్టివస్తువులను ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేయటంద్వారా మనకు ఖ్యాతిని విలువైన విదేశీమారక ద్రవ్యాన్ని ఆర్జించి పెడ్తున్నారు.

ఈ పారిశ్రామికుల మనుగడకై జాతీయస్థాయిలో జాతినేత శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి గారు కృషిచేయగా రాష్ట్రస్థాయిలో మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి గారు ఎనలేని కృషి చేసారు—చేస్తూవున్నారు. ఈ యజ్ఞంలో భాగంగా యిటీవల మన రాష్ట్రంలో జిల్లా స్థాయిలో అన్ని జిల్లాలలో వెనుక బడిన తరగతుల మహా సభలను జరిపించటం జరిగింది. యిది ఎంతో ముదావహం, రాష్ట్రస్థాయిలో వెనుకబడిన తరగతుల సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయటం ఈ తరగతులవారి అదృష్టంగా నేను భావిస్తున్నాను. పూజ్యులు ముఖ్యమంత్రి గారు వెనుక బడిన తరగతులకు చెందిన యితర మంత్రివర్యులు అభినందనీయులు.

వెనుక బడిన తరగతుల వారికి ప్రభుత్వంవారు యిచ్చే రాయితీలను యింత వరకు కలిగించిన వసతులను, సదుపాయములను—విద్యా విషయాలలో కాని, వుద్యోగావకాశాలలోగాని మరొక 10 సంవత్సరాలు పొడిగిస్తే బాగుంటుంది. తద్వారా ఈ వర్గాల ప్రజలు అభివృద్ధి చెందటానికి మరింత ఆస్కారం కలుగుతుంది.

అంతేకాకుండా ప్రభుత్వంవారు ఈ వర్గాల ప్రజల సమస్యలను సానుభూతితో పరిశీలించి షెడ్యూల్ కులాలకు చెందిన ప్రజలకు చట్టరీత్యా కలిపించిన వసతులను వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కులాల వారికికూడా వర్తింప జేసినట్లయితే అధిక సంఖ్యలో ఈప్రజలజీవనం అనతికాలంలో మెరుగుపడే అవకాశం కలుగుతుంది.

ఆర్థికంగా వెనుకబడ్డ దృష్ట్యా వున్నత కులాలకు చెందిన ప్రజలకు సహాయం చేసేందుకుగాను ప్రభుత్వంవారు ప్రత్యేకంగా ఒక నిధిని ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని వెనుకబడిన తరగతులకు కేటాయించిన సొమ్మును వెనుకబడిన తరగతుల ప్రజల క్షేమానికే వుపయోగించడం మంచిది.

* మాజీ కార్యదర్శి, ఆం. ప్ర. వెనుకబడిన తరగతుల కాంగ్రెస్.

సమష్టి జాతి

డా|| బోయి భీ

"చాతుర్వర్ణ్యం మయా సృష్టం
గుణ కర్మ విభాగశః"
అంటూ కృష్ణపరమాత్మ ప్రకటించే నాటికి
వర్ణాలు నాలుగే !
"నాస్తితు పంచమః"
అయిదో వర్ణం లేదు.

ఆ నాలుగు వర్ణాలైనా
ఆయా వ్యక్తుల గుణాలను బట్టి
చేసే వృత్తులను బట్టి నిర్దేశించబడినై,
అప్పటికి వృత్తులు నాలుగే.

ఒక వృత్తి నుంచి మరో వృత్తికి మారే వీలు
ఒక వర్ణం నుంచి మరో వర్ణానికి మారే వీలు
ఆ నాడుంది.
"జన్మనా జాయతే శూద్రః
బ్రహ్మజ్ఞానేన బ్రాహ్మణః"
జన్మతో ప్రతి వాడూ శూద్రుడే
ప్రకృతి ధర్మాన్ని అనుసరించే ప్రాకృతుడు !
కృషితో, జ్ఞానంతో పెరిగి పెరిగి
చివరకు బ్రహ్మ జ్ఞానాన్ని ఆర్జించిన వాడే
బ్రాహ్మణుడవుతాడు.
బ్రహ్మ జ్ఞానం ఒక డాక్టరేటు లాంటిది,
అది పుట్టుకతో వచ్చేది కాదు.

వేశ్యాపుత్రుడు వశిష్ఠుడు బ్రాహ్మణుడైనాడు,
సూత పుత్రుడు కర్ణుడు క్షత్రియుడైనాడు
రజకుడు నారదుడు దేవర్షి అయినాడు
గీత పని కాడు విరటుడు రాజైనాడు
హరిజన గిరిజనుడు వాల్మీకి ఆది కవి అయ
బెస్త కన్య కొడుకు వేదవ్యాసుడైనాడు
ఆ నాడు అందరూ ఈ విధంగా
గుణ కర్మలను బట్టి గొప్పవాళ్ళైన వాళ్లే
ఎక్కడ ఎలా పుట్టారనేది ప్రధానం కాద
మహర్షులూ, బ్రహ్మర్షులూ అంతా అవర్ణ
సవర్ణులనే వాళ్లెవరూ ఆనాడు లేరు.

భారత కాలం నాటికి లేని పంచమ వర్ణం
ఆ తర్వాత ఎలా ఏర్పడింది?
ప్రబంధకాలం నాటికి
అష్టాదశ వర్ణాలెక్కడనుంచి వచ్చాయి ?
ఈ నాడు వందలు వేలు ఎలా అయాయి
ఇవి కృష్ణ పరమాత్మ సృష్టించినవి కావే
మరెవరు సృష్టించారు ?

వేదాలను ఉపనిషత్తులను వదిలేసి,
ఆర్ష ధర్మాన్ని హిందూమతంగా మార్చి,
కులం పుట్టుకతోనే వస్తుందంటూ
శాసనాలు చేసిన స్మృతి కర్తలెవరు ?
వాళ్లే వైదిక ధర్మానికి ద్రోహం చేశారు
మెరిట్టును చంపేశారు.
సహజ వికాసాన్ని తుంచేశారు
జాతిని ముక్కలు చేసి, నిర్వీర్యం చేసి
దాస్యంలో ముంచేశారు !

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనమండలి సభ్యుడు.

ఓ హరిజనుడా ! గిరిజనుడా ! బహుజనుడా !
మేధావీ ! విద్యార్థీ ! యువకుడా !
ఈ కృత్రిమ కుల భేదాలు తొలగకుండా
భారత జాతి ఏక జాతి కాగలదా ?
దేశం అగ్రశ్రేణికి చేరగలదా ?
ఆలోచించండి !

అసలు రహస్యం తెలుసుకోండి!
పులులూ, నక్కలూ కలిసి
గొర్రెల్ని వంచించడం కోసం
కల్పించిన దుష్టసిద్ధాంతమే కర్మ సిద్ధాంతం,
గుణ కర్మలను బట్టికాక
పుట్టుకతోనే కులం వస్తుందనడం
సాక్షాత్తు భగవద్ద్రోహం
గ్రాడ్యుయేట్ కొడుకు
పుట్టుకతోనే గ్రాడ్యుయేట్ అవుతాడంటే
నమ్మేటంతటి మూర్ఖులమా మనం?

కుల తత్వాన్నే కాదు
కుల వ్యవస్థనే నిర్మూలించాలి
హిందూ మతం కాదు
వేద మతం మనది.
ఆర్ష ధర్మానికి కల్పించబడ్డ అపార్థాలను
"కృణ్వంతో విశ్వమార్యం" నినాదం కాళ్ళకు
తగిలించబడ్డ సంకుచిత స్వార్థ శృంఖలాలను
చెండాడి ఖండించి వెయ్యండి !
కులాంతర వివాహాలతో
సమష్టి గ్రామ నిర్మాణాలతో
సేద్య భూముల జాతీయాకరణతో
కులం మార్పిడి శాసనాలతో
ఏక జాతి ఆవిర్భావం కోసం
సమ సమాజ సిద్ధికోసం
నడుం బిగించి ముందుకు సాగండి !
విశ్వానికే వేదాంత దేశికులైన మీరు
సర్వజన శ్రేయస్సందేశకులు కూడా కండి!

———

కులవ్యవస్థ-వెనుకబడిన జాతులు

డాక్టర్ అంతటి నరసింహం*

మన దేశసమాజంలో అస్పృశ్యతకూ, వెనుకబడిన తనానికీ ప్రత్యక్ష కారణం కులవ్యవస్థ. ఇది మొదట వర్ణవ్యవస్థా రూపంలో వుండేది. అంటే రంగునుబట్టి హెచ్చుతక్కువలు నిర్ణయింపబడేవి. ఆర్యులు భారత దేశములో అడుగుపెట్టేటప్పటికే అనార్యజాతులు కొన్ని ఉన్నత నాగరికతను కలిగివుండేవి. యుద్ధాలుచేసి ఆర్యులు అనార్యులను లొంగదీసి బానిసలుగా చేసుకున్నారు.

ఆర్యులు తెల్లనివారు. అనార్యులు రంగుతక్కువవారు. వారి కలయికవల్ల రంగు తక్కువ సంతానం కలుగజొచ్చింది. రంగు మారడం ఆర్యులకు ఇష్టంలేదు. కలయిక అనివార్యం కావడంవల్ల రంగుమారుతూనే వుంది. ఈ పద్ధతిని నిరుత్సాహపరచడానికి వర్ణవ్యవస్థ యేర్పడింది. ఆర్య అనార్యుల మధ్య కలయికను ఈ వ్యవస్థ బాగా నిరుత్సాహ పరిచించి. అయినా అనులోమ విలోమ వివాహాలను ఒక మోస్తరుగా ఒప్పుకొనేవారు. యుద్ధాలలో ఓడిపోయిన ఆర్యుల స్త్రీలను అనార్యులూ అనార్య స్త్రీలను ఆర్యులూ ఆక్రమించడంవల్ల ఈ రంగు తక్కువ సంతానం కలగడానికి గూడా ఒక కారణమయింది. అనార్య స్త్రీలవల్ల ఆర్యులకు కలిగే సంతానాన్ని తమ సంతానంగానే ఒప్పుకున్నప్పటికి వారు వేరే పెరగవలసి వచ్చేది. భీముడికి హిడింబవల్ల ఘటోత్కచుడూ అర్జునుడికి చిత్రాంగదా ఉలూచీలవల్ల కలిగిన ఇరావంత బభ్రువాహనులూ దూరంగా తల్లులవద్దనే పెరగవలసి వచ్చించి. తమ సంతానానికి తక్కువస్థానం (రంగుభేదంవల్ల) యిచ్చే ఈ పద్ధతే పోనుపోనూ కులవ్యవస్థకు దారి తీసి అనేకానేక కులాల వేర్పాటుకు దారితీసింది.

అనార్యస్త్రీకి పుట్టినందువల్లనే భీష్ముడికి రాజ్యాధికారం లేదు. మహావీరుడయినా తానూ, మహాజ్ఞాని అయినా విదురుడూ ద్వితీయ శ్రేణి పౌరులుగానే వుండిపోయారు. ఇతరులకు పుట్టారన్న మిషచేతనే పాండవులకు రాజ్యాన్ని తిరస్కరించడం జరిగింది. తెల్ల రంగుకు గల ప్రాధాన్యం అప్పట్లో (ఇప్పుడుగూడా) చాలా అధికం. అందుకే రంగుమారడం అంటే ఆర్యులకూ, వారి సంతానానికీ (రంగుమారిన సంతానానికిగూడా)చాలా అసహ్యంగా వుండేది.

"స్త్రీషు దుష్టాసు వార్ణేయ జాయతే వర్ణ సంకరణ".

అని అర్జునుడు పరిదేవనం పొందుతాడు. అంటే క్షత్రియ సంహారం జరిగిపోతే వారి స్త్రీలు దుష్టులయిపోయి రంగుతక్కువ వారితో కలిసి రంగు తక్కువ సంతానాన్ని కలగించి వర్ణసాంకర్యం కలిగిస్తారనిభయం ద్వితీయ శ్రేణి ఆర్యులయిన బ్రాహ్మణుల నియోగించి క్షత్రియ సంతానం కలిగించే పద్ధతి అంటే నియోగపద్ధతి అమల్లోకి తీసుకరాబడింది. అట్లాంటి సంతానమే ధృతరాష్ట్ర పాండురాజ విదురాదులు. అంతేగాదు, అనేక క్షత్రియజాతులు బ్రాహ్మణుల సంతానమనే భారతాది పురాణాల్లో అనేకచోట్ల చెప్పబడింది. అందుచేతనే ఆరాజ్యాలన్నీ బ్రాహ్మణుల పలుకుబడితో, వారి సలహాలతో నడిచేవి. వారిని మించి ఏరాజూ ప్రవర్తించగూడదు అట్లా ప్రవర్తిస్తే వారికి కీడుమూడినట్టే. వారిని తొలగించి మరొకణ్ణి రాజును చేసే తంత్రజ్ఞత వారి చేతుల్లో ఉండేది. మాయావతారాలు అన్ని యిట్లాంటి సత్యాన్నే బహిర్గతం చేస్తాయి.

సంఘంలో తెల్లవారూ, రంగుతక్కువవారూ కలవకుండా చేసేపని బ్రాహ్మణులూ పరిపాలకులూ నెత్తిన వేసుకొని అది కొనసాగాలంటే విద్యానిషేధం చేసి బహుజనుల్లో వ్యక్తిత్వ స్పృహ లేకుండా చేసేశారు. సరిగ్గా ఈ పరిస్థితుల్లోనే కులవ్యవస్థకు అంకురార్పణ జరిగింది. పరిపాలకులూ, వారి బంధువులూ, బ్రాహ్మణులూ శరీర కష్టం చేయకుండా సుఖ భోజనం చెయ్యడానికీ, విలాసాలు అనుభవించడానికీ, వీలు కలిగింది. ఇదే బాగున్నదని కుల వ్యవస్థను పటిష్ఠం చేసేశారు. శ్రమజీవులకు విద్యావకాశాలూ, ఆస్తి సంపాదనావకాశాలూ తగ్గాయి.

రంగుమారినాక వచ్చిన ఈ కులవ్యవస్థలో వర్ణానికి, అంటేరంగుకు ప్రాధాన్యం లేదు. కపిల వర్ణుడు బ్రాహ్మణుడూ, అరుణ వర్ణంగలవాడు క్షత్రియుడూ, పీతవర్ణం గలవాడు వైశ్యుడూ, కాలవర్ణుడు శూద్రుడు అని రంగులు చెప్పినప్పటికీ ఆ రంగుల్లో వుండేవాళ్ళను ఆ కులాల పేరుతో పిలువడానికి వీలు లేకుండా పోయింది ఎందుకంటే రంగుమారి దాదాపు అందరూ ఇంచుమించుగా ఒకేరంగుకు వచ్చారుగాబట్టి. అంతేగాదు ఒకే తలిదండ్రులకు భిన్న వర్ణంగల సంతానం కలుగుతూవుందిగాబట్టి. ఒక తండ్రికిగల నలుగురు పిల్లల్లోనూ, రంగులు బట్టి చెప్పాలంటే, వాళ్ళ

* సాంస్కృతిక వ్యవహారాల పరిశ్రేకాధికారి.

నానా వర్ణాలకు గలిగిన సంతానం అని చెప్పవలసి వస్తుంది. ఒకప్పుడు చెప్పుకున్నా తప్పులేదేమోగాని, వివాహ వ్యవస్థ పటిష్ఠం అయ్యేకొద్దీ, వ్యక్తి రంగుకు ప్రాధాన్యం యివ్వకుండా, ఏ రంగయినా సరే, ఆ తలిదండ్రుల కులమే అని నిర్ణయించడం జరిగింది ఇదీ కులవ్యవస్థ అంటే.

కాని వర్ణశబ్దమూ, కులశబ్దమూ కలిసి కొంతకాలం సహచరించాయి. ఆ సమయంలోనే వర్ణం అన్నది రంగును వదిలి గుణకర్మలకు అన్వయించబడడం జరిగింది. ఇందులో స్వవచో వ్యాఘాతమూ, విరుద్ధ అర్థమూ, కనిపిస్తాయి.

ఈ వ్యవస్థను బౌద్ధజైనులు వ్యతిరేకించారు అయినా చీలిపోయిన జాతిగాబట్టి ఏకభావానికి రాలేకపోయి సమతాభావాన్ని వెలయించలేక పోయింది. మూఢ ప్రజల్ని నమ్మించడానికి వర్ణవాదులు వర్ణం దేవుడే కల్పించాడని మోసం చేశారు.

భగవద్గీతలో —

"చాతుర్వర్ణ్యం మయాసృష్టం గుణకర్మ విభాగశః

"తస్యకర్తారమపి మాం విద్యకర్తారమవ్యయం" అని చెప్పబడింది.

అసలు ఈ శ్లోకం భగవద్గీతత్వానికి అనుగుణమైనది గాదు. అది తత్వశాస్త్రం. ఈ శ్లోకం సాంఘిక శాస్త్రం. నమ్మించడానికి దీన్ని ప్రక్షిప్తంచేసి భగవంతుడు చెప్పాడనిపించారు.

ఈ శ్లోకంలోనే స్వవచోవ్యాఘాతమున్నది. చాతుర్వర్ణ్య సృష్టికి నేను కర్తనైనప్పటికి కర్తను కానట్లుగా భావించవలసింది అని కృష్ణుడు అన్నట్లు చెప్పబడింది. కర్త అయి, కర్త కాకుండా ఎట్లా పోతాడు? పైగా ఆయన అవ్యయుడట! అంటె వ్యయం లేనివాడు. అంటే ఎప్పుడూ పూర్ణంగా (ఏకాలంలో అయినా) ఉంటాడని భావన. అంటే కుల తత్వాన్ని శాశ్వతంగావుంచే అర్థం వుందనాలి.

అసలు "చాతుర్వర్ణ్యం" అంటే అర్థమేమిటి? నాలుగు వర్ణాలలోవున్న సమాజం అని అర్థం. అంటె నాలుగు రంగులుగల వ్యక్తులు అని అర్థం. రంగుల బట్టి చెప్పేవాడు ఆ రంగుల బట్టే బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులనకుండా గుణాన్నిబట్టి, చేసె కర్మను బట్టి వర్ణం (రంగు) నిర్ణయింప బడిందంటాడేమిటి! గుణాన్నిబట్టి, పనిని బట్టి వర్ణం ఏర్పడటం ఎట్లా వీలవుతుంది? ఒక దంపతులకుపుట్టిన (వ్యభిచారం లేదనుకుందాం) బిడ్డలను గుణాన్ని బట్టి గానీ, కర్మనుబట్టి గానీ, బ్రాహ్మణుడని, శూద్రుడనీ, అంటరానివాడనీ అంటే ఆ దంపతులు వూరికే వుంటారా? కాబట్టి వర్ణ (రంగు) శబ్దాన్ని ఒక వైపువాడుతూ గుణాన్నిబట్టి కర్మను బట్టి వర్ణం (కులం) వస్తుందనడం ఎంత తప్పిదమో! స్త్రీ శూద్రులూ తదితరులూ కలిసి నూటికి తొంబయ్యొనిమిది మందికి చదువులేకుండా పోయిన సమాజంలో తర్కం నశించి, పై వాదాన్ని ఖండించ లేక పోయారు, పైగా దేవుడే పెట్టాడని విశ్వసించారు. ఎంత దయనీయస్థితి.

ఈ సమయంలోనే సమాజాన్ని ఇంకా కట్టుదిట్టంచేసి పనిపాటలు చేసే వారిని ఇంకా తక్కువ శ్రేణికి లాగేశారు. సమానంగా సంపాదనా, సమానంగా గౌరవమూ లభిస్తే చెప్పిన పని చేయరని వారిని ఇంకా క్రిందికిలాగారు. భూమిపై హక్కుగల వారు దురాక్రమణ బుద్ధితో చేసిన పనియిది.

కులాలు కులాలుగానే ఉండాలంటే పరస్పరం వివాహాలు నిషేధించాలి. అదే జరిగింది. ఎవరయినా తప్పుచేస్తే ఆ కులంలో నుండి బహిష్కరించే వారు. వారికి స్వత్వాలు వుండేవిగావు. గ్రామ బాహ్యాల్లో దూరంగా నివసించే వారు. ఈ విధంగా అనేక కులాలనుండి బహిష్కరింప బడ్డవారు ముందే బహిష్కరింపబడి గ్రామ బాహ్యాల్లో నివసిస్తున్న వారిలో కలసి పోయేవారు. వారుగు ప్రాంతాలకు వెక్కు సమానమైన కులంపేరు చెప్పి కొత్త కులంగా గ్రామాల్లోనే కొంతమంది నివసించేవారు ఈ విధంగా అనేకమయిన కులాలు, ఉపకులాలూ, శాఖలూ, వెనుకబడిన కులాలూ శ్రామిక కులాలూ, అంటరాని కులాలూ యేర్పడ్డాయి.

ఈ కుల వ్యవస్థ పటిష్టంగా వుంటే, ఎవరూ కలవకుండా చూసేపని పాలకులపై పెట్టారు. వారికి చాతుర్వర్ణ్య రక్షణాచర్య అని బిరుదు తగిలిస్తే అదేదో చాలా గొప్పయినట్లుగా తృప్తిపడి కులాచారం తప్పినవారిని కఠినంగా శిక్షించేవారు. ఇదే సమయంలో అనేకమైన పురాణాలలో ఉప పురాణాలు, ధర్మశాస్త్రాలు వ్రాసి, విద్యాపరులతో. అవిద్యాపరులలో ప్రచారం చేశారు ఇప్పటికి ఆ శాస్త్రాలనూ ఆ పురాణ గాథలనూ. విశ్వసించే వారున్నారు.

ఈ సమయంలోనే పాతివ్రత్యం సృష్టింప బడింది. అది మంచిదేకాని పురుషులు నిరంకుశులై ఎంతమందినంటే అంత మందిని పెండ్లి చేసుకోవడమూ, కక్కుర్తికై గానీ బహిరంగంగా గానీ వ్యభిచరించడమూ జరగడానికి ఈ వ్యవస్థ దోహదం చేసింది. ఇది కేవలము కుల కట్టుబాట్లను రక్షించడానికి పనికి వచ్చింది.

పొలం దున్నేవారు ఎండలో దున్నాలి, నీళ్ళల్లో, బురదలో దున్నాలి. పైరు నాటాలి, ఎండలోనే కోయాలి. కూలీలు గూడా ఎండలోనే పనిచెయ్యాలి.

చాకలి, మంగలి, కుమ్మరి, కమ్మరి వడ్రంగి, సాలె, ఈడిగ (గౌడు), వడ్డె, దూదేకుల మొదలయిన వృత్తిజాతులంతా నిత్యమూ శ్రమిస్తూ, చెమటలోడుస్తూ జీవనభృతి సంపాదించాల్సిందే. అంత చేసినా వారికి మిగులు వాసివుండదు. కులాల్లోనేవుండి, కులవృత్తి చేసుకుంటూ వున్నంతకాలం వీరు పేదలుగానేవుంటారు వెనుకబడినవారుగానే వుంటారు. ఇతర కులాలవాళ్లువీళ్ళఉత్పత్తులపై వ్యాపారం చేసి అధిక లాభార్జన చేస్తూ వుంటారు.

ఒక వ్యక్తి బ్రాహ్మణునిగానీ, ఉన్నత కులంలోని వారినిగానీ, గురించి చెప్పే

టప్పుడు, "అతను, ఆయన" అంటాడు. అదే వ్యక్తి వెనుకబడిన జాతులను, హరిజనులను "వాడు" అంటాడు. తనది ఉన్నత కులం అనుకునే వాడంతా తక్కువ కులం అనబడే వ్యక్తిని "వొరే" అనే అంటాడు.

ఈ కులవృత్తులలో గౌరవం లేదు. సంపాదనా లేదు. గ్రామాల్లో చాకలికి ఆస్తి వుండదు. నిత్యమూ బట్టలుదకాలి. పూర్వం రోజుల్లో రాత్రి పూటా ప్రతి యింటి వాళ్లూ కాస్త అన్నం వేసేవారు. సంవత్సరానికి ఒక దంపతులు రూపాయో అర్ధో ఇస్తారు. ఈ విధంగా సంవత్సరానికి పదో, యిరవయ్యో వస్తాయి. పంట కోసేటప్పుడు ఒక మోపు ఇస్తారు. దాని వల్ల కొద్దిగా గింజలు వస్తాయి. మరి కల్లూ సారాయీ, బీడీలు తాగడానికి ఇతర్లను దేబిరించాల్సిందే. రైతులు మాసి చినిగిన బట్టలు యిస్తే అవి వేసుకోవాలి. ఇక వీళ్ళకు గౌరవం యెట్లా వస్తుంది? గౌరవం యిస్తే వీళ్ళు బట్టలుదికి సవినయంగా వాళ్ళ తిట్లకూ కొట్లకూ తలవొగ్గి వుంటారా?

నేటి స్థితి వేరు. అందరూ చదువుకోవచ్చు. చాకలి పిల్లవాళ్ళు కూడా చదువుకుంటున్నారు. చదువుకున్న చాకలి తన వృత్తికి పోడు. తాను చూస్తూఉండగానే తన తలిదండ్రులను హీనంగా సంబోధిస్తూ పశువులకంటే తక్కువగా చూస్తున్నపుడు తాను తన కులవృత్తి స్వీకరిస్తే తన తలిదండ్రులకుండే హీనతే ప్రాప్తిస్తుందనుకోడంలో వింత లేదుగదా! అందుచేత చదువుకున్న చాకలి, చాకలి వృత్తి చేయడు.

మంగలి వృత్తి కూడా అంతే. చాలా మందికి ఆస్తి వుండదు. హీనంగా బ్రతకాల్సిందే. రాత్రిళ్ళు అందరి యిండ్లకూ అన్నం కోసం పోరు గాని, మిగతా జీవితమంతా దాదాపు అంతే! గౌరవం లేదు. ఎక్కువ కులాల్లోని పిల్లవాళ్ళు సైతం చాకలిని మంగలిని "వొరే" అని పిలిస్తూ వుంటే, చదువుకొన్న వాళ్ళ పిల్లలు ఇక ఆ వృత్తికొస్తారా?

కుమ్మరి, కమ్మరి, వడ్రంగి మొదల కులాలవారు గూడా పూర్వం ...ళ్ళ లో సంవత్సరాంతంలో ఏదో లభించె కొద్ది ప్రతిఫలానికే సంవత్సరమంతా ప్రతి వ్యవసాయదారుడికీ ఊడిగం చేసినట్టే! దాదాపు పైవన్నీ వెట్టి చాకిరీల్లాంటివే.

ఈ పరిస్థితే హరిజనుల్లో గూడా కనిపిస్తుంది. నిత్యమూ రైతులకు కూలి చేసుకొనే కూలీల పిల్లలు చదువుకుంటే, ఆ పనులకు పోరు. అంటే ఉత్పత్తి కార్యక్రమాల్లో భాగస్వాములు కాలేక పోతున్నారు.

మన కులవ్యవస్థలో శ్రమ గౌరవం (Dignity of Labour) లేనిదానివల్ల ఈ చిక్కు వచ్చిపడింది. పూర్వం విద్య లేదు గాబట్టి ఎక్కడ పుట్టినవాడు అక్కడే పడి వుండి, ఆ కులవృత్తితోనే జీవిస్తూ వుండేవాడు. విద్యాగంధం లేని కారణాన, తనకు గౌరవం కావాలనీ, ఇతర్లు తనకంటే గొప్పేమిటనీ అనుకొనే వాడు గాడు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వాల ధోరణివల్ల అందరూ చదువుకుంటున్నారు. కులాలు పోలేదు. కులాధిక్యతలూ, కులనైచ్యాలూ తొలగ లేదు. అందువల్లనే ఈనాడు విద్యార్థులు కులవృత్తులు స్వీకరించడం లేదు మన కులవ్యవస్థలో శరీర కష్టం చేయకుండా వున్న కులాలకే గౌరవం గాబట్టి. ఆ గౌరవం కావాలంటే కులవృత్తులు వదిలెయ్యాలన్న భావం కలిగింది.

ప్రతివాడూ శరీరకష్టంతో సంబంధం లేని ప్రభుత్వోద్యోగం గానీ, అదీ లేకపోతే ఫ్యాక్టరీల్లో ఉద్యోగంగానీ చేయాలనుకుంటున్నాడు. ఎంతమందికి లభిస్తాయి ఆ ఉద్యోగాలు! ఉద్యోగాల సంఖ్య ఒక కోటి వుంటే, ఇప్పటికి చదువుకొని ఉద్యోగార్హతలు గలవారు అంతకు అయిదారంతలున్నారు. దేశంలోని ప్రతి వక్కడూ చదువుకోవాలి అన్న మన ప్రభుత్వ పథకం నూటికి నూరుపాళ్ళు ఫలిస్తే ఇక వృత్తులు చేసేవాళ్లెవరు? చెయ్యకపోతే ఉత్పత్తి ఎట్లా? ధరలు పెరుగుతూ పోయి తారాస్థాయినందుకున్నా, ఆ వస్తువుల ఉత్పత్తే ఆగిపోయే కాలం త్వరలో వస్తున్నది.

చదువు రానివాడు మాత్రమే వృత్తి చేస్తూ, చదివిన వాడంతా (శ్రమ గౌరవం లేదుగాబట్టి) వృత్తిని వదిలేస్తూ పోతే — ఒక నాటికి — అంతా చదువుకొన్న నాటికి — వృత్తుల్లో వుండేవాడె వుండడు. ఉ... లుండవు.

కాబట్టి ప్రజలూ, ప్రభుత్వము ... జనులకు తలవంపులుగా వున్న తత్వాన్ని శాసనం ద్వారా రూపు ... శ్రమగౌరవాన్ని తీసుకొస్తే తప్ప సమాజం ఇక ఒక దశాబ్దంలోనే అ... స్థితిలోకి దిగజారగలదు. ఎవడు ... చేసినా దాదాపు సమానా... సమగౌరవం లభించే సమా... తక్షణం కల్పిస్తే తప్ప ఉత్పత్తులు తిని ఘోర దారిద్ర్యంలోకి ... పోగలదు.

అందుకు అన్ని వెనుకబడిన ... వారూ తమ తమ కులాలను ... కుంటూ ముందుకు సాగిపోతూ, సమాజంలో — బృహత్సమాజంలో — ... పోవాలని పట్టుపట్టాలి. ... (Concrete) దృష్టితో — అంటే — ... లావూ, తెలుపూ నలుపూ, ... వాడూ, తెలివిలేనివాడూ, ఉన్న... లేనివాడూ — అన్న దృష్టితో ... రించాలి గాని అనైంద్రికమయిన (... concrete) కుమత శబ్దాలకు ... కుండా ముందుకు నడిచి ... సమసమాజ సృష్టికి దోహదం చెయ్...

ప్రభుత్వం కూడా చిత్తశుద్ధి... చెయ్యాలి. సమసమాజ సంస్థాపన... పైన శాసనాలను తక్షణం చేసి, ... అక్షరాలా చిత్తశుద్ధితో అమలుప... అమలుపరచలేని ఉద్యోగులపై ... కఠినమైన చర్య తీసుకోవాలి. ... విరుద్ధంగా ప్రవర్తించిన ప్రజలను ... అంతకంటే మించిన శిక్షలతో దండి... త్రాగగూడదని శాసించి ... తాగుతూ వుంటే చూస్తూ — ... దేవాలయ ప్రవేశం అని ... పోనీకుండా వుంటే చూస్తూ — ... పనికిరాదని, అది జరుగుతూ ... చూస్తూ — భూసంస్కరణలను ఉల్ల... వారిని సహిస్తూ వుంటే ఇక ... పడదు. ప్రజాప్రభుత్వాలు ... సమాజ సంస్థాపనకు చిత్తశుద్ధి... చేస్తేనే ప్రజాప్రభుత్వ నామానికి ... అవుతాయి. లేకపోతే కులవ్యవస్థ ప్రభుత్వాలే అయిపోతాయి.

రంగస్థల కళాభివృద్ధికి వెనుకబడిన తరగతులవారి సేవ

"సంస్కృతి బంధు"
ఎస్. వి. రమణరావు

భారతీయ కళలకు ఒక ప్రత్యేకత వుంది. కళలకు ఆధ్యాత్మికతను జోడించి భారతీయులు వాటిని ఆరాధిస్తారు. అందుకే అవి ప్రపంచకళారంగంలో ఒక విశిష్ట స్థానాన్ని సంతరించుకున్నాయి.

ఇంతటి మహోన్నత సాంస్కృతిక సంపదగల భారతదేశంలో కులతత్త్వపిశాచం తాండవించడం, దురదృష్టకరం. అంత ఉన్నతమైన జాతి అతి హీనమైన కుల మౌఢ్యంతో మానవతకు దూరం కావడం శోచనీయం. ఇది ఎంతవరకు వచ్చిందంటే భగవంతునికి ఒక రూపాన్ని కలుగజేసి ఆలయంలో నిలబెట్టిన శిల్పాచార్యుడు కులం కారణంగా ఆలయప్రవేశానికి అర్హుడు కాడనేంతవరకూ వ్యాపించింది. అయితే రంగస్థల కళలకు సంబంధించినంతవరకు ఈనాడు పరిస్థితి వేరుగావుంది. కళాకారులకు కులమతాలపట్టింపు లేదు. కులానికి, మతానికీ అతీతంగా రంగస్థలాన్ని ఆరాధిస్తుంటారు కళాకారులు.

మొదట్లో, అంటే తెలుగునాట నాటక ప్రదర్శన ప్రారంభమైన తొలిరోజుల్లో సమాజంలో కళాకారులకు సరియైన ప్రతిపత్తి వుండేదికాదు. రంగుపూసుకున్నవారిని కులభ్రష్టుడిగా భావించేవారు. ఎందరో మహానటులు, పశువుల పాకల్లో నాటకానికి రిహార్సల్సు చేసుకున్న విషయం మరిచిపోలేము. నాటకాల్లో వేషాలు వేసేవారికి పిల్లనివ్వడానికి కూడా ఎవరూ ముందుకు వచ్చే వారుకారు. ఆరోజుల్లో నాటకాన్ని ఆదరించినా, నటులను మాత్రం హీనంగా చూడడం, జరుగుతూవుండేది.

వృత్తి చేతనైతేనేమి, బలహీనతవల్లనైతేనేమి రంగస్థలవృత్తి కళాకారులు తోటి కళాకారుల మధ్యనే వివాహాలు చేసుకుంటూ వుండడం పరిపాటి. అటువంటి సందర్భాలలో కులంపట్టింపు లేకపోవడం మూలంగా గాని సమాజం వారిని చిన్నచూపుచూడడం మూలంగాగాని కళాకారులకు కులం మీద ఏవగింపు కలిగింది. వారికి కులాలతో సంబంధం లేదు. కళారాధనే వారికులం.

అయితే వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కళాకారులు రంగస్థలానికి చేసిన సేవను పరిశీలిస్తే ఎంతో వుంది. సామాజికంగాను, ఆర్థికంగాను కష్టనష్టాలను ఎదుర్కొని కళకోసం ఎంతో త్యాగం చేసిన మహనీయులు లేకపోలేదు. అటువంటి త్యాగధనులను సంస్కృతి సంవర్ధకులను కళామూర్తులను హీనాతి హీనమైన కులంతో ముడిపెట్టడం ఉచితం కాకపోయినా ఈ సందర్భంలో చెప్పకతప్పదు.

తెలుగు దేశంలో రాజుల ఆస్థానాలలోను, జమీందారుల కొలువులోను కళాకారులెందరో తమ ప్రతిభను వెల్లడి చేసుకోవడమే కాక ఆ రాజ్యాల సాంస్కృతిక సంపదను పెంపు చేశారు. రాజాస్థానాలలోను, దేవస్థానాలలోను నర్తకీమణులుగా దేవదాసీలుగా తమ జీవితాలను అంకితం చేసుకొన్న విదుషీమణులు ఎక్కువభాగం వెనుకబడిన వర్గాలవారే! వారి నాట్యభంగిమలు శిల్పాచార్యుల ఉలులకు జీవంపోస్తే, కవి శేఖరుల గంటాలకు పదును పెట్టాయి. సమాజం వారిని చిన్నచూపు చూసినా వారుమాత్రం ముందు తరాలకు సాంస్కృతిక సంపదనందించి ధన్యులయ్యారు.

తెలుగునాట నాటక ప్రదర్శన ప్రారంభమై నూరు సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. తెలుగు రంగస్థలంమీద ఎందరో గొప్ప కళాకారులు ఉద్భవించారు. దేశానికి కళలకు పేరు తెచ్చారు. వారిలో ఎందరో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కళాకారులున్నారు. తెలుగు రంగస్థలకళలలో ప్రత్యేకమైనది హరికథ. సంగీతం, సాహిత్యం, నాట్యం ఈ మూడింటి మేళవించే హరికథ. ఈ కథాగానంలో చెప్పుకోదగ్గ కథకులు వెనుకబడిన తరగతులవారిలో వున్నారు. హరికథా పితామహుడుగా పేర్గాంచిన ఆదిబట్ల నారాయణదాసు గారి సమకాలికులు. అంతటి పండిత ప్రకాండులు. దాసుగారికి

ఆత్మీయులు అయిన శ్రీ ఎరకయ్యదాసుగారు వెనుకబడిన వర్గానికి చెందినవారే! వారేకాదు, భోగలింగదాసుగారు, కోసూరి బాలబ్రహ్మానందదాసుగారు, పొడుగు పాడురంగదాసుగారు, మోపర్రు దాసుగారు, చేవూరి కనకరత్నదాసుగారు హరికథకులుగా ఎంతో కీర్తిగడించారు. ఈనాటికీ కడలి వీరదాసుగారు, సూర్యనారాయణభాగవతారు, కొచ్చెర్ల రామకృష్ణ భాగవతారు, ముదపాక మల్లేశ్వరరావు గారు వంటి కథకులు కథలకు మోజు తగ్గినా ఆ కళను వదలక సేవచేస్తూనే ఉన్నారు.

తెలుగువారికి నాటకం అంటే ఎంతో ఇష్టం. అటువంటి నాటకంలో కళాకారులు ఎక్కువభాగం వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందినవారే ఉండేవారు. పౌరాణికాలు కానివ్వండి సాంఘికాలు కానివ్వండి తెలుగునాటకం పేరు చెబితే ముందుగా స్ఫురణకువచ్చేవారు సురభికళాకారులు. సురభి సమాజాలు ఈనాటికి తెలుగు దేశంలో గొప్ప నాటక సమాజాలు, క్షీణదశలో ఉన్న నేటి నాటకరంగంలో కూడా ఆ కళను వదలిపెట్టక కుటుంబ సభ్యులందరు పాల్గొని తెలుగు నాటకాన్ని బ్రతికించ చేస్తున్నారు. సురభివారు సురభి పెద రామయ్య, చిన రామయ్య, వనారస గోవిందరావుగారు, వనారస చితంబర రావు, బాలకొండ హనుమంతరావు, 110 సం.ల వయస్సుగల మహానటుడు వనారస వెంకోబారావు ఇటువంటి ఎందరో మేటి నటులు ఆ బృందాలకు జీవంపోశారు. నటీమణులు నాటకంలోనే కాక తెలుగు చిత్రసీమకు కూడ ఎంతో సేవచేసిన వారు లేక పోలేదు. వారలో సురభి కమలాబాయి, పూర్ణిమ, బాలసరస్వతి వంటి పేర్గాంచిన నటీమణులు సురభివారే.

సురభి వారినీ, మరికొన్ని మహారాష్ట్ర నాటక సమాజాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తెలుగుదేశంలో ఎన్నో నాటక సమాజాలు స్థాపించబడ్డాయి. వాటిలో ఎందరో మహనీయులైన నటీనటులు తయ్యారయ్యారు. వై. వీరభద్రాచారి గారు హరిశ్చంద్రుడు వేస్తే ఆ పాత్రకు జీవంపోసినట్లుండేదట. మునిపల్లె సుబ్బయ్యగారు, ఎ. వి. సుబ్బారావుగారు మహానటులుగా నాటకరంగంలోనే కాక చలనచిత్రరంగంలో కూడా మొట్టమొదట పేరుతెచ్చిన మేటినటులు. గుంటూరు [illegible] మిత్ర సమాజంలోనూ, కాకినాడ యంగ్ మెన్స్ క్లబ్ లోనూ [illegible] పి. లక్ష్మణస్వామి, శేకి అనసూయ, వై. వీరభద్రాచారి వంటి ప్రముఖులు తెలుగు నాటక రంగాన్ని పరిపుష్ఠ చేశారు. ఆ రోజుల్లోనే దామ్మేటి నిడదవోలు సత్యనారాయణగారు స్త్రీ పాత్రలు ధరిస్తే, సూర్యనారాయణగారు క్రూర పాత్రలు వేస్తుండేవారు. ఇందుపల్లి గోవిందరావు స్త్రీ పాత్రలు ధరించి సెభాస్ అనిపించుకున్నారు. అలాగే శ్రీరంజని, రామతిలకం, గంగారత్నం, లుష్మేంద్రమణి, సరసీరుహం, దాసరి కోటిరత్నం, చేబ్రోలు సరస్వతి వంటి నటీమణులు ఎందరో రంగస్థలానికి సేవ చేశారు. పి. సూరిబాబు శ్రీమతి రాజేశ్వరి వారి రాజరాజేశ్వరీ నాట్యమండలితో తెలుగు నాటక రంగానికి ఎంతో [illegible]రి తెచ్చారు, సూరిబాబు గాత్రం తెలుగు సంగీత సీమలో విశిష్టమైనటువంటిది. తారాశశాంకం, భూకైలాస్ వంటి పౌరాణిక నాటకాలకు జీవంపోశారు. శ్రీ సూరిబాబు నాటక సమాజం వారు ఆ సమాజం మూసివేయడంతో తెలుగుదేశంలో నాటక రంగానికి వెలితి ఏర్పడింది.

పౌరణికాలయుగంలో రఘురామయ్యగారికి ఒక ప్రత్యేక స్థానం ఉంది. ఆయన గొప్పనటుడుగా, గాయకునిగా, సంగీతజ్ఞుడిగా యావద్భారత దేశాన్ని ఉర్రూతలూగించిన మేటి కళాకారుడు. గురుదేవుడు రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ చే "నైటింగేల్" గా ప్రశంసింపబడి, తెలుగు నాటక రంగానికి ఎనలేని కీర్తిని ఆర్జించి పెట్టారు. ఆయన నాటక రంగంలోనే కాక చలన చిత్రరంగంలో కూడ ప్రవేశించి ఆయనకు ఆయనే సాటి అనిపించుకున్నారు.

కాకినాడ యంగ్ మెన్స్ హాపీక్లబ్ నుండి వచ్చిన మేటినటులలో శ్రీ రేలంగి వెంకట్రామయ్య ఒకరు. ఆయన అటు నాటక రంగంలోనూ, ఇటు సినీరంగంలోనూ హాస్యానికి మరో పేరుగా రూపుదాల్చి, "హాస్యనట చక్రవర్తి" గా పేరు గాంచారు. ఈ కోవలో చెప్పుకోవాలంటే చిత్రనిర్మాతగా మారిన కడారు నాగభూషణం, ఆ రోజుల్లో నాటక రంగానికి ఎంతో సేవచేశారు. విజయవాడకు చెందిన నల్లంచి అప్పారావు, నల్లంచి దుర్గారావు, కె. నాగేశ్వరరావు, కాపారపు వెంటయ్య, పులి కోటయ్య కళారంగానికి సేవచేసిన ప్రముఖులు.

ఆంజనేయ పాత్రకు పేరుగాంచిన జేతా వెంకటరావును ఈ సందర్భంలో విస్మరించలేము. ఆయన యావద్భారత దేశంలోనే ఆంజనేయునిగా చిర కీర్తి నార్జించారు.

ఈ నాటికీ వెనుకబడిన తరగతులవారు ఎందరో కళారంగానికి సేవచేస్తూనే వున్నారు. అందులో, కర్రి అబ్బులు, షణ్ముఖి ఆంజనేయరాజు, ఎ.వి. సుబ్బారావు, అక్కినాచార్య, జనావీరభద్రరావు, చెంచు రామారావు, పృథ్వీ వెంకటేశ్వర్లు, జైరాజు, దుర్గాప్రసాద్ వంటి హేమాహేమీలు, ఇంకా కొన ఊపిరితోవున్నా పౌరాణిక నాటకరంగానికి జీవం పోస్తున్నారు.

అదేవిధగా సాంఘిక నాటక రంగంలో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన కళాకారులెందరో వున్నారు. రంగూన్ రౌడి, సాని—సంసారి, వంటి నాటకాలలో రౌడి పాత్రలకు పేర్గాంచిన వారు శ్రీ కోడూరిపాటి రామారావు. ఈనాటి సుప్రసిద్ధ చలనచిత్ర కళాకారులు రాజేశ్వరరావు, శ్రీ చలం, శ్రీ మాడా వెంకటేశ్వరరావు, శ్రీమతి శారద, శ్రీమతి వాణీశ్రీ వంటి గొప్ప నటీనటులు తెలుగు నాటకరంగాన్ని సేవించినవారే.

పౌరాణిక నాటకాల ప్రాబల్యం తగ్గిన తరువాత, సాంఘికాలపై మోజు ప్రబలించింది. నాటక రచయితలు, నటులు సాంఘిక నాటకాలవైపు మళ్ళారు. అప్పటికి విద్యార్థికులు నాటకాలపట్ల అభిమానంతో ముందుకు

వచ్చారు. ఈ దశాబ్ది ఉత్తరార్థంలో సాంఘిక నాటకాలకు క్రొత్త రూపాన్ని సంతరింపచేసిన కళాతపస్వి డా. గరికపాటి రాజారావుగారు. డా. రాజారావు గారు నటుడుగా దర్శకుడుగా, ప్రయోక్తగా ఒక క్రొత్త పంథాను నాటక రంగంలో సృష్టించి ఎందరో మహానటులను తయారుచేశారు. ఆయన నాటక రంగంలోనేకాక, చిత్రరంగంలోకి కూడ ఎందరో కళాకారులను తీసుకొనివచ్చారు.

విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు ఔత్సాహికులుగా నాటక రంగాన్ని సేవిస్తున్నవారు ఎందరో వున్నారు. వారిలో వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారు కూడా అధిక సంఖ్యలో వున్నారు. అటువంటి వారిలో శ్రీ జె. వీరాస్వామి, శ్రీ బి. రామారావు శ్రీ ఎల్. భక్తవత్సలం, శ్రీ కె. వీరాజు ప్రముఖులుగా చెప్పుకోవచ్చు.

సాంస్కృతిక రంగంలో ఎందరో కళాకారులకు చేయూత నిచ్చిసాంస్కృతిక పునర్జీవనానికి తోడ్పడిన వారిలో చెప్పుకో దగ్గవారు, శ్రీ సుంకర కనకారావుగారు ఒకరు. ఆధునిక కాలంలో వృత్తి నాటక సమాజాలు మూలపడినా, ఔత్సాహికులు ముందుకు రావడం ఒక విధంగా మంచిదే అయింది. ఈనాడు ఔత్సాహికులలో ఎందరో కళాకారులు, రచయితలు, సాంకేతిజ్ఞులు వున్నారు. బహుళజనులైన ఈ వెనుకబడిన వర్గాలవారు సాంస్కృతిక రంగంతోపాటు అన్ని రంగాలలోనూ ముందుకు వచ్చి శ్రేయోరాజ్య స్థాపనకు కారణభూతులవుతారనడంలో సందేహం లేదు.

బలవంతులు సృష్టించిన దుర్బలులు

రావూరి రవీంద్రనాథ్.

"ఆదికాలమున మానవులందరు అన్నదమ్ములండీ!"
నిజమే!

ఆదికాలంలో మానవులందరూ సమష్టి జీవనం చేస్తూ ఉండేవారు. అందరూ కలిసి పనిచేసేవారు. ఆ పని ఫలితాన్ని అందరూ సమానంగా అనుభవించేవారు. ఇదేదో ఏవొక్క ప్రాంతంలోనో ఉండేదనుకోరాదు. ఆనాటి సమాజంలో ఈ వ్యవస్థ కొంతకాలంపాటు ఉన్నది. ఇలాంటి వ్యవస్థ ఉన్నదాన్ని "గణం" అనేవారు. ఉత్తర భారతంలో, ఇలాంటి గణరాజ్యాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఈ రాజ్యంలోని పౌరులందరూ సమానులే! ఒకరు ఎక్కువా మరొకరు తక్కువా అన్నదిలేదు. కానీ, ఈ వ్యవస్థ ఎక్కువకాలం ఉండలేక పోయింది. స్వార్థపరులైన రాజులు, ఈ గణ రాజ్యాలను నాశనం చేశారు. అనాది ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలు అణచివేయ బడ్డాయి.

బలవంతులైనవారు ప్రభువులను ఆశ్రయించారు. బలహీనులు వెనుకకుతోసివేయ బడ్డారు. ప్రభువులను ఆశ్రయించిన వారు, సుఖభోగులయినారు. బలహీనులయిన వారు శ్రామికులయినారు.

అనాది కాలంలోని "పని విభజన" విధానం, రానురాను కులాల కిందికి మారి పోయిందని, సామాజిక శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం. కొన్ని పనులు చేసేవారు, ఎక్కువ వారు. ఇంకొన్ని రకాల పనులు చేసే వారు తక్కువవారు.

చిత్రమేమిటంటే, ఈ తక్కువవారే సమాజంలో ఎక్కువగా ఉన్నారు. వీరే సమాజానికి పునాది రాళ్ళ వంటివారు. సామాజికమైన సంపదలను సృష్టిస్తున్న వారుకూడా వీరే! వీరు సృష్టిస్తున్న సంపద, వీరి అనుభవంలోకి రావడం లేదు. దాన్ని మరొకరెవరో దోచుకు పోతున్నారు. ఇంకెవరో దొంగిలిస్తున్నారు.

"భారతదేశం గ్రామాలలో జీవిస్తున్నది" అన్నారు బాపూజీ.

ఈ గ్రామాల నిండా ఉన్నది ఈ బడుగు వర్గాలవారే! వడ్రంగి, కమ్మరి, కుమ్మరి, సాలె, మేదరి, లెస్త, నాయీ బ్రాహ్మణ, యాదవ, రజక, మొదలైన వృత్తుల వారందరూ, అధిక సంఖ్యలో గ్రామాలలోనే ఉంటున్నారు. వీరిలోచాలా మంది గర్భదరిద్రులు. తినడానికి బుక్కెడు తిండిగానీ, ఉండేందుకు బారెడు నీడగానీ లేనివారు. తమతమ వృత్తుల వల్ల జీవనం సాగక, ఆ వృత్తులను విడిచిపెట్టలేక, సతమత మవుతున్నవారు.

సామాజిక జీవనం, సక్రమంగా సాగడానికి ఈ వృత్తుల వారందరూ అవసరమే! ఏ వొక్కరు లేక పోయినా, ఆ వెలితి, కొట్టొచ్చినట్లే కనబడుతుంది. ఈ వృత్తులవారే కాక, అసలు ఏ వృత్తి లేనివారు, వ్యవసాయ కూలీలుగానూ, సంచారజాతులుగానూ జీవనం గడుపుతున్నారు.

మన రాష్ట్ర జనాభానుబట్టి చూస్తే, సగానికి పైగా, వెనుకబడిన వర్గాలవారూ, బలహీన వర్గాలవారూ ఉన్నారు. వీరందరూ శతాబ్దాలుగా, ఈ కూప జీవితం జీవిస్తున్నవారే! తామెంత అధమాధమ స్థితిలో బతుకుతున్నదీ తెలియనంత అజ్ఞానంలో, అమాయకత్వంలో, వీరింత కాలం రోజులు వెళ్ళబుచ్చుతున్నారు.

వీరి అమాయకత్వాన్ని, అజ్ఞానాన్ని ఇతరులు ఉపయోగించుకొంటున్నారు. వీరి శ్రమను ఇతరులు దోచుకొంటున్నారు. పొలందున్ని, పంట పండించి, ధాన్యపు రాసుల్ని బస్తాల కెక్కించి, భూస్వామి భవంతికి చేర్చిన బడుగుకూలీలు, బువ్వ కోసం, ఆ బుగతనే యాచిస్తున్నారు. పత్తి పండించిన వాడొకడు. దారంతీసి, వస్త్రాలుగా మార్చిన వాడొకడు. ఆ పండించినవాడూ, ఈ వస్త్రాలు నేసినవాడూ, అర్థ నగ్నంగానే బతుకుతున్నారు. గొర్రెలు, మేకలు, కాసేదీ, ఉన్నిని కత్తిరించేదీ వొకడు, ఆ ఉన్నితో దుస్తులు తయారుచేసేది మరొకడు. కానీ, ఆ గొర్రెలకాపరీ, ఈ దుస్తుల తయారీదారుడూ వాటిని చూసి ఆనందిస్తున్నారే గానీ, ధరించడానికి నోచుకోవడం లేదు.

SURJIT SINGH BARNALA.
Minister,
Agriculture and Irrigation, India.

NEW DELHI
20th April, 1979.

I am glad to know that the Andhra Pradesh Government is organising a Conference of the State Backward Classes during this Month I wish Conference all success.

SURJIT SINGH BARNALA.

ఆధునాతన ప్రపంచంలో కులవృత్తు ప్రజల సాధక బాధకాలు

ఆకురాతి వెంకటేశ్వరరా

కులం ప్రాతిపదికగా వృత్తిని కొనసాగిస్తూ, పొట్టపోసుకునే మానవులు ప్రపంచంలోని బడుగు దేశాలలో పెక్కుచోట్ల ఈ నాటికీమనకు కనిపిస్తూనే వుంటారు. ఇలాంటి ప్రజలు అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలోకూడా అనేకమంది వున్నారు. వంశపారంపర్యంగా వస్తున్న వృత్తి నైపుణ్యాన్ని అధారం చేసుకొని వీరు సునిశితమైన మరియు నిత్య జీవితంలో మనకు ఎంతో ఉపయోగకరంగా వుండే చేనేత వస్త్రాలు, చెక్కబొమ్మలు, తాటాకు బుట్టలు, ఎదురీత చాపలు, లోహపు వంట సామాగ్రి, స్త్రీలు ధరించే ఆభరణాలు, మట్టి కుండలు, వంటి అనేకమైన వస్తు సామాగ్రిని ఎంతో కళాత్మకంగా తయారుచేసి, వాటిని అమ్ముకుంటూ తమ జీవనభృతిని ఆర్జిస్తారు. ప్రపంచం మారింది. దానితోపాటు మానవుడుకూడా ఎన్నో అడుగులు ముందుకు వెళ్ళాడు. గ్రామీణ పరిశ్రమ కుంటుపడింది. యంత్రాలు మానవశక్తిని హెచ్చుగా కోరకుండానే తక్కువకాలంలో ఎక్కువ సంఖ్యలో వస్తువులను తయారుచేయగలుగుతున్నాయి. యంత్రాలపై యీనాటి మానవుడు హెచ్చు భాగం ఆధారపడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. మరి యీ పరిస్థితుల్లో పురాతన కాలంనుండి వస్తున్న కళాసంపదను పోషించుకుంటూ, తమ శారీరకశక్తిపై ముఖ్యంగా తమ వేళ్ళమీద, కాళ్ళమీద, ఆధారపడి వృత్తులను చేసుకుంటూ బ్రతికే ప్రజల మనుగడ ఒక విధంగా చూస్తే కొంత క్లిష్టంగా తయారైందనే చెప్పాలి.

ప్రజలు మోజుపడి యంత్రాలు తయారుచేసిన నాజూకైన కంటికి ఆకర్షణీయంగా వుండే కృత్రిమ పద్ధతుల్లో తయారు కాబడిన వస్తువులను హెచ్చుధరలు యిస్తూనైనాసరే కొనుక్కునేరోజులివి. అంతేగాదు, యంత్రాలు అనుదినం మనం వాడుకునే అనేక వస్తువులను అతి తక్కువ ధరలతోకూడా తయారుచేయగలవు. ఇలాంటి యంత్రాలతో చేతివృత్తులపై ఆధారపడి జీవించే కళాకారులు అనుదినం పోటీ పడడం సరి అయింది, ఈ అణుయుగంలో. ఈ సత్యాన్ని దృ వుంచుకొని కోట్ల కొలది ప్రజలు యీ కుల వృత్తులపై ఆ పడ్డారన్న విషయాన్ని గ్రహించి వీరికి యంత్రాలపోటీ కొన్ని రక్షణలు కల్పించాలనే వుద్దేశ్యంతో మన ప్ర వారు యిట్టి ప్రజలను వెనుకబడిన కులాల తరగతులకు వారుగా ప్రకటించడం జరిగినది. వృత్తి రక్షణలతో వెనుకబడిన తరగతుల కులాలకు చెందిన వారి క్షే ప్రభుత్వం వారు చట్టరీత్యా అనేక వసతులను,సదుపాయవ ఏర్పాటు చేయడంకూడా జరిగినది. ఈ కుటుంబాలకు పిల్లల చదువులకై ఆర్థిక సహాయం చేయడం, యీ కుటు వారికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించడం, వీరికి గృహ కల్పించడం, వంటి చర్యలు వీటిల్లో పేర్కొనదగినవి బడుగుప్రజల భవిష్యత్తుకు ప్రభుత్వం వారి కృషి నిజంగ నందనీయమే.

అయితే యీ వెనుకబడిన తరగతికి చెందిన ప్రజలు తమ కుల వృత్తులను నిర్విఘ్నంగా కొనసాగించుకోవ ప్రభుత్వంవారు పంచవర్ష ప్రణాళికలద్వారా అనేక పథ తయారుచేసి ఎన్నో సదుపాయాలను చేసినప్పటికి ఒక వుత్పత్తులో యంత్రాలతోను మరొకవైపు ఉత్పత్తి వస్తువుల విడుదలలో పైపేటు రంగములో పనిచేసే వ్యాపారస్తులతోనూ, వీరు విపరీతమైన పోటీని ఎదు వలసి వస్తున్నందున, ముందురోజులలో ప్రభుత్వం వారు కులాలవారికి యితోధికంగా సహాయపడి వీరికి చేయూ వలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

వెనుకబడిన తరగతులవారు వృత్తులు కొనసాగిం డానికి వారువాడే ముడి పదార్థములను సకాలములో,సర

---

* ఛీఫ్ రిసెర్చి అండ్ డెవెలెప్‌మెంటు ఆఫీసరు, ఆంధ్ర రాష్ట్ర చేనేత సహకార సంఘం.

ధరలకు, వలసిన మేరకు అందేటట్లుగా ప్రభుత్వం వారు ఏర్పాటుచేస్తే ఒక సమస్య నుండి వారు బయటపడ్డట్లే. తరువాత వీరువాడే ముడి పదార్థలమీద అలాగే వీరు తయారు చేసిన వస్తువులమీద ప్రభుత్వంవారు వేసే పన్నులపై రాయతీలను యిచ్చి తగు రక్షణ కల్పించాలి. ప్రభుత్వ పరంగా వుండే అన్ని రంగాలలోనూ ఈ వృత్తులవారు తయారు చేసిన వస్తువులను విరివిగా వాడి. తగు ప్రోత్సాహాన్ని యివ్వాలి. హస్తకళా నైపుణ్యాన్ని ఉట్టిపడేట్టు మనకళ్ళముందు ప్రదర్శించే చేతివృత్తుల వారి వస్తువులకు గిట్టుబాటు ధరను ప్రభుత్వం వారు యిప్పించే ఏర్పాటు చేసినట్లయితే, యీ వృత్తులను వదిలివేయక సగర్వంగా వేదకాలంనుండి మన సంస్కృతిలో భాగంగావుంటూ వస్తున్న యీ హస్త కళలను వారు మరింతగా పోషించి, పెంపొందింపజేసి విశ్వఖ్యాతినే మన దేశానికి ఆర్జించి పెట్టగలరు.

ప్రభుత్వ అండదండలతో, ప్రజల ఆదరాభిమానాలతో వంశపారంపర్యంగా వస్తూన్న మనదేశపు కులవృత్తులు అనతి కాలంలో అత్యంత వైభవోపేతంగా, అభివృద్ధి చెందుతూ. మూడు పూవులు ఆరు కాయలుగా విలసిల్లుతాయని, గొప్ప చరిత్రగల భారతదేశంలో యిలాంటి కళాపోషణద్వారా మరోకసారి స్వర్ణయుగం భాసిల్లుతుందని ఆశిద్దాం.

—

*

వెనుకబడిన వర్గాల స్త్రీల సమస్యా

ఎమ్. పుష్పలత, ఎమ్. ఏ.. బి.

సమాజము అభివృద్ధి పథంలో పయనించాలంటే స్త్రీ ప్రముఖపాత్ర వహించవలసి వుంటుంది. గృహిణిగా, తల్లిగా, సోదరిగా తన కుటుంబాన్ని చక్కదిద్దుకునే బాధ్యత స్త్రీపైవుంది. స్త్రీ విద్యావంతురాలు కానిదే కుటుంబము తద్వారా సమాజము చక్కబడదనేది యదార్థము. వెనుకబడిన వర్గాలలో స్త్రీలలో యింకా చైతన్యవంతమైన జాగృతి కలుగలేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వెనుక బడిన వర్గాలలోని స్త్రీలు తమ కుటుంబానికి ఆర్థికంగా సహాయపడే నిమిత్తము కూలీ నాలీ చేసుకుంటూ అర్ధాకలితో ఒంటి నిండా గుడ్డకూడా లేకుండా అతి దీన స్థితిలో వున్నారు, పట్టణాలలో నివసించే వెనుకబడిన వర్గాల స్త్రీలు సరియైన విద్యా సౌకర్యాలు, ఉద్యోగ సౌకర్యాలు లేక అధిక సంతానముతో ఆర్థిక చిక్కులతో చితికిపోయిన కుటుంబాలతో అనేక ఆర్థిక, సాంఘిక సమస్యల మధ్య నలిగిపోతున్నారు.

అనేక కారణాలవల్ల అనేకవిధాలుగా వెనుకబడిన తరగతుల వ్యక్తులు, వర్గాలు సమాజంలో వున్నవి. ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, విద్యా విషయకంగా వీరంతా వెనుకబడి వున్నారు వీరికి తగిన ప్రోత్సాహము యివ్వాలంటే వీరికోసం ప్రభుత్వము సరియైన సౌకర్యాలు కలిగించాలి. వీరు సాంఘికంగా ఆర్థికంగా అభివృద్ధ పొందాలంటే మొదట వీరి స్త్రీలు విద్యావంతులై యుండాలి.

వెనుకబడిన జాతుల బాలికలకు విద్యా సంస్థలలో సీట్లను ప్రత్యేకించడమే కాక పాఠశాలల్లోను, కళాశాలల్లోను విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు, ఉచిత వసతి సౌకర్యాలు, దుస్తులు, మధ్యాహ్నపు భోజనం మొదలగు వసతులు కల్పించడము, పోటీ పరీక్షలకు కూర్చునే షెడ్యూల్డు జాతుల విద్యార్థినులకు షెడ్యూల్డు ట్రైబ్‌లకు మాత్రము కల్పించిన సౌకర్యాలు యికముందు వెనుకబడిన వర్గాలవారికికూడా వర్తింపచేయడం జరుగవలెను. విద్యార్థినులకు 10వ తరగతి వరకు ఆర్థికంగా సహాయం అందచేయాలి.

వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థినులకు ప్రత్యేక హాస్టలు సదుపాయాలు కల్పించబడాలి. తక్కిన విద్యార్థినులకు మధ్యాహ్న భోజన సౌకర్యాలు కల్పించబడాలి. ప్రతి పట్టణములో వెనుకబడిన వర్గాల బాలికల హాస్టళ్ళు నెలకొల్పబడాలి. అప్పుడే గ్రామీణ బాలికలకు ఉన్నత విద్యకై అవకాశాలు లభిస్తాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కూలీ నాలీ చేసుకొని జీవించే స్త్రీల ఆర్థికాభివృద్ధికై గొర్రెల పెంపకము, పాడిపరిశ్రమ కోళ్ళ పరిశ్రమ, చేనేత పరిశ్రమలో తగిన శిక్షణ నొసగి వారికి కూడా ఉద్యోగ అవకాశాలను కలిగించాలి.

గృహ సంబంధమైన కుటీర పరిశ్రమలకు తగిన ముడి వస్తువుల నందించి తద్వారా స్త్రీలకు కొంత ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని సమకూర్చవచ్చును.

అధిక సంతానాన్ని నిరోధించుటలో జాగ్రత్త వహించు నట్లుగాను శిశు పోషణలో శ్రద్ధ వహించునట్లుగాను స్త్రీలను ప్రోత్సహించుట ద్వారా కూడా ఆర్థికంగా వెనుకబడిన కుటుంబాలు కోలుకునే అవకాశాలు కల్పింపబడుతాయి.

పట్టణాలలో వుండే వెనుకబడిన వర్గాల స్త్రీలు విద్యావంతురాండ్రైన వారికి ఉద్యోగాలలో షెడ్యూల్డు ... వారితో సమానంగా కేటాయి... యివ్వబడాలి. వారి విద్యార్హ... ననుసరించి తగిన ఉద్యోగ అవకా... కల్పింపబడాలి. పాడి, చేనేత ... పరిశ్రమలలో ఉద్యోగాలు యివ్వ...

శాసన సభలు, జిల్లా పరిష... సమితులు, మునిసిపాలిటీలలో ... స్థాయిలలో వెనుకబడిన వర్గాల ... తగిన ప్రాతినిధ్యం కల్పింపబడాలి. ... కాక స్త్రీలకు సాంఘిక న్యాయం ... కోవడం ముఖ్యం. ఆర్థిక రా... రంగాలలో అంతస్తు అవకాశ... కూడా స్త్రీలు సమానత్వం సాధిం... అవసరము. వర్గ, వర్ణ వ్యవ... విభజింపబడ్డ భారత సమాజం పురో... సాధించాలంటే స్త్రీలకు సమాన ... స్తులను రూపొందించాలి. ... సమాన అవకాశాలకు అర్థం ఉం... స్త్రీల పురోభివృద్ధిపైననే జాతి ... ప్రగతి సాధించడానికి వీలుపడు... అనాదినుండి మన సాంఘిక వ్య... స్త్రీలకు సరియైన అవకాశాలు ... బడలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వము ... ఉద్యోగ సదుపాయాలను కలిగిస్తూ ... బడిన తరగతుల స్త్రీలకు కూడా ... కంగా, విద్యా విషయకంగా, ఆర్థి... తగిన అవకాశాలను కలిగించాలి.

దీనికై విద్యావంతురాండ్రైన ... ముందుకు వచ్చి కృషిచేయాలి. ... సంఘం లక్ష్మీబాయమ్మగారు ... సేవా సదనము స్థాపించి వెను... వర్గాల స్త్రీలకై ఎంతో కృషి గా... వారి యీ సేవ శ్లాఘనీయము.

మేం నేస్తున్నాం!
మగ్గం నేస్తున్నాం!!

భగ భగ మండే కన్నులలో
బాష్ప ధారలింకిపోయె
క్రోధానల హృదయంతో
కూర్చున్నాం—మగ్గంలో
మమ్మెగన్న ఈ దేశం
మరణశయ్యపై పరచే
ఆ మలిన ధవళ వస్త్రాలను
మా శాపనార్థాల పోగులతో
నేస్తున్నాం
మేం
మగ్గం నేస్తున్నాం—

ఇన్నాళ్ళుగ అర్చించిన
దేవునికే మా శాపం
నరాలు కొరికే చలిగాల్లో
గుండెకోత పెడుతుండగ
తిండిలేక చస్తున్నాం
మొక్కి మొక్కి ముడుపులిచ్చి
చికాకుల పాలయ్యాం
కడగండ్లె వడగండ్లయి
కడతేరే బ్రతుకులతో
నేస్తున్నాం
మేం
మగ్గం నేస్తున్నాం—

కలవారికి తలవంచే
పాలకులకు మా శాపం
మిన్నంటే ధరలపైని
అదిపెంచే వారిపైనే మా కోపం
ప్రజలమాట వారికసలు
పట్టబోదు యిది సత్యం
పన్నులకని జలగల్లా
పిండుతారు మా రక్తం
లాఠీలకు, తూటాలకు
ఎదురు నిలిచి చస్తున్నాం
నేస్తున్నాం
మేం
మగ్గం నేస్తున్నాం—

గతకాలపు మృతప్రాయపు
వ్యవస్థకే మా శాపం
దోపిడీలు దుండగాలు
అన్నింటికి ఇదిమూలం
అవినీతికి ఇదినిలయం
జీవన లత వాడిపోతే
చిగురించవు సుమ దళాలు
వేరు పురుగులున్న చోట
వికసించవు ఏ పుష్పాలు
నేస్తున్నాం
మేం
మగ్గం నేస్తున్నాం—

రాట్నచక్ర ఝుంకారం
మగ్గంలో నాదికదం
ధ్వనిస్తోంది నిరంతరం
మా కండలు కరిగిస్తూ
రేబవళ్ళు నేస్తున్నాం
కాలం తీరిన సంఘానికి
కట్టేందుకు కాటిదుప్పటి
చేవదేరిన మా చేతులలో
శక్తికొద్ది వాటువేసి
నేస్తున్నాం
మేం
మగ్గం నేస్తున్నాం—

('చేనేత' సౌజన్యంతో)

జర్మన్ మహాకవి హైన్రిక్ హైన్ (1797-1856) రచనకు తెలుగు సేత

వెనుకబడిన తరగతుల వారికి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు

ఆం. ప్ర. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ

దేశప్రజలలోని కొన్ని వర్గాలు సాంఘిక, ఆర్థిక, విద్యా విషయక, రాజకీయ పరంగా వెనుకబడి వున్నారని, వారి జీవన స్థితిగతులు సమాజంలోని మిగతా వర్గాలతో సమానంగా లేవని రాజ్యాంగ నిర్మాతలు గుర్తించారు.

ఈ వెనుకబడినతనాన్ని నిర్మూలించడానికి గాను, రాజ్యాంగ పరమైన రక్షణలు కొన్ని అవసరమని రాజ్యాంగ నిర్మాతలు భావించి, 15 (4) 16 (4) పరిచ్ఛేదాలు మున్నగు వాటి క్రింద ఆ రక్షణలు కల్పించారు. షెడ్యూలు కులాల, షెడ్యూలు తెగలు మినహా సాంఘిక, విద్యా పరంగా వెనుకబడిన తరగతుల ప్రగతి కోసం ప్రత్యేక సదుపాయం కల్పించడానికి గాను రాజ్యాంగంలోని 15 (4)వ పరిచ్ఛేదం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది.

సమాజంలోని ఇతర వర్గాల వారితో పోల్చినపుడు ఈ కులాలు వెనుకబడి వుండటానికి కారణాలు ఏమైనప్పటికిని ప్రణాళిక రూపొందించేవారు ఈ విషయాన్ని పూర్తిగాగుర్తించి ఈ వర్గాల కోసం సంక్షేమ పథకాల రూపకల్పన, అమలుకు అధిక ప్రాధాన్యనం యివ్వడం జరిగింది.

బలహీన వర్గాల అభ్యున్నతిని మన ప్రభుత్వం సర్వదా ప్రథమ కర్తవ్యంగా భావించింది.

వెనుకబడిన తరగతులను విచారించి, వారి జాబితాలను తయారు చేయడానికిగాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1968లో వెనుకబడిన తరగతుల కమిషన్ ఒకదానిని నియమించింది. ఈ కమిషన్ సిఫారసుల ప్రాతిపదికగా, నాలుగు వర్గాలుగా వర్గీకరించబడిన వెనుకబడిన తరగతులుగా 92 కులాలను ప్రభుత్వం గుర్తించింది. దరిమిలా మరో మూడు కులాలను వెనుకబడన కులాలుగా ప్రభుత్వం గుర్తించడం మూలంగా యీ కులాల మొత్తం సంఖ్య 96 కు చేరుకున్నది. 'ఎ' వర్గములో 40 కులాలున్నాయి. ఇందులో ముఖ్యంగా ఆదివాసీలు, విముక్త జాతులు సంచార, ఉప సంచార జాతులు మున్నగు జాతులు ఉన్నాయి. 'బి' వర్గంలో 21 కులాలు ఉన్నాయి. ఇందులో వెనుకబడిన కులాలలోని వృత్తిపరమైన వర్గాలు అధికంగా వున్నాయి. షెడ్యూలు కులాలకు చెందివుండి క్రైస్తవ మతాన్ని స్వీకరించిన వారు వారి పిల్లలు 'సి' క్రిందికి వస్తారు. 'డి' వర్గంలో ఈ జాబితాలోని కులాలకు చెందిన 33 కులాలు వున్నాయి.

దరిమిలా లంబాడీలు, ఎరుకలు షెడ్యూలు జాబి చేర్చబడిన ఫలితంగా వారిని వెనుకబడిన తరగతుల జాబి నుండి తీసివేయడం జరిగింది.

జాబితాలోని వెనుకబడిన తరగతుల వారు ' జనాభాలో 40 శాతానికి మించి వున్నారు.

1976 జులై మాసం వరకు వెనుకబడిన తరగతుల న్నతికి సంబంధించిన పథకాలను అమలు పరచడాన్ని సా సంక్షేమ శాఖ చేపట్టింది. వెనుకబడిన తరగతుల కవి వారి సిఫారసు దృష్ట్యాను, వెనుకబడిన తరగతుల, షెడ కులాల వారి త్వరితగతి అభివృద్ధి కోసం అత్యంత శ్రద్ధ వ డానికిని 1975 జులై 1వ తేదీగల ఉపాధి కల్పన, సా సంక్షేమ శాఖవారి మిస్. నెం.561 జి.ఓ.లో ప్రభుత్వం సా సంక్షేమ శాఖను హరిజన సంక్షేమ శాఖగాను, వెనుకబడి గతుల సంక్షేమ శాఖగాను విభజించింది.ఆ విధంగా1975 మాసంలో వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ క్రొ ఏర్పాటయింది. ఈ శాఖ 1975 సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ పనిచేస్తున్నది. ప్రారంభంలో వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యు కోసం విద్యాకార్యక్రమాలకు ఇవ్వదలచినప్రాధాన్యత ద రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన తరగతుల కోసం స్కాలర్ మంజూరీ, హాస్టళ్ల నిర్వహణకు సంబంధించిన పనిని వెను తరగతుల శాఖకు ప్రభుత్వం అప్పగించింది. బడిన తరగతుల సంక్షేమం కొరకు ప్రత్యేక శాఖను ఏ చేసిన తరువాత వెనుకబడిన తరగతుల ప్రగతిని శీఘ్రతరం డానికి సదుపాయాలు విస్తరింపజేయబడినాయి.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ కార్యాలం డైరెక్టరు ప్రధాన అధికారిగా ఉంటారు. ఒక డిప్యూటీ క్టరు, ఒక అసిస్టెంటు డైరెక్టరు, ఒక అసిస్టెంటు అకౌ అధికారి, 5 విభాగాలు డైరెక్టరుకు సహాయపడును.

జిల్లాస్థాయిలో ప్రత్యేకజిల్లా అధికారులు లేరు. జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమశాఖ అధికారులు వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం కోసం కార్యక్రమాలను అమలుపరుస్తున్నారు.

వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను, వారికి ఇవ్వబడిన సదుపాయాలను జారీచేసిన 23–9–70 తేదీగల విద్యాశాఖ మిస్. నెం. 1793 జి. ఓ. ను 1970 లో హైకోర్టు కొట్టివేసింది. వెంటనే రాష్ట్రప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టుకు అపీలు దాఖలుచేసింది. వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను, ఆ జాబితాను తయారుచేయడానికి అనుసరించిన విధానం ఉన్నట్టి జి ఓ. ను 1972 లో సుప్రీంకోర్టు ఆమోదించింది.

23–9–70 తేదీగల విద్యాశాఖవారి మిస్. నెం. 1793 జి. ఓ. లో సాంఘికంగాను, విద్యాపరంగాను వెనుకబడిన తరగతుల జాబితాను గుర్తిస్తూ రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన తరగతుల ప్రగతి కోసం కొన్ని సదుపాయాలకు, రక్షణలకు ప్రభుత్వం ఉత్తరువు చేసింది.

23–9–70 తేదీగల విద్యాశాఖవారి మిస్. నెం. 1793 జి. ఓ. ననుసరించి, వెనుకబడిన తరగతులవారికి ఇవ్వబడిన సదుపాయాలు, రిజర్వేషన్లు 1980 లో సమీక్షించబడతాయి.

ఈకులాలలోను వెనుకబడిన తనాన్ని తొలగించడానికి విద్య మిక్కిలి ప్రధానమైన చర్య. బలహీన వర్గాల పురోగతికి రూపొందించిన ఏదేని అభివృద్ధి పథకంలో విద్య పట్ల అత్యంత ప్రాధాన్యం యివ్వవలసి వున్నది. వీరు విద్యా పరంగా వెనుకబడివుండటమే ఈ వర్గాల వెనుకబడిన తనానికి ప్రధాన కారణాలో ఒకటి వీరిలో అక్షరాస్యులు చాలా తక్కువ మంది ఉన్నారు. కొన్ని కులాల్లో అక్షరాస్యత అసలు లేనే లేదని కమిషన్ వారు పేర్కొన్నారు.

వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన విద్యార్థులు ప్రాథమిక విద్యలో 17,18,193 మంది, మాధ్యమిక విద్యలో 2,18,776 మంది, ఉన్నత పాఠశాల విద్యా స్థాయిలో 1,48,450 మంది ఉంటారని అంచనా వేయబడింది. ఈ విద్యార్థుల్లో ప్రాథమిక మాధ్యమిక విద్యాదశలో పెక్కుమంది చదువు మానివేస్తారని పై అంకెలను బట్టి తెలుస్తుంది. కళాశాలల్లో విద్య నభ్యసించేవారు సుమారు 1,00,000 మంది ఉంటారని అంచనా వేయబడింది. విద్యా వ్యాప్తికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన ఆ యా చర్యల దృష్ట్యా, విద్యకు గల ప్రాముఖ్యాన్ని వెనుకబడిన తరగతుల వారు యిప్పుడు గుర్తిస్తున్నారు. అధిక సంఖ్యలో విద్యా సంస్థలకు, స్కాలర్ షిప్పులు, హాస్టలు సదుపాయాలు, పుస్తకాలు, దుస్తులు వగైరాలు ఉచితంగా సరఫరా చేయవలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నది. విద్య ప్రగతికి ప్రధానంగా దోహదం చేస్తుంది గనుక విద్యా సదుపాయాలు సమకూర్చడానికి అధిక ప్రాధాన్యం యివ్వబడింది. విద్యా వ్యాప్తి మూలంగా ఈ వెనుకబడిన కులాలు పురోభివృద్ధి చెంది, దేశం ప్రజానీకంతో బాటుగా పురోగమించగలుగుతారు.

ప్రజలలో విద్యాబోధన జరిగినపుడు, సాంఘిక చైతన్యం చేకూరుతుంది. అందు మీదట వారు తమ హక్కుల సాధన పట్ల జాగ్రత్త వహిస్తారు. అందుచేత రాష్ట్రంలో 40 శాతం మందిగావున్న వెనుకబడిన తరగతులవారిని విద్యా విషయకంగా అభివృద్ధి చేయటానికి ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకొన్నది. ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతులవారికోసం మొత్తంమీద రూ. 7.81 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నది. అందులో రూ. 5.59 కోట్లు చదువు మీద ఖర్చు పెడుతున్నది. హాస్టలు వసతులు, స్కాలర్ షిప్పులు, బోధనా రుసుములు వీటి గురించి జాబితాలోని వెనుకబడిన తరగతుల వారికి, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారికోసం వెచ్చిస్తున్నది.

అంతేకాక వెనుకబడిన తరగతులవారికోసం ప్రభుత్వం, విద్యాసంస్థలలో రిజర్వేషన్లు, స్కాలర్ షిప్పులు, హాస్టలు సదుపాయాలు, బోధనా రుసుముల, ప్రత్యేక రుసుముల మినహాయింపు, జాతీయమైన పాఠ్య పుస్తకాల సరఫరా, ప్రతిభవున్న విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు, మున్నగువాటికోసం తోడ్పడుతున్నది. అంతేకాక ఈ క్రింది రాయితీలు, సదుపాయాలు కూడా సమకూరుస్తున్నది.

(1) వృత్తి కళాశాలలలో, వెనుకబడిన వారికోసము ఎ–గ్రూపు వారికి 7 శాతము, బి–గ్రూపువారికి 10 శాతము, సి–గ్రూపు వారికి 1 శాతము, డి–గ్రూపు వారికి 7 శాతము రిజర్వు చేయబడుతున్నాయి.

(2) పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు అన్నిటిలోను 25 శాతము రిజర్వు చేయబడ్డాయి.

(3) విద్యా సంస్థలు తొలుత కులాలతో నిమిత్తము లేకుండా ప్రతిభావంతుల జాబితాను తయారు చేస్తాయి. ఆ తర్వాత వెనుకబడినవారికోసం రిజర్వుచేసిన స్థానాల విషయంలో విడిగా జాబితాను తయారుచేస్తారు. అందుమీదట ప్రతిభా క్రమంలో రిజర్వు కోటాను భర్తీ చేస్తారు.

(4) ఉన్నత పాఠశాల స్థాయివరకు చదువుతున్న వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల, సంరక్షకుల సాలుసరి రాబడి రూ. 6,000 లకు మించనిచో, వారు బోధనా రుసుములు గాని, ప్రత్యేక రుసుములుగాని చెల్లించవనిలేదు.

(5) మెట్రికు దరిమిలా చదువుతున్న వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల, సంరక్షకుల సాలుసరి రాబడి రూ. 6,000 లకు మించనిచో, వారు బోధనా రుసుము చెల్లించవనిలేదు. ఈ రాయితీ ఇవ్వటం వల్ల నష్టపోగల ప్రయివేటు కళాశాలలకు, విశ్వ విద్యాలయ కళాశాలలకు ఆ నష్టాన్ని వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ పూడుస్తుంది.

(6) వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల, సంరక్షకుల సాలుసరి రాబడి రూ. 6,000 లకు మించనిచో, వారు స్కాలర్ షిప్పులు, హాస్టలు సదుపాయాలు, ప్రభుత్వము

సమకూర్చే విద్యా సంబంధమైన ఇతర రాయితీలు పొందటానికి వీలున్నది.

(7) ప్రతి జిల్లాలోను ఎస్.ఎస్.సి. పరీక్షలో 60 శాతం, అంతకు ఎక్కువ మార్కులు గడించిన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పులు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. వీరికి నెలకు రూ. 100 చొప్పున 12 నెలలపాటు స్కాలర్‌షిప్పు లభిస్తుంది. అదే ప్రకారం ప్రతి జిల్లాలోను 7 వ తరగతి పరీక్షలో అత్య ంగా మార్కులు వచ్చిన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు మెరిటు స్కాలర్‌షిప్పులు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. వీరికి నెలకు రూ. 50 చొప్పున 12 నెలలపాటు స్కాలర్‌షిప్పు దొరుకుతుంది.

(8) ప్రభుత్వం నిర్వహించే వెనుకబడిన తరగతుల వారి హాస్టళ్ళలో వుండే బోర్డర్లు ప్రతి ఒక్కరికి ఉచితముగా ఒక జత దుస్తులు ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

(9) ప్రభుత్వం నిర్వహించే వెనుకబడిన తరగతులవారి హాస్టళ్ళలో వుండే బోర్డర్లు ప్రతి ఒక్కరికి ఉచితంగా జాతీయమయిన పాఠ్య పుస్తకాలను, నోటుపుస్తకాలను అందజేయటం జరుగుతుంది.

ఉపకార వేతనాలు :

తల్లిదండ్రుల వార్షిక ఆదాయం రూ. 6,000 లకు మించని విద్యార్థులకు 5వ తరగతి నుండి పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సుల వరకు నైవాసిక, నైవాసికేతర స్కాలర్‌షిప్పులు మంజూరు చేయబతాయి. కళాశాలలకు అనుబంధించబడి, గుర్తింపుపొందిన హాస్టళ్ళలోను, కమ్యూనిటీ నిర్వహణ హాస్టళ్ళలోను, విద్యార్థులు నిర్వహించే హాస్టళ్ళలోను ఉండే విద్యార్థులకు నైవాసిక స్కాలర్‌షిప్పులు మంజూరు చేయబడతాయి. తమ తల్లిదండ్రుల వద్ద వుండి పాఠశాలలకు వచ్చే విద్యార్థులకు నైవాసికేతర స్కాలర్‌షిప్పులు మంజూరు చేయబడతాయి. స్కాలర్‌షిప్పు రేటు అధ్యయన కోర్సులపై ఆధారపడి వుంటాయి. 1979-80 లో స్కాలర్‌షిప్పులకు గాను రూ. 225.97 లక్షల మొత్తం సమకూర్చబడింది.

పూర్తి భోజనం ఛార్జీలు :

విశ్వవిద్యాలయ, కళాశాలలకు అనుబంధించిన హాస్టళ్ళలో ఉండే వృత్తి విద్య, పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సుల విద్యార్థులకు పూర్తి భోజన ఛార్జీలు చెల్లించబడుతున్నాయి. ఈ సదుపాయం ఇతర రాష్ట్రాల్లో లేదు. ఈ పథకం క్రింద ప్రభుత్వం రూ. 26.38 లక్షలు ఖర్చు చేస్తుంది. దీని మూలంగా 2,646 మంది విద్యార్థులకు ప్రయోజనం చేకూరుతుంది.

రాష్ట్రం వెలుపల విద్య నభ్యసించే విద్యార్థులకు ఉపకార వేతనాలు :

ఇతర రాష్ట్రాల్లోని సంస్థల్లో విద్యనభ్యసిస్తున్న మన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు కూడా నైవాసిక, నైవాసికేతర స్కాలర్‌షిప్పులు కూడా చేయబడతాయి.

కళాశాల విద్యార్థులకు విద్యార్థుల యాజమాన్యం హాస్టళ్ళ

వెనుకబడిన తరగతుల కళాశాల విద్యార్థుల ప్ర నిమిత్తం విద్యార్థులు యాజమాన్యం క్రింద హాస్టళ్ళ కోవడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీచేసింది. ఈ యాజమాన్యము హాస్టళ్ళను శాఖ మంజూరు చే లోపల విద్యార్థులు తామే వీటిని నిర్వహిస్తారు. రాష్ట్రంలో విద్యార్థుల యాజమాన్య హాస్టళ్ళలో విద్యార్థులు 4,568 మంది ఉన్నారు. ఈ విద్యార్థు మెరుగు పర్చడానికి జంటనగరాలలోను ఇతర చోట్ల వర్గాల వారి సంస్థలు నెలకొల్పి నిర్వహిస్తున్న తరగతులవారివి పెక్కు హాస్టళ్ళు. వారు ఇతర కుల కూడ ప్రవేశాన్ని అనుమతిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ కమ్యూనిటీ హాస్టళ్ళలో ఉండే విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పులులు గూడా మంజూరు చేయబడుతున

ఉన్నత పాఠశాల హాస్టళ్ళు :

వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల ప్రయోజ శాఖ హాస్టళ్ళను నిర్వహిస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వ ఉచిత భోజన వసతి సదుపాయాలు సమకూర్చబడు సబ్బులు, కుంకుళ్ళు, తలనూనె వగైరాలకుగాను నెలక బోర్డరుకు రూ. 50 ల మొత్తము ఇవ్వబడుచున్నది. రాష్ట్రంలో 378 ప్రభుత్వ వెనుకబడిన తరగతుల ఉన్నాయి. వీటిలో 31,665 మంది బోర్డర్లు వున్నా లైన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులందరికి హా పాయాలు సమకూర్చడానికి గాను హాస్టళ్ళ సంఖ్య వలసిన అవసరమున్నది. అనతికాలంలో దశలవా క్రమంలో ఈ పని అమలుపర్చబడుతుంది. రాష్ట్రంలో పాఠశాల హాస్టళ్ళ నిర్వహణకుగాను ప్రభుత్వం రూ. మొత్తాన్ని వ్యయం చేస్తుంది. ఈ శాఖ నిర్వహించే వాస్తవ ఆచరణ రీత్యా అన్ని వర్గాలకు ప్రవేశం ఉన్న వర్గాల విద్యార్థులకు ఈ హాస్టళ్ళలో రిజర్వేషన్సు ఈ హాస్టళ్ళలో జాబితాలో చేర్చబడిన వెనుకబడిన వారికి 52 శాతం సీట్లు, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగత 23 శాతం సీట్లు, షెడ్యూలు కులాలవారికి 22 శాత షెడ్యూలు తెగలవారికి 5 శాతం సీట్లు రిజర్వు చేయ 1979-80 లో 5 వేల మంది విద్యార్థులకు ప్రయోజన డానికి 100 హాస్టళ్ళను ప్రారంభించడానికి కేటాయిం బడింది.

ఆశ్రమ పాఠశాలలు :

వెనుకబడిన వారిలో మిక్కిలి వెనుకబడినవారు సంచార జాతుల పిల్లలలో విద్యను ప్రోత్సహించడా ప్రభుత్వం బెస్తల పిల్లల ప్రయోజనం కోసం

పాఠశాలలను మంజూరు చేసింది. ఈ పాఠశాలల్లో విద్యార్థులకు భోజన వసతి సదుపాయాలు కూడా సమకూర్చబడినాయి. తెగలకు చెందిన 600 మంది విద్యార్థులకు ప్రయోజనం చేకూరే విధంగా 10 ఆశ్రమ పాఠశాలలు ప్రారంభించబడినాయి.

బోధనా రుసుము, ప్రత్యేక రుసుము చెల్లింపు నుండి మినహాయింపు :

తమ తల్లిదండ్రుల వార్షిక ఆదాయం రూ. 6000 లకు మించని విద్యార్థులకు విద్యాస్థాయిలన్నింటిలోను బోధనా రుసుము, ప్రత్యేక రుసుము చెల్లింపు నుండి మినహాయింపు యివ్వబడింది. ప్రత్యేక రుసుముతోసహా విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలు, ప్రభుత్వ కళాశాలల్లోని రుసుములు యాజమాన్యం వారి రేట్లలో చెల్లింపు చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో బోధనా రుసుము, ప్రత్యేక రుసుము చెల్లింపుకు గాను ప్రభుత్వం రూ. 59.54 లక్షలు ఖర్చు చేస్తున్నది.

ప్రత్యేక బోధనా సౌకర్యాలు :

బోధనా సౌకర్యాలు సమకూర్చేందుకు గాను, ఐ. ఏ. ఎస్, ఐ. పి. ఎస్. ఇతర అఖిలభారత పోటీ పరీక్షలకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషను నిర్వహించే I గ్రూపు సర్వీసు పరీక్షలకు హాజరయ్యే వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యర్థులకు ప్రత్యేక బోధన ఏర్పాటుకు పరీక్షా పూర్వ శిక్షణా కేంద్రం ప్రత్యేకంగా ఉన్నది. ఇంజినీరింగు కళాశాలల్లో మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్న వెనుకబడిన తరగతులకు చెంది, ప్రత్యేకంగా ఇతర భాషా మీడియం నుండి వచ్చే విద్యార్థుల ప్రయోజనం కోసం ఇంగ్లీషు, లెక్కలు, సైన్సు అంశాలతో తమ పరిజ్ఞానాన్ని పెంపొందించుకోవడం కోసం ప్రత్యేక బోధన నిర్వహించబడుతున్నది.

పోటీ పరీక్షలకు వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థుల సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడానికి వీలుగా, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ఆవరణలో సాధారణ ఇంగ్లీషు, వ్యావహారిక ఇంగ్లీషులో ప్రత్యేక బోధనా పథకాన్ని కూడా ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. ఈ అవసరం దృష్ట్యా విద్యార్థులు ఆయా పోటీ పరీక్షలకు హాజరు కావడానికి గాను అట్టి కేంద్రాలు రాష్ట్రంలోని జిల్లాలలోను, విశ్వవిద్యాలయాలన్నింటిలోను ఏర్పాటు చేయబడినాయి.

అపరిశుద్ధి పనులు చేసే వారి పిల్లలకు ఉపకార వేతనాలు :

మరుగుదొడ్లు శుభ్రపరచడం, తోళ్ళు, చర్మాలను బాగు చేయడం వంటి అపరిశుద్ధి వృత్తుల్లో ఉన్న వ్యక్తుల యొక్క మెట్రిక్ పూర్వ విద్య నభ్యసించే పిల్లలకు పాఠశాల విద్యలో మంచిపరిజ్ఞానం గరపడానికి కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాల క్రింద భారత ప్రభుత్వం స్కాలర్ షిప్పుల మంజూరి పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టింది. ఈ పథకం క్రింద, కడప, వరంగల్లు, కృష్ణ, విశాఖపట్టణం జిల్లాలలోని ప్రతి జిల్లాకు 30 స్కాలర్ షిప్పుల చొప్పున 120 స్కాలర్ షిప్పులను కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది.

ఈ వర్గంలోని మెట్రిక్ అనంతర విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు కూడా మంజూరు చేయబడినాయి. ఈ పథకం క్రింద ప్రభుత్వం 60 స్కాలర్ షిప్పులను మంజూరు చేసింది.

వెనుకబడ్డతనానికి మూలకారణమైన విద్యారంగంలో వారి సత్వరాభివృద్ధి కోసం అర్హులైనవారికి విద్యా సదుపాయాలు సమకూర్చడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

—

ENGLISH SECTION

CONTENTS

Bright Future for Backward Classes

Dr. M. CHANNA REDDY*

Our Constitution enjoins the State Governments to make special provisions for the advancement of the socially and educationally backward classes of citizens as distinguished from Scheduled Castes and Scheduled Tribes. The progress of a people can be assessed only by the extent the weaker sections among them have been benefited by various programmes undertaken and implemented by the administration particularly when the weaker sections comprise a large part of the population. During the three decades of our independence, though much progress has been achieved in various fields it cannot be denied that many of the benefits of development have not reached the weaker sections of our society. Keeping all this in view, my Government has, soon after assuming office, launched various schemes for the uplift of the people belonging to various poor sections in our State.

More than 40 per cent of the people in our State belong to the backward classes. A majority of them are occupational groups like carpenters, bacaksmiths, weavers, shepherds, fishermen, tailors, potters, barbers, sweepers, washermen, etc., Shortage of finance, absence of technical know-how, limited markets for their products etc., have been some of the hurdles in the way of their economic development. The creation of a separate Backward Classes Co-operative Finance Corporation is one important step taken by the Government to overcome this problem making available an institution to serve as a special instrument of planned economic development of members of the Backward Class Communities.

The programmes for the welfare of backward classes include essentially educational concessions, house-sites distribution, community services and economic support programmes through the Corporation.

For implementing educational schemes for the backward classes students, my Government has provided an amount of Rs. 236.44 lakhs to be sanctioned as scholarships, including those for pre and post-matric and esidential rstudents. An amount exceeding Rs. 2.00 crores has been provided for the maintenance of hostels. Besides the 351 hostels already existing, 22 new hostels and 5 Ashram Schools were opened recently for the benefit of children of fishermen. The number of students belonging to backward classes who are admitted into hostels have risen from 13,136 to 31,665 in the current year. Supply of nationalised text books, fee concessions, clothes for students in Government hostels, pre-examination training to 50 backward class candidates for Group services, short term training programmes for employment as village officers, drivers, tailors, etc., are some of the other concessions extended to provide not only opportunities for the spread of literacy among the youth belonging to backward classes but also to provide them with avenues of employment. These measures have already begun to yield results and the people of these long neglected sections are taking up their justiful place in the mainstream of social life in our State.

*Chief Minister, A. P.

Most of the backward class people live in the countryside and housing facilities and attendent amenities have been unsatisfactory. My Government has decided to expedite actions for the distribution of house-sites assigning high priority to this work both in terms of time and finance. During the last financial year the allocation for distribution of house-sites was enhanced to Rs. 500 lakhs and another provision of Rs. 100 lakhs was made for site improvements erection of structures etc. Till now, about 11 lakh house-sites have been distributed in the State, about forty per cent of the beneficiaries belonging to the backward classes. As a corollary to this, we have launched an ambitious housing programme to assist those who were allotted house-sites to construct houses,. The following housing programmes were formulated and taken up for implementation :

(*a*) the sites-services programme on the Vizag and Kurnool pattern to cover 1,25,000 families by end of May, 1979.

(*b*) the rural permanent housing programme to cover 50,000 families with loan assistance from institutional agencies like Housing and Urban Development Corporation (H.U.D.C.O.), Corporation LIFE INSURANCE (L.I.C.) and General Insurance Corporation (G.I.C.)

(*c*) the urban permanent housing programme to cover 50,000 families, with loan assistance from institutional agencies;

(*d*) permanent housing programme through Weavers and Fishermen and other artisan Co-operative Societies with loan assistance from institutional agencies.

The Sites–Services Programme would comprise of—

(*a*) Provision and development of house-sites.

(*b*) Provision of Civic amenities and services such as roads, drains, drinking water, street lighting;

(*c*) Assistance to set up low-cost temporary structures; and

(*d*) Economic support Scheme to augment the income of beneficiaries.

The civic amenities are being provided from the grant of Social Welfare Department and/or earmarked funds of the P.R. Institutions, suitably augmented by linkage with the Food for Work Programme. The financial assistance for housing has been standardised at Rs. 200 in the shape of building materials and Rs. 200 as Food under Food for Work Programme. Further orders have been issued through G.O. Ms. No. 180, F. & R.D. Department, dated 5-3-1979 for supply of bamboos at concessional rates. The Programme has gained considerable momentum in all the districts.

With the loan asssistance of G.I.C. to a tune of Rs. 50 lakhs a pilot rural permanent housing programme is taken up for implementation in all the districts.

A scheme was submitted to the H.U.D.C.O. for 25,000 rural permanent houses with a unit cost of Rs. 4,000 each and the scheme has been technically cleared and formal clearance is awaited.

As far as Urban housing scheme is concerned Collectors have formulated scheme for all the towns in Municipal areas and proposals for 6,026 houses with a loan of Rs. 289.90 lakhs were submitted to HUDCO. These proposals are technically cleared and formal sanction is awaited.

My Government has also initiated new schemes to provide employment to unemployed youth belonging to the weaker sections, particularly among the backward classes. The Special Employment Scheme launched in August last year has already begun to yield results. About 75,000 unemployed or under-employed persons have been provided gainful employment or occupations through assistance like margin money and institutional and infrastructural arrangements. Most of these beneficiries belong to backward class communities.

Various other steps like distribution of surplus lands, reservation of some seats in Panchayati Raj and Municipal institutions etc., are also being implemented. The present government has provided an additional sum of Rs. 230 lakhs in the Current year raising the budget provision to Rs. 710 lakhs for the Welfare of Backward Classes. The efforts of the State Government to bring due relief to this section of our society needs the whole-hearted co-operation of all sections of the people. Though our achivements in this field have become noticeable we propose to continue massive efforts in the coming years. With the co-operation of the people, I am confident that the history of backwardness and misery will be soon forgotten and our Society will march towards prosperity without disabilities and inequalities.

One Law For The Lion And Ox

G. VEDANTHA RAO*

The other day there was violent agitation against reservations to backward classes in Bihar the echo of which was seen at Guntur in an anti-reservation-rally. At the other end at Vizag on the Republic Day there was equally massive rally by Scheduled Castes with black flags and slogans that they have not yet got Independence. These two incidents demonstrate two distinct and contradictory trends in the society, one is for more reservations and more effective special protection to the weaker sections and the other is for scrapping of reservations and seeking for equal treatment. What course the State should pedal ?

The Constitution–The Fundamental Law of our country-charges the Government inArt. 46 to take special care of the socio-economic interests of the weaker sections and to protect them from all forms of exploitation. Art. 15(4) of the Fundamental Rights equally permits the State to give special protection to the socially and educationally backward classes. Art. 16(4) of the Constitution joins chorous with Art. 15(4) and permits the State to make reservations or special provisions to the socially and educationally backward classes in the matter of appointments and promotions. Thus, there is the constitutional mandate to the States to make special provisions or grant special protection or make reservations to the backward classes.

Despite the Constitutional prescriptions for special treatment or privileges or concessions to weaker sections, why is this controversy about reservations? Is it not a fact that the caste system which is prevalent in the society for centuries segragated certain castes, excluded from the culture, heritage, and civilisation of our country and left them as socio-economic destitutes. We have an affluent, civilised cultural society at one end and the illiterate ignorant and uncivilised destitutes at the other end. Should we not bring this unfortunate section of society who even to-day cannot afford a hut, a full meal or a couple of clothes, socially stigmatised, on par with the other sections of the society to make them feel that they are also citizens of this great country breathing free air?

While there is no controversy on the permissive provisions of the Constitution to extend special treatment to the backward classes, while equally there is no controversy the low weight. What is it we are doing by giving special protection to the weaker section by reservations or otherwise if it is not handicapping? Should we not draw lessons from this "justice of the horse racing". While the mute horses are rendered equal justice why not the mute suffering millions of backward classes be rendered justice by similar

*Chairman, Coastal Andhra Planning and Development Committee.

that there is a wide gap between forward sections and backward sections in social, educational cultural and economic status, still the votaries of anti-reservations raise certain familiar issues against reservations. Let us examine them :

WHY RESERVATIONS?

Some say, we had already suffered by caste system which left a permanent scar on the cultural heritage and civilisation of our society with pyramidical structure of social, educational, economical and cultural distinctions and disparities. The caste system has to be abolished as any reservations to backward classes or Scheduled Castes perpetuates the caste system and defeats the objectives of our Constitution to have eagalitarian society. This review is apparently very attractive which speaks of uniform laws for all without any distinction but there appears to be a fallacy in their approach. Is not caste an identifiable social, economic and cultural group in Indian society? If it is an identifiable social group what wrong is there in treating separately such groups with a larger view to integrate the various heterogeneous social groups?

Equality before the law in an unequal world produces only in quality but does not render equal justice. Equality before the law implies "like must be treated alike". Law must be equal among equals but not equal among unequals. Look at a farmer what he does in his field : if there is a low-lying area he would level it up and if there is a high level area he will level it down to make the field plain. Should we not extend this justice of the farmer to the low-high indian society? No doubt our larger aim is to have a casteless society but should we not achieve this by extending special protection to the handicapped communities to bring them on par with the advanced castes? The caste cannot be abolished by a Constitutional prescription nor by overnight legislation but could only be abolished by a long drawn active process of social, eductional and economic emancipation of the down trodden communities. The cultural gap, the educational gap, the economic gap and the status gap have to be bridged by appropriate legislative and executive measures.

The equality before law must ensure equal opportunities to one and all. There will be citizens who were born in an affluent society with good environment, culture civilisation and opportunities. There will be equally citizesns who were born in a poor family, born in a socially stigmatised caste without any culture or civilisation, 10 persons living under roof of one hut with a kerosene lamp, ill-clad and half fed. Can the latter compete with the former in any field? Can the son of a Cobbler compete with the son of a Collector or the son of a Zamindar or the son of an affluent? Should we not afford equal opportunity to both these sections of citizens? Can the uniform law for the high and low bring about eagalitarian society or aggravate inequalities, the rich becoming richer and the poor becoming poorer.

HANDICAPPING

When I think of this problem, I am reminded of the horse racing. The horses are divided into several classes. I,II,III, IV and A and B, the last being B. The classification is based on previous record of the horses, their pedigree, their acheivements, their successes and failures. Even in a particular class before the horses are held out for racing the handicapper seeks to equalise the opportunities of the various horses in the same class by imposing relative weights to the horses based on their capacities and previous performance. In class one, to run the same distance for the horses in that class there will be gradation of weights. One horse will be given 60 k.gs. the other 58 k.gs. and the other 56 k.gs. and the other 50 and so on, the last wil be given 46 or 45 k.gs. The handicaps are imposed to equalise opportunities and to have a fair game, the mighty being given the high weight and the weak being given

handicaps. If you go further from handicapping and ask the punter to choose the winner he looks to the pedigree, the previous performance, the trainer, the owner, and the Jocky etc. Are we not giving special protection looking at the pedigree the social, cultural and economic status of the parents or the grand parents or the cummunity to which they belong? What is wrong in it? Do you know that if a horse in a particular class wins a race, weight will be increased for the next race, and if it continuously succeeds, it will be promoted. If it fails, the weight will be decreased, and continuously fails it wil be demoted. The human race requires identical handicapping and that is what the Constitution envisages.

There is the other argument regarding reservations. One gentlemen asked me "when you reserve 40% to weaker sections, are we not reserving 60% to forward sections"? It appears to be so. To test this proposition you take the persons selected in the 60% open competition and check up how many of them belong to weaker sections. You find none. Why then you find fault with reservations for backward classes without finding fault for 60% reservations for forward classes. Take the independent professions of lawyers or doctors or engineers or architects who do not enjoy Government jobs but independently practice and check up what percentage of weaker sections we have in them. You find a big zero of weaker sections. Take any field of activity, industry, profession or other avocations, the first leading 25 will always be from the advanced sections and the weaker sections will somewhere be near 100. Does it not expose that still a lot has to be done to them to bring them on par with the advanced sections. Should we not allow the fair game to be played by equalising unequals.

The other proposition that often held out is, while there are backward classes who are socially, economically, educationally and culturally out-castes who have to be taken care of, can't we do this by classifying them as economically backward class thereby curbing the forces of perpetution of castes and achieve egalitarian society? This proposition exfacie looks very attractive. The proposition overlooks the fact that the backwardeness in the Indian society is not merely economical but mostly social, cultural and educational. By mere correcting the economic imbalances, you cannot correct the social, eductional and cultural gaps. The few economically backward in advanced sections may need some protection, but they cannot be classified for the purpose of Constitutional protection along with social, educational and cultural backward classes. Why, the Consuitution itself answers this. In Art. 15(4) or 16(4) and 46 or elsewhere the Constitution speaks of social and educational backward class but not of economical backward classes.

In the fields, where there is no reservation be it in politics or public service or else where, the common complaint is that the posts or places are shared between two or three dominant communities and even the meritorious persons of other communities are hardly considered. Some say that after the judgment of Supreme Court in Champakam Dorairajan case communal representation was ostensibly given up but in fact the system is working up communally. Recourse then must be had to law to intervene and correct the caste prejudices and caste preferences.

RESERVATIONS TO CONTINUE

Should the reservations continue in perpetuam or should we at some stage or other put a stop to this. Certainly reservations cannot be indefinite in point of time. Had we vigorously in the letter and spirit of the Constitution implemented programmes of special protection for weaker sections in all fields of activity, by now, we could have stopped. But unfortunately excepting traditional sectors of education and services precious little was done in other sectors of life particularly in the economic life of the

society. The Constitution does not restrict special protection to only education and services but extends to all spheres of activities when it speaks of social and economic interests and protection from all forms of exploitation. The reservations could be stopped when in the open sector or in the open competition the backward classes are able to size up sufficient number of posts and places. Till then the reservations have to continue.

Reservations no doubt continue the division of society into castes but they must be understood in the right perspective of ameliorating the conditions of the exploited underdog. There must be a spirit of give and take from the higher sections. Gandhiji has said that the strong, the rich and the educated are the trustees of the weak, poor and the uneducated. Let us not forget the ancient Indian civilisation and tradition. While we give special protection to the handicapped persons we must encourage inter-caste marriages and this cross fertilisation alone in the course of time wipe out the caste system in this country. Equally we should guard against the danger of the few affluent sections of the weaker sections knocking the cream of reservations and leaving nothing for the mejority weakest among the weaker sections. We may have to adopt a process of gradual exclusion of some of the classes and castes from the weaker sections or some sections in the same caste if we seriously intend to reach the real backward classes and castes.

Equality before law in an unequal Indian society could only mean proportional equality, each according to his want. Equality before law cannot be one Law for the Lion and the Ox.

Development of Backward Classes in Haryana

PRIT SINGH RAIHEE*

Under Article 46 of the Constitution of India in one of the Directive Principles the State Government has been called upon to promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and in particular of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and to protect them from social injustice and all forms of exploitation. Article 16 (4) of the Constitution permits the State Government to make reservation in appointments of posts in favour of backward classes. Besides Scheduled Castes and Scheduled Tribes there is another section of the society which is economically and educationally backward. The State Government was required to draw a list of such castes who fell under the Backward Classes. For this purpose a committee was appointed by the erstwhile Punjab Government in 1951 and on the basis of the recommendations of the Committee 14 castes were declared as Backward Classes by the State Government. The criteria adopted for the declaration of the Backward Classes was economic and educational backwardness coupled with some inherent factor that the community concerned was looked down upon which was akin to untouchability.

Later often on political considerations the State Government went on adding to the list of Backward Classes from time to time so as to make a larger and larger number of persons eligible for educational and service benefits. As no separate census of backward classes have been conducted information about the population etc., is not available. However, it is estimated that 5 to 10% population belongs to Backward Classes as declared by the State Government. At present the following concessions are given to persons belonging to Backward Classes :

1. *Reservation of posts in Government Services*

5% of all the posts (in class I, II, III and IV) are reserved for Backward Classes in direct recruitment and the same percentage of reservation exists in class III and IV promotion posts on the basis of seniority-*cum*-merit. Before September 1978 the percentage of reservation was as 2%. Backward Classes persons are given relaxation of 5 years in age for all posts under the State Government and only 1/4th of the regular amount of fee is charged from Backward Classes candidates for any post by the Haryana Public Service Commission/Subordinate Service Selection Board. The representation of Backward Classes in State Services as on 1-1-1978 is given below :

Total employees Class-wise				Backward Classes Class-wise.				Percentage			
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
813	3,578	1,08,480	26,302	1	40	5,472	2,920	..	1.12	5.04	11.10

**Minister for Revenue, Haryana*

2. *Reservation of seats in Educational Institutions*

2% seats are reserved for Backward Classes in all Technical Educational and Professional Institutions in the State.

3. *Other facilities*

(*i*) Children belonging to Backward Classes, the income of whose parents do not exceed Rs. 4,200 per annum, are assisted financially in the 9th, 10th and 11th classes. The rate of scholarship is being enhanced from Rs. 8 to Rs. 16 per month per student from the current academic session.

(*ii*) Beside this, Post-Matric students are also awarded scholarships at varying rates ranging from Rs. 15 to Rs. 35 per month for different classes under the State Harijan (Education) Welfare Scheme. The rates are being suitably enhanced from the current academic session.

(*iii*) Provision has been made to allot the surplus area declared under the Haryana Ceiling on Land Holdings Act, 1972 to the members belonging to Backward Classes besides Scheduled Castes, agricultural workers, landless persons, ex-servicemen and persons owning land not exceeding two hectares of Barani Land.

(*iv*) Loans not exceeding Rs. 2,000 each are granted to the members of Backward Classes for setting themselves up in various trades and professions. The loans are interest free and are recoverable in twenty equated half yearly instalments commencing after the lapse of four years from the date of payment of the loan amount.

(*v*) Under the Rural Industries Scheme launched by State Government for the benefit of entrepreneurs from the lower strata of society, members of the Scheduled Castes and Backward Classes, alongwith other economically backward classes can establish tiny units with an investment up to Rs. 1 lakh in fixed capital. Whereas in the case of other classes of entrepreneurs the minimum qualification is Matriculate or I.T.I. certificate, in the case of members of Scheduled Castes and Backward Classes they are eligible for assistance under the scheme even if they are only literate. This gives an additional benefit to members of these classes for availing of facilities under the scheme which has been introduced primarily to generate employment opportunities.

(*vi*) The State Government have provided 78,000 house sites measuring 100 Sq. yards each to the persons belonging to Backward Classes.

WELFARE OF BACKWARD CLASSES

More than 40 per cent of the people in the State belong to the backward classes. Most of them are occupational groups like carpenters, blacksmiths, weavers, shepherds, fishermen, tailors, potters, barbers, sweepers, washermen, etc. Shortage of finance, absence of technical know-how, lack of marketing facilities were some hurdles in their way of economic advancement. Programmes for the benefit of these people have been accelerated during the recent years. The creation of A. P. Backward Classes Co-operative Finance Corporation is one important step taken by the Government to fill this gap, to remove these hurdles and to serve as a special instrument of planned economic development of backward classes.

Programmes for the welfare of backward classes are broadly classified into three groups; educational uplift, house-sites and community services and economic support programmes through the Corporation.

Financial Allocation

** Allotment of plan and six-point formula funds during 1978-79 has been as much as the allotment for two years (1975-76 and 1976-77) put together.

** The A. P. Backward Classes Corporation has so far implemented various schemes with a total outlay of Rs. 27.61 crores utilising margin money of Rs. 4.71 crores, enlisting banks participation of Rs. 22.20 crores, benefiting 1,45,665 backward class people for the period ending March 15, 1979. During 1978-79 alone schemes worth Rs. 5.34 crores were implemented utilising margin money of Rs. 93.87 lakhs, enlisting banks patrticipation of Rs. 4.26 crores and benefiting 17,850 listed backward classes.

Scheme for Economic Betterment

** The schemes implemented by the Corporation in 1978-79 include those for surplus land development (5,281 beneficiaries), support to economically poor persons (3,918 beneficiaries) and economic support to freed bond ed labourers (292 beneficiaries).

** Rs. 30.71 lakhs have been released for implementation of special employment programmes including passenger transport programmes for people in the old city for training and employment.

** Another amount of Rs. 32 lakhs has been released for implementation of schemes to assignees of Government lands for development of land and providing irrigational facilities.

Educational Schemes

** An amount of Rs. 236.44 lakhs has been spent during 1978-79 towards sanction of various types of scholarships, including those for pre-matric, post-matric and residential. This allotment represents an increase of Rs. 33 lakhs over the previous year. The scholarships also include merit scholars & scholarships to students studying outside the State. An amount of Rs. 281.42 lakhs is provided in 1979-80.

** An amount of Rs. 211.46 lakhs has been provided during 1978-79 for the maintenance of hostels and opening of new ones. Besides 378 hostels now being operated, it is proposed to start another 100. In 1979-80 an amount of Rs. 259.63 lakhs is provided.

** 5 Ashram schools for children of fishermen have been continued during the year 1978-79. Besides, a fresh allotment of Rs. 25 lakhs has been made to open more such Ashrams for Children of fishermen and other backward classes. Orders for opening five of them have since been issued.

** Supply of nationalised text books, fee concession for listed backward classes, clothing to students in Government hostels, pre-examination training to 50 listed backward classes candidates for Group 1 Services, part-time coaching for Group 1 service examinations, special coaching to 1st year engineering students, short-term training programmes for employment as village officers, drivers, fishermen, tailors, IAS pre-examination coaching centres are some other schemes under which support is being extended to them.

Other Schemes

** 48,215 families belonging to backward classes, 13,593 families belonging to other weaker sections were provided house-sites during 1977-78 involving an expenditure of Rs. 58.46 lakhs and Rs. 8.06 lakhs respectively. The budget allotment for 1978-79 was stepped up to Rs. 500 lakhs for house-sites, apart from provision of Rs. 100 lakhs towards levelling of land, erection of structures, etc.

** A token amount of Rs. 25,000 has been provided to give monetary relief to members of backward classes who became victims of altrocities during 1978-79.

** 15% of the houses constructed under A. P. Housing Board have been reserved for backward classes.

Handloom Industry in Andhra Pradesh

SRI B. V. REDDY, I.A.S.*

In Andhra Pradesh State the estimated loomage is 6.00 lakhs and the actual registered loomage is 5.02 lakhs. From 1935 onwards with a view to improve the economic conditions of Weavers, steps have been taken to organise them into co-operatives. The progress in covering weavers by co-operatives, was rather slow till the beginning of the Second World War period. With the diversion of production by mill sector to Defence requirements, handlooms had to play a very important role in meeting clothing requirements of civilian population. In order to regulate supply of scarce raw materials and also supply of finished goods, number of Weavers' Co-operative Societies have been registered during the Second World War period. Thereafter with the introduction of handloom development schemes from early 1950s the handloom weavers, co-operative movement in the Andhra Pradesh State received further fillip. Even then coverage of weavers by Co-operatives was less than 50%. With the implementation of recommendations made by the Sivaraman Committee and matching assistance being provided by Government of India for Co-operative Coverage, the State made appreciable progress in bringing more weavers into co-operatives. As on date 3.27 lakhs of handloom weavers have been brought into co-operative fold. The position with regard to total loomage in the State, coverage of co-operatives, effective employment provided by Co-operatives, production etc., is as given below.

Total loomage in the State	.. 6.00 lakhs
Rgistered loomage	.. 5.02 lakhs
Total value of handloom goods produced in the State annually	Rs. 90 crores
Major varieties produced	.. Sarees, Dhoties, and Shirtings
Special varieties of State	Himroos, Tye-Dye, Venkatagiri, Gadwal and Siddipet Sarees, 120s dhoties of Mori and Narayanavaram ..
Loomage in the Co-operatives ..	.. 3.27 lakhs
Effective loomage in the co-operatives ..	.. 1.60 lakhs
No. of Weavers Co-operative Societies ..	.. 1630
No. of Weavers Co-operative Societies (active)	.. 1570
Annual Production by Co-operatives ..	.. Rs. 20.00 crores worth
Amount invested in the shares of Primaries by Government	Rs. 32.42 lakhs

* *Director of Handlooms and Textiles*

50% of the notional loomage is only actually working for co-operatives. In other words, the co-operatives are not able to provide employment to all the members. *-Interalia*, the main reason for the societies providing employment to 50 of their members is the inadequacy of working capital. Societies (Primaries) command own resources to the extent of Rs. 3.00 crores and credit being made availabe to them is Rs 3 to 4.00 crores annually.

Under Plan Schemes though assistance is provided for the development of Handloom Industry it is not always adequate. Yearly 1.50 to 2.00 crores of rupees are being initially provided in the State Budget for various handloom development schemes. By the end of the financial year State Government have been finding additional funds to some extent. The Plan Schemes being implemented in the State are mainly the following.

1. Covering of Weavers by Co-operatives.
2. Strengthening the Share Capital structure of Primary Weavers Co-operative Societies by State Government directly investing in their Shares and providing opportunity even to dormant societies to restart functioning.
3. Assistance towards marketing by way of rebate and for opening of sales emporia.
4. Introduction of technical improvements in Industry calculated to improve the competitive capacity of the weaver.
5. Provision of pre-loom and post-loom facilities.
6. Subsidising interest on borrowings.
7. Assisting by investing in the Shares of the Apex Society to develop market outlets and relieve primaries to the maximum extent possible from marketing their production.

Textile Development Corporation which is to serve the private sector also is assisted by investment in its shares and also in implementing the Intensive Development, Export Production and Special Rehabilitation Projects. The following is the break up of last year's Plan (*i.e.*, 1978-79) outlay of Rs. 1.54 crores.

	(*Rupees in lakhs*)	
1. Coverage of weavers by Co-operatives	10.00	The programme is to cover 11,000 weavers by Co-operatives
2. Strengthening the Share Capital structure of dormant and weak societies	10.00	
3. Marketing/Rebate	17.00	
4. Technical Schemes/ ..	10.00	It is proposed to assist 10 selected
Intensive Development Project ..	15.00	Weavers Co-operative Societies with an outlay of Rs. 7.00 lakhs under Package Scheme. Under Package Scheme, improved type of looms, construction of sheds, establishment of dye units, Hydro extractor, Warping machines, Small mercerising plant and Technical assistance to supervise the production would be provided. These Societies would undertake production of improved varieties.

5.	Interest Subsidy	12.00	
6.	Investment in the Shares of Apex/ Corporation	20.00	
7.	Investment in the Shares of Wool and silk Societies	4.50	To make the Wool and Silk Societies eligible to borrow credit under R.B.I. Scheme, investment in its shares by Government is proposed
8.	Powerlooms	10.00	
9.	Managerial Subisidy to dormant societies	0.50	
10.	Organisational expenses	5.00	
11.	Development of Sericulture ..	20.00	
12.	State participation in Co-operative Spinning Mills	20.00 20.00	
	Total : ..	154.00	

For the year 1979-80 the following is the tentative programme and outlay in respect of the each scheme.

		(*Rupees in lakhs.*)
1.	Share Capital loans to Weavers Co-operative Societies	18.00
2.	Investment in the shares of dormant and weak societies	35.00
3.	Marketing Schemes	30.00
4.	Rebate on sales of handloom cloth/procurement subsidy	150.00
5.	Working Capital loans to Weavers Co-operative Societies ..	10.00
6.	Interest Subsidy on loans to Weavers Co-operative Societies ..	15.00
7.	Technical Schemes	200.00
8.	Intensive Development Project	61.25
9.	Share Capital contribution to Apex Institutions	80.00
10.	Investment in the Shares of Silk Weavers Co-operative Societies ..	15.00
11.	Investment in the shares of Wool Weavers Co-operative Societies ..	25.00
12.	Organisational expenses	11.00
13.	Construction of residential quarters to weavers	10.00
14.	Working Capital to Garment Manufacturing Co-operative Societies ..	5.00
15.	Powerlooms	45.00
16.	Sericulture	80.00
	Total :	790.25

Credit limits :

There is considerable increase in the provision of credit availability to primaries and Apex institutions as shown below:

	Primaries	Apex
	(Rupees in lakhs)	
1976-77	151.00	290.00
1977-78	460.13	650.00
1978-79	400.34+ 145.00 (additional limits pending sanction)	750.00

Controlled cloth :

The Scheme was introduced in the year 1976-77 (*i.e.*, October, 1976) The progress is as follows:

Year	Target lakh Sq. Mts.	Looms Covered	Production Lakh Sq. Mts.	Production Value	Sales Value
1976-77 ..	..	1,640	4.58	13.74	1.42-
1977-78 ..	170	22,433	188.99	566.97	321.54
1978-79 ..	36 (Million Sq. Mts.)	27,089	102.00 (Upto 9/78) From 10/78 to 3/79 the production is expected to be 220 Million sq. mts.	291.00	169.40

Pre-Loom and Post-Loom facilities :

A processing unit is being established at Hyderabad with a total estimated cost of Rs. 2.10 crores. The total paid up Share Capital by Government as well as members is Rs. 51.28 lakhs. The Society has purchased site and commenced civil works. Part of the machinery has already arrived and remaining would be finalised soon. The unit would go into production within 6 or 7 months.

Sericulture Industry :

Sericulture Development Schemes are spread over in the Districts of Anantha pur Chittoor, Kurnool, Cuddapah, Nellore, Krishna, West Godavari, Visakhapatnam, Sri, kakulam , Hyderabad, Mahabubnagar, Nalgonda, Karimnagar, Warangal, Khammam-Nizamabad and Adilabad. Progress achieved so far is as follows:

Mulberry	*As on date*
Coverage of acre	.. 18,000
Production of Reeling Cocoons ..	.. 18.00 lakh Kgs. (Year)
Production of D.F.L.S. ..	.. 32.79 lakh Kgs. (Year)

Financial assistance provided from 1974-75 *to* 1978-79

(*i*) Under Plan Schemes	..	.. Rs. 51.50 lakhs
(*ii*) Under Six Point Formula	..	.. Rs. 39.77 lakhs
(*iii*) Under D.P.A.P. ..	..	.. Rs. 141.69 lakhs

Under Tassar as against the production of 43.00 lakhs Nos. of reeling cocoons during 1977-78, production during last year was expected to be 80.00 lakh Nos. The programme was to establish 3 new grainages, 7 Silk reeling units of 250 ends capacity, sinking of new irrigation wells, purchase of Pump sets and construction of rearing sheds for the benefit of Small and Marginal Farmers.

SPINNING MILLS

There are 31 Spinning Mills in the State, of which 2 are composite mills. The installed capacity of these mills is 5.85 lakhs spindles. Of the 31 Spinning Mills in the State 5 are in the Co-operative Sector, 6 are run by the National Textile Corporation and remaining 20 are in the Private Sector. One more Co-operative Spinning Mill with 25,000 spindles in the growers sector is coming up at Adilabad.

The Spindleage of Co-operative Spinning Mills is 85,000. The production of these mills is about 3,000 bales per month. Government have invested Rs. 319.00 lakhs in the Share Capital of these mills. Government have also extended 100% guarantee to total sum of Rs. 265.00 lakhs to the financing agencies like I.F.C.I. and I.D.B.I. on behalf of the Co-operative Spinning Mills to enable them to obtain Block Capital.

The Co-operative Spinning Mills at Guntakal and Chirala have taken up modernisation programme by availing soft loan from the I.D.B.I. The I.D.B.I. has sanctioned Rs. 56.00 lakhs and Rs. 49.00 lakhs to the Guntakal and Chirala Co-operative Spinning Mills respectively.

The Mills at Nellore and Chirala have programmes of expansion of spindleage to 25,000. The Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal and the Rajahmundry Co-operative Spinning Mills have also proposed to increase their spindleage further by 11,500 and 6,000. The expansion programme of these mills would be taken up shortly.

Educational Upliftment of Backward Classes

PROFESSOR K.V. SIVAYYA*

The segregation of human beings, with the same flesh and blood, has been the bane of all societies of the world. Though there is a change in civilisation there is no corresponding change in the acceptance of all human beings as one.

In India, the society is divided on the basis of caste system and we are familiar with the categories *i.e.*, forward, backward and scheduled castes/tribes. But the economic conditions have divided these into haves and havenots. By and large the backward classes, Scheduled Castes and Scheduled Tribes form a majority of the society. The relationship between the caste and the economic status, *i.e.*, the lower the caste the lower the economic status is generally observable in our society. It has been the ardent endeavour of our government to uplift the lot of the backward classes; but there is a lot to be done.

Realising the existence of the problems of the backward classes, a Committee under the Chairmaship of Sri Kakasaheb Kalelkar was appointed by the Government of India to determine the criteria to be adopted in considering whether any section of the people in the territory of India should be treated as socially and economically backward. The recommendations of this committee had to be dropped because of political and other problems. Hence, the constitutional safeguards for the backward classes though conceived earlier could not see the light of the day. However, in view of the gravity of the situation prevailing in the state of Andhra Pradesh and the neighbourhood, the Government of Andhra Pradesh appointed a committee headed by Sri Anantha Raman, as Chairman. In pursuance of the recommendations of this committee, the Government of Andhra Pradesh on the 23rd September, 1970 recognised the socially, economically and politically backward classes and categorised them into the groups of A, B,C and D depending on their backwardness.

The problems of the backward classes are mostly due to lack of education and adequate protection. Added to this, ignorance of the majority in utilising the benefits thrown open to them is another cause for their backwardness. In the State of Andhra Pradesh it has been estimated that 50 per cent of the population belong to backward classes and as such the strength of the state lies in the economic and social strength of this large group. Hence it is considered, educational upliftment of backward classes along with safeguards would give them economic status and a pride of place. This paper would address itself to the importance of education in the socio-economic and political life of the backward-classes.

* Head of the Department of Commerce and Business Admn., Andhra University, Visakhapatnam.

A majority of the backward classes had acquired various craft skills from their ancestors and remained as servicemen to the other sections of the village and town. But with the advent of mechanical appliances and changing civilisation, these professions have lost their importance and as a result were forced to go without vocation. Hence, it is time for the government to give suitable education to their off-springs and thus improve the economic position of these communities.

The Government of Andhra Pradesh have been kind enough to realise the size of backward classes and the magnitude of their problems. It has reserved 25 per cent of the seats for admission to Colleges and Universities and also reservations for job opportunities in the State.

The students of the backward classes enjoy scholarhships to meet their full mess charges, tuition fee and their pocket expenses and hostel facilities., etc. This is a landmark in the educational programmes for the backward classes in our State and is also an eye opener for other States. The State Government spent Rs. 7.2 crores for the welfare of the backward classes during the year 1978-79. The Government's well intentioned plans of the above are intended to benefit the weaker sections of the backward classes and thus enable them to come out of the vicious circle.

It is time for the Government to identify the talent from the backward class students at the primary school level and to open residential schools in villages and thus make them realise the importance of education. This would not only bring discipline but also motivate them to come up in life. At the College and the University levels, the present financial benefits extended to the backward classes if backed up by additional coaching to educationally weak might be of use to the needy. The above two ways of imparting education would result in the reduction in the dropout rate that is now widely pronounced. Coaching facilities to prepare for the admission test into M.B.B.S. and I.I. Ts. have to be conducted for the Intermediate students belonging to the backward class in veiw of the severe competition and high standards required for admission.

The present system of allowing the scheduled caste students to pursue higher studies in foreign countries with certain concessions may also be extended to aspirants of the backward classes. If this is taken up by the State Government and pursued with the Central Government, it would throw open the whole world to the backward classes.

To safeguard the interests of the backward classes and to present problems to the relevant authorities, Vigilence Committees may be set up in the District and State levels consisting of administrators, academicians and legislators. In view of the changed events development in economic status is only possible through educational advancement. Hence, Government has to give adequate importance in imparting right education suitable to the requirements of the State and the country.

—(o)—

New Deal To Backward Classes Under Five Year Plans

—V. RAMAN RAO*

About fifty percent of the population of Andhra Pradesh comprises other Backward Classes who by and large live below the poverty line. Ninety three communities have been declared by Govt. of Andhra Pradesh as socially, educationally and economically backward on the basis of the recommendations of the Backward Class Commission set up by the State Government in 1968. The magnitude of the problem of bridging the gap between the levels of living of these groups and the rest of the population(excluding Scheduled Castes and Tribes) is considerable. They continue to pursue traditional occupations and inspite of employment opportunities generated through various economic activities, are unable to secure employment due to their low educational levels, lack of skills and social backwardness.

The Government of Andhra Pradesh had implemeted various schemes during the past Five-Year Plan period for the economic advancement of these other Backward Classes. These programmes generally fall under two categories (i) Programmes for providing facilities in the field of educationand (ii) Programmes for economic betterment.

The educational schemes implemented under the five year plans related to the provision of pre-matric and post-matric scholarships, grant of stipends, free-ships, mid-day meals, provision of uniforms, exemption from payment of examination fees, book grants, hostels facilities etc. For the economic upliftment of these Backward Classes several welfare measures were undertaken by Government during the plans.

The total expenditure incurred on the welfare of Backward Classes during the plan period was Rs. 589.34 lakhs as shown below.

		(*Rs. in lakhs*)
Second Five Year Plan (1956-61)	..	24.78
Third Five Year Plan (1961-66)	..	28.57
Three Annual Plans (1966-69)	..	6.25
Fourth Five Year Plan (1969-74)	..	132.29
Fifth Plan (1974-78)	..	397.45
Total :	..	589.34

The important schemes undertaken during different plan periods for the welfare of Backward Classes are enumerated in the following programmes

Second Plan Period :

It is observed that many students belonging to Backward Classes drop out at primary and secondary levels of educaion due to economic reasons. In order to ensure that students belonging to Backward classes do not discontinue their studies, scholarships were granted to 17037 students, with financial assistance amounting to Rs. 16.22 lakhs during the Second Five Year Plan period. Subsidised hostels were given assistance to

* Director, Finance and Planning Dept., Govt. of A. P.

the tune of Rs. 6.12 lakhs and 3045 students were benefited. Mid-day meals were provided to 5593 students at a cost of Rs. 2.08 lakhs. Vocational assistance in the shape of supply of raw materials and tools to 650 artisans were given at a cost of Rs. 0.36 lakh.

Third Five Year Plan :

Stipends and scholarships were given to 11,785 students costing Rs. 21.02 lakhs. Monetary assistance for books and stationery was given to 90720 students at a cost of Rs. 4.96 lakhs. Mid-day meals were provided during 1961 and 1962 only to 2460 students at a cost of Rs. 0.77 lakh.Economic uplift in the shape of industrial aid was provided to an extent of Rs. 1.82 lakhs for 3767 persons during first two years of the plan period.

Fourth Five Year Plan

Pre-matric stipends to I.T.I. students were given to 3,628 students at a cost of Rs. 8.25 lakhs. Government Hostels (18) both new and continuing were maintained at a cost of Rs. 7.60 lakhs. Nutrition through CARE programme during 1971-73 was given to 46,320 boarders. Economic aid in the shape of supply of milch animals was given to 400 families at a cost of Rs. 2.00 lakhs.

Fifth Five Year Plan : (1974-78)

As seen from the following table the outlay for the welfare of backward classes during Fifth Plan period has been considerably stepped up on different schemes.

S. No.	*Name of the Scheme.*	*Expd. incurred (Rs. in lakhs).*	*Unit*	*Physical achievement.*
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	State Scholarships to I.T.I. Students ..	14.00	No.	4,357
2.	Government Hostels	89.30	No.	151
3.	Construction of Hostel Buildings ..	25.25	..	45
4.	Post-matric scholarships	43.03	No.	6,678
5.	Pre-matric scholarships-Students ..	13.00	No.	16,600
6.	Supply of Nationalised Text Books ..	3.09	Boarders	34,436
7.	Monetary aid for clothing	5.65	do.	22,056
8.	Investments in A.P.B.Cs., Fin. Corpn. ..	189.00	Beneficiaries	1,22,518
9.	Short term Trg. Programme	8.19	Trainees	1,158
10.	Pre-Examination Training Centre in T.C.R. & T.I.	0.87	Candidates	100
11.	Special Coaching for Engineering Students	0.50	Centres	3
12.	Sanitary amenities, Colonies ..	2.57	No.	114
13.	Marginal subsidy to A.P.B.C. Coop. Fin. Corpn.	2.00	No.	1
	Total ..	397.45		

Six-Point Formula Programme ;

Apart from the provisions made in the State Plan for welfare of Backward Classes, the Central Government provided Rs. 118.51 lakhs as special assistance under Six-Point Formula Programme during 1974-79 under the Economic Support Programmes intended for the welfare of Backward Classes. Due to the programmes implemented

under S.P.F. Programme, 24,391 persons were benefited. On the basis of the margin money provided to the beneficiaries, an amount of Rs. 384.26 lakhs was raised through Institutional Finance (Bank loans).

Policy and strategy for the next plan:

Since the main objectives of the National Five-Year Plan 1978-83 are employment generation, reduction in poverty, provision of basic needs and services, it is imperative that other Backward Classes who constitute the poorer and more vulnerable sections of the community receive the maximum benefit from the plan programme designed to achieve these over all objectives. The strategy of development of Backward Classes will be to lay greater emphasis on identification of schemes under general sectors of development which would be of particular benefit to them.

The main thrust of the Programme for the welfare of Backward Classes will be on raising literacy and improving the educational levels through schemes of pre and post matric scholarships, coaching classes, boarding grants, hostel facilities *etc.* A concerted drive will be made for expanding adult literacy.

The programme formulated for the welfare of Backward Classes, during the plan period 1978-83 include opening of new Government Hostels; maintaining the existing hostels; providing mess charges to the students; supply of nationalised text-books; sanction of post matric and pre-matric scholarships etc.

Under Economic Support Programme, it is proposed to provide more investment in A.P.B.C.C. Finance Corporation to enable to undertake more programmes, to provide funds for land acquisition and development of lands assigned; construction of houses and sanction of sinking of irrigation wells in the lands assigned to Backward Classes.

In the Annual Plan 1978-79 an amount of Rs. 355.00 lakhs was provided for welfare of Backward Classes while the provision made in the current year's plan i.e., 1979--80 is Rs. 234.23 lakhs.

A massive integrated Rural Development Programme is being launched during the Plan period 1978-83 to provide employment opportunities and tackle the problem of poverty. Most of the benefits from these programme will flow to the weaker section of the society of which the other Backward Classes form the majority.

BACKWARDNESS IS A BANE ON THE SOCIETY

WELFARE OF BACKWARD CLASSES
Constitutional Provisions

J. VIRASWAMY*

The preamble to the Constitution of India seeks to secure to all its citizens of India among others :—

Justice, social, economic and political

Equality of status and of opportunity and to promote among them all ;

Fraternity assuring the dignity of the individual and the unity of the Nation.

Article 38 of the Directive Principles of State Policy ordains that the State shall, strive to promote the welfare of the people by securing and protecting as effectively as it may a social order in which justice, social, economic and political, shall inform all the institutions of national life.

Article 39 enacts that the State shall, in particular, direct its policy towards securing, among other things that the ownership and control of the material resources of the community are so distributed as best to subserve the common good ; that the operation of the economic system does not result in the concentration of wealth and means of production to the common detriment.

Article 46 stipulates that the State shall promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and, in particular, of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes and shall protect them from social injustice and all forms of exploitation.

Sub-clause (4) of articles 15 and 16 which articles are embodied as Fundamental Rights under Part III of the Constitution — provide the basise and authority for making special provisions in regard to the grant of scholarships, admission on educational institutions and other facilities including reservation of appointments or posts for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens.

The following are the exact provisions of articles 15 and 16 in so far as they are relevant in the Present context.

Article 15 (1) The State shall not discriminate against any citizen on grounds only of religion, race, caste, sex, place of birth or any of them.

(2) * * * * *

(3) * * * * *

(4) Nothing in this article or in clause (2) of article 29 shall prevent the State from making any special provision for the *advancement of any socially and educationally backward classes of citizens* or for the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes.

* *First Member, A. P. Public Service Commission, Hyderabad.*

Article 16 (1) There shall be equality of opportunity for all citizens in matters relating to employment or appointment to any office under the State.

(2) No citizen shall, on grounds only of religion, race, caste, sex, descent, place of birth, residence or any of them, be ineligible for, or discriminated against in respect of any employment or office under the State.

(3) * * * * *

(4) Nothing in this article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which, in the opinion of the State, is not adequately represented in the services under the State.

The Supreme Court in one of its decisions made it clear that the reference to "backward class of citizens" occurring in article 16 (4) has in the context to be construed as a reference to "socially and educationally backward classes of citizens and the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes" occurring in article 15 (4). What then are the socially and educationally backward classes of citizens apart from the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes which are expressely included in article 15 (4).

The following are the general principles indicated by the Supreme Court in its decisions for ascertaining social and educational backwardness.

(1) The backwardness must be both social and educational. It is not either social or educational.

(2) Classes of citizens cannot be equated to castes of citizens. For ascertaining whether a particular citizen or a group of citizens belong to backward classes or not his or their caste may have some relevance but it cannot be either sole or dominant criterion for ascertaining the classes to which he or they belong. If in a given situation caste is excluded in ascertaining a class within the meaning of Article 15 (4) of the Constitution it does not vitiate the classification, if it satisfies the other tests. If on the other hand the castes as a whole are socially and educationally backward the list prepared on this basis though caste-wise is not violative of Article 15 *vide* Supreme Court judgment in Writ Petition 1964 of Madras Government.

Note by the author of this article :

It is worth mentioning here that economic backwardness has not been specifically mentioned either in article 15 (4) or in article 16 (4), though poverty and economic backwardness are a to large extent responsible for social and educational backwardness. All the same, social backwardness cannot be equated with economic backwardness. In Hindu society, in social hierarchy caste plays an important role. A person born in any so called lower castes even if he is well to do financially, will not be given the same respect and social recognition, as the one given to any other well to do person born in the so called upper castes. To illustrate this phenomenon, one has only to go to our villages where 80% of our population lives to verify how persons born in so called lower castes are looked down upon. Even persons who are poor financially born in different castes maintain their superiority and inferiority complexes in their day to day social life depending upon superior or inferior, clean or unclean, dignified or undignified, and remunerative or unremunerative occupation they pursue. Social contacts, interdinings and inter-marriages are treated as prohibited even between persons of equal financial position belonging to different castes according to the Hindu Sastras, custom and usage. The same holds good, to some extent, in respect of workers in factories and industrial establishments located in towns and cities. Houses for rent even in urban areas are denied in certain localities for persons of so called lower castes. Has not caste become a vested interest for exploitation in all walks of life, including elections? Can it be denied

that all effective seats of power in all walks of life are enjoyed by persons born in a few dominant so called upper Castes ? So long as caste system is practised, can we ignore casteism and its impact in social and other walks of life ? The facts that these artificial barriers created by the caste system were manmade that they are outmoded that the caste system should be annihilated being injurious to social harmony and national integration are well recognised by all enlightened rationalists in Hindu society. But are the persons who can take decisions in this regard serious about the abolition of caste system? Can they bring forward legislation to prohibit marriages within the same caste and to declare them void ? Is there lack of moral courage to do it or should it be concluded that persons in authority are more interested in the maintenance of status-quo to the benefit of certain sections of Hindu Society ? The Vice-Chancellor of Osmania University has made this bold and not impractical suggestion of prohibiting marriages within the same caste at a seminar held on 5-4-1979 at Mini Theatre of Ravindra Bharathi. Until the caste system is abolished and marriages within the same caste are prohibited by legislation and the caste system ceases to be observed in practice, caste cannot cease to be a relevant factor in social life.

(3) Social backwardness is, on the ultimate analysis the result of poverty to a very large extent. Hence it may be relevant to take both caste and poverty in determining the backwardness of citizens.

(4) Occupations which are treated as inferior according to conventional beliefs and classes of citizens who follow those occupations are apt to become socially backward.

(5) Places of habitation also play not a minor part in determining the backwardness of a community of persons.

(6) The problem of determining a particular socially backward class is no doubt very complex. Sociological, social and economic considerations come into play in solving the problem and evolving proper criteria for determining which classes are socially backward, is obviously a very difficult task.

(7) The backward classes are in the matter of backwardness comparable to Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

(8) The division of backward classes into backward and more backward classes was in substance a division of the population into the most advanced and the rest, the result being divided into backward and more backward classes and this was not warranted by Article 15 (4).

(9) In determining educational backwardness of a class of citizens the literacy tests supplied by the Census Reports may not be adequate. Having regard to the fact that the test is intended to determine which are educationally backward classes, it may not be necessary or proper to put this test as high as has been done by the Naganna Gowd Committee, that is, the average of student population in the last three high school classes. It is only the Communities which are well below the State average that can properly be regarded as educationally backward classes of citizens. Classes of citizens whose average of student population works below 50 per cent of the State average are obviously educationally backward classes of citizens. On this point, the Supreme Court has expressed that it is not proposed to lay down any hard and fast rule and it is for the state to consider the matter and decide it in a manner which is consistent with the requirements of Article 15 (4).

Based on the said principles, the Backward classes Commission appointed by the Government of Andhra Pradesh on 12-4-1968 by G. O. Ms. No. 870, Education Department, dt. 12-4-1968 collected data, made detailed investigations by making extensive tours

to various places in Andhra Pradesh, studied the reports of various reports of other Stat Backward Class Commissions, including the Backward Classes Commission appointed by the Government of India, and verified the living conditions and vocations of various groups and sections of the society. The State Backward Classes Commission issued also a questionnaire, collected information, received representations from individuals and Associations, heard their views personally and in the light of evidence collected, came to the conclusion that the following criteria should be adopted for ascertaining social backwardness:

(1) The general poverty of the class or community as a whole

(2) Occupation pursued by the classes of citizens the nature of which must be inferior or unclean or undignified and unremunerative or one which does not carry influence or power ; and

(3) Caste in relation to Hindus.

Having due regard to the views expressed by the Supreme Court, the State Backward Classes Commission adopted the formula that communities whose student population in 10th and 11th standards is well below the state average, are educationally backward. Adopting the above principles, the State Backward Classes Commission discussed the position of all such castes and communities in detail which satisfied the above criteria and included them in the list prepared by it. The State Government issued G.O.Ms.No. 1793, Edn. Department, dated 23-9-1970 accepting the list drawn up by the Commission *in toto* and declared that the castes and communities specified in the annexure to the said G.O. are socially and educationally backward classes for the purpose of Article 15 (4) of the Constitution. Though the Commission had recommended reservation of 30% of the seats in the professional Colleges for the Backward classes, the Government in the order decided that only 25% of seats in the professional colleges should be reserved for the Backward Classes. The Government also agreed to the recommendations of the Commission to the classification of Backward Classes into 4 groups and directed that on the basis of population of those 4 groups, the 25 % reservation of seats was to be apportioned amongst the said 4 groups in the proportion mentioned in the Government order namely :-

B.C. (A) — 7%
B.C. (B) — 10%
B.C. (C) — 1%
B.C. (D) — 7%

Note by the author of this article :

This grouping of backward classes was evidently made by the Backward Classes Commission on the basis of population of those groups with a view to ensure that a few dominant and more advanced sections of backward classes do not monopolise these reservations to the detriment of the principle of equitable distribution among several other weaker sections of backward classes. One has only to observe how in the absence of such equitable distribution, persons born in a few backward class sections are alone represented in political bodies and institutions while several less advanced sections among the Backward Classes, have no representation at all in those bodies and institutions. The Supreme Court also approved the classification of Backward Classes into four groups having due regard to the rationale behind such classification. Before this grouping system is disturbed, another Commission has to go into this aspect to study its working and its impact after another ten year period of its working.

The Government amended the General Rules for the A. P. State and Subordinate Service Rules to provide for reservation as per the above decisions. General Rule 22 so far as it is relevant for the present purpose, is reproduced below :

22. *Special representation.*—All appointments to a service, class, or category—

(*i*) by direct recruitment except where the Government by a general or special order made in this behalf exempt such service class or category.

(*ii*) otherwise than by direct recruitment where the special rules lay down that the principle of reservation of appointments shall apply to such service class or category; shall be made on the following basis :

(*a*) the unit of appointments for the purposes of this rule shall be one hundred of which fourteen shall be reserved for the Scheduled Castes, four shall be reserved for the Scheduled Tribes, twenty-five shall be reserved for the Backward Classes and the remaining fifty seven appointments shall be made on the basis of open competition;

Provided that where any special rules lay down that appointments shall also be reserved for physically handicapped persons out of fifty seven appointments to be amde on the basis of open competition three appointments shall be reserved for direct recruitment of the physically handicapped persons :

(*b*) the claims of members of the Scheduled Castes, the Scheduled Tribes, the Backward Classes, the physically handicapped persons or the ex-servicemen as the case may be shall also be considered for the remaining appointments which shall be filled on the basis of open competition and where a candidate belonging to any of the above categories is selected on the basis of open competition the number of appointments reserved for that category shall in no way be affected during the period the reservation for that category is in force:

(*c*) appointments under this rule shall be made in the order of rotation specified below in every cycle of twenty-five vacancies :

1. Open Competition
2. Scheduled Castes
3. Open Competition
4. Backward Classes (Group A)
5. Open Competition
6. Open Competition
7. Open Competition
8. Scheduled Tribes
9. Open Competition
10. Backward Classes (Group B)
11. Open Competition
12. Open Competition
13. Open Competition
14. Backward Classes (Group C)
15. Open Competition
16. Scheduled Castes
17. Open Competition
18. Backward Classes (Group D)
19. Open Competition
20. Backward Classes (Group A)
21. Open Competition
22. Scheduled Castes
23. Open Competition
24. Backward Classes (Group B)
25. Open Competition

Provided that :

(i) in the case of appointments to posts referred to in the second proviso to subrule (a) every twelfth turn in each of the first two cycles shall be reserved for ex-servicemen upto the 30th June 1979 so however that where the Speciel Rules or the adhoc rules

specifically provide that there shall be no reservation in favour of such candidates or if a qualified and suitable candidate is not available from ex-serviceman the turn allotted to ex-servicemen shall be deemed to be allotted to open competition.

(ii) in very third and fourth cycles the twelfth turn shall be reserved for the Scheduled Castes

(iii) in every fourth cycle the sixth and twentieth turns shall be reserved for the Backward Classes (Group B).

(iv) in every second third and fourth cycles the fourteenth turn shall be reserved for the Backward calsses (Group D).

(v) x x x x

(d) (*i*) if a qualified and suitable candidate belonging to any particular Group of the Backward Classes is not available for appointment in the turn allotted for them in the cycle the turn shall accrue to the next group of the Backward Classes in the rotation and only if no suitable and qualified candidate is available in any of the four groups the turn shall be deemed to be allotted to the open competition.

(*ii*) the reservation in the case of Backward Classes shall be in force for the period commencing from the 23rd September 1970 and ending with the 22nd September 1980 and the reservation in the case of physically handicapped persons shall be in force for the period commencing from the 23rd Sptember 1970 and ending with the 22nd September 1980.

When the said G.O. providing reservation to Backward Classes was struck down by the High Court the Government went in appeal to the Supreme Court and the Supreme Court in its decision delivered on 28-1-1972 set aside the High Court's Judgment and upheld the Government order. It will thus be seen that the reservation order issued by the Government will be in force upto the 22nd September 1980. The Government can by a mere executive order extend it for another ten years beyond 22nd September 1980. Another Backward Classes Commission may be appointed to study its impact after another ten years period with a view to eliminating any sections or communities which might have come up then to the level of other forward sections both socially and educationally. It may be left to the good sense of the few advanced families in the backward classes not to claim these reservations in the meantime. It will be irrational and also unlawful to meddle with the list without proper investigation and inquiry by another Commission. If any meddling of the list is done without such investigation and inquiry the entire list is liable to be struck down by the Courts.

In Rangachari's case the Supreme Court ruled that the reservation contemplated by Article 16 (4) can be made not merely to initial recruitment but also to posts to which the promotions are to be made.

The order of rotation specified by the Government in Rule 22 is being strictly followed by the Andhra Pradesh Public Service Commission. The State Legislature was pleased to appoint a Sub-Committee to verify whether the orders and rules on the subject of reservation to Backward Classes are being implemented properly by various authorities and Departments of the Government and the Committee has been submitting reports from time to time on the subject.

The Andhra Pradesh Government which is committed to ameliorate the conditions of socially and educaionally backward classes of citizens in Andhra Pradesh as provided in the Constitution may be expected to continue resefvations in favour of those Backward Classes for another ten years beyond the 22 nd September 1980. The State Government may appoint another Backward Classes Commission sufficiently before the 22nd September 1980 to make a detailed study and investigation about the conditions of all listed Backward Classes then and submit its report to State Government.

A. P. S. R. T. C. in the Service of Backward Classes

R. PRABHAKAR RAO, I. P. S. *

One of the major objectives of the State Government is to improve the economic conditions of the weaker sections so that they could come up on par with other sections of the society. In line with the declared policy of the State Government, the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (APSRTC) has taken up serveral measures to help the candidates belonging to the Backward Class Communities. It has been strictly following the reservation quota for Backward Classes as fixed by Government from time to time. Among the schemes taken up for thier upliftment include reservation of posts in respect of direct recruitment; training under Special Employment Scheme and benefits under the Village Link Transport Scheme.

Reserations in recruitment :

Following are the concessions that are allowed to employees belonging to Backward Communities :

(*i*) 25% posts against direct recuritment posts in all categories including Officers without any monetory limit have been reserved for Backward Class Candidates.

(*ii*) Concession of over age limit upto 5 years when direct recruitment is made.

(*iii*) Waival of application fee for all candidates belonging to the Backward Classes

(*iv*) Reservation of these posts includes not only such of those employees, who do not come up in the merit list, but also include those who have qualified for appointment with lesser marks above the eligibility limits.

(*v*) Concession of 10% marks below the minimum required percentage of marks for qualifying to the post of Conductors is given when compared to forward caste candidates besides in the qualifying examination to determine the suitability for a post for direct recruitment post. A concession of 10% is also given for the purpose of making them eligible for consideration.

Special Employment Scheme :

Objectives :

The main objectives of the Special Employment Scheme in the Corporation are:

(*i*) to train 2,400 educated unemployed belonging to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Economically Backward Candidates :

(*ii*) to run 300 new buses by utilising finances provided for them by the State Government and Financing Institutions ;

* *Vice-Chairman and General Manager, A.P.S.R.T.C.*

(*iii*) to provide increased mechanised transport facility in rural areas : ; and

(*iv*) to increase direct and indirect employment potential in the State.

Under the above scheme provision has been made for training facilities to 120 candidates belonging to Backward Communities alongwith other Scheduled Castes Scheduled Tribe Candidates for a period of three years for the purpose of qualifying themselves as Heavy Vehicle Drivers. During the period of training the candidates will be paid a monthly stipend of Rs. 100.

Under the programme of Special Employment Scheme, it is proposed to impart intensive training to candidates belonging to Scheduled Caste/Scheduled Tribes, Backward Class for taking up their employment in A.P.S.R.T.C., in the categories of Drivers, Conductors, Cleaners, Mechanics and Artisans. As many as 1,200 candidates belonging to the Backward Classes have already been recruited. During the period of training they will be paid a stipend of Rs. 100 per month. The finances for this scheme are pooled by having a seed capital finance of Rs. 6.00 crores by the A.P.State Financial Corporation and the loans will be sanctioned for the purpose of purchase of 300 buses with which employment is generated to 2,400 candidates at the rate of 8 candidates per bus.

A Bus to Every Village:

The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation also has introduced a noval scheme "A Bus to Every Village" in 1978 under which it is proposed to connect all villages in the State with mechanised transport. During the year 1978-79 as many as 2,500 villages have been connected. This scheme has benefited many a person representing to the Backward Class Community.

Komi is a Tribal woman. She lives in a little village called Chautapally, 55 km. away from Vijayawada. For years, Komi used to do all sorts of manual work earning only two or three rupees per day. Even this income was not regular, only seasonal. But now things have taken a turn for the better. To-day she earns around ten rupees per day. This change in Komi fortunes has been brought about by the new bus service started in Chautapally under the scheme, "A Bus to Every Village". Everyday she takes this bus and gets off at Kanchikacherla, the nearest market centre. She buys vegetables from there, which she sells in her own village. A large number of other villagers also now go to Kanchikacherla for trade and work. They sell their produce there to the best advantage.

This is the story of only one of the hundreds of villages that have benefited from the new link services started under the scheme, " A Bus to Every Village". This scheme has been of immense value to the Backward Class Community in improving thier economy

SMALL SCALE AND RURAL INDUSTRIES SECTOR

SPECIAL ATTENTION TO THE OCCUPATIONAL PROBLEMS OF BACKWARD CLASSES

K.S.R. MUKTHY, I.A.S.*

Promotion of Small Scale Industries should be one of the major activities of a developing country, as it helps in proper utilisation of the scarce capital and generation of large employment opportunities.

Higher Employment Generation :

It may be interesting to note that for a given cpaital investment in any industry, Small Scale Industries in general and self-employment schemes in particular give greater scope for employment than large and medium scale industry. A lakh of rupees investment in Small Scale Industry roughly generates employment for about 21 persons as against 3 or 4 in large and medium scale units. Further, development of Small Scale Industries helps in achieving dispersal of wealth and reducing regional imbalances.

Definition of Small Scale :

The Small Scale Industry is defined as an industry where the investment on "Plant and machinery" does not exceed Rs. 10 lakhs.

The Tiny Sector has been defined as an industry where investment in plant and machinery is less than Rs. 1.00 lakh and it should be set-up in areas where the population is less than 50,000.

The broad activities presently carried out to achieve the objective of the A.P. Small Scale Industrial Development Corporation are as follows :

Provision of consultancy services to the prospective entrepreneurs and existing SSI Units; Participation in the capital structure of SSI Units ; supply of machinery on hire purchase basis. Procurement and distribution of scarce raw materials to SSI Units; Provision of marketing assistance to the SSI Units; Management of production unit under its control; Montitoring the performanee of SSI Units; and identifying the areas of sickness and also to revive them and to organise Entrepreneurial Development programmes.

In the year 1977 APSSIDC has taken up new programmes specially to help the entrepreneurs from the weaker sections like grant of subsidy of 100% towards the cost of feasibility reports subject to a maximum of Rs. 15,000 per scheme; A stipend of Rs. 250 per month for undergoing Entrepreneurial Development Programme/Inplant training; Exemption from the earnest money deposit/margin money required to be provided by the entrepreneurs under the Hire Purchase Scheme; no security other than

* *Vice-Chairman & Managing Director, Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Ltd., Hyderabap.*

Tembe Committee Report :

In order to help the Small Scale Industries with regard to their needs of finance and credit facilities a working group with Shri W.S. Tembe,Executive Director,Reseive Bank of India as convenor was set-up by the Ministry of Finance to Study among other aspects arrangements to ensure adequate flow of bank finance to weavers, artisans etc., who are outside the Co-operative structure, suggest solutions to the problem of seed capital/margin money etc. The following are some of the important recommendations of the committee.

Credit for Artisans and Village & Cottage Industries :

(*i*) Loans upto Rs. 25,000 to this sub-sector should be senctioned as term loan whether it is for equipment or working capital or both with repayment period of 7 to 10 years or even more with an intial moratorium period of 12 to 18 months both for interest as well as principal. In the case of Artisans who get loan under differential rate of interest scheme a similar consolidated loan upto Rs. 7,500 would be sanctioned as against the present arrangement of sanction upto Rs. 5,000 per term loan and Rs.1,500 for working capital, (*ii*) There should be no insistance on margin for this category, (*iii*) The banks should not ask for any collateral security/guarantee, and (*iv*) The maximum rate of interest that can be charged on these should be 9½% in backward areas and 11% in other areas.

Finance for tiny Sector :

(*i*) In the case of term loans to this sector the existing ceiling of 11% annum as prescribed by Reserve Bank of India shall continue. In so far as working capital loans or limits between Rs. 25,000 and Rs. 1,00,000 banks may charge a rate not exceeding 12½%, (*ii*) In addition to the banks sanctioning the project assistance they should sanction the equity assistance also to the entrepreneur as an agent of the Government and the risk involved need not be borne by the Government in respect of such loans, (*iii*) The equity assistance should be on soft terms and there should be no repayment for the first 5 to 7 years. Thereafter it should be repaid in a further period of 5 to 7 years and the rate of interest should be about 2%, (*iv*) The equity assistance should be for a minimum amount of Rs. 5,000 and maximum of Rs. 50,000 and should be upto 25% of the total cost of the scheme.

These are several of the concessions which the Govt. has given and it is time the entrepreneurs from the weaker sections come out in large number to make use of them

Special Programmes in Rural Development

SHRAVAN KUMAR, I.A.S.*

Special Programmes in rural development viz., Small Farmers Development Agency (SFDA), Drought Prone Areas Programme (DPAP), Integrated Rural Development Programme (IRDP), etc., are basically oriented towards welfare of the weaker sections. Small and Marginal Farmers having less than 5 acres in Small Farmers Development Agency area and 7½ acres in Drought Prone Areas Programme area, agricultural labourers having no land and rural artisans and fishermen deriving less than Rs. 2,400 income per year are eligible for benefits under these Special Programmes. Since backward classes constitute a major chunk of the target groups, the special programmes have a great relevance for their upliftment. The salient features of these programmes and steps taken by the Government towards their effective implementation are explained here.

Coverage —Small Farmers Development Agency programmes are being implemented in 134 Blocks spread over 18 districts including Hyderabad urban and the proposed Vijayanagaram district. Drought Prone Area Programme schemes are being implemented in 72 Blocks spread over 7 districts. Integrated Rural Development Programme schemes are being implemented in 174 Blocks out of 324 Blokcs in the State. While the area of operation of Small Farmers Development Agencies and Drought Prone Areas Programme is different, area of operation of Integrated Rural Development Programme substantially overlaps that of the special programmes including the Command Area Development (CAD) areas and seeks to intensify the efforts with accent on full employment.

Salient Features —The Special Programmes aim at creation of durable assets in favour of the Small Farmers, Marginal Farmers and Agricultural Labourers, fishermen and Rural artisans in the field of Agriculture, Minor Irrigation, Animal Husbandry, Fisheries and Rural Industries and impart them the modern and appropriate technology in Agriculture and allied activities. Subsidy @ 25% in favour of Small Farmers and 33⅓% in favour of Marginal Farmers and Agricultural Labourers will be made available from the Special Programmes on the capital cost of investment of the productive assets. Utilising the subsidy amount as margin money, institutional credit will be raised in favour of the beneficiaries towards the balance requirements of the investment cost. The Co-operative as well as Commercial Banks participate in the programmes. Risk Cover fund @ 4 per cent in favour of Primary Co-operative Societies and @ 2 per cent in favour of Central Co-operative Societies on the additional crop loans and total Medium and Long Term loans is admissible from Small Farmers Development Agency funds. In addition to the subsidy admissible the soft loan facility to the extent of 20 per cent margin money available from the Backward Classes Development Corporation can also be utilised in favour of the Backward class persons in the category of Small Farmers, Marginal Farmers and Agricultural Labourers etc.

Programme Content :—Under the major programme 'Agriculture' the schemes like Land Development, Soil Conservation, input subsidy, supply of plough Bullocks, Carts and other modern agricultural implements, etc., are being taken up. Excavation of Irrigation wells, supply of pumpsets and exploitation of surface water sources through lift irrigation projecs fall under the category of Minor Irrigation. Supply of Milch Animals, Sheep,

*Secretary to Government, A.P., Forest R.D. Dept.

Poultry, Piggery and Duck Units wherever feasible constitute Animal Husbandry Programmes. Supply of nylon yarn, catamarons, mechanized boats are some schemes for fishermen. Supply of improved tools in the carpentry, Blacksmithy, Pottery trades and the various other rural based industries including weaving can be covered under the Special Programmes in favour of the target groups.

Progress—Since inception of the Small Farmers Development Agency during IV Plan period, DPAP during V Plan period and Integrated Rural Development Programme during 1978-79, broadly the progress achieved is as follows :

Under Small Farmers Development Agency grant-in-aid to the tune of Rs. 1872.50 lakhs was utilised and institutional credit over Rs. 45 crores was arranged benefiting over 3.36 lakhs Small Farmers, Marginal Farmers and Agricultural Labourers. Under Drought Prone Areas Programme grant-in-aid exceeding Rs. 3445 lakhs was utilized, major part of which was spent towards building up of useful infrastructure such as Irrigation Tanks, Milk Chilling/Cooling Centres, Milk Powder factories etc. Under Integrated Rural Development Programme an amount exceeding Rs. 300 lakhs was utilized towards subsidy amount in favour of the target groups during 1978-79.

State Government Support—The outlay under Drought Prone Areas Programme schemes is being shared by Central and State Government on 50 : 50 basis. The entire outlay under Small Farmers Development Agencies and substantial outlay under Integrated Rural Development Programme had been provided by Government of India upto end of March, 1979. The outlay under these programmes from the current year onwards will be shared by the Centre and State on 50 : 50 basis.

The Government have ordered that 75% of the Crop loans and 50% of the medium and Long Term loans advanced by Co-operatives should flow in favour of the weaker sections. The Small Farmers, Marginal Farmers and Agricultural Labourers are totally exempted from Stamp duty, Registration charges and Encumbrance certificate fee for obtaining loans from Cooperative as well as Commercial Banks. Centage charges are waived in respect of works executed by Panchayati Raj Engineering staff in favour of Small Farmers, Marginal Farmers and Agricultural Labourers. Agricultural extension support available at the Block level is considerably augmented by appointing special staff. Similarly special staff is appointed in the category of Engineering Supervisors and Assistant Hydro Geologists of Ground Water Departments towards fuller exploitation of surface as well as ground water resources in favour of the Target groups.

The Government have persuaded the Government of India as well as Reserve Bank of India for effecting liberalization of loaning procedures for facilitating need based advances as against security oriented advances. At the State level a Ministerial Co-ordination Committee under the Charimanship of Chief Minister was constituted for extending proper direction and supervision over the programmes. A Co-ordination and implementation Committee was also constituted with Chief Secretary as Chairman.

The Special Programmes are boon to weaker sections and aim at providing the basic infrastructure. It is observed that the full quantum of grant-in-aid being provided under these Special Programmes could not be utilized. These is need for increased participation of the target groups in the programmes. In some cases the level of utilisation of loans, generation of incremental income and repayment of loans is not that happy. It is hoped that the weaker sections including the Backward Classes for whom the programmes are meant participate in larger numbers and become partners in the process of national development.

—oOo—

Facilities to Backward Classes Under Technical Education

The Department of Technical Education with its net work of vocational institutions, has been serving the cause of Technical Education in our State. The Department has under its control as many as 24 Polytechnics, 112 Technical High Schools, one Domestic Science Training College, 2 Girls Vocational Institutes, one Industrial School attached to Andhra Polytechnic, 1 Curriculum Development Centre, 1 Damerla Rama Rao Memorial Art Gallery and 1 Food Crafts Institute.

Twenty-five per cent of the intake into Polytechnics, Technical High Schools and other institutions is reserved for the candidates belonging to Backward Classes, the reservations for diffierent groups being : BC-A: 7%, BC-B: 10%, BC-C: 1% and BC-D: 7%. As against the total number of 4,185 candidates that were admitted to various diploma courses offered in Polytechnics during the year 1978-79, as many as 992 candidates were from backward classes. Similarly out of the total number of 871 students that secured admission into the Technical High Schools during the academic year 1978-79, 225 candidates belong to Backward Classes.

Under the Special Employment Schemes launched by the State Government on 15th August 1978, the Department of Technical Education has taken up a few schemes for implementation creatión of an additional section in Civil Engineering at Govt. Polytechnic, Hyderabad, Andhra Polytechnic, Kakinada and Sri Venkateswara Government Polytechnic, Tirupati, as well as conducting special coaching classes in Typewriting and Shorthand courses at 8 different institutions in the State, are among the schemes taken up by this Department. Under these schemes 28% of the seats were reserved for Listed Backward Classes while the reservation is 12% in respect of economically backward Classes.

Against 48 seats reserved for the above two categories of Backward Classes for the scheme of additional section in the Diploma Course in Civil Engineering at all the 3 Polytechnics, 46 students belonging to Backward Classes have taken admission during the year 1978-79. Similarly, against 96 seats reserved for the candidates belonging to Backward Classes, a total number of 102 students took admission into the Special Coaching classes in Typewriting and Shorthand at the 8 institutions mentioned above.

(Source: Directorate of Technical Education).

Constitutional Commitment To Uplift Backward Classes

S. LAKSHMINARAYANA, I.A.S.*

The expression "socially and educationally backward classes of citizens" occurs in Article 15 (4) of our Constitution. In Article 46, the expression "other weaker sections" appears. These two expressions are synonymously used to denote the same section of the people. But the expression 'backward class of citizens' occurring in Article 16 (4) means and embraces Scheduled Castes and Scheduled Tribes as also the Backward Classes.

Article 15 prohibits discrimination on grounds only of religion, race, caste, sex or place of birth. Clause (4) of Article 15 is an exception to the principle of equality contained in that Article and it reads that "nothing in this Article or in Clause (2) of Article 29 shall prevent the State from making any special provision for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens or for the Scheduled Castes and Scheduled Tribes". Article 16 ensures equality of opportunity in matters of public employment. Clause (4) of this Article which is also an exception, stipulates that thingin this Article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments or posts in favour of any backward class of citizens which, in the opinion of the State is not adequately represented in the services under the State". Thus both the Clauses are special provisions for Backward Classes and they are exceptions to the doctrine of equality enshrined in the two Articles.

Article 46 enjoins that "the State shall promote with special care the educational and economic interests of the Weaker sections of the people, and in particular, of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes, and shall protect them from social injustice and all forms of exploitation".

Thus Articles 15 (4), 16 (4) and 46 directly deal with the interests and welfare of the Backward Classes, as also of Scheduled Castes and Scheduled Tribes. It is significant that these three Articles find place in Part III and Part IV, the most important chapters on Fundamental Rights and the Directive Principles of State Policy, which, together with the Preamble, expound the political, social and economic philosophy of the Indian Constitution.

The chapter on Fundamental Rights, which confers justiciable rights on citizen is of avail only to the affluent sections of the society and not to the poor. If the lion and the lamb are given the same liberty, it is not a liberty for the lamb but a danger to its life. What is required for the lamb is not so much the liberty as the protection from the lion.

It is thus the Directive Principles of State Policy that are important so far as the Weaker Sections are concerned. Although they are not enforceable by any Court, the principles therein laid down are nevertheless fundamental in the governance of the country and it shall be the duty of the State to apply these principles in making laws. The State shall promote a social order in which justice, social, economic and political, shall inform all the institutions of the national life. The State shall direct its policy towards securing that the citizens have the right to an adequate means of livelihood; that the

*Deputy Secretary to Govt. Revenue Secretariat, Hyderabad.

ownership and control of the material resources of the community are so distributed as best to subserve the common good; that the economic system does not result in the concentration of wealth and means of production to the common detriment; that the health and strength of workers and the tender age of children are not abused; and that citizens are not forced by economic necessity to enter avocations unsuited to their age or strength. The State shall endeavour to secure to all workers, work, a living wage, conditions of work ensuring a decent standard of life and full enjoyment of leisure and social and cultural opportunities and in particular, the State shall endeavour to promote cottage industries on an individual or co-operative basis in rural areas.

Thus Part IV contains the real Bill of Rights for the Weaker Sections of the people. All the Executive Governments that come to power, whatever may be the political party to which they may belong, should pursue policies which honour the constitutional commitment made by the Republic of India. Of course, the sanction for the commitment is only political.

During the last 28 years since the constitution came into force, the Governments at the Centre and in the States have been ceaselessly endeavouring to honour this constitutional commitment for the weaker sections.

The reservations for the Backward classes in the professional courses and services in our State have helped them secure a fair representation in the services and play their part in the public affairs of the State. The Union Government have not recognised Backward classes and provided for reservations. Hence their representation in the All-India Services and other Central Services has been negligible if not nil. The Government of India have now appointed a Backward Classes Commission with Sri B.P. Mandal as Chairman and it is hoped that reservations will be provided for Backward Classes also in the All-India Services and other Central Services. Till this is done it cannot be said that Government of India have taken any legislative or administrative action to honour the commitment enshrined in Article 15(4), 16 (4) and 46 in so far as Backward classes are concerned.

The rural artisans like the handloom weavers, potters, carpenters, blacksmiths, Goldsmiths, tailors, basket-makers, etc., constitute a large chunk of the Backward Classes. The Directive Principle in Article 43 which requires promotion of cottage industries and securing of living wage for workers, is much relevant to the welfare of the Backward classes. In implementation of this article the Governments have been taking legislative and administrative action by way of organising and establishing co-operatives and autonomous boards like the Andhra Pradesh Backward Classes Finance Corporation, Andhra Pradesh Handloom Weavers' Co-operative Society, A.P. Textile Development Corporation at the State level and the All-India Khadi and Village Industries Board, All-India Handicrafts Board, All-India Handloom Board, Small-Scale Industries Board Silk Board, Coir Board at the national level. These bodies have, of course, been helping the village artisans in the matter of finance, marketing and the like but still they do not seem to have made any significant impact on their living standard. Their wages are the lowest compared with the wages obtaining in any other sector of our economy. Unfortunately, the trade union movement in the country has kept itself away from the village artisans and has not organsied them into powerful pressure groups which influence decision-making in any representative democratic Government. The Minimum Wages Acts applicable to some of these trades are yet to be implemented effectively. The village artisans deserve a better deal from the Governments.

In the economic field, very many significant laws have been made both by the Union Government and the State Governments to implement the Directive Principles of State

policy. The whole gamut of agrarian reform from abolition of zamindars and other intermediaries to imposition of ceiling on agricultural holdings is in fulfilment of the Directive Principle in Article 39. The nationalisation of banks and life insurance, abolition of privy purses, imposition of ceilings on urban vacant landholdings, the growth of public-sector industries, to mention but a few, are measures that implement the Constitutional Commitment and fulfil the mass aspiration wisely incorporated into the chapter on Directive Principles by our great national leaders.

In this connection it is pertinent to point out the hurdles created by the court judgments in respect of almost all the legislative enactments mentioned in the preceding para. May be, the courts could not help it because of the inherent conflict between the Fundamental Rights and the Directive Principles. To get over these legal hurdles, the Constitution, particularly the chapter on Fundamental Rights, had to be amended many a time. Articles 31A, 31B, 31C, and 31D, even Article 16 (4) are all introduced through constitutional amendments as exceptions to the operation of Fundamental Rights which constituted extreme limitation on the scope for progressive legislation.

These difficulties are natural and unavoidable since the Founding Fathers of the Constitution ardently desired to evolve and establish a State which will secure for the citizens the best of both the democratic polity and the socialist economy, namely individual liberty rule of law, judicial supremacy etc., and the economic liberty of Herald J. Lasky's definition. The task set for the successive Governments in our country is thus a formidable one since they have to establish a socialist society under a democratic polity with rule of law and judicial review which often degenerated into judicial tyranny. Indeed, what is going on in this country is a great experiment which, if successful, would definitely set an example to be followed by the developing countries of the world.

Backward Classes Vis-A-Vis The Socio-Economic Development

ANAGANI BHAGAVANTHA RAO *

"Backwardness" is an essential feature of our economy and reflects the lacerating wounds in it. Healing such wounds is our basic task; but the task will be difficult. The terms "Backward" or "Underdeveloped" are used with reference to aggregate geographical concepts such as "Countries", areas, and regions or to broad indices such as low incomes or capital investments per head. To see this task in its proper perspective, one must have in mind the considerations of "Backward People" of the society. The former Prime Minister observed that these communities which we call them backward classes have been suppressed so far. For a poor society, in which the social status of a person is determined by his social position, not only do economic considerations but also social attitudes make a meaningful content to our developmental ethos. It is a new awareness to have a deeper concern for the "Backward People" or "Backward Classes". There is a similar concern over "underdeveloped human resources". Underdeveloped resources having been so long considered paramount, considerations of "underdeveloped human resources" get greater priority now. The problems of Backward people are not dissimilar but need greater understanding in our march towards Socio-economic transformation. Only when we understand the social system and problems of economic growth, then we will be able to fix the developmental priorities.

Developing other material and natural resources is different from "Developing Human Resources". Underdevelopment of natural resources and backwardness of the people are two distinct phenomena and they need not always coexist. The underdevelopment of the natural resources may cause the backwardness of the people but it does not follow any efficient developing of natural resources resulting in an increase in total output which will always and pari passu reduce the backwardness of the people. The terms Socially and Educationally backward people" and "Socially and Economically backward people"have, within the frame work of our constitution, acquired a new dimension in the context of our developmental priorities in planning Economic Programme.

The Congress Party is committed to the twin objectives-the development of backward areas, or regions and the amelioration of the living conditions of the backward people and the removal of their social disabilities. It is essential that we keep these twin objectives firmly in mind in our developmental efforts. The 20-Point Programme is an attempt to reinforce the element of social justice in the programme of our economic development. It envisaged as Sri D.K. Barua, the then A.I.C.C. President observed, not only distribution of land but also redistribution of social and political power as well. In the corridors of our planned economic growth, we find gaps, imbalances and distortions; they have to be corrected. The vast majority of the population suffer from inherent disabilities. If

**Former Minister.*

viewed, in historical perspective, the inherent backwardness and poverty of these classes never gave them an opportunity to gather strength, the insight and self-confidence for the assumption of a leading role in society; not only that, all possibilities of economic growth are blocked. One has to read into the trouma of these backward classes and its disastrous effect on the vitality of the country's political and social institutions in order to evolve a new "Social Order".

The founding Eathers of our constitution provided "Social guarantees" for a specific classes of people and included certain principles fundamental to the Governance of the country. We read "meaning and purpose" in those guarantees to Scheduled Tribes, Scheduled Castes, and other Backward Classes and in the Directive principles. In this context, there is nothing that can be said that in organising the backward classes we are playing big fraud on innocent people making an attempt to sink the state deeper into moras of caste system. Nor an attempt to give a practical shape to the guarantees so provided is an attempt to sacrifice quality or merit. The political power has a purpose. The question was who was weilding the power and for what purpose ? As the Father of the Nation desired we have to evole a society in which the poor shall feel that it is their country in whose making they have an effective voice, in which there shall be no high class or low class people and in which all communities shall live in perfect hormony. There are lingering doubts added anxieties and also a sort of psychological bewilderment about the future of the "backward classes" in the socio-economic changes that we want to bring in. It is generally felt that these classes are not playing a wider role in political affairs. To get the benefits of economic regeneration, they cannot remain isolated. The march of national events force these classes into political maturity. They have to search for their own identity and purpose in shaping political and economic events.

We are aware that a national 'Consensus' has emerged regarding the urgency of evolving a socio-economic programme which respond to rising aspirations of these backward classes with the broad or perspective of mobilising our country's vast reservoir of human and material resources for national reconstruction and development. In terms of rationale of the problems involved and the imagination required for their solutions this is an area which calls for a change in the conventional pattern of economic development and need for vigours political action. Viewed in this context, there is a need to initiate certain changes in the sphere of administration so as to make it adequate for fulfilling the social, educational and economic objectives sought to be achieved through the programme for 'Rural Development'. The concepts of economic support system and assistance to artisans cell for a critical analysis in view of the positive bias or positive discrimination towards rural development and in favour of rural poor in our planning. As such scheme should not be considered as 'Social Welfare Measures' and in all these projections the larger reality is economics.

Commenting on the backwardness of his country Deng Hisao Peng, the Vice-Premier of China said "There is no use for an ugly woman to pretend she is beautiful".

Educational Facilities for Backward Classes

—BABURAO VARMA

Architects of the Constitution have realised that there are some sections of people in the country who suffer from social, economic and political backwardness and their lot in life is not on par with the remaining sections of the society. In order to eradicate this phenomenon, they felt that certain constitutional provisions are necessary to protect the interests of these neglected sections. Article 15 (4) of the Constitution enjoins the State Government to make special provisions for the advancement of the socially and Backward Classes of citizens as distinguished from Scheduled Castes, and Scheduled Tribes.

The State Government had appointed a Backward Classes Commission in 1968 to enquire and draw up a list of Backward Classes. Based on the recommendations of the Backward Classes Commission, Government recognised (92) communities as Backward Classes classified into 4 groups. The Government have recognised 3 more communities subsequently as Backward Classes bringing the total communities to (96). Group 'A' consists (40) castes, which are mainly aboriginal tribes. Vimukta Jatis, Nomadic and Seminomadic Tribes etc. Group 'B' consists of (21) castes comprising of mostly occupational groups among the Backward Classes. Group 'C' consists of Scheduled Castes converted to Christianity and their children. Group 'D' consists of (33) communities belonging to other classes of the list.

Subsequently Lambadas and Yerukulas have been deleted from the list of Backward Classes consequent to their inclusion in the list of Scheduled Tribes.

The Department of Social Welfare was looking after the implementation of the schemes for the uplift of the Backward Classes till July, 1975. Keeping in view the recommendation of the Backward Classes Commission and also to devote more attention for speedy development of Backward Classes on the one hand and the Scheduled Castes, on the other hand, the Government in G.O. Ms. No. 561, Employment and Social Welfare, dated 1st July, 1975, bifurcated the Directorate of Social Welfare into Two Departments *viz.*, the Directorate of Harijan Welfare and Directorate of Backward Classes Welfare. Thus a new Department of Backward Classes Welfare has been created on 1st July, 1975 and it is functioning with effect from 1st September, 1975. To start with, the Government have entrusted to the Directorate of Backward Classes Welfare with the work relating to the sanction of scholarships and maintenance of hostels for Backward Classes in the State in view of the importance attached to the educational programmes for the upliftment of Backward Classes. After the formation of separate Department for Welfare of Backward Classes, the educational facilities have been expanded for the accelarated progress of the Backward Classes.

The Listed Backward Classes constitute more than 40% of the State's population. The G.O. containing the list of the Backward Classes and the criteria adopted for drawing up the list has been upheld by the Supreme Court in 1972.

The Government in G.O. Ms. No. 1793, Education, dated 23-9-1970 while recognising the list of Backward Classes who are socially and educationally backward have ordered

* Director, Bakward Classes Welfare Department.

certain concessions and protection for the advancement of the Backward Classes in the State. Subsequently Government extended some more concessions to the Backward Classes for their educational advancement which will be reviewed in 1980.

Education is the first and the foremost step for the removal of backwardness among the communities and it deserves top priority attention in any scheme of development designed for the uplift of the weaker sections. One of the important reasons for the backwardness of these communities is educational backwardness among the members. The literacy among the Backward Classes is poor and the Backward Classes Commission in their report also observed that education among certain communities is nil. The Backward Class students population at Primary education is 17,18,193 and the Backward Class students at Middle School Education is 2,18,776 and again at High School level it is only 1,48,450. Thus it can be seen that there is heavy dropout of Backward Class students at Primary and Middle School Education level. The estimated college students population is about 1,00,000. In view of the various steps taken by the Government for the promotion of education, the importance of education is now being realised by the Backward Classes and the demand everywhere is for more number of educational institutions, scholarships, hostel facilities, free supply of books and dresses etc. Education is the main level of progress. Greater emphasis, has therefore been laid on the provision of education facilities to the Backward Classes. It is with the spread of education that these Backward communities can advance and catch up with the general population of the country. People when educated tend to assert their claims for social quality, since education stimulates social change. Realising this important aspect of development for the removal of backwardness, the Government have initiated a number of steps for the educational advancement of the Backward Classes who constitute more than 40% of the State's population. Government are spending a sum of Rs. 7.81 crores during the current year for the welfare of Backward Classes and out of this an amount of Rs. 5.70 crores is earmarked for the educational programmes consisting of hostel facilities, award of scholar ships, reimbursement of tuition fee etc., for Listed Backward Classes and Economically poor persons.

The educational facilities provided by the Government to the Backward Class , include reservations in educational institutions, award of scholarships, hostel facilities, exemption from payment of tuition fee and special fee, supply of nationalised text-books merit scholarships to the meritorious students etc. The following concessions and facilities are available for Backward Classes in the State.

1. 25% of the seats in professional colleges have been reserved for Backward Classes in the ratio of Group 'A' 7%, Group 'B' 10%, Group 'C' 1% and Group 'D' 7%.

2. 25% of the seats in all post-graduate courses are reserved for Backward Classes.

3. The educational institutions are required to prepare merit list first irrespective of the caste and then prepare separate list for the seats reserved for Backward Classes and make selections to fill up the reserved quota in order of merit.

4. All the Backward Class students upto high school level whose parent's/guardian's annual income does not exceed Rs. 6,000 are exempted from the payment of tuition fee and special fee.

5. All the Backward Class students in post-matric courses whose parent's/guardians annual income does not exceed Rs. 6,000 are exempted from the payment of tuition fee The income foregone by the private colleges and University colleges on account of exempting the Backward Class students from the payment of tuition fee is reimbursed by the Backward Classes Welfare Depar ment.

6. All the Backward Class students whose parent's/guardian's annual income does not exceed Rs. 6,000 are eligible for award of scholarships, hostel facilities and other educational concessions provided by the Government.

7. Two Backward Class students who secured highest marks 60% and above in S.S.C. examination in each district are sanctioned merit scholarships at Rs. 100 per month for 12 months. Similarly 2 Backward Class students who have secured highest mark in 7th class examination in each district are sanctioned merit scholarship at Rs. 50 per-month for 12 months.

8. All the boarders residing in Government Backward Class hostels are supplied with a pair of clothes free of cost.

9. All the boarders residing in Government Backward Class hostels are supplied with nationalised text-books and note books free of cost.

SCHOLARSHIPS

The Backward Class students whose parents annual income does not exceed Rs. 6,000 are sanctioned residential and non-residential scholarships from VthClass to the post-graduate courses. Residential scholarships are sanctioned to those who are residing in recognised hostels attached to the colleges, community organisation hostels and students managed hostels. Non-residential scholarships are sanctioned to the day scholars residing with their parents. The rates of scholarships depend upon the course of sudty. A sum of Rs. 159.94 lakhs is provided towards scholarships during 1978-79.

FULL MESS CHARGES

The Backward Class students in professional and post-graduate courses and residing in University and College-attached hostels are sanctioned full mess charges by the Government. The scheme of sanction of full mess charges to the professional and post-graduate Backward Class students staying in attached hostels has no parallel in any other State Government are spending Rs. 26.88 lakhs under the scheme benefiting 2,646 students Under the scheme any eligible student staying in hostel attached to the college will be provided scholarship to cover the full mess bill of the hostel.

OUT-SIDE STATE SCHOLARSHIPS

Residential and non-residential scholarships are also sanctioned to the Backward Class students of the State studying in the institutions outside the State.

STUDENTS' MANAGED HOSTELS FOR COLLEGE STUDENTS

The Government issued orders for organising students' managed hostels for the benefit of Backward Classes college students. These students' managed hostels are tained by the students themselves within the mess charges sanctioned by the dep

At present there are 4,566 Listed Backward Classes college students in the students' managed hostels in the State. There are various Backward class hostels established and managed by various community organisations in the twin cities or elsewhere to improve the education among the members. They are providing admissions to other communities also. Residential scholarships are also sanctioned to the students who are staying in these community hostels recognised by the Government.

HIGH SCHOOL HOSTELS

The Backward Classes Welfare Department has been running hostels for the benefit of Backward Class students. Free boarding and lodging facilities are provided in these Government hostels. A sum of Rs. 50 per month per boarder is provided towards food charges and Rs. 2 per month per boarder towards soaps and coconut oil etc. At present there are 378 Government Backward Class hostels in the State catering to 31,665 boarders. There is need to increase the number of hostels to provide hostel facilities to all the eligible Backward Class students and they will be covered in a phased programme in due course of time. Government are spending an amount of Rs. 2.11 crores towards maintenance of high school hostels in the State. The Backward Classes hostels maintained by the Backward Classes Welfare Department are cosmopolitan in actual practice as there are reservations for different categories of student's in these hostels. In these hostels 52% of the seats are reserved for Listed Backward Classes, 23% for Economically Backward Classes, 20% for Scheduled Castes and 5% for Scheduled Tribes.

ASHRAM SCHOOLS

To encourage education among the children from most backward among backward especially nomadic communities, Government sanctioned Ashram schools for the benefit of children of fishermen, where the students are provided with boarding and lodging facilities also. Five Ashram schools were sanctioned in 1976-77 and 5 more schools have been sanctioned during 1978-79.

EXEMPTION FROM PAYMENT OF TUITION FEE AND SPECIAL FEE

The Backward Class students whose parent's annual income does not exceed Rs. 6,000 are exempted from payment of tuition fee and special fee at all stages of education. The loss sustained by the private colleges, University colleges and Government colleges in respect of special fee are reimbursed by the Government at the management rates. Government are spending Rs. 59.54 lakhs towards reimbursement of tuition fee and special fee during the current year.

RESERVATIONS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Government have ordered that 25 of the seats in all professional and post-graduate courses in educational institutions to be reserved in favour of Backward Classes. Government have also ordered that the rotation system in preparation of the list of selection of the candidates be dispensed with and the educational institutions are required to prepare merit list first irrespective of caste and then prepare separate list for the seats reserved for Listed Backward Classes and make selection to fill up the reserved quota in order of merit.

SPECIAL COACHING FACILITIES

In order to provide coaching facilities, there is a separate pre-examination training centre providing special coaching to Backward Class candidates appearing for I.A.S., I.P.S., and other All-India Competitive examinations and Group I service examination

conducted by the Andhra Pradesh Public Service Commission. Special coaching is also conducted for the benefit of 1st year Engineering students specially coming from other medium of instruction belonging to Backward Classes in the Engineering colleges to improve their knowledge in English, Maths and Science subjects.

The Government have also sanctioned the scheme of special coaching in General English and Spoken English in the Osmania University Campus, so as to increase the ability of the Backward Class students for competitive examinations.

SCHOLARSHIPS TO THE CHILDREN OF THOSE ENGAGED IN UNCLEAN OCCUPATIONS

The scheme of sanction of scholarships to the pre-matric children of persons engaged in unclean occupations *i.e.*, scavenging of dry latrines, tanning and flaying was introduced by the Government of India under centrally sponsored schemes to give good quality of school education. Under this scheme, the Government of India have allotted 120 scholarships at 30 for each district of Cuddapah, Warangal, Krishna and Visakhapatnam.

Scholarships are also sanctioned to post-matric students in this category. Government have allotted 60 scholarships under the scheme.

Thus it is the aim of the Government to provide educational facilities to eligible Backward Classes for their accelerated development in the field of education which is the main cause of backwardness.

Agricultural Programmes for the Benefit of Backward Classes in Andhra Pradesh

U. B. RAGHAVENDRA RAO, I.A.S.*

Andhra Pradesh enjoys a unique place in Agriculture in India. The state has a geographical area of 2.77 lakh sq. km. with a cultivable area of 1,16,35, 640 hectares. Food crops are being grown in an area of about 102 lakh hectares constituting 42.4% of the total geographical area. Agriculture is providing livelihood to 74% of the total population and accounting for more then 50% of State, income.

Most of the Backward classes people are illiterate and are finding their livelihood from Agriculture as small farmers, marginal farmers and also as agricultural labour. With scanty resources to develop Agriculture coupled with meagre returns their economic plight has been severe, to mitigate the hardships and to step up their Socio-economic means. The Agriculture Department has mounted a number of production-oriented schemes with special reference to high yielding variety programmes, seed exchange programmes, Community nurseries, Seed Village and whole village, pilot projects, Maghi Jowar programmes, Fertiliser management, watershed managements in addition to supply of inputs with credit support and timely plant protection measures. The Backward class people are mostly provided with subsidy in almost all the schemes of Agriculture, not only through Department but also through co-ordinating the resources from small Farmers Development Agency, Drought Prone Area programmes, Nationalised Banks, Scheduled Caste, Backward Class corporations and several such other agencies. They are also provided with auxiliary schemes allied to Agriculture like plough bullocks, milch animals, poultry, assistance for the develompent of land and irrigation sources like digging new wells, repairs to old wells, purchase of oil engines and Electric motors. They are also supplied with fruit plants for orchard growing.

Farmers' Training Programmes :

The main objective of the Farmers' Training programme was to improve the efficiency of the human input which has a crucial role to play in accelerating the rate of Agricultural growth through intensive snd extensive use of high yielding varieties of crops and the modern Agricultural techniques by providing necessary technical know how and the skills. The schemes provide for integrated approach to the problem of training the millions of farmers on the basis of active collaboration with the All-India Radio and the Functional Literacy programme.

* Director of Agriculture, A. P. Hyderabad.

Audio-visual method was conceived as the most important tool in this training effort, in consonance with the level of literacy in the country side and the limitations of the printed word in carrying new ideas to the rural audience.

At present 13 Farmers' Training Centres are operating in the districts of Anantapur, Chittoor, East Godavari, Guntur, Kurnool, Karimnagar, Nellore, Nalgonda, Mahaboobnagar, Ranga Reddy, Visakhapatnam, West Godavari and Warangal.

The Farmers' Training programme covers all the three segments of the farm family namely, the practicing farmers, the farm women and their sons or young farmers.

Priority is being given to the Backward class people and economically weaker sections people while enrolling the participants for the training programmes. During the year 1978-79 (upto 31-12-78) 348 institutional Training Courses were conducted for the farmers, farm women and for the convenors of discussion groups and 8886 were trained (Farmers, Farm Women and convenors) 657 peripatetic Training programmes have been conducted and 24,936 participated. 779 Discussion groups were organised in which 9424 farmers were enrolled.

Demonstrations:

The objective of the demonstrations is to provide an opportunity to the farmers in the neighbourhood to see for themselves the method and results of the new agricultural practice recommended to step up production

An amount of Rs. 2.00 lakhs has been provided by the Department of Agriculture during the year 1978-79 to establish the demonstrations. During 1978-79, 7862 demonsStrations (including Small Farmers Development Agency) consisting various typesore multiple cropping, inter-cropping, varietal and cultural trials were laid out.

High Yielding Varieties Programme:

The high yielding varieties programme of all Hybrids and high yielding variety of various crops like paddy, Millets, oil seeds and Pulses has been mounted in a big way in Andhra Pradesh. The Seeds produced on the Seed Farms of the Department. Seed procured from the selected seed Farms and from Andhra Pradesh State Seed Development Corporation have been supplied by the Department to cover an area of 32.46 lakhs of hectares as against the target of 31.83 lakh hectares. The Seeds have been supplied from the Departmental Godowns on credit giving preference to Backward and economically weaker sections to the extent of about 60% to 70%. Supplementing the Departmental activities co-ordinating the resources from other agencies like Small Farmers Development Agency, Drought Prone Area Programmes, Scheduled Caste, Backward Class Corporations for all the Agricultural Programmes sponsored by the Department. They are exclusively meant for small and marginal farmers and Agricultural labourers covering mostly the Backward communities.

The Coverage under high yielding variety :

Sl. No.	Crop.		Area covered during 1978-79.
1.	Paddy	..	25.03 lakh ha.
2.	Jowar	..	1.94 ,,
3.	Bajra	..	2.13 ,,
4.	Maize	..	0.89 ,,
5.	Wheat	..	0.20 ,,

Community Nurseries :

The main object of the Scheme is to facilitate timely and advance planting for paddy. This is achieved by raising community nurseries under supplemental sources, well in advance of opening of main canals or receipt of water in tanks thus saving time and water. In this scheme an amount of Rs. 1,000 per/ha is given as subsidy to the nursery growers towards the cost of inputs and supply the nursery to the selected small farmers on no loss no profit basis. An amount of Rs. 15 lakhs was provided to raise nurseries in 1500 has the achievement being 1,332 hectares 9,840 hectares of paddy was transplanted with these community nurseries benefiting 11,378 farmers of weaker sections who can not afford to raise individual nurseries for timely planting.

Seed Exchange Programme :

The object of the scheme is to increase the area under hybrids and high yielding variety and also help the economically backward, small and marginal farmers so that they can derive the benefits of growing high yielding variety programme. A sum of Rs. 14.44 lakhs has been provided for this programme during 1978-79. Distributed 149.22 tonnes of hybrid and high yielding variety of Jowar, Bajra, Maize and Ragi on exchange basis with local varieties covering an area of 16,100 hectares under this programme. Almost all the Small Farmers of the Backward communities have been covered in those areas.

Pilot Project of minimum yield guarantee of Jowar :

A compact area of 400 hectare blocks were selected for Pilot Projects organised in the districts of Kurnool, Mahaboobnagar, Adilabad, Hyderabad, Medak, and Khammam. Under this scheme all the Backward Class people were covered with Seed Exchange programme and credit for fertiliser in addition to technical guidance and special attention.

Fertiliser Management :

Millions of Soil samples were got tested in the district Soil Testing Laboratory covering the fields of the most of the farmers of Backward Classes and economically weaker sections people. The fertiliser were supplied through departmental agency mostly on credit to the tune of 1,600 lakhs along with seeds and insecticides also. About 70% to 80% of the beneficiaries are from Backward Classes and economically weaker sections. A subsidy of ⅓rd of the cost of the phosphatic fertilisers was allowed to the weaker sections.

Watershed Management :

To mitigate scarcity condition in the chronically drought affected areas soil conservation measures and watershed management were taken up by the Department in the entire State and also through Drought Prone Area Programmes working in 7 district Ananthapur, Cuddapah, Kurnool, Chittoor, Mahaboobnagar, Prakasam and Nalgonda. Special dry farming projects are in operation in Ananthapur and Hyderabad districts to popularise the Dry Farming techniques, giving input supplies on subsidy with special staff for necessary guidance to the farmers. Most of the backward classes and economically weaker sections people were benefited with the scheme.

Plant Protection :

With the introduction of high yielding varieties in a big way with multiple cropping pattern to achieve maximum returns from unit area of land which is inelastic the plant protection measures have assumed an important role to save crops from the damage. 1,200 tonnes of dust formulations, 23,000 litres of liquid formulations covering an area

of 113 lakh hectares were distributed by the Department. The credit supplies from the Department of Agriculture were mainly utilised for the Backward Class, Scheduled Caste and Scheduled Tribe farmers. The other schemes which need mention are integrated pest control schemes on rice at Bapatla and Warangal and control of Brown Plant Hopper in the State.

10. *Joint Farming Societies*

In almost all the Districts of Andhra Pradesh with the funds of Scheduled Caste. Backward Class Corporation, Small Farmers Development Co-operatives, Agricultural Department. Small Farmers or Scheduled Castes and Backward Classes were assembled forming a co-operative joint farming society on vacant Government lands. They are given financial assistance from various organisations with technical guidance and input supply from the Department of Agriculture. In each district the No. of Joint farming societies of weaker sections ranges from 20 to 30 each covering an area of 60 Acres to 500 Acres. Irrigation wells, bore wells, tapping the ground water, land shaping etc. were taken up on these society lands.

11. *Agricultural Rehabilitation in Cyclone affected Areas*

The State Government sanctioned various relief measures to the farmers affected by the Cyclone and tidal wave. The following special schemes were implemented for the Agricultural rehabilitation in the Cyclone affected area :

The Details of the Schemes and financial assistance given to the farmers in the Cyclone and Tidal wave effected areas :

Sl. No.	Scheme.	Amount sanctioned for subsidy or grant in-aid.	Remarks.
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Rejuvenation of standing crops	Rs. 300 lakhs.	Subsidy 33 1/3% and 25% for marginal farmer—and small farmers respectively.
2.	Land reclamation of (Saline soils)	..	50% subsidy not exceeding Rs. 1,000 per acre was given.
3.	For supply of seeds of Paddy, Pulses and Fodder etc.	Rs. 10 lakhs.	Subsidy given at the rate of 31/3% and 25% for marginal farmers and Small farmers respectively.
4.	For repairs of Tobacco barns	Rs. 32.5 lakhs	Subsidy at the rate of Rs. 500 per barn.
5.	For raising nurseries in 5,000 acres	Rs. 20 lakhs.	
6.	To distribute a set of implements worth of Rs. 200 to each family	Rs. 40 lakhs. (50% is met by Department and 50% by other organisations)	On full grant basis for 20,000 families.

Almost all the backward Classes and ecnomically weakersections who were affected due to Cyclone and tidal wave, were benefited with the subsidy and grant-in-aid given by the Department of Agriculture, Government of Andhra Pradesh for their Agricultural rehabilitation in the Cyclone affected districts in the State viz., Prakasam, Guntur, Krishna West Godavari, East Godavari, Visakhapatnam and Khammam.

It is evident from the various schemes enumerated and implemerated by the Department of Agriculture and other allied Agencies for increasing Agriculture production were mostly concentrated to benefit the weaker sections to receive the fruits of latest Agricultural development techniques. The main object of all the Schemes is mainly meant for economic uplift of Backward Class communities and economically weaker sections in the entire Andhra Pradesh.

Financial Assistance Sanctioned to Weaker Sections' Societies In A. P.

G. KUMARA SWAMY REDDY, I. A. S.,*

To ameliorate the socio-economic conditions of the Backwardclasses of the State by bringing them on par with other socially forward communities, several schemes have been taken up by Cooperative Department to assist them. Government have been financing liberally by providing full cost of the schemes in the shape of share capital contribution which bears no interest. Financial assistance is being provided to Backward Classes through the Washermen Co-operatives, Barbers Co-operatives, Rickshaw Pullers Co-operatives, Women's Welfare Co-operatives, Labour Contract Co-operative Societies etc. A total sum of Rs. 18.37 lakhs to help about 7,027 members belonging to backward classes during the year 1976-77 and Rs. 12.42 lakhs to assist 3,114 members during the year 1977-78 and a sum of Rs. 18.12 lakhs to help 2,505 members during the year 1978-79 was sanctioned. Steps are being taken to bring the Backward Classes into co-operative fold and to finance them as per the policy of the Government. Each Rickshaw Puller is given one Rickshaw at a cost of Rs. 1,000. A sum of Rs. 350 is given to each barber and Washermen. For purchase of Bullock Carts an amount of Rs. 2,000 is given for each Bullock Cart including bullocks. With regard to Women Welfare Co-operative Society financial assistance is sanctioned for purchase of sewing machines, milch cattle and for taking up petty trades. Financial assistance is also given to the members who take up pig rearing at the rate of Rs. 500 to Rs. 1,000 as per the cost of Pigs which varies from place to place. During the years 1977-78 and 1978-79, 2,574 and 2,057 respectively members of the backward community were enrolled and benefited as members of Labour Contract Co-operative Societies.

Tappers in the state who have taken to tapping of palm trees either for drawing toddy or for manufacturing palm goods as a means of their livelihood constitutes Weaker Sections of the community. Toddy trade has been in the hands of private contractors at whose hands the poor tapper artisan engaged in the hard labour of extracting toddy was subject to exploitation and was mostly reduced to the state of wage earner.

To ameliorate the economic conditions of these poor tappers, Government have launched the programme of entrusting toddy shops to the Co-operative Societies of tappers formed for this purpose. The scheme was first implemented in Telangana area where Government allotted certain number of shops to Co-operative Societies to be formed year after year. Accordingly new types of Co-operative Societies styled as. Toddy Tappers Co-operative Societies are brought into existence. For the past 3 years, Government have been allotting Toddy Shops in Andhra area of the State also to Toddy Tappers Co-operative Societies to be formed. So far Government have allotted about 6,000 Toddy Shops to the Toddy Tappers Co-operative Societies formed for the benefit of tappers. An amount of Rs. 2.00 lakhs has been provided in the budget for 1979-80 to assist the Toddy Tappers Co-operative Societies in Andhra area. The Excise Commissioner Andhra Pradesh, Hyderabad has been requested to make necessary provision in the budget for 1979-80 to assist the Toddy Tappers Co-operative Societies in Telangana area as the administrative control over Toddy Tappers Co-operative Societies rests with the Excise Department.

**Registrar Co-op. Societies, Andhra Pradesh.*

Backward Classes in Tamilnadu

G.R. EDMUND, B.A., B.L. *

Tamilnadu is one of the very few States in the sub-continent in pioneering the introduction of welfare measures for uplifting the Backward Classes. Where the bulk of the population, namely 54% belongs to Backward Classes the importance of the separate department to look after them needs no special emphasis. Realising this, a Department was newly formed in 1969.

The origin of the Backward Classes in this State can be dated back as early as to 1885. The main criteria for inclusion in the list was educational and social backwardness besides the traditional occupation pursued by the majority of the members of the community. At present there are 146 communities consisting of three categories *viz.* (1) Backward Classes (2) Most Backward Classes and (3) Denotified Tribes.

These communities remained backward, from times immemorial, due to lack of facility for education and representation in services. Therefore it was considered that educational advancement would be the *sine qua non* of their progress in all fields. In order to tackle these problems, a three pronged attack was launched covering education, employment and economic upliftment.

The overall allotment for this Department has been gradually raised from Rs. 112 lakhs in 1969 to Rs. 704 lakhs in 1979. Out of this, lion's share goes to education in the form of scholarships, running schools and hostels. During 1978-79 a sum of Rs. 305 lakhs were disbursed as scholarships benefiting 3,23,000 students. 275 schools are run, wherein 46,000 students are prosecuting their studies. 293 hostels are maintained by this Department, where 19,784 students are accommodated. In addition to this, Boarding grants are also sanctioned at the rate of Rs. 35 per month, to the privately managed hostels recognised by this Department. With a view to encouraging the attendance in the Elementary and Middle schools and also to reduce dropouts, Midday meals are supplied to all the students studying in the Government Denotified Tribe Schools. Books and Slates are supplied free of cost to the Denotified Tribes Children. Similarly, two sets of dresses are also supplied to the pupils studying in Denotified Tribe Schools and the inmates of the Government High School Hostels every year.

Prizes are awarded for the Backward Class students who score the highest marks in Eighth Standard and S.S.L.C.

Most Backward Classes and Denotified Tribe students and converts from these communities are eligible for full fee concession under Tamilnadu Educational Rule 92. Loan scholarships are also sanctioned for Backward Classes students studying in

**Minister for Food, Tamilnadu.*

professional courses and staying in the hostels whose parental annual income exceeds Rs. 2,501 and upto Rs. 6,000.

The then Madras State was the first State in bringing the communal G.O. in the year 1922 when the Justice Party was at the helm of affairs. The Madras State was also responsible in crusading for the amendment and incorporation of the Section 4 to Art. 15 of the Constitution.

Reservation in educational institutions is an important measure which will go a long way in promoting the advancement of Backward Classes. That is why this Government has reserved 31% of seats in the educational institutions for Backward Classes. Besides this, they are also allowed to take chances in the remaining 51% of the seats on the basis of merit.

In order to promote the opportunities for employment at all India level, a Special Training Institute is maintained to coach Backward Classes candidates appearing for the Union Public Service Commission Competitive Examinations. Backward Class students are coached for appearing the examinations conducted by the National Defence Academy.

Employment :

31% of the posts in Tamilnadu State Services and the State undertakings and Corporations are reserved for Backward Classes. A Special Officer has been appointed in the cadre of Deputy Collector to find out whether this has been implemented in all departments and if not to enforce the same.

Economic Uplift :

In any society, if a community has to come up, it should have an economic base. As most of the Backward Classes people are economically backward, this Government has been providing loans to the most vulnerable section of the Backward Classes Communities like Barbers and Dhobies and Boyars. Tools are supplied to these people free of cost 9,462 Dhobies, 9,083 Barbers and 100 Boyars were benefited so far.

Agriculture :

For sinking irrigation wells, particularly to the Denotified Tribe Agriculturists a sum of Rs. 2,500 is sanctioned as subsidy. The beneficiary should be a small farmer.

Dhobikanas :

Financial assistance on half loan and half subsidy basis to Muncipalities and Town Panchayats are being given for construction of Dhobikanas. 47 Dhobikanas have been constructed so far.

Trade Loan :

Margin money is also sanctioned to obtain trade loans from the State Bank of India to start laundries.

In order to help the dropouts from the High Schools and also the Denotified Tribe Boys, three General Purpose Engineering Workshops are run by the assistance of their Department to train them in the trades of Sheet Metal, Blacksmithy, Carpentry and Fittes

After undergoing training for 18 months successfully, they can stand on their own legs by starting industries. For this purpose loan assistance is provided through Nationalised Banks.

Since the Govt. of India have constituted a Backward Classes Commission to go into the matter in detail, it is the duty of all who are interested in the welfare of Backward Classes to insist that the Govt. of India also should provide reservations in their services and also in the public sector undertakings, as it has been incorporated under Art. 15 (4) of the Constitution.

As all the Backward Classes Leaders of the States are attending the conference at Hyderabad, I think it will be the proper forum to discuss the problems involved in the matter It may be remembered that no assistance are given to the States by the Govt. of India for the implementation of the schemes at State level. This Conference may be used as a forum to move the Central Government to give plan assistance to the schemes.

Andhra Pradesh Backward Classes Co-operative Finance Corporation Towards Economic Prosperity:

The setting up of the Andhra Pradesh Backward Classes Co-operative Finance Ltd., Hyderabad which is first of its kind in the country, has added a new dimension and approach to the concept of the programmes designed for the economic welfare of Backward Classes wherein institutional finance is mobilised on a mass scale for the economic support programmes benefitting the Backward Classes who constitute more than than 40% of our State population.

The economic status of different classes of people particularly in rural areas is very much based on the traditional professions of the different sections of the society. The economic status and the range of income levels in the community are the factors for the backwardness of these classes and any programme of planned economic development should take into account the needs of the Backward Classes who consists of distinct, occupational groups like fishermen, shepherds, tappers, tailors, potters, carpenters,, blacksmiths, barbers, washermen etc. and they have not been able to develop due to shortage of finance, absence of technical know-how, lack of paucity of finance and marketing facilities.

The Backward Classes Co-operative Finance Corporation has been created to fill up this gap to serve as a special instrument of planned economic development of Backward Classes in the State by mobilising institutional finance on a mass scale.

The Andhra Pradesh State Backward Classes Finance Corporation has been registered on 4th September, 1974 with registration No. T.A.' 631 under Andhra Pradesh Co-operative Societies Act of 1964 with headquarters at Hyderabad and its area of operation extends to the whole State of Andhra Pradesh.

The primary duty of the Corporation is to address itself to the tasks of economic uplift of the members of the Backward Classes in the State by mobilising institutional finance and enlisting banks participation in economic viable schemes benefitting the Backward Classes both in the field of agriculture and non-agricultural artisan, small business and self employment ventures etc, which are helpful to the Backward Classes.

The main objects of the Corporation are :

(*i*) to plan, promote, undertake and assist programmes of agricultural development, animal husbandry, marketings, processing, supply and storage of agricultural

products, small scale industry, village industry, cottage industry, trade business or any other activity which will enable its members to earn a better living and help them to improve their standards of living.

(i) to undertake a massive programme of employment oriented agro-industries cottage and small scale industries, village industries etc. by providing technical know-how managerial assistance, financial assistance and any other form of assistance which may be required in achieving the above objective, providing the necessary financial guarantees to its members.

(iii) to provide facilities for survey, research, or study of the problems relating to cottage and village industries, small business to assess potentialities of village, cottage and small scale industries and scope of their development with a view to promote such industries and business for their purpose of providing employment to its members especially the occupational groups among them.

(iv) to provide working capital to the members by advancing loans and cash credits etc.

Management :

The executive management of the Corporation vests in a Board of Directors consisting of 17 persons which has representatives of the development departments of the Government as well as 5 non-official members including the Chairman.

The Director of Backward Classes Welfare is the Managing Director of the Corporation.

Share Capital :

The Corporation has been set up with share capital of Rs. 5.00 crores to start with in 1974 and in view of the increasing activities, it has been raised upto Rs. 26.00 crores recently. The Corporation can draw loans from the Life Insurance Corporation, Commercial Banks and other financial institutions. The share capital of the Corporation is provided by the Government.

District Units :

The District Societies have been formed at the district level consists of 14 members including 4 non-official members with Collector as Chairman and the Executive Officer as Secretary. The district societies registered under Co-operative Societies Act function as primaries to the Corporation. The margin money is being released to the District Societies for implementation of the schemes by mobilising the institutional finance. The schemes are processed and referred to the banks by the district societies to secure their participation. The documentation and formalities of release of margin money are attended to by the district society.

There is one Executive Officer for Scheduled Castes and Backward Classes Societies at the district level with the supporting staff, who is incharge of implementing economic support programmes for the welfare of Backward Classes. The district staff consists of one executive officer, one assistant executive officer, 4 senior inspectors, one clerk, one clerk-cum-typist, one typist and 3 attenders.

Pattern of Assistance :

According to the pattern of assistance the Corporation will provide financial assistance by way of margin money to the Backward Class beneficiaries to the extent of 20% of the outlay and 80% will be obtained from the Commercial or Cooperative Banks.

The rate of interest on the margin money loan of the Corporation is 6½% per annum. The rate of interest on the institutional finance i.e. bank loan will be prevailing lending rate of the banks.

Model Schemes :

The Corporation has prepared several model schemes for the economic uplift of the Backward Classes suitable to the occupational groups belonging to Backward Classes and also those engaged in the field of agriculture, small scale and cottage industries and small business and self employment ventures.

A set of the schemes have been sent to all the District Collectors who are Chairmen of the District Societies to take up schemes suitable to the Backward Classes with modification to suit to the local conditions and as per felt needs of the Backward Classes subject to condition that it is economically viable and productive in character by mobilising institutional finance.

The District Societies have been asked to take up the schemes with a small outlay to benefit large number of poor and deserving backward classes.

Funds :

Government have been providing financial assistance to the Corporation under plan budget from its inception and upto 1978-79 a sum of Rs. 366.90 lakhs has been provided to the Corporation for the benefit of Listed Backward Classes.

A sum of Rs. 40.00 lakhs have been provided to the Corporation under Plan for implementation of the scheme for the economically poor persons during last 2 years.

During 1979-80 Government have provided a sum of Rs. 90.00 lakhs for the Listed Bckward Classes and Rs. 10.00 lakhs for the economically poor persons to the Corporation to take up economic support programmes.

Six point Formula :

The Corporation has been getting funds under Six Point Formula allotted by the Regional Planning and Development Committees for taking up economic support programmes for the benefit of Listed Backward Classes in the concerned districts. During 1974-75 to 1977-78 a sum of Rs. 119.51 lakhs have been provided by the Government under Six Point Formula for the benefit of Backward Classes which has been fully utilised.

Under this programmes, the Corporation has so far implemented schemes worth Rs. 567.83 lakhs benefitting 26.652 beneficiaries utilising Rs. 112.31 lakhs as margin money and enlisting banks participation of Rs. 455.11 lakhs.

Schemes Implemented under the Provision of Surplus Land Development:

The Corporation is also implementing schemes for the development of Surpius lands benefitting the Backward Classes.

Government have provided an amount of Rs. 36, 16,745 from 1976-77 to 1978-79 for development and cultivation of surplus lands taken over under Land Ceiling Act and assigned to the Backward Classes.

During 1978-79 Government provided an amount of Rs. 7.10 lakhs under the scheme. The schemes worth of Rs. 15,45,559 benefitting 5,281 beneficiaries covering 3,522-27 acres of land have been implemented so far and further schemes are in progress.

Economically Poor Persons:

Government have provided an amount of Rs. 40.00 lakhs under plan to the Corporation so for taking up economic support programmes benefitting economically poor persons of the society. Since 1977-78 the Corporation is also undertaking economic support programmes for the benefit of all poor persons whose annual income less than Rs. 1,500 and who do not technically fall within the category of Listed Backward Classes. The schemes worth Rs. 79.88 lakhs utilising margin money of Rs. 15.92 lakhs enlisting banks participation of Rs. 62.44 lakhs benefitting 3,192 economically poor persons.

Direct Loan :

There is a persistant demand for loans and to participate in the scheme of Corporation. The Corporation may obtain loans directly from the banks and render assistance to the Backward Classes for speedier development of Backward Class beneficiaciaries and the difficulty has also been arisen in mobilising institutional finance from the banks.

The programme of direct lending involves lot of administrative machinery for recovery of loans.

ECONOMIC SUPPORT PROGRAMMES INCLUDING REHABILITATION OF BACKWARD CLASSES BONDED LABOURERS.

Under this scheme, it is proposed to render immediate required assistance to the Backward Class bonded labour released and to enable them to eke out their livelihood by providirg agricultural inputs such as plough bullocks, seeds marury etc., for their economic uplift and rehabilitation.

The scheme envisages undertaking the programmes for the economic uplift of the Backward Classes in co-ordination with on going schemes like Small Farmers Development Agency, Drought Prone Area Programme, Six Point Formula etc., depending upon the nature of the programme.

An amount of Rs. 5.00 lakhs has been provided under direct economic support programmes including Rehabilitation of freed bonded labour.

In Medak schemes worth of Rs. 4,29,302 benefitting 234 freed bonded labour and in Mahabubnagar district schemes worth of Rs. 9,480 benefitting 38 beneficiaries have been implemented.

The Corporation has so far implemented schemes with a total outlay of Rs. 4.39 lakhs benefitting 292 freed bonded labour.

During the current year, it is proposed to spent Rs. 4.00 lakhs under the scheme by mobilising institutional finance.

Training Programmes:

Short term training programmes are undertaken to improve the skills and job opportunities of the Backward Classes.

Cyclone Relief :

The Corporation has also render assistance to the village artisans affected by Cyclone in November, 1977. A sum of Rs. 16.00 lakhs has been released to the District Socities under the scheme from the Corporation to the District Societies of Krishna, Guntur, Prakasam for implementation of the scheme by mobilising institutional finance wherever needed.

Special Employment Scheme :

Great emphasis has been laid by the Government on the programme of special employment to the educated unemployed. Government have introduced special employ. ment scheme for the benefit of educated unemployed belonging to Backward Classes- The Corporation has been implementing the schemes under this programme. There are 27,619 educated unemloyed in the State as per live registers of the Employment Exchanges.

A sum of Rs. 30.71 lakhs has been allotted to the Corporation under Special Employment scheme which have been released to the Districts to take up scheme for the benefit of Listed Backward Classes and economically poor persons and the schemes are at various stages for implementation.

The Corporation is also participating in the scheme providing special employment to the Backward Calsses through passenger transport buses implemented by Road Transport Corporation with the institutional finance provided by the State Finance Corporation.

The scheme envisages the operation of 300 buses employing 8 persons on each bus or a unit.

The Corporation is participating in the scheme to the extent of Rs. 30.00 lakhs for the benefit of 686 Listed Backward Classes and Ra. 5.00 lakhs for the economically poor persons.

Development of Irrigation Schemes in Assigned Lands:

Government have recently sanctioned a sum of Rs 40.00 lakhs to the Corporation for implementation of the schemes for the lands assigned to the Backward Classes for development by providing irrigation facilities and other necessary inputs. It envisages for undertaking the scheme on the same lines of Surplus lands development.

Performance:

The Corporation was registered on 4th September 1974. It has actually started to implement schemes from January, 1975 and during this short period of 4 years, the Corpo-ation has implemented schemes worth Rs. 26.37 crores enlisting banks participation of Rs. 21.21 crores, utilising the margin money of Rs. 4.79 crores benefitting 1.40 lakhs beneficiaries in the State. Thus the performance of the Corporation has been very excellent during this short period and the tempo of economic support development activities generated by the Corporation for the progress of Backward Classes in the State will be continued.

The schemes implemented so far in various districts include assistance to the marine fishermen, handlooms, weavers, powerlooms, garments manufacturing, auto rickshaws, mini buses, lorries, cycle rickshaws, printing presses, ration shops, potters, tappers, tarslo, milch animals, sheep rearing, piggery, poulty, community irrigation wells, pump sets oil engines, plough bullocks, fisheries, small cottage industries, artisans, loan assistance to washermen and barbers, small business ventures, etc.

The Corporation is proposing to fonulats specific Scheme for the acceleratd development of dietrict occupational groups among the Backward Classes and educated unemployed.

The setting of the Corporation is a land mark in the annals of administration of the State to serve the Backward Classes on a mass scale by mobilising institutional finance.

Several States visited out place to study the functioning of the Corporation. The States of Karnataka and Punjab have also set up similar Corporations in their States.

Thus the Corporation has set its best foot foremost and continue to provide opportunities for self-employment ventures and the economic support programmes to both educated and uneducated belonging to Backward Classes by enlisting banks participation or a massive scale.

Constitutional Concept of Reservation in Favour of Socially and Educationally Backward Classes of Citizens

P. SHIV SHANKER, M.P.,*

The concept of reservations in favour of the socially and educationally backward classes of citizens and the scheduled castes and scheduled tribes has a genesis in the goal as to social justice enshrined in the preamble of the Constitution of India. People of India while adopting, enacting and giving unto themselves the constitution, made a solemn reselve to secure to all its citizens amongst others social justice. The extension of this principle can be envisioned in the various Articles of the Constitution particularly those engrafted in part III of the Constitution styled as Fundamental Rights. The Socially and educationally backward classes along with the scheduled castes and scheduled tribes get an impetus for the advancement, having regard to Article 15 (4) of the Constitution which article while prohibiting the State not to discriminate against any citizen on the ground only of religion, race, caste, sex, place of birth or of any of them engrats the provision for their advancement in Clause (4) of Article 15 to sub-serve the ultimate interests postulated and posited in the equality clause. In the matters relating to employment or appointment to any office under the state, while the Constitution in Art. 16 (1) asserts th principle of equality of opportunity for all citizens, it carves out the provision in favour of the backward classes of citizens under clause (4) of that Article where under the State is enabled to make any provision for the reservation of appointments or posts in their favour which class of citizens in the opinion of the State are not adequately represented in the services.

It is apposite to recall the genesis of the reservations in favour of the socially and educationally backward classes and the scheduled castes and scheduled tribes. The Congress Party which fought as *one man* for the freedom of our country in unshackling the bandages of slavery from the British emperialism, was signally aware of the class and the caste structure in this vast country which made the distinction between man and man. As a result, large segments of the society consisting of the socially and educationally backward classes and the scheduled castes and scheduled tribes were left far behind from the national streem in their progress towards achieving the egalitarion society. Infact, the Congress Party and its titans were very much aware of the disparities in the vast and complex society inhabiting this country and therefore were wedded to the emancipation of the lot of the backwards so as they join the main stream of the society at the earliest of the time and opportunity. It is in this background that with the advent of independence when the constituent assembly proceeded to draft the Constitution, they took particular care to see that clear safeguards were drafted in favour of the socially and educationally backward class of citizens of this country and the scheduled castes and scheduled tribes. It is with this objective that not only clear goals were set in the preamble of the Constitution of India so as the nation may march onwards to achieve the hallmarks but various provisions were

* Member of Parliament and Senior Advocate Supreme Court.

en-grafted in different parts of the Constitution to make the concepts of social justice and equality etc., a reality shorn of illusion. It is with this objective that Right to equality was guaranteed under Art. 14 of the Constitution and its various specis were clearly carved out in the subsequent articles of the Constitution. Art. 16 which dealt with the equality of opportunity in the matters of public employment as stated, took care to engraft the provision in clause(4) thereof enabling the State to provide a handicap to the backward classes of citizens in the country when they are not adequately represented in the services of the State. Article 340 empowered the President of India to appoint a Commission to investigate into the conditions of the socially and educationally backward classes within the territory of India, and the difficulties under which they labour, and to make recommendations as to the steps that should be taken by the Union or any State to remove such difficulties and to improve their conditions and as to the grants that should be made for the purpose by the union or any State, and the conditions subject to which such grants should be made. In part IV of the constitution which is entitled as *directive principles* of the state policy (which part in other words marks out the rights of the society *vis-a-vis* those of individuals as enshrined in part III of the Constitution)Art. 46 was engrafted ordaining the State to promote with Special care the educational and economic interests of the weaker sections ofthe people and in particular of the scheduled castes and scheduled tribes so as to protect them from social injustice and all forms of exploitations.

It is in the background of these provisions of the constitution as narrated above, that he reservation order issued by the Madras Government was sought to be claimed protection when the same came to be under fire before the Madras High Court immediately with the advsent of the Constitution in the case of*Smt. Champacam Dorai Rajan*Vs. *State of Madras* The State Government having lost the battle in the High Court preferred the appeal to the Supreme Court which judgment since is reported in AIR1951 Supreme Court 226 whereby it faced the some humiliation at the hands of the Supreme Court. The order of the Madras Government which was impugned successfully before the judiciary fixed certain proportions in which students seeking for admission to the Engineering and medical colleges in the State were to be admitted. The Supreme Court held that this order was violative of the fundamental rights guaranteed under Articles 15 and 29 (2) of the Constitution which were not controlled by any exception and that since there was no provision under Art. 15 corresponding to Art. 16 (4) dealing with public employment the order was not sustained. The State Government sought protection as to the validity of their action having regard to the directive principle enshrined in Art. 46 of the Constitution but in vain. It was directly as a result of the decision in the case of *Smt. Champakam Dorai* that Clause (4) of Article 15 was adumberated as an amendment by virtue of the very first amendment to the Cnstitution, to get over the difficulty. Thus it is by virtue of Art. 15 (4) alone that the State is enjoined to make any special provision for the advancement of any social and educational backward class of citizens or for the scheduled castes and the scheduled tribes.

It is only to make the rights under Art. 15 and 16 in favour of the backward classes of citizens a reality, the President of India in the exercise of his powers under Art. 340 (1es of the Constitution appointed a Backward Classes Commission by order dated 19-1-1953 headed by Sri Kaka Kalelkar. The Commission was directed *inter-alia* to investigate the conditions of the socially and educationally backward classes within the territory of India and the difficulties under which they labour and to make recommendations as to the steps that should be taken by the Union or any State to remove such difficulties to improve their conditions. The Commission which submitted its report on 30-3-1955 probed in detail, into the problem at large faced by the socially and educationally backward classes. In classifying the backward classes, the relevant factors which they considered were the traditional occupation or profession of the class; the percentage of literacy

or the general educational advancement made by them; the estimated population of the community; and the distribution of various communities throughout the State or their concentration in certain areas. The Commission also probed the social position which the community occupied in the caste heirarchy as well as its representation in the Government service or in the Industrial sphere. According to the Commission, the classes enumerated by them as socially and educationally backward suffered through the traditional apathy for education on account of social and environmental conditions or occupational handicaps; poverty and lack of educational institutions in rural areas; living in inaccessible areas; lack of adequate educational aids such as free studentships and scholarships and monetary grants; lack of residential hostel facilities; unemployment among the educated which acted as a damper on the desire of the members to educate their children; and defective educational system which does not train students for appropriate occupations and professions.

It is rather unfortunate that despite socially and educationally backward classes having been enumerated by Sri Kaka Kalelkar Commission, nothing was done by the Central Government to fulfil the long cherished desires and aspirations of the socially and educationally backward classes. The Central Government on their part left it to the realm of the States to determine socially and educationally backward classes to make provisions for their advancements. This was really unfortunate, as separate actions taken by the diverse States from time to time were subjected to litigatory processes in various actions before the State High Courts as also the Supreme Court. These litgations intercepted and interrupted the concept as to the provision of reservations intermittently in different States. It is pathetic that even today in many a States of our democratic fabric, the concept of social justice as enshrined in the different equality Clauses in part III of the Constitution still remain an illusion.

So far as our state of A. P. is concerned, after quite a lot of legal vicissitudes, the Government had to appoint a Commission in the latter half of 60s to enumerate socially and educationally backward classes entitled to the rights conferred upon them under the fundamental right provisions of the Constitution. The Commission submitted its well considered report on 20th June, 1970 categorising various classes to be treated as backward classes and recommended reservation of 30% of seats to the persons belonging to those classes in the educational institutions. The State Government by there order No. 1793 Education dt. 23-9-1970 announced reservation of 25% of the seats etc. The benefits conferred under the G. O. were initially provided for a period of 10 years to be renewed thereafter. This G. O. was successfully assailed by certain persons belonging to the advanced classes claiming to be aggrieved by the order and a Bench of our High Court quashed the same. The State Government had to carry the matter to Supreme Court in appeal aggrieved by the judgment of the High Court. the Supreme Court went into the details as to the geneses of the G. O. and upheld the same as also the list of socially and educationally backward classes so enumerated therein, by their judgment rendered on 28th June, 1972. The Supreme Court *Inter alia* observed that a caste is also a class of citizens and as such a caste can be socially and educationally backward. They felt that after collecting the necessary data of it is found that the caste as a whole is socially and educationally backward, the reservation made of such persons will have to be upheld notwithstanding the fact that a few individuals in that group may be both socially and educationally above the general average. This judgment of the Supreme Court was rendered in the *State of A. P.* Vs. *U. S. V. Balaram* reported in A.I.R. 1972 S.C. page 1375.

It is only by virtue of the above referred judgment that the socially and educationally backward classes got a little handicap in our State from 1972 onwards by way of reservations either in the technical and educational institutions or public employment at the initial

stage of recruitment. Thus the concept of social justice for the socially and educationally backward classes found way to reality because of the decision of the Supreme Court judgment. Needless to say that in the last 7 to 8 years, these classes had a little opening but it is axiomatic, that a lot has to be done in future to further the advancement of these socially and educationally backward classes so that the concept of equality and social justice does not elude them any longer.

There is yet another aspect of reservations to socially and educationally backward classes that deserve a serious consideration having regard to the controversy raged from time to time. It relates to the percentage of reservations in favour of the socially and educationally backward classes. The Supreme Court in the case of *M. R Balaji v State of Mysore* reported in A.I.R. 1963 Supreme Court 649 dealing with the percentage of reservations spoke as follows :

"A special provision contemplated by Art.15 (4) like reservation of posts and appointments contemplated by Art 16 (4) must be within reasonable limits. The intersts of weaker sections of society which are a first charge on the states and the centre have to be adjusted with the interests of the community as a whole. The adjustment of these competing Claims is undoubtedly difficult matter, but if under the guise of making a special provision, a State reserves practically all the seats available in all the colleges, that clearly would be subverting the object of Art. 15 (4). *In this matter again we are reluctant to say definitely what would be a proper provision to make. Speaking generally and in a broad way a special provision should be less than 50%, how much less than 50% would depend upon the relevant prevailing circumstances in each case*". (Stress supplied).

From the above quoted passage, it is obvious from the streess supplied portion, that the Supreme Court has not earmarked the 50% reservations as a maximum in favour of the socially and educationally backward classes on any sound and firm basis of law. Speaking in a broad way they thought that the special provision should be less than 50%. They were themselves reluctant to say what would be proper provision to make. Could this statement of law be still true in a case, here let us take it, that a population more than 50% is socially and educationally backward ? With great respect to Supreme Court in such circumstances this dicta has to necessarily fail.

It has to be noted that the percentage of reservations depends on diverse factors and no hard and fast rule, as laid down by Supreme Court as to the maximum percentage of reservation could be a sound guiding principle. It is heartening to note that the various observations of Supreme Court in its subsequent judgements seem to differ from the law laid down in the case of *M.R Balaji.* One such later case that could be cited with authority is found in the *State of Kerala Vs, N. M Thomas* reported in A.I.R. 1976 Supreme Court 490. The Supreme Court in this case while dealing with the concept of reservation in public employment under Art. 16 stressed that if equality of opportuity guaranteed under Art. 16 (1) means effective material equality, then Art. 16 (4) is not an exception to Art. 16 (1). They said, it, is only an emphatic way of putting the extent to which equality of opportunity could be carried, *i.e.*, even upto the point of making reservations. They further observed that the state *can adopt any measure which would ensure the adequate representation in public service.*

This observation and the discussion of law at length as to reservations would only support the Contention advanced *Supra*. Contrary to the maximum reservation principle enunciated in *M.R. Balaji's* case, if the concept adumberated by the Supreme Court in Balaji's case is taken to be the last word, then it would be far from realities with which the socially and educationally backward classes suffer. For these classes the adage of J.Hegde

of the Supreme Court or in the case of *Heralal* in 1970 that the leap to be provided to then depends on the gap to be filled becomes totally otiose which truly is a practical concept.

There had been quite on unnecessary debate on the reservations to the socially and educationally backward classes and the scheduled castes and scheduled tribes in the promotional chances after their initial recruitment. This aspect has been highlighted in detail in many a judgments of Supreme Court right from *Rangachari's* case reported in A.I.R. 1962, S.C. 36. These reservations are considered in the background of the expression "employment or appointment to any office under the State" in Art. 16 of the constitution . In the cases of *Heeralal* Vs. *State of Panjab* reported in 1971 Service Law Reporter Page 98 and *State of Kerala N. M. Thomas* reported in 1976 S.C. 490 the Supreme Court has categorically 'Justified the reservations in promotional chances to the socially and educationally backward classes and the scheduled castes and scheduled tribes on the principle of equality of opportunity in public employment under the State as enshrined in Art. 16 of the Constitution. These 2 cases are merely illustrative to make it clear as to the principle enunciated and approved by the Supreme Court. But alas! despite all this, nothing tangible has been done by the States to provide the reservations for these classes in the promotional arena and the concept still remains a mirage to these classes. It is sincerely hoped that our State Government would translate that concept into a reality very soon and would not allow this aspect of the branch of social justice to remain any more elusive.

The Central Government at this stage in December 1978 has thought it fit to appoint Mandal Commission to go into the problems of the socially and educationally backward classes. The cardinal term of reference to the commission enjoins upon them to determine the criteria as to socially and educationally backward classes which sets the clock back and it is highly unfortunate. It is well known that the various dictas of the Supreme Court have well settled the criteria and the attempt of the central Government in fixing up this criteria for the Mandal Commission gives room to the suspicion as to whether the Central Government are really keen and interested to make the concept of social justice a reality.

In the end it deserves to be more plain that the provision as to reservations in favour of the socially and educationally backward classes is not a case of doling out a bounty to them, but it is a case of rights to which they are legally and constitutionally entitled to. It is well known that no segment of the society could afford to remain backward if egalitarian society has to be ushered in which the Constitution seeks to so assiduonsly achieve. Let us make fervent efforts to breathe life into the constitutional provisions by our acts and deeds so that the hopes and aspirations of our founding fathers of the constitution become a reality and provide succour and relief to the miserable teeming millions of this great democracy.

Indian Polity and Backward Classes

B. SUBBARAYAN,*

"Poor people who wander about find no work, no wages and strave, whose lives are a continued round of sore afflictions and pinching poverty cannot be proud of the constitution and its law"

— DR. S. RADHAKRISHNAN

In Chapter III on "Caste and Society" the Kaka Saheb Kalelka Commission report gives origin of "Shudra" as per ancient functional division the "Trivarnic" or "Chaturvarnic" configuration of the Society.

Brahmin, Kshtriya with Vaishya joining later to constitute Trivarna civilization formed upper strata leaving "Shudra" as the fourth category. Shudra is again subdivided broadly into two classes. (1) White collared land owning class such as Reddy, Kamma, Kapu, Velama and (2) Blue collared general class consisting of domestic and menial servants besides the other professional classes like barbers, goldsmiths, washermen, blacksmiths etc. It is said that when cultural forces were strong, the functional ideas of "Varna" prevailed and got crystalysed by the efflux of time in the social structre emerging new pattern of socio-anthropo-enthnographic problems in India to-day.

By the time European trade settlers began frequenting Indian shores during 15th Century and after, caste system in India posed a unique social phenomenon. It is an institution of highly complex origin. In point of fact, the word "Caste" is derived from the Portuguses word "Casta". Each caste is a social unit in itself. The customs habits, social onarass demonstrate marked difference demarcating each of the castes. Inter-dining, intermarrying among different castes are prohibited by conventional practice.

During historical times particularly from medieval times till recent times, these caste groups or in modern parlance the backward classes had a raw-deal giving rise jajmani system, watandari or vettichakiri a sort of bonded labour in villages and particularly widespread in the then Nizam regions.

*Secretary, A.P. Balala Akademy.

BRITISH PERIOD.

During British period, the claim for representation of backward classes in the State services was started in South India provinces. It gained great momentum under the aggressive leadership of Periyar E.V. Ramaswamy Naicker, of the composite Madras province. It was in those days known as " Self-respect movement" fighting for their civil liberties for social mancipation. Elsewhere,Bombay (Maharashtra), Mysore, (Karnataka,) Travancore-Cochin (Kerala) exposed to such movements though in a lesser degree from time to time.

In Madras province which included in those days the Coastal and Rayalaseema districts of Andhra, a system of communal rotation was introduced to accord representation to all the recognised backward classes groups with a view to remove inequalities of representation in public services. In those days the non-brahmin movement was so vigorous that it gave rise to a political situation forcing Justice Party to form the Ministry under Montford Reform. The system of communal rotation in public services was in full force from then onwards till the advent of Indian Independence in 1947.

It is gathered that Mysore princely State recognised the question of removing inequalities in State services for certain communities as early as 1894 and reviewed later in 1918, 1927 and 1934 to give a better deal to the backward classes. In Mysore all castes except Brahmins were classified as backward classs for the purpose of public services.

It was the practice in those days for the Government of India after 1935 Act to publish every year authenticated list of backward classes in each of the provinces of British India. After Independence, Government of India continued this practice for public service as well as awarding educational and scholarship till 1957. These lists formed basis against this socio-cultural background after Indian Independence,stalwart law makers particularly B.R. Ambedkar who championed the cause of the downtrodden, managed to provide safeguards for the removal of inequalities under Article 14, 15, 16, 340, 341 etc., of Constitution of India which came into force on Jan. 26, 1950. The Government of Madras (composite) modified their Communal G.O. in the light of a dicision of the Supreme Court but subsequently restored re ervations under Article 16 (4) of the Constitution According to this order, a reservation of five out of every twenty vacancies is made for qualified candidates from backward classes other than Scheduled Castes and Scheduled Tribes. They have also relaxed age restrictions and have given fee concession for admission into competitive examinations. The same rules prevailed later in Andhra. UnderArticle 341 of Constitution of India, the government of India appointed a backward class Commission in 1953 under the Chairmanship of Kaka Saheb Kalelkar and itsreport was submitted to Government of India in 1957. Later a memorandum on the report was placed before the Lok Sabha in 1957.

During Nizam regime in the Nizam State, certain rules and provisions were made for safeguarding the interests of backward classes.

After the formaion of Andhra Pradesh and even earlier, mass leader SardarGouthu Latchanna in Andhra regium and late Bojjam Narsimhulu,T.Sambayya and others inTelangana region made indefatigable efforts to bring about awareness among all denominations of weaker sections in the society through public platform on one side and on the other side prevailing on the Govt. to protect the just right of the backward class through legialature High Court and Supreme Court of India.

The rights guaranteed under Articles 15, 16 and so on of the Constitution are unexceptionable on grounds of expediency and practical limitation. But the fact is that

the Preamble aims at equality of status and of opportunity a concept of equality which is highly positive. Equality of status implies not only the equality of legal status, but also the provision of a national minimum standard of liting for all citizens. Equality of opportunity does not imply only the claim of equal treatment in the available opportunities, but also the provision of adequate opportunities for the development of all to the best of their capabilities.

This means that the State must function vigorously as a service entity, in order that ideal of equality of status and of opportunity enshrined in the preamble to the Constitution may be a reality in the life of every Indian. It must not remain contended with administering the scheme of right to equality as envisaged by these five articles and as now being interpreted and approved by the judiciary.

Inspite of the fact that the Right to Equality in the scheme of Constitution of India is essentially a right against discrimination it has by now, been judicially interpreted to mean a right against adverse discrimination and numerous exceptions have been endorsed by the highest court in the Country i.e., Supreme Court of India.

Erudite legal pundits agree that the general prohibition by discrimination has to be further sustained by contemplating innumerable exceptions and this bitter fruit, mankind seems, destined to continuosly swallow for having engrafted a formal concept of legal equality into a real situation of actual inequalities.

Articles 15 (4), 16 (4) of Constitution of India provides reservation in educational institutions and appointments to State services for any backward class citizens whom the State considers to be not adequately represented in the service under the State.

These exceptions came into operation only when two conditions are satisfied namely (1) the reservations made in favour of any backward class and (2) the State is of the opinion that such a class is not adequately represented in the public services under the State.

As a sequel to the Supreme Court decision in State of Madras *Versus* Champakam a suitable amendment was passed in the Parliament introduced by the Constitution (First amendment) Act. 1951. The statement of objects and reasons of the constitution (Amendement) Bill 1951 read as follows.

It is laid down in Article 46, as a Directive Principle of State policy that the State should promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and protect them from social injustice. In order that any special provision that the State may make for the educational, economic or social advancement of any backward class of citizens may no tbe challenged on the ground of being discriminating, it is proposed that Article 15 (3) be suitably amplified.Clause (4)authorises making of special provisions for the advancement of backward classes and not merely making of special provisions.

I may conclude the article with the policy statement of Dr. B.R. Ambedkar made on 26th January 1950 while on the eve of adopting Constitution of India.

"We will have equality in politics and inequality in social and economic life". We must semove this contradiction at the earliest moment or else those who suffer from inequality will blow up the structure of political democracy".

Government of Andhra Pradesh appointed committees on Backward classes from time to time and their recommendations have been kept in view in policy making for the welfare of backward classes.

The Janata Party (1977) committed New Deal for-weaker sections in its election manifesto on the eve of the Sixth General Elections as follows :

It is a matter of deep shame that even three decades after the advent of independence, the social and economic conditions of the weaker sections of our society, particularly the scheduled castes and tribes, continue to be object. They are still subject to many forms of discrimination and have been victims of foul atrocities. The average income of most of these groups is below the subsistance level. Their social and economic backwardness have made it difficult for them to take full advantage of even the limited opportunities and facilities available. This in turn effects and inhibits the avenues of employment and promotion open to them, and the acquisition of the skills necessary to take up projects for self-employment or co-operative efforts in the fields of agriculture,industry and trade.

The Janata Party belives that the disparities that separate these members of our society from the more educationally and economically advanced sections cannot be radically reduced without a policy of special treatment in their favour. It will accordingly provide preferential opportunites for education and self-employment to these sections. In this connection it will reserve between 25 and 33 percent of all appointments to government service for the backward classes, as recommended by the Kalelkar Commission".

The Janata Government which was catapulted into the gadi of Central Government in March, 1977 instead of ordering straight way implementing the recommendations of 1953 Kaka Saheb kalelkar Report, chose to appoint another Backward classes commission in January 1979 under the Chairmanship of Sri B.P. Mandal, M.P.with the following terms of reference.

(1) to determine the criteria for defining the socially and educationally backward classes :

(2) to recommend steps to be taken for the advancement of the socially and educationally backward classes of citizens so identified ;

(3) to examine the desirability or otherwise so of making provision for the reservation of appointments or posts in favour of such backward classes of citizens which are not adequately represented in the public services and posts in connection with the affairs of the Union or of any State ; and

(4) present to the President a report setting out the facts as found by them and making such recommendations as they think proper.

Whatever may be the outcome of this Mandals' commission or the present State Level Conference whose sphere of influence is limited to the state services, theGovernment of Andhra Pradesh should prevail upon the Central Government forthwith through its M.P's and otherwise for expeditious implementation of Kalelkar commission's recommendations to benefit vast number of weaker sections in Central Sector undertakings as well as central services such as UPSC, P & T. Railways which are potential job market plaices for the backwards in the State.

Backward Classes—
A Constitutional Approach

C. SRIRAMULU, M.A.,LL.B.*

The preamble to the Constitution enunciates the great objectives and the social goals for the achievement of which the Indian Constitution has been established. In the formulations and declarations of the social objectives contained in the preamble, one can clearly discern the impact of the modern political philosophy which regards the State as an organ to secure the good and welfare of the people. This concept is further strengthened by Directive Principles of State Policy which set out the economic, social and political goals of the Indian Constitutional system. In the Directive Principles, the philosophy of a welfare state is very much pronounced and well-developed.

The Indian society lacks homogeneity as there exist differences of religion, language, culture, etc. There are sections of people who are comparatively weaker than others—educationally, economically, socially and culturally–and their lot can be ameliorated only when the State makes a special effort to that end. The Constitution contains a liberal scheme of safeguards to minorities, backward classes and scheduled castes. Provisions have thus been made, *inter alia*, to reserve seats in the State Legislatures and lok Sabha, and to make reservations in the services, for some of these groups, to promote the welfare of the depressed and backward classes and to protect the language and culture of the minorities.

Democracy requires not only equality, but also justice. The essence of justice is the attainment of happiness and good of all as distinguished from the happiness and good of individuals of even of the majority of them. But justice in this sense cannot be secured unless there is equality of status and opportunity. Equality of status and opportunity cannot be obtained unlets all sections of the people are equally in a position and circumstances to benefit therefor. Indian Constitution not only prohibits discrimination on grounds of birth, religion, caste or creed, but also adequately provides for the promotion of the interests of the Backward Classes.

Article 46 in the part of the Constitution dealing with Directive Principles states that the State shall promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people, and in particular of the scheduled castes and the scheduled tribes and the State shall protect from social injustice and all forms of exploitation. So far as equality of opportunity is concerned there is the trinity of Articles 14, 15 and 16.

Art. 14 is the general one which enjoins equality before the law and the equal protection of the laws. Article 15 is a special manifestation of the general principle of equality provided by Article 15. And Article 16 is yet another specific provision relating to matters of employment, in the service under the State. It has ordained that equality of opportunity shall not be denied to any citizen of the State ; no person shall be discriminated on grounds only of religion, race, caste, sex, descent, place of birth, residence or any of them. Reference may also be made to Article 29 (2) which provides that no citizen

Chief Judge, City Small Causes Court, Hyderabad.

shall be denied admission into any educational institution maintained by the State or receiving aid out of State funds on grounds only of religion, caste, race, language or any of them.

There is povision made in Article 335 that the claims of the members of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes shall be taken into consideration, consistently with the maintenance of efficiency of administration, in the making of appointments to services and posts in connection with the affairs of the Union or of a State. The Presiden has the power under Article 340 of the Constitution to appoint a commission to investigate the conditions of socially and educationally backward classes within the territory of India and the difficulties under which they labour and to make recommendations as to the steps that should be taken by the Union or any State to remove such difficulties and to improve their condition.

Under Art. 341 "The president may with respect to any State or Union territory and where it is a State after consultation with the Governor thereof by public notification specify the castes, races or tribes or parts of or groups within castes, races or tribes which shall for the purpose of this Constitution be deemed to be Scheduled Castes in relation to that State or Union territory, as the case may be.

Under Art. 342, in the same manner, the **President** may specify the tribes or tribal communities as Scheduled Tribes.

The expression "Backward Classes of Citizens" occurs in Art. 15 (4) and Art. 16 (4) of the Constitution which read as under :

"15 (4) Nothing in this Article or in Cl. (2) of Art. 29 shall prevent the State from making any special provision for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens of for the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes."

"16 (4) Nothing in this Article shall prevent the State from making any provision for the reservation of appointments of posts in favour of any backward class of citizens which, in the opinion or the State, is not adequately represented in the services under the State."

"Scheduled Castes" and "Scheduled Tribes" respectively have been defined in sub-cls. (24) and (25) of Art. 366 of the Constitution but there is no clause defining "backward Classes of citizens." In fact, Backward Classes of citizens for whom special provision has been made are, by Art. 15 (4) itself, treated as being similar to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. Scheduled Castes and Scheduled Tribes, which have been defined were known to be Backward and it was felt that special provision should be made for their advancement. There are other classes of citizens as well as who equally or may be somewhat less backward than the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and it was thought that some special provision be made for their advancement as well. Arts. 15 (4) and 16 (4) of the Constitution are meant for that purpose. It is the responsibility of the State to take effective steps for the upliftment of the Backward Classes of citizens socially, educationally and economically. The State is enjoined to promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and shall protect them from special injustice and all forms of exploitation (Art. 46 of the Constitution). These responsibilities are, however, to be exercised within constitutional limits.

Art. 15 (4) was introduced by the First Amendment of 1951 to cure the lacuna that came to light in *State of Madras* Vs. *Champakam Dorairnjan* (A.I.R. 1951 Supreme Court Page 226) It enables special provision being made for the advancement of any socially and educationally backward classes of citizens and for the Scheduled Castes and Tribes not whstandirg anything in Articles 15 and 26

Art. 15 (4) first received consideration in *Balaji* Vs. *State of Mysore* (A.I.R. 1963 Supreme Court Page 649,) wherin the Court pointed out that the classes of citizens for whom special provision is permitted by Art. 15(4) must be backward both socially and educationally and that the special provision must not be excessive. Following *Blajee* there has been a spate of cases in relation to admission to Government Colleges, particularly the professional colleges like Medical and Engineering. The rush of applications for the limited number of seats available has necessitated reservation of seats for certain categories of applicants on the one hand, and the adoption of some method of selection for the unreserved seats on the other hand. The validity of both the above has met with challenge in Courts. Some of the important principles laid down by the Court are summarised below :

The Supreme Court held in Balaji's case that—

Under Article 15 (4) the backwardness must be both social and educational, it is not either social or educational backwardness. Further, the concept of backwardness in Art. 15(4) is not relative in the sense that, excepting the most advanced classes, all other classes are backward.

The Court then referred to some of the important matters which will require to be taken into consideration in determining social and educational backwardness. As regards Social Backwardness, it was quite obvious that Caste could not be the sole basis, for there could then be no special provision for persons belonging to religions other than the Hindu religion which do not have any caste system. In relation to Hindus, caste may be one of the relevant factors but cannot be made the sole test. Poverty, occupation, place of habitation may all be relevant factors to be taken into consideration.

As to Educational backwardness, the court held that the State was not justified in including in the list of backward classes all those castes or communities whose average of student population per thousand was slightly above or very near or just below the State average. Only those which were well below the State average can be regarded as backward.

The scope and extent of Articles 15 (4) and 16 (4) of the Constitution earlier came to be examined by the Supreme Court in a number of cases.

In *Chitralekha's* Case (A.I.R. 1964 Supreme Court, Page 1823), Supreme Court reiterated that the caste is a relevant circumstance in ascertaining the backwardness of a class. Further it was observed therein :

"While this court has not excluded caste from ascertaining the backwardness of a class of citizens, it has not made it one of the compelling circumstances affording a basis for the ascertainment of backwardness of a class. To put it differently the authority concerned may take caste into consideration in ascertaining the backwardness of a group of persons; but, if it does not, its order will not be bad on that account, if it can ascertain the backwardness of a group of persons on the basis of other relevant criteria."

The same view was expressed by Supreme Court in *State of Andhra Pradesh* Vs. *P. Sagar* A. I. R. 1968 Supreme Court, Page 1379.

In Rajendran Vs. *State of Madras* (A.I.R. 1968 Supreme Court Pages 1012) Supreme Court upheld the reservations made under Art. 15(4) by reference caste. The Court said: if the reservation had been based only on the caste and had not taken into account the social and educational backwardness of the caste in question, it would offend Art. 15 (4); but it must not be forgotten that a caste is also a class of citizens, and, if the caste on the whole is socially and educationally backward, reservation can

be made in favour of such a caste on the ground that it is a socially and educationally Backward class within the meaning of Art. 15 (4). Hence we are unable to uphold the contention that the impugned reservation in not is accordance with Art.15 (4) .

In A. *Periakaruppan* Vs. *State of Tamilnadu* (1971 Supreme Court Page 2303) also it was held the classification of backward class on the basis of castesis within the purview of Art 15. (4) if these castes are shown to be socially and educationally backward.

IN State of Andhra Pradcsh Vs. *U. S. V. Balaram* (A.I.R. 1972 Supreme Cort Page No. 1375) it was held that Art. 15 (4) has to be read as a proviso or exception to Art. s15 (1) & 20 (2) . Therefore, the conditions which justify the departure from Art. 15 (1) must be strictly shown to exist. The backward classea for whose improvement special provision is comtemplated by Art. 15 (4) must in the matter of their backwardness comparable to Scheduled Castes end Saheduled Tribes. However , social and educational backwardness need not be exactly similar in all respects to that of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. Further, it was observed that if an entire caste is as a fact found to be socially and educationally backward, their inclusion in the list of Backward Classes by their caste name is not violative of Art. 15 (4). A caste is also a class of citizens and a caste as such may be socially and educationally backward. If after collecting the necessary data, it is found that the caste as a whole is socially and educationally backward the reservation made for such person will have to be upheld notwithstanding the fact that a few individuals in that group may be both socially and educationally above the general average. Explaining M.R.Balaji's case (A.I.R. 1963 Supreme Court Page No. 649) (*Supra*) it was held that is not axiomatic that the educational average of the class should not be calculated on the basis of the student population in the last three High School classes. Nor that only those classes whose average is below the State average that can be treated as educationally backward.

The provision of Art. 16 (4) are similar to those of Art.15 (4) and it contains another exception to clauses (1) and (2) of Art.15 and which was incorporated in the Constitution, when it was passes unlike the provisions in Art.15 (4) which was added in 1951 by the first amendment of the Constitution of India. In the caso of *General Mauager, Southern Rly.* V*s. Rangachary* (A.I.R. 1962 Suplemo Court Page 36(the majority decision of the supreme Court held that the power of reservation which is conferred on the State under Art. 16 (4) can by exercised by the State in a proper case not only by providing for reservation of appointments, but also by providing for reservation of selection posts. This conclusion was reached on thebasis that it served to give effect to the intention of the Constitution makers to make adequate safequards for the advancement of Backward classes and to secure for their adequate representation in the services. The only point which was reaised in that case was whether the reservation made was outside Art. 16 (4) and that posed the bare question about the construction of Art. 16 (4). The propriely, The reasonableness or the wisdom of the impugned order was not questioned because it was not the respondents' case that if the order was justified underArt. 16 (4), it was a fraud on the Constitution. Even so, it was pointed out in the judgement that the efficiency of administration is of such a paramount importance that it would be unwise and impermissible to make any reservation at the cost of efficiency of administration. Therefore, what is true in regard to Art. 15 (4) is equally true in regard to Art. 16 (4). There can be no doubt that the constitution-makers assumed, as they were entitled to, that while making adequate reservation under Art. 16(4), care would be taken not to provide for unreasonable, excessive or extravagant reservation, for that would, by eliminating general competition in a large field and by creating widespread dissatisfaction amogugst the employees, materially affect efficiency. Hence, like the special provision

improperly made under Art. 15 (4) reservation made under Art. 15 (4) reservation made Under Art. 16 (4) beyond the permissible and legitimate limits would liable to be challenged as a fraud on the Constitution.

In State of Punjab Vs. Hiralal SupremCourt Page (A.I.R. 1971 Suprem Court Page 1777)it was held that Article 16 (1) is an extension of Article 14. But the equality contemplated by this clause is not an embodied equality. It is subject to several exceptions and one of the exceptions is that provided in Article 16 (4). The Supreme Court observed (at page 1780): :

"The extent of reservation to be made is primary a matter for the State to decide. By this we do not mean to say that the decision of the State is not open to judicialrevieu The reservation must be only for the purpose of giving adequate representation in the services to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes. The exception provided in Art. 16 (4) should not make the rule embodied in Art. 16(1) meaningless. But the burden of establishing that a particular reservation made by the State is offensive to Art. 16 (1) is on the person who takes the plea."

Judged in the light of the observations laid down by the Supreme Court in the cases discussed hereinabove it is well settled that the State can make pecial provision for the advancement of Socially and Educationally backward classes of citizens or for the Scheduled Castes and for the Scheduled Tribes in the matters of admissions into educartional institutions and also by reservation of posts at the stage of appointment and for promotion after appointment. But, the complications arise as to the tests to determine whether a group of people constitutes a backward class of citizens. The concept of backwardness is not relative in the sense that any and every class, which is backward in relation to most advanced classes of the society must be included in it.

To qualify for reservation there must be social and educational backwardness. It is not either social or educational, but it is both social and educational. The group of citizens to whom articles 15 (4) and 16 (4) apply are describesd as " Classes of citizens ".

The laying down of criteria for ascertainment of social and educational backwardness of a class is a complex problem depending upon many circumstances which may, vary from State to State and even from place to place in a State.

In A. I. R. 1963 Supreme Court page 649, Gajendra Gadkar, J., as he then was dealing with Article 15 (4) observed:

" The problem of determining who are socially backward classes is undoubtedly very complex. Sociological social and economic considerations come into play in solving the problem, and evolving proper criteria for determining which classes are socially backward is obviously a very difficult task ; it will need an elaborate investigation and collection of data and examining the said data in a rational and scientific way.

In *Janokipershad Vs Siate of Jammu and Kashmir* A. I. R. 1973 Supreme Court Page No. 930, it was observed thus :

Article 15 (4) speaks about "socially and educationally backward classes of citizens" while Article 16 (4) speaks only of "any backward class of citizens.". However, it is now settled that the expresson "backward class of citizens" in Article16 (4) means the same thing as th expressision "any socially and educationally backward class of citizens" in Article 15 (4). In order to qualify for being called a "backward class citizen" he must be a member of a socially and educationally backward class. It is social and educational backwardness of a class which is material for the purposes of both articles 15 (4) and 16 (4).

Many State Governments have found it difficult to determine which class of citizens can be properly regarded as socially and educationally backward. Lists prepared by several Governments were struck down by the Courts. Inspite of the fact that the Supreme Court has approved the lists of Socially and Educationally Backward Classes prepared by the States of Anhdra Pradesh and Tamil Nadu (Madras) solely on the basis of caste as valid, the fact remains as already observed above the question of laying down of criteria for ascertainment of social and educational bakwardness of class is a complex problem and it is likely to be raised in Courts of law in our State and other States. Justice Subba Rao in *Chitralekha Vs. State of Mysore,* A. I. R. 1964 Supreme Court page 1823, has clearly laid down that castes cannot be equated with "classes", though the caste of an individual or a group of individuals may be considered along with other relevant factors in putting him in a particular class.

In view of the complications created by the Supreme Court in the above decisions by interpreting the words "Backward Class", the only solution of the problem is to amend the Constitution of India suitably. As already observed above " Scheduled Castes" and " Scheduled Tribes" have been defined in Sub-clauses (24) and (25) of Article 366 of the Constitution but there is no clause defining the "Backward Classes of Citizens ".

I make the following suggestions for amendment of the Constitution :

(*a*) The words " or castes " be added after the words " socially and educationally backward calsses " in clause (4) of the Article 15 of Constitution.

(*b*) Add the words "or caste" after the words "backward class" in Clause (4) of Article 16 of the Constitution.

(*c*) The following article to be added as Article 341 A :

(*i*) The President may with respect to any State or Union Territory, and where it is a State, after consultation with the Governor thereof by public notification specify the "Backward Castes or Classes of Citizens, " races or tribes or parts or groups within the castes or classes, races or tribes, which show for the purpose of this Constitution be deemed to be Backward Castes or Classes of Citizens in relation to that State or Union Territory as the case may be.

(*ii*) Parliament may by law include in or exclude from the list of Backward Castes or Classes of Citizens specified in notification issued under clause (1) any caste or class, race or tribe or part of or group within any caste, race or tribe, but save as aforesaid a notification issued under the said clause shall not be varied by any subsequent notification.

(*d*) A sub-clause as sub-clause No. (31) to Article 366 be added as follow :

(31) " Backward Classes or Castes of citizens " means such castes or classes, races or tribes or parts of or groups within such castes or classes, races or tribes as are deemed under Article 341-A to be Beakward Classes or Castes of Citizens for the purposes of this Constitution.

GOVERNMENT ORDERS
Regarding Backward Classes Welfare

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

EDUCATION DEPARTMENT

[*G.O. Ms. No.* 1793, *dated* 23*rd September*, 1970.]

ABSTRACT.

BACKWARD CLASSES—LIST OF SOCIALLY AND EDUCATIONALLY BACKWARD CLASSES—CONCESSIONS IN REGARD TO RESERVATIONS IN PROFESSIONAL COURSES, SERVICES ETC.,—ORDERS—ISSUED.

ORDER :

In G.O. Ms. No. 1880, Education Department, dated 29th July, 1966, the Government had drawn up a list of Backward Classes (other than Scheduled Castes and Scheduled Tribes) and allowed certain concessions in regard to Scholarships, reservations in professional college and in the Government Services, etc., for the uplift of the Backward Classes. This G.O. was challenged through serveral Writ Petitions in the High Court of Andhra Pradesh. The High Court allowed the writ petitions and struck down the reservations made in professional colleges for the Backward Classes mentioned in the said G.O. observing that no material or information relevant for determining the Backwardness of classes of citizens, like population of each of these classes, percentage of literacy or education, inferiority of occupation, social and economic status, etc., was available with the Government. The High Court also observed that no person or Commission was appointed to gather the relevant material or information in respect of the Backward Classes and no atetmpt was made in that direction since 1963 when the then existing list of backward classes was struck down. On appeal, the Supreme Court upheld the above decision of the High Court.

2. The Government, therefore appointed a Commission in April, 1968 in G.O. Ms. No. 870, Education, dated 12th April, 1968 under the Commission of Inquiry Act, 1952, with the following terms of reference :

(*i*) to determine the criteria to be adopted in considering whether any sections of citizens of India in the State of Andhra Pradesh (other than the Scheduled Castes and Scheduled Tribes specified by notification issued by the President of India under Articles 341 and 342 of the Constitution of India) may be treated as socially and educationally Backward Classes and in accordance with such criteria prepare a list of such Backward Classes setting out also their approximate number and their territorial distribution.

(*ii*) to investigate the conditions of all such socially and educationally backward classes, and the difficulties under which they labour; and made recommendations as to the special provisions which may be made by the Government for their advancement

and for promotion of their educational and economic interests generally and with particular reference to :

(1) the reservations of seats in educational institutions maintained by the State or receiving aid out of State funds;

(2) the concessions such as scholarships which may be given by way of assistance;

(3) the percentage or proportion of such reservation, the quantum of such assistance and the period during which such reservations or assistance may be made or given; and

(*iii*) to advise the Government as to the backward classes of citizens (other than the Scheduled Castes and Scheduled Tribes) which are not adequately represented in the services under the State and prepare list of all such backward classes and made recommendations as to—

(1) the reservation of appointments of posts in favour of such backward classes.

(2) the percentage of proportion of such reservation and the period during which such reservation may be made.

3. The Commission toured all the Districts in the State and also the neighbouring states of Tamilnadu, Kerala and Mysore collected a mass of evidence and material in respect of the various classes of citizens in the State and in the neighbouring States and brought out a well considered report after having gone into the matter in great detail. The Commission presented its report to the Government on the 20th June, 1970 .

4. The report was placed before the State Legislature and also referred to the Andhra Pradesh Regional Committee for their views. In the light of the view expressed by the members of the Legislative Assembly and the recommendations of the Regional Committee the Government have examined the report in detail and issued the following order :

5. The Commission adopted the following criteria for determining the social and educational backwardness of citizens.

(1) The general poverty of the class or community as a whole;

(2) Occupations pursued by the classes of citizens, the nature of which must be inferior or unclean or undignified and unremunerative or one which does not carry influence or power;

(3) Caste in relation to Hindus; and

(4) Educational backwardness.

The Government accept the above criteria adopted by the Commission for determining the social and educational backwardness of citizens.

6. On the basis of the above criteria, the Commission has drawn up a list of 92 classes which are socially and educationally backward and classified them into four groups for purposes of reservations as explained in para 1 of this order (*vide* Annexure I to this order). The Government accept the list drawn up by the Commission in toto, in Annexure I to this order as socially and educationally backward classes for purposes of Article 15 (4) of the Constitution of India.

Reservation of Seats in Professional Courses

7. The Commission has recommended that 30 per cent of seats in professional colleges should be reserved for the backward classes.

At present certain percentages of seats in professional colleges are already reserved for certain special groups—like Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Physically Handicapped, N.C.C. Candidates etc., who also require special protection considering that the total reservations should not exceed 50 per cent it is found that it will not be possible to fix Backward classes at 30 per cent as recommended by the Commission. In order that the total reservations for all the special groups do not exceed 50 per cent, the Government have decided that 25 per cent of seats in professional courses (other than Post Graduate Courses) should be reserved for the backward classes and the scheme of reservation of seats in the various professional courses shall be revised as follows :—

A. Medical Colleges in the State.

(1)	(2)	(3)
1.	Scheduled Castes	14%
2.	Scheduled Tribes	4%
3.	Backward Classes	25%
4.	N.C.C. Sports and Children of ex-servicemen and armed personnel ..	4%

NOTE : (1) The total available seats in the medical colleges will be earmarked between men and women in the ratio of 70 : 30 and the reservation provisions in favour of the Scheduled Castes, the Scheduled Tribes and Backward Classes etc., as indicated above will be applied separately to the seats so earmarked.

(2) The existing provision regarding reservation of seats for candidates nominated by the Government of India will continue.

B. *Engineering : Technological and Teachnical Courses*

(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Other State and Countries	3%	3%
2.	Scheduled Castes	14%	14%
3.	Scheduled Tribes	4%	4%
4.	Backward Classes	25%	25%
5.	Physically Handicapped	1%	1%
6.	N.C.C. Sports and Children of Ex-Servicemen and armed personnel	1%	4%
	Total ..	48%	48%

C. Agriculture : Veterinary and Home Science Colleges in the State.

(1)	(2)	(3)
1.	Candidates sponsored by the Government of India	2%
2.	Scheduled Castes	14%
3.	Scheduled Tribes	4%
4.	Backward Classes	25%
5.	N.C.C. sports	1%
6.	V.L. Ws. or V.L.Is.	1%
7.	Self supporting foreign students candidates from other States and Defence personnel.	1%
	Total	48%

NOTE :—The special reservation for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Backward Classes, etc., as shown above will be applied separately for the special quota of 25 per cent of seats earmarked for the agriculturist families and for the general quota of 75 per cent.

8. With a view to give equal opportunities for backward classes in professional colleges and adequate representation in services, the commission has classified the backward classes into four groups as indicated below and has recommended that the 30 per cent reservation of seats for the backward classes in the professional colleges may be distributed among the four gropus as shown against each.

(*A*) Aboriginal Tribes, Vimuktha Jathis, Nomadic Semi-nomadic Tribes, etc. ...	.. 7%
(*B*) Vocational Groups	...13%
(*C*) Harijan converts	... 1%
(*D*) Other Classes	... 9%

The Government agree in principle to the classification of the Backward Classes into four gruops as recommended by the Commission and direct that on the basis of the population of these four groups, the 25 per cent reservation of seats in professional courses decided upon by the Government be apportioned among the four groups as shown below :

Group-A	.. 7%
Group-B	..10%
Group-C	.. 1%
Group-D	.. 7%

The Commission has recommended that the reservation of seats shoud be over and above the seats obtained by the backward classes candidates in the open competion. The Government agree that the candidates selected in the open competitition need not be

counted against the reserved quota, but it is not desirable to select candidates in two, compartments, one for the general pool and the other for the reserved quota, as this would cause hardship to the candidates belonging to the other communities. In order to protect the interests of the backward classes and at the same time without causing prejudice to the interests of the candidates belonging to other communities, the Government direct that the following procedure be adopted for selection of candidates for the reserved seats in the professionad courses ;

9. A list of all candidates will be prepared strictly in the order of merit. From this merit lists, selections will be made in the order of relation specified in Annexure II for various faculties.

When no suitable candidate for a seat reserved for any particular group of backward classes, is available, that seat, will accrue to the next group in the order of rotation. Only if no suitable candidate should be available in any of the four groups, then that seat will lapse to the general pool.

10. The reservation of seats for the Backward Classes will not apply to the Post Graduate professional courses.

11. The Government accept the recommendation of the Commission that the reservations shall be in force for a period of ten years in the first instance, *i.e.* upto the end of the academic year 1980-81 and the position reviewed thereafter.

12. Suitable amendments to the rules of admission into various professional courses will issue separately from the administrative departments concerned.

Reservation in Services:

13. The commission has expressed the view that all the classes listed by them a socially and educationally backward under article 15 (4) of the Constitution are not adequately represented in services under the State. The Government accept the view of the Commission and consider that all the said classes are not adequately represented in the services under the State.

14. The Commission has recommended that 30 per cent of posts in State and Subordinate Services must be reserved for the backward classes and that this 30 per cent reservation may be allocated among the four groups as follows :—

Group-A	.. 7%
Group-B	.. 13%
Group-C	.. 1%
Group-D	.. 9%

As in the case of reservation of seats in professional courses the Government direct 25 per cent of posts or appointment in the State and Subordinate Services be reserved for the Backward Classes. The scheme of reservation in services for the special groups shall be revised as follows :—

(1) Scheduled Castes	.. 14%
(2) Scheduled Tribes	.. 4%
(3) Backward Classes	.. 25%
(4) E. C. Os.	.. 2%
(5) Physically handicapped	.. 3%

The 25 per cent of reservation of posts or appointments made in favour of the backward classes shall be allocated among the four groups as shown below on the basis of population, and an order or sub-rotation shall be fixed for equitable distribution of posts among the four groups.

Group-A	.. 7%
Group-B	.. 10%
Group-C	.. 1%
Group-D	.. 7%

15. The following procedure shall be adopted for recruitment to the reserved posts or appointments.

A list of successful candidates will be prepared strictly in the order or merit. From this merit list, appointments will be made in the order of rotation specified in Annexure III.

When no suitable candidate is available for the post reserved for any particular group of backward classes, that post will accrue to the next group in the order of rotation and only if no suitable candidate should be available in any of the four groups, then the reserved post would lapse to the general pool.

16. The Commission has recommended that the reservations should be made applicable for recruitment to posts under Zilla Parishads, Municipalities and Panchayat Samithis also. The Government agree with this recommendation and direct that the scheme of reservation of posts for the backward classes shall be made applicable to the posts under the local and other authorities under the control of the State Government.

17. The Government also approve the following recommendations of the Commission :—

(*i*) There is no need to make any provision for carrying forward of unfilled vacancies reserved for the backward classes.

(*ii*) The candidates who are recruited/selected on merits in open competition should not be counted against the reserved number of posts/seats. (This recommendation is accepted to the extent specified in paragraphs 9 and 15).

(*iii*) The reservation for backward classes in services may be made for a period of ten years in the first instance and the position reviwed thereafter.

(*iv*) The Government may prevail upon the public undertakings to give representation for backward classes in the services of those undertakings.

(*v*) It is neither necessary nor desirable to provide reservation for promotions.

18. The Commission has recommended that the upper age limits prescribed in the special rules for entry into Government Services shall not be applied generally in the case of backward classes in the following cases :—

(1) If the qualified prescribed for recruitment was lower than the degree of B.A. or B. Sc of a University or any other degree recognised as equivalent to such a degree and the backward classes candidates possessed educational qualification higher than the minimum general educational qualifications.

or

(2) The backward Classes candidates held a degree of a University within the State or any other degree recognised as equivalent to such a degree.

Where the above conscessions do not apply, the Commission has suggested that the candidates belonging to the backward classes should be given the benefit of five years over the maximum age limit prescribed for the others. However, for direct recruitment to posts for which the maximum age limit was 40 years and over, the Commission has considered that the above mentioned age concession of 5 years in the upper age limit need not be allowed.

The above recommendations of the Commission were based on General Rule 12 which was in force when the list of backward calsses was in existence prior to 1964. This rule had since been amended in G.O. Ms. 1073, General Administration Department dated 25th September, 1964, according to which the maximum age limit prescribed in the special rules shall be raised uniformly by 5 years in the case of candidates belonging to the Scheduled Castes, the Scheduled Tribes and Aboriginal Tribes, provided that no such age concession shall be allowed for direct recruitment to the posts for which the maximum age limit is 40 years or above. The Government consider that the unlimited age exemption given earlier is not desirable and hence they have decided that the age concession of 5 years given for the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes for purposes of recrutiment, be extended to the backward classes also.

19. Necessary amendments to the General rules and special Rules will issue from the concerned administrative department.

20. The Commission has recommended that a separate Directorate of Backward Classes with a Senior Officer as the Head of the Department should be created to take care of the problem of the backward classes. The Government consider that for the present it is enough to appoint an Officer of the grade of Joint Director in the Directorate of Social Welfare to be incharge of the work relating to Backward Classes. A Special cell will be created in the General Administration Department to deal with the matters relating to Backward Classes. Half-yearly reports on the special provisions for the Backward Classes will be sent to the Andhra Pradesh Regional Committee. Orders in this regard will issue separately from the General administration Department.

21. The Commission has recommended that enumeration should be made caste-wise atleast from the next census, as cast -wise statistics are not available from 1931 census. The Government have already accepted the recommendation of the Commission and addressed the Government of India separately.

22. All the Departments of secretariate and Heads of Departments are requested to take immedite action to implement the above orders.

23. Orders on the other recommendations of the Backward Classes Commission will issue separately.

(By order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh)

S.R.RAMAMURTHY,
Special Secretary to Government.

List of socially and Educationally Backward Classes vide G.O.Ms No. 1793*Education dated* 23*rd September* 1970.

GROUP-A.

Aborginal Tribes ,Vimuktha Jathis, Nomadic and Semi-nomadic tribes etc.

1. Agnikula Kshatria, Palli, Veadabalija, Besta, Jalari, Gangavar, Gangaputra, Gondla, Vanyakulakshatriya (Vennakapu, Venne Reddi, Pallikapu, Pallireddi, Nayyala and Pattapu.
2. Balasanthu, Bahurupi,
3. Bandara,
4. Budabukkala.
5. Rajaka (Chakali, Vannari).
6. Dasari (Formerly addicted to crimes and beggary).
7. Dommara.
8. Gangiredlovaru.
9. Jangam whose traditional occupation is begging.
10. Jogi.
11. Katipapala.
12. Korcha.
13. Deleted
14. Madari or Mahandra.
15. Mondivaru Mondibanda, Banda.
16. Nayi Brahmin (Mangali) .
17. Nakkala.
18. Pitchiguntla.
19. Pamula.
20. Pardhi (Nirishikhari)
21. Pambala.
22. Peddammavandlu, Devaravndly, Yellammavandlu, Mutyalammavandlu.
23. Veeramushti (Nattikotala.)
24. Valimiki Boya, (Bidar, Kirataka, Nishadi, Yellapi pedda Boya). Talayari and Chunduyallu.
25. Deleted
26. Gudala.
27. Kanjara Batta.
28. Kinthala Kalinga.
29. Kompara or Reddika.
30. Mondipatta.
31. Nokkar.
32. Pariki Muggula.
33. Yata.
34. Chopamari.
35. Kaikadi.
36. Joshinandiwalas.
37. Odda (Oddilu, Vaddi and Vaddolu)
38. Mandula (*vide* Govt. Memo No. 40-VI-7-1 Edn., dated 10th February **1971**),
39. Mahtar (Muslim vide Go.Ms No. 234-VI-72-2 Edn., dated 5th July **1972**).
40. Kunapuli.

GROUP-B.

1. Achukatlavandlu.
2. Aryakashatriya, Muchi (Telugu speaking), Chittari, Giniya, Chitrakara, Nakhas.

3. Devanga.
4. Ediga, Gowda (Gamalla, Kalalee), Goundla, Settibalija of Visakhapatnam East Godavari ,West Godavari and Krishna districts).
5. Dudekula, Laddef, pinjari or noorbash.
6. Gandla, Talikula.
7. Jandra.
8. Kummara or Kulala.
9. Karikalabhakthulu, or kaikolan or kailkala (Sangudam or sangunther.)
10. Karnabhakthulu.
11. Kurube, or kuruma.
12. Nagavaddilu.
13. Neelakanthi.
14. Patkar (Khatri).
15. Parika (Parika Baliji, Purangiri Kshtriya) .
16. Nassi or Kurni.
17. Padmasali (sali,Salivan, Pattusali, Sanapathula, Thagata Sali) .
18. Srisayan (Sagidi)
19. Swakulasali.
20. Thogata, Thogati or Thoogatayarakshatriya.
21. Viswabramin (Ausula or Kamsali ,Kummari, Kanchari, Vadla or vadia or Vadraangi and Silpis). /

GROUP- C (*Harijan Converts*)

1. Scheduled castes Converts themselves to christianity and their children.

GROUP-D (*Other Classes*)

1. Agaru
2. Arekati, Katika.
3. Atagara.
4. Bhataraju.
5. Chinpolu (Mera) .
6. Gavara.
7. Godaba.
8. Hatkar.
9. Kakkala.
10. Jingar.
11. Kandra.
12. Koshti.
13. Kachi.
14. Kalavanthula, Ganika.
15. Krishnabalija (Dasari, Bukka).
16. Koppulavelama.
17. Mathura.
18. Mali.
19. Mudiraj, Mustrasi, Tenugollu.
20. Munnurukapu (Telangana) .
21. Nagavasam (Nagavansa).
22. Nelli.
23. Polinativalamas of Srikakulam and Visakhapatnam districts.
24. poosala.
25. Passi.

26. Rangrez or Bhavasara Kashatriya.
27. Sadhuchetti.
28. Satani (Chattadasrivaishnava)
29. Tammali.
30. Turupukapus or Gajula Kapus of Srikakulam and Visakhapatnam districts are subject to social Customs of divorce and re-marriages among woman.
31. Uppara or Sangara.
32. Vanjara (Vanjari)
33. Yadava (Golla).

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
EMPLOYMENT AND SOCIAL WELFARE (P)DEPARTMENT

(G.O.Ms No. 996 dated 11th November, 1975)

ABSTRACT

Social welfare-Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes—Admission to Colleges- Procedure for implementation of the rule of reservation in various professional courses and Facalties Instructions-Issued.

Read the Following :—

G.O.Ms No. 1793, Education, Dated 23rd September, 1970.

ORDER:

In G.O. Ms.No. 1793,Education dated 23rd September 1975 the following percentages of seats in various professional courses have been reserved for the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes.

Scheduled Castes	..	.. 14%
Scheduled Tribes	..	.. 4%
Backward Classes	..	.. 25%
Group-A	..	.. 7%
Group-B	..	.. 10%
Group-C	..	.. 1%
Group-D	..	.. 7%

The method of selection of candidates to the reserved seates has also been specified in para 9 of the said G.O. According to these orders, a list of candidates is to be prepared strictly in order of merit and from this merit list selections are to be made in the order of rotation specified for the various facalties.

2. It has been brought to the notice of the Government that there are several practical difficulties in following the order of rotation prescribed for admission into professional courses particularly if the number of seats in any course is less. In fact some of the Universities are not following the rotation system at all. In thee Osmania University for admission into certain technical courses a general list is prepared on the

basis of merit and then separate lists one prepared to the Scheduled Castes, cheduled Tribes and Backward Classes. The same method is being followed in Andhra University also. This method is more advantageous to the reserved groups, because the candidates belonging to these groups who come up for selection in the general list are retained over and above the percentages reserved for them.

3. The Government have therefore decided that the rotation system prescribed in para 9 of G.O.Ms No. 1793, Education dated 23rd september 1970 and in Annexure-II thereof, may be dispensed with the/procedure being followed by the Osmania and Andhra Universites shall be adopted for selection of candidates for admissions into variou facalties. Accordingly in supersession of the orders in para 9 of G.O.Ms.No. 1793, Education, dated 23rd September 1970, the Government direct that the following procedure be followed for selection of candidates for admissions into all professional courses, with immediate effect,

(1) In the first instance, candidates should be selected for the general seats (unreserved seats), only, strictly in the order of merit. After this is done, selection should be made for each reserved group separately in the order of merit.

(2) If sufficient number of candidates are not available to fill-up the seats reserved for Scheduled Castes, they shall be filled-up by suitable candidates from the Scheduled Tribe and *vice-versa.* If the required number of candidates are not available for filling-up the quota of seats reserved for Scheduled Castes and Scheduled Tribes, they my be filled-up by candidates from the general-pool on the basis of merit.

(3) If sufficient number of candidates of any particular group of Backward Classes are not available to fill-up the seats reserved for that group, they may be filled-up by suitable candidates in any other group in the order of merit.

(4) If no suitable candidate is available in any of the four groups, then the seats may be filled-up from the general pool.

4. The Government also direct that the reservation of seats of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes be extended to all post-graduate courses, including Professional postgraduate courses also.

5. The orders issued in G.O. Ms. No. 1793, Education, dated 23rd September, 1970, shall be deemed to have been amended to the extent mentioned above.

(By order and in the name of the Governor of Andha Pradesh).

DILSUKH RAM,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

EMPLOYMENT AND SOCIAL WELFARE (P). DEPARTMENT

[*G.O. Ms. No.* 402, *dated* 12*th June*, 1974.]

ABSTRACT.

Backward Classes—Fee Concessions in Schools and Colleges—Exemption from Payment—Orders—Issued.

Read the following :—

1. G.O. Ms. No. 2575, Education, dated 26th July, 1961.
2. G.O. Ms. No. 1019, Education, dated 29th April, 1966.
3. G.O. Ms. No. 1281, Education, dated 15th June, 1968.
4. G.O. Ms. No. 1793, Education, dated 23rd September, 1970.
5. G.O. Ms. No. 282, Education, dated 28th January, 1971.
6. G.O. Ms. No. 433, Education, dated 10th August, 1972.
7. From the Director of Public Instruction.
   Lr. Rc. No. 3812-G3/71, dated 16th May, 1973.
8. From the Director of Public Instruction.
   Lr. Rc. No. 1230-E4/73, dated 23rd May, 1973 and 31st May, 1973.
9. From the Director of Social Welfare
   Lr. Dis. 14548/73-G1, dated 30th June, 1973.
10. From the Director of Public Instruction
    Lr. Rs. No. 1230-E4/73. dated 2nd July, 1973.

ORDER :

The question of exempting the Backward Classes from the payment of special fees etc., in schools and giving full fee concessinos in Colleges has been engaging the attention of the Government for some time past.

2. The present position regarding payment of College and school fees and concessions allowed to certain categories of students is as indicated below :

(i) Secondary education is free upto Xth Class to all students. Hence no fee is collected from any one upto the Class X.

(ii) The pupils belonging to Scheduled Caste and Scheduled Tribes and converted to Scheduled Castes are granted full fee concession in post-matric arts and professional courses, provided the income of parent/guardian, does not exceeds Rs. 3,600 per annum.

(iii) The pupil whose parent's/Guardian, income does not exceed Rs. 3,600 per annum are granted half-fee concessions in Arts and Professional Courses irrespective of the caste or Community to which they belong.

(iv) In G.O.Ms. No. 2575, Education, dated 26thJuly, 1961, the students of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other Backward Classes were exempted from payment of special fees, such as games fees, Library fees etc., in all Schools with effect from the School

Year 1961-62, subject to the condition that the income of parent or guardian does not exceed Rs. 3,600 per annum. In G.O. Ms. No. 1091, Education, dated 29th April, 1966, Government have confined the concessions of exempting special fees allowed in G.O. Ms. No. 2575, Education, dated 26th July, 1961 to the students of Scheduled Castes and Scheduled Tribes only as the list of Backward Classes was struck down by the Courts. While issuing these orders, it was specified that the question of extension of special fee concessions to Backward Classes (Other than Scheduled Castes and Scheduled Tribes) would be considered after a fresh list of Backward Classes is drawn up.

3. With the issue of a fresh list of Backward Classes in the G.O. fourth cited, it has become necessary to consider the question of exempting the socially and educationally backward classes from the payment of special fees. As the economic condition of the Listed Backward Classes is comparable to that of Scheduled Castes and Scheduled Tribes and as Backward Classes were exempted from payment of special fees, games fees etc. previously when the Backward Classes list was in vouge in G.O. Ms. No. 2575, Education, dated 26th July, 1961, it is only fair that these concessions should be restored after the new list of Backward Classes has been drawn up in the G.O. fourth cited.

4. Government after careful consideration order the following concessions to be given to the students belonging to the listed Backward Classes whose parent's/guardian's annual income does not exceed Rs. 3,600 with effect from 1974-75.

(a) exemption from payment of special fees, like games fees, library fees, etc., in Schools.

(b) exemption from payment of fees in all Post-Matric Arts and professional courses.

5. The Director of Social Welfare/Director of Public Instruction is requested to submit necessary proposals for amendments to the relevant rules in due course.

6. This order issues with the concurrence of Finance Department U.O. 1282/576/ E. & S. W./74-1, dated 24th January, 1974.

(By Order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh.)

M. A. HALEEM,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
EMPLOYMENT AND SOCIAL WELFAE (P) DEPARTMENT

[*Memo. No.* 3916/*I*/74-4, *dated* 21*st February,* 1975.]

Subject :—Social Welfare Department—Backward Classes–Fees Concession in Schools and Colleges—Exemption from payment of Special Fees—Clarification—Issued.

Ref :—(1) G.O. Ms. No. 402, E. & S.W. Department dated 12th June, 1974.

(2) From the principal, A.P., Andhra University College of Science and Technology, Waltair, Lr. No. A5/FC/74, dated 24th July, 1974.

(3) From the DSW. Lr. Rc. E1/20549/74, dated 23rd August, 1974.

(4) From the Dy. D.P.I. D.O. No. 2196-K2/73, dated 16th September, 1974.

In G.O. Ms. No. 402, Employment & Social Welfare, dated 12th June, 1974 orders were issued exempting the students belonging to the Listed Backward Classes whose parents,/guardian, annual income does no exceeds Rs 3,600 with effect from 1974-75.

(a) from payment of special fees, like games fees, library fees, etc., in school and

(*b*) from payment of fees in all post-matric arts and professional courses :—
Doubts have been raised :—

(*a*) whether the exemption from payment of fees in all post-matric arts and professional courses ordered in para 4 (*b*) G.O. Ms. No. 402, Employment and Social Welfare Department, dated 12th June, 1974, is applicable to the student studying M.Sc. Course in the University College, also, and

(*b*) whether exemption from payment of fees in post-matric and professional courses includes special fees also or only tuition fees.

3. It is clarified as follows :—

(*a*) The concession referred to in para 4 (b) of G.O. Ms. No. 402, Employment & Social Welfare, dated 12th June, 1974 is applicable to all posts-matric course including M.Sc. course in the University Colleges.

(*b*) the exemption from payment of fees in post-matric and professional courses is in respect of tuition fees only and not special fees like games fees, library fees, etc.

M. A. HALEEM,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

EMPLOYMENT AND SOCIAL WELFAFE DEPARTMENT

[*Memo. No.* 4736/*P*1/74-75, *E. & S. W., dated* 5*th June*, 1975.]

Subject :—Social Welfare Department—Backward Classes—Fee concessions in Schools and Colleges—Exemption from payment—Regarding.

Ref :—(1) From the Director of Public Instruction, L.Rc. No. 1230/E4/75, dated 9th October, 1974 and 14th October, 1974.

(2) From the Director of Public Instruction, Lr. Rc. No. 1296/K/II-3/71-1, dated 21st February, 1975.

(3) From the Director of Social Welfare, Lr. Rc. No. 20549/74-E1, dated 18th March, 1975.

In G.O. Ms. No. 402, Employment and Social Welfare, dated 12th June, 1974 the following concessions are given to the students belonging to Listed Backward Classes whose parent's/guardian's annual income does not exceeds Rs. 3,600 with effect from 1974-75.

(*a*) exemption from payment of special fees, like games fees, library fees, etc., in schools.

(*b*) exemption from payment of fees in all post-matric arts and professional courses.

2. The following points have been raised for clarification :—

(1) whether the above fee concessions are applicable to the students studying in private colleges also; and

(2) who is to reimburse the loss sustained by the Universities and private colleges on account of these fee conce sions given to the Listed Backward Classes.

3. As regards Item (1) above, it has since been clarified in Government Memo. No. 325/PI/75-1, Employment and Social Welfare Department dated 15th April, 1975 that the fee concession are applicable to the student studying in private colleges also.

4. Regarding item (2) above the Director of Social Welfare has already been reimbursing the loss sustained by the Universities and private colleges on account of half fee concessions allowed for Listed Backward Classes, Economically Backward Classes, Harijan Christians and there is also seperate provision for this under Non-plan. The Government direct that the loss sustained by the Universities and private colleges on account of the full fee concessions also be reimbursed by the Director of Social Welfare.

In respect of private colleges, however reimbursement shall be made only in accordance with the standard rates of fees specified by the Government or by the University.

M. A. HALEEM,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH.

SOCIAL WELFARE (E) DEPARTMENT.

[*G. O. Ms. No.* 93, *Dated the* 26*th August,* 1976]

ABSTRACT

DIRECTOR OF BACKWARD CLASSES WELFARE—*Scholarships—Rationalisation of State Scholarships rates for Listed Backward Classes and Economically Backward Classes students— Proposal of the Director of Backward Classes Welfare—Approved—Orders—Issued.*

Read the following :

From the Director of Backward Classes Welfare, Letter Rc. No. B2/626/75, dated 9-7-1976.

ORDER.

It has been reported that the existing rates of State 'non-residential' scholarships in respect of Listed Backward Classes and Economically Backward Classes were fixed as long back as in 1957-58 and that these rates are very low. The same rates are being continued even after the prices have gone up and abnormal cost of living. There is a vast difference in the 'no fee 'and 'half fee' rates of scholarships, which the Listed Backward Classes and Economically Backward Classes are being sanctioned. In order to rationalise the State scholarships, the Director of Backward Classes Welfare has proposed the following rates of 'non-residental' scholarships in respect of post-martic courses for Listed

Backward Classes and Economically Backward Classes students and has requested that these rates may be approved :

	Rs. per annum.
Interemediate Course Ist year and IInd year ..	.. 80.00
Degree courses and all Arts and Socience course. ..	..
Ist year	.. 120.00
IInd year.	.. 120.00
IIIrd year	.. 120.00
Post-Graduate courses.	.. 200.00
Professional Degree and Post-graduate Course. ..	.. 250.00
Post-matric Diploma Course like Polytechnic etc. ..	.. 100.00

2. Government after careful consideration, approve the proposal of the Director of Backward Classes Welfare and direct that the rates of non-residential scholarships in respect of post-matric courses for Listed Backward Classes and Economically Backward Classes students mentioned in para 1 above, be adopted in the State with effect from the academic year 1976-77.

3. The Director of Backward Classes Welfare is requested to take necessary action to implement the above orders immediately.

4. The expenditure shall be met from the provision of courrent year's budget and shall be debited to "288. Social Security and Welfare (*c*) Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes (*d*) Welfare of Other Backward Classes A. Welfare of Listed and other Backward Classes (*ii*) State Scholarships —10. Scholarships and stipends."

5. This orders issues with the concurrence of finance and Planning (Exp. ESW) Department *vide* their U.O. No. 1272/OFS. B/76-1, dated 7-8-1976.

(By Order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh.)

S. R. SANKARAN,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH.

SOCIAL WELFARE (E) DEPARTMENT.

[*G. O. Ms. No.* 132, *dated the 5th October,* 1976.]

ABSTRACT.

BACKWARD CLASSES WELFARE—*Enhancement of rate of Residential Scholarships to the Post-matric students belonging to Listed Backward Classes residing in College attached hostels—Orders—Issued.*

Read the following :

1. Memo. No. 2582/E2/75-4, SW., dated 3-7-1976.
2. From the D.B.C.W. Rc. No. B2/20/75, dated 7-7-1976.

ORDER.

Orders were issued in the Memorandum first read above accepting in Principle the proposals submitted by Director of Backward Classes Welfare and directed that necessary proposals should be sent for implementation of the schemes wherever considered necessary for approval of the Government.

2. Accordingly, the Director of Backward Classes Welfare has now proposed to enhance the rate of Residential scholarship to the Listed Backward Classes students studying in the following courses and residing in College attached hostels or recognised private hostels run by the Backward Community Organisations.

		Rs. per month
Intermediate	..	70.00 for 10 months.
Graduate and Post-graduate courses	..	75.00 for 10 months.
Diploma courses other than professional.	..	70.0 ..

3. The Government after careful consideration, accept the proposal of the Director of Backward Classes Welfare and accordingly enhance the rates of Residential Scholarships to the Post-matric Listed Backward Classes students studying in the following courses and residing in college attached hostels or recognised private hostels run by the Backward Classes community organisations.

		Rs. per month
Intermediate	..	70.00 for 10 months.
Graduate and Post-graduate courses	..	75.00 for 10 months.
Diploma courses other than professional courses.	..	70.00 ..

4. The expenditure sanctioned in para 3 above should be met from the provision in the current years budget and should be debited to "288, Social Security and Welfare (*c*) Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes (*d*) Welfare of other Backward Classes--(A) Welfare of Listed and Other Backward Classes (*ii*) State Scholarships and —(10) Scholarships and stipends".

5. This order issued with the concurrence of Finance and Planning Department *vide* thier U.O. No. 1690/Exp. ESW/76-1, dated 15-9-1976.

(By Order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh.)

S. R. SANKARAN,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

[*G.O. Ms. No.* 137, *dated* 5*th October*, 1976].

SOCIAL WELFARE (E) DEPARTMENT.

ABSTRACT.

BACKWARD CLASSES WELFARE. *Enhancement of the rate of residential scholorships to the professional course students belonging to Listed Backward Classes students residing in College attached hostels from Rs.* 50 *per month to Rs.* 100 *per month for* 10 *months—Sanctioned—Orders Issued.*

Read the following :

1. Govt. Memo No. 2582/E2/75-4, dated 3-7-1976.
2. From the D.B.C.W. Lr. Rc. No. B2/90/75, dated 7-7-1976.
3. From the D.B.C.W. Lr. Rc. No. B2/90/75, dated 26-7-1976.

ORDER.

The Director of Backward Classes Welfare is hereby authorised to incur an additional expenditure not exceeding Rs. 4,50,000 (Rupees four lakhs and fifty thousand only for enhancement of the rate of residential scholarships to the students of professional courses belonging to Listed Backward Classes and residing in college attached hostel from Rs. 50 per month to Rs. 100 per month for 10 months with effect from the current academic year 1976-77.

2. The expenditure sanctioned in para 1 above shall be debited to "288. Social Security and Welfare-C. Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other Backward Classes (*d*) Welfare of other Backward Classes schemes included in the Fifth Five-Year Plan-A. Welfare of Listed and Other Backward Classes (*i*) State Scholarships-10 Scholarships and stipends".

3. This orders issues with the concurrence of Finance and Planning (Exp. E.S.W. Department *vide* thier U.O. No. 1689/Exp. E.S.W. /76-1. dated 15-9-1976.

(By order and in the Name of the Governor of Andhra Pradesh).

S. R. SANKARAN,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

EDUCATION (SW-II) DEPARTMENT

[*G. O. Ms. No.* 1034, *Education, dated* 3*rd July*, 1971.]

ABSTARCT

Land Acquisition—Social Welfare—Provision of House-sites to Harijans and other Backward Classes—25% of reservation to Backward Classes instructions—Issued.

Read :

(1) Government Memorandum No. 1441/K1/65-6, Education, dated 31st July, 1965.

ORDER :

The scheme of acquiring house-sites for Backward Classes has been one of the most important welfare measures undertaken by Government. At present 12% of the house sites acquired for Scheduled Castes can be reserved for Backward Classes so as to bring in cosmopolitan atmosphere, which is so necessary for the removal of untouchability. But it is felt that 12% reservation is not sufficient and it is not attractive enough for Backward Classes to avail this facility. There has been great demand from Backward Classes, who are also poor and deserving for increased allotment. There is, therefore, imperative need to raise the percentage of reservation of hous-sites to Backward Classes. This will not only act as an incentive for Backward Classes to avial themselves of the facility but also will improve thier economic condition and accelerate the removal of untouchability. It is considered that if there are a large number of Backward Classes living side by side with the Scheduled Castes, the sprit of cosmopolitan living will be strengthened.

2. Government therefore direct that from the current year onwards instead of 12% reservation, 25% reservation in house-sites shall be made for Backward Classes in Harijan Colonies.

3. All the Collectors and the District Social Welfare Officers are informed that they should take suitable action to ensure compliance of the above instructions.

(By order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh).

S. R. RAMAMURTHY,
Secretary to Government.

Copy of Memo No. 1920/C1, dated 11th March, 1976 of Dilsukh Ram, Secretary to Governmnnt, Employment and Social Welfare (C) Department, addressed to all the District Collectors.

SUB :—Land Acquisition—Social Welfare Department—Acquisition of house-sites—provision of funds for house-sites to Backward Classes setting apart 25% of allotments made to each district—instructions— issued.

Government have decided that 25% of the amount allotted to each district, for acquisition of house-sites, should be spent exclusively for acquiring house-sites of the Backward Classes. The Collectors are therefore requested to set apart 25% of the funds allotted to the District, for acquiring house-sites, exclusively for Backward Classes.

DILSUKH RAM,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

SOCIAL WELFARE (E) DEPARTMENT

[*G.O. Ms. No.* 517, *dated 25th May* 1976.

ABSTRACT

Backward Class Welfare Department—Exemption from the payment of tuition fee to Listed Backward Classes students—Decentralisation of the scheme and delegation of powers to District Collectors/D.R.O's. —Orders—Issued.

Read the following :

(1) G.O. Ms. No. 402, Employment and Social Welfare, dated 12th June, 1974.

(2) From the Director of Backward Class Welfare, Lr. Rc. No. B2/170/75, dated 9th December, 1975.

(3) From the Director of Backward Class Welfare, Lr. Rc. No. B2/170/75, dated 4thMarch, 1975.

ORDER :

Orders were issued in the G.O. first read above giving the following concessions to the students belonging to Listed Backward Classes whose parent's/guardian's annual income dces not exceed Rs. 3,600 with effect from 1974-75.

(*a*) exemption from payment of special fees like games fees, library fees, etc., in schools.

(*b*) exemption from payment of fees in all post-matric Arts and professional courses.

The Director of Backward Class Welfare proposed that the claims from colleges in the State for reimbursement of fees foregone by them on account of the above concessions may be dealt with by the District Collectors or District Revenue Officers, as in the case of Scholarships.

The Government approve the above proposals of the Director of Backward Class Welfare and hereby delegate powers to the District Collectors/District Revenue Officers of all Districts including Twin Cities, Hyderabad District to sanction claims from private colleges for reimbursement of fees on the basis of general orders issued by Government from time to time. Detailed instructions in regard to the scale of fees to be admitted for purpose of reimbursement, mode of scrutiny etc., will be issued by the Director of Backward Class Welfare for the guidance of the District Collectors. The Director of Backward Class Welfare will also exercise proper supervision to see that the funds provided in the Budget are not exceeded and that the Collectors sanction the reimbursement within the limit of funds placed at thier disposal and as per the standard scale of fees.

This order issues with the concurrence of Fiance and Planning Department *vide* thier U.O. No. 524/Exp. E & S.W. 76-2, dated 16th March, 1976.

(By Order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh).

S. R. SANKARAN,
Secretary to Government

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

Backward Classes—Fee concessions in Schools and Colleges—Exemption from payment—Orders—Issued.

SOCIAL WELFARE (E) DEARTMENT

G.O.Ms.No. 15. Dated the 21st January, 1977.

Read the following :

1. G.O.Ms.No. 402 Employment & Social Welfare, dated 12-6-1974.
2. From the D.B.C.W.Lr.Rc.No. B2/2078/76, dated 17-9-1976.

ORDER :

In G.O.Ms.No. 402 Employment and Social Welfare dated 12-6-1974 orders were issued inter-alia that the post-matric students belonging to listed Backward Classes whose parents/Guardian annual income does not exceed Rs. 3,600 are exempted from the payment of tuition fees and the loss sustained by the private and University colleges on account of such exemption shall be reimbursed by the Backward Classes Department. These students are not exempted from the payment of special fees like games fees, library fees and non-refundable deposits etc.

The Director of Backward Classes Welfare has proposed that the students belonging to listed Backward Classes whose parents/Guardians annual income does not exceed Rs. 3,600 may be exempted from the payment of special fees etc. and the income foregone by the private colleges and Universities on account of such exemption to listed Backward Classes students shall be reimbursed.

2. Government after careful consideration accept the proposal of the Director of Backward Classes Welfare and direct that the post-matric students belonging to Listed Backward Classes whose parents/Guardian annual income does not execced Rs. 3,600 shall be exempted from payment of special fees like games fees, library fees and non-refundable deposits etc. and the loss sustained by the private colleges and Universities on account of this exemption to the listed Backward Classes students shall be reimbursed by Backward Classes Welfare Department with effect from the academic year 1976-77.

3. The expenditure shall be debited to "288. Social Security and Welfare (C) Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes (G) Welfare of other Backward Classes 1. Welfare of listed and other Backward Classes—(iv) Compensation to Universities 9. Grants-in-aid".

4. This order issues with the concurrence of Finance and Planning (Expr. E.S.W.) Department vide their U.O.No. 4519/F.P.S,P./76-1, dated 13-12-1976.

(By order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh)

S.R. SANKARAN,
Secretar to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

BACKWARD CLASSES WELFARE—*Special Fee concessions in schools and colleges—Reimbursement of income to Government Colleges—Orders—Issued.*

SOCIAL WELFARE (E) DEPARTMENT

(*G.O. Ms. No.* 64, *dated* 24*th February*, 1978.)

Read the following :

1. From the Director of B.C. Welfare, Lr. Rc. No. B2/2753/77, dated 23-4-1977.
2. From the Director of Backward Classes Welfare, Lr. Rc. No. B2/2752/77, dated 27-6-1977.
3. From the Directoı of Backward Classes Welfare, Lr. Rc. No. B2/2752/77, dated 13-12-1977.

ORDER :

In G.O. Ms. 15 Social Welfare (E), dated 21-1-1977 orders were issued, exempting the Listed Backward Class students whose parents/ guardian's annual income does not exceed Rs. 3,600 per annum from the payment of special fees with effect from 1976-77. Subsequently the monetary limit for sanction of the above concession has been raised to Rs. 6,000 in G.O. Ms. No. 125 Social Welfare, dated 15-4-1977.

2. The Government have examined carefully the question of reimbursement of special fee income to Government Colleges in respect of Listed Backward Class students on account of exemption given to them in the orders referred to in para 1 above, and consider that the Government Colleges like private colleges shall also be reimbursed with the special fee income foregone by them, as this is a non-Government income of the colleges meant for a specific purpose.

3. Government accordingly direct, that the special fees income foregone by the Government colleges on account of exempting the Listed Backward Class students from payment of special fees in view of the orders referred to in para 1 above be reimbursed to them like private colleges.

4. The Director of Backward Classes Welfare is requested to take necessary action in the matter accordingly.

(By order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh)

S. R. SANKARAN,
Secretary to Government.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

SOCIAL WELFARE—*Educational Concessions—Enhancement of income limit for grant of scholarships and for availing of Educational Concessions—Orders—Issued.*

SOCIAL WELFARE (E) DEPARTMENT.

(*G.O. Ms. No.* 125, *dated the* 15*th April,* 1977.)

Read the following :

From the Director of Backward Classes Welfare Letter Rc. No. B2/4705/76, dated 26-8-1976.

ORDER :

According to rule 92 of the Andhra Educational Rules, which were superceded by Andhra Pradesh Educational Rules 1966-67 an income limit of Rs. 3,600 per annum was fixed for eligibility for educational concessions such as grant of scholarships and admissions in Government Hostels by the students of Scheduled Caste, Scheduled Tribes and Backward Class Communities.

2. Several representations have been received that the above income limit should be enhanced from Rs. 3,600 to Rs. 6,000 per annum in view of the present increase in the cost of living and inview of the fact that the income limit of Rs. 3,600 was fixed long back.

3. The Government after careful consideration direct that the income limit of Rs. 3,600 per annum shall be enhanced to Rs. 6,000 per annum for eligibility for grant of scholarships and for availing of other educational concessions and hostel facilities in respect of the students belonging to Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Listed Backward Class communities and Harijan Christians from the academic year 1977-78.

4. The Director of Harijan Welfare/Director of Tribal Welfare/Director of Backward Classes Welfare is requested to implement the above orders.

(By order and in the name of the Governor of Andhra Pradesh).

S. R. SANKARAN,
Secretary to Government

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH,
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
1979

LEATHER INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION OF ANDHRA PRADESH LIMITED

—=—

(A STATE GOVERNMENT UNDERTAKING)

Regd.Office: 3-6-150, Himayathnagar, Hyderabad-29.

XXX

LIDCAP Is not merely a footwear branch name but a house for various finished leathers.

Supplies the leather workers with quality raw Materials at fair prices.

Provides Bunkers to the Road-side Cobblers and helps them to get a better share of income for their skills.

Provides public, wide range footwear at economic prices.

Stands for justice to the exploited leather workers from the middlemen.

LIDCAP'S Contribution to the State's Leather Industry and to the people will sure to bring prosperity.

—oOo— :-0O0-: :-0O0-:

ANDHRA PRADESH STATE IRRIGATION DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED.

(A State Government Undertaking)

6-3-789/A, AMEERPET, HYDERABAD–500 016-A.P.

SRI A. P. RANGANATHA SWAMI, B.E., F.I.E.,
Chairman and Managing Director,
(Additional Charge.)

The Corporation is a Government of Andhra Pradesh Undertaking intended to exploit the Irrigation potential for the benefit of farmers and weaker sections. The Corporation is formed on 7th September, 1974 with an authorised Share Capital of Rs. 10.000 Crores.

At the present the Corporation is taking up construction of L.I. Schemes and Tubewell Schemes in the entire State of Andhra Pradesh. So far the Coproration has taken up 396 L.I. Schemes (which are in various stages of execution and investigation) costing about Rs. 5,228.00 Lakhs and providing benefit for an-ayacut of 2,89,000 Hectares in both the crops. 69 L.I. Schemes costing Rs. 947.16 lakhs have been taken up to benefit weaker sections also amongst others, and they are in various stages of completion, execution and investigation. The percentage beneficiaries belonging to weaker sections varies from 1.33% to 100%. Under 24 L.I. Schemes, the weaker sections constitute 50% to 100% of beneficiaries.

So far 577 tubewell schemes have been taken up, costing about Rs. 510.50 Lakhs creating an Irrigation potential of 20,160 Hectares. 337 No. of tubewells benefit the weaker sections also amongst others.

A scheme for obtaining loan under I.F.A.D. for the construction of 218 L.I. Schemes and 1800 Tubewell schemes costing Rs. 67 Crores creating an Irrigation potential of 1,53,868 Hectares in Kharif and 1,55,000 Hectares in Rabi, is prepared.

The Corporation runs on commercial lines. Hence the cost together with the interest and running expenses will have to be realised from the beneficiaries by way of water rates fixed by the Corporation for each scheme. Government have sanctioned a subsidy of Rs. 88 per acre for Khariff paddy Rs. 53 per acre for Rabi and Rs. 141 per acre for two crops for a period of 5 years which tapers off in 6th and 7th years.

A.P. RANGANATHA SWAMI,
Chairman and Managing Director,
(Additional Charge.)

INTERNATIONAL YEAR OF CHILD

The Year 1979 is being celebrated as International Year of Child. During the year, it is proposed to implement more vigorously the on going schemes centring on the welfare of children, as well as take up new schemes in Andhra Pradesh.

The integrated Child Development Services Scheme is being implemented in two blocks in Adilabad and Anantapur districts. Under the scheme, an integrated package of services covering nutrition, health, education, and recreational facilities is provided.

Four more blocks in East Godavari, Warangal, Krishna and Kurnool districts have been taken up in 1978-79. In the International Year of Child, three more blocks will be taken up in Visakhapatnam, Chittoor and Medak districts.

D. G. I & P. R. 43

Andhra Pradesh Backward Classes Co-operative Finance Corporation, Hyderabad.

Andhra Pradesh Backward Classes Co-operative Finance Corporation is first of its kind to be set up in the country.

The Corporation has been undertaking economic support programmes for the welfare of Listed Backward Classes and Economically Poor persons.

The Corporation provides 20% hf margin money of the total outlay of the schemes at 62% interest per annum and 80% of the loan from Bank Finance.

PERFORMANCE:

(*Rs. in lakhs*)

S.No.	Scheme	Margin money utilised	Banks participa-tion.	Total outlay	No. of Beneficia-ries.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	For Listed Backward Classes ..	476–40	2,246–30	2,794–51	1,46,922
2.	For Economically poor persons.	20–26	80–69	103–26	4,054
3.	Irrigation Schemes. ..	1–64	8–57	11–21	841
4.	Special Employment Programme	6–11	23–27	29–39	212
5.	Surplus Land Development ..	Area covered.	4,77-12 Hectors.	20–30	9,398
6.	For Bounded Labour released.	..	..	4–42	304

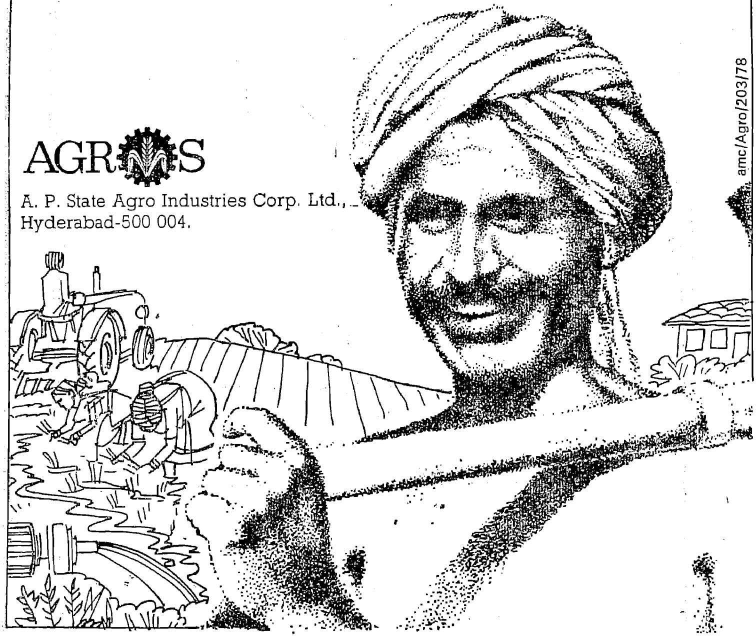
Thus the Corporation has set its best foot foremost and made a big leap forward for the accelarated economic uplift of Backward Classes the State in a planned way.

B. BABURAO VARMA.

Managing Director.

The
GROMOR FARMER
wishes prosperity
to
all GROMOR farmers
coromandel
gromor
COROMANDEL FERTILISERS LIMITED

Gentleness in a baby food
Vijayaspray
The answer to a mother's prayer
From the Andhra Pradesh Dairy Development Corporation Ltd. A formula specially suited to Indian babies. Specially sweetened as mother's milk. Easy to mix. Easy to digest. The answer to a mother's prayer.
Nourishing, delicious and easily digestible. Vijayaspray gives your baby everything a doctor would want your baby to have. Vitamins, proteins, minerals and carbo-hydrates. Vijayaspray, is sweet as mother's milk. Ideal for baby's tender digestive system. And slowly, gently,
Vijayaspray builds up your baby to withstand the intake of solids, 6 months later. Vijayaspray made from the internationally acclaimed baby food formulation, is so easy to prepare that all it needs is the addition of previously boiled water.
VIJAYASPRAY GENTLENESS
Vijayaspray is specially gentle on an infant's digestive system. The Vijayaspray formula has been developed by the Central Food Technological Research Institute. Widely tested through clinical tests, it is now ready for your baby after 2 years of laboratory research. Ask your doctor. he'll agree.
FDS APDDC 2810 A.R
Vijayaspray
The answer to a mother's prayer
The Andhra Pradesh Dairy Development Corporation Ltd., Hyderabad 500 789.